

Γαβριήλ Ν. Πουρναρέας

LHOMOND

URBIS ROMAE VIRI ILLUSTRES

ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟΝ ΔΙΑ ΑΦΗΘΕΝ

ΥΠΟ

ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ Α. ΚΑΚΡΙΔΗ

*διὰ παμπολλῶν σημειώσεων καὶ λεξιλογίου
περιέχοντος ἀπάτας τὰς ἐν τῷ κειμένῳ λέξεις.*

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΗΣ Α΄ ΤΑΞΕΩΣ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΕΚΑΤΗ

Τιμὴτα μετὰ τοῦ βιβλίου, καὶ φόρον δρ. 23.25

(Βιβλιοθήκων καὶ Φόρος Ἀνεγκ. Δασείου δρασ. 10.80)

Ἀριθμὸς ἐγκριτικῆς ἀποφάσεως 20956

Ἀριθμὸς ἀδείας κυκλοφορίας 11, 28 Σεπτεμβρίου 1928

ἸΝΗΑΣ

ΕΚΔΟΤΑΙ: ΙΝΗΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΤΗΚΗ

Ν. ΚΟΜΜΑΡΟΣ & ΣΙΑ
ΕΣΤΙΑΣ, ΣΤΑΔΙΟΥ 50

LHOMOND

URBIS ROMAЕ VIRI ILLUSTRES

ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟΝ ΔΙΑΣΑΦΗΘΕΝ

ΥΠΟ

ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ Α ΚΑΚΡΙΔΗ

*διὰ παμπόλλων σημειώσεων καὶ λεξιλογίου
περιέχοντος ἀπάσας τὰς ἐν τῷ κειμένῳ λέξεις.*

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ
ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΗΣ Α ΤΑΞΕΩΣ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΕΚΑΤΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚΔΟΤΑΙ: ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & ΣΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ", ΣΤ 50

1928

18654

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Τὰ γνήσια ἀντίτυπα φέρουν τὴν ὑπογραφήν τοῦ
συγγραφέως καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ βιβλιοπωλείου τῆς
«Ἑστίας».

Ἑστία

Τύπος Παρασκευᾶ Λεώνη

TO KEIMENON

I.— ROMANI IMPERII EXORDIUM

1. Proca, rex Albanorum, duos filios, Numitorem et Amulium, habuit. Numitori, qui natu major erat, regnum legavit; sed Amulius, pulso fratre, regnavit, et, ut, eum sobole privaret, Ream Silviam, ejus filiam, Vestae sacerdotem fecit; quae tamen Romulum et Remum uno partu edidit. Quo cognito, Amulius ipsam in vincula conjecit, parvulos alveo impositos abjecit in Tiberim, qui tunc forte super ripas erat effusus; sed, relabente flumine, eos aqua in sicco reliquit. Vastae tum in iis locis solitudines erant. Lupa ut fama traditum est, ad vagitum accurrit, infantes lingua lambit, ubera eorum ori admovit matremque se gessit.

2. Cum lupa saepius ad parvulos veluti ad catulos reverteretur, Faustulus, pastor regius, rem animadvertit, eos tulit in casam, et Acae Larentiae, conjugii, dedit educandos. Qui adulti inter pastores, primo ludicris certaminibus vires auxere, deinde venando saltus peregrare coeperunt, tum latrones a rapina pecorum arcere. Quare iis insidiati sunt latrones, a quibus Remus captus est; Romulus autem vi se defendit. Tunc Faustulus, necessitate compulsus, indicavit Romulo, quis esset ejus avus, quae mater, Romulus statim, armatis pastoribus, Albam properavit.

3. Interea Remum latrones ad Amulium, regem, perduxerunt, eum accusantes, quasi Numitoris greges infestare solitus esset. Remus itaque a rege Numitori ad supplicium traditus est; at Numitor considerato adolescentis vultu, haud pro-

cul erat, quin nepotem agnosceret. Nam Remus oris lineamentis erat matri simillimus, aetasque tempori expositionis congruebat. Dum ea res animum Numitoris anxium tenebat, repente Romulus supervenit, fratrem liberavit, et, Amulio interfecto, avum Numitorem in regnum restituit.

4. Deinde Romulus et Remus urbem in iisdem locis, ubi expositi educatique fuerant, condiderunt; sed orta est inter eos contentio, uter nomen novae urbi daret, eamque regeret. Adhibere auspicia. Remus prior sex vultures, Romulus postea, sed duodecim, vidit. Sic Romulus, augurio victor, Romanam vocavit, et ut eam prius legibus quam moenibus muniret, edixit, ne quis vallum transiliret. Quod Remus irridens transilivit; eum iratus Romulus interfecit, his increpans verbis; «Sic deinceps malo afficiatur quicumque transiliet moenia mea». Ita solus potitus et imperio Romulus.

II.—ROMULUS ROMANORUM REX PRIMUS

1. Romulus imaginem urbis magis quam urbem fecerat; deerant incolae. Erat in proximo lucus; hunc asylum fecit. Eo statim multitudo latronum pastorumque confugerunt. Cum vero ipse et populus uxores non haberent, legatos ad vicinas gentes misit, qui societatem conubiumque peterent. Nusquam benigne legatio audita est; ludibrium etiam additum: «Quidni feminis quoque asylum aperuistis? Id enim compar foret conubium». Romulus, aegritudinem animi dissimulans, ludos parat; indici deinde finitimis spectaculum jubet. Multi convenere studio etiam videndae novae urbis, maxime Sabini cum liberis et conjugibus. Ubi spectaculi tempus venit, eoque deditae mentes cum oculis erant, tum, dato signo, virgines raptae sunt, et haec fuit statim causa bellorum.

2. Sabini ob virgines raptas bellum adversus Romanos sumpserunt, et, cum Romae appropinquarent, Tarpejam virginem necti sunt, quae aquae causa sacrorum hauriendae descenderat. Hujus pater Romanae praeerat arci. T. Tatius, Sabinorum dux, Tarpejae optionem muneris debet, si exercitum suum in Capitolium perduxisset. Illa petiit quod Sabini in sinistris

manibus gerebant, videlicet anulos et armillas. Quibus dolose promissis, Tarpeja Sabinos in arcem perduxit, ubi Tatius eam scutis obrui praecepit: nam et scuta in laevis habuerant. Sic impia proditio celeri poena vindicata est.

3. Romulus adversus Tatum processit, et in eo loco, ubi nunc Romanum forum est, pugnam conseruit. Primo impetu, via inter Romanos insignis, nomine Hostilius, fortissime dimicans cecidit; cujus interitu consternati Romani fugere coeperunt. Jam Sabini clamitabant: «Vicinus perfidos hospites, imbelles hostes. Nunc sciunt longe aliud esse virgines rapere, aliud pugnare cum viris». Tunc Romulus, arma ad caelum tollens, Jovi aedem vovit, et exercitus, seu fortē, seu divinitus, restitit. Proelium itaque redintegratur: sed raptae mulieres, crinibus passis, ausae sunt se inter volantia inferre; et, hinc patres, inde viros deprecatae, pacem consiliarunt.

4. Romulus cum Tatio foedus percussit, et Sabinos in urbem recepit. Centum ex senioribus elegit, quorum consilio omnia egeret, qui ob senilem aetatem *Senatus* vocati sunt. Tres equitum centurias constituit: plebem in triginta curias distribuit. His ita ordinatis, cum ad Caprae paludem exercitum lustraret, subito coorta est tempestas cum magno fragore tonitribusque, et Romulus e conspectu ablatus est. Eum ad deos abiisse vulgo creditum est: cui rei fidem fecit Proculus, vir nobilis. Orte enim inter patres et plebem seditione, is in contionem processit, et jurejurando affirmavit Romulum a se visum augustiore forma quam fuisset: eundemque praecipere ut seditionibus abstinent et virtutem colerent. Ita Romulus pro deo cultus et Quirinus est appellatus.

III. - NUMA POMPILIUS, ROMANORUM REX SECUNDUS

1. Successit Romulo Numa Pompilius, vir inclita justitia et religione. Is Curibus, ex oppido Sabinorum, accitus est. Dum Roman venisset, ut populum ferum religione molliret, sacra plurima instituit. Aram Vestae consecravit, et ignem in ara perpetuo alendum virginibus dedit. Flaminem Jovis sacerdotem creavit, eumque insigni veste et curuli sella ornavit. Duodecim

Salios, Martis sacerdotes, legit, qui ancilia quaedam, imperii pignora, e caelo, ut putabant, delapsa, ferre per urbem, canentes et rite saltantes, solebant. Annum in duodecim menses ad cursum lunae descripsit; nefastos fastosque dies fecit; portas Jano gemino aedificavit, ut esset index pacis et belli; nam apertus in armis esse civitatem, clausus vero pacatos circa omnes populos significabat.

2. Leges quoque plurimas et utiles tulit Numa. Quo vero majorem institutis suis auctoritatem conciliaret, simulavit sibi cum Dea Egeria esse colloquia nocturna, ejusque monitu se omnia, quae ageret, facere. Lucus erat, quae medium fons perennialis rigabat aqua; eo saepe Numa sine arbitris se inferebat, velut ad congressum Deae. Ita omnium animos religione imbuit, ut fides et jus jurandum, non minus quam legum et poenarum metus, cives continerent. Bellum quidem nullum gessit, sed non minus civitati profuit quam Romulus. Morbo extinctus, in Janiculo monte sepultus est. Ita duo deinceps reges, ille bello, hic pace, civitatem auxerunt. Romulus septem et triginta regnavit annos; Numa tres et quadraginta.

III.—L. JUNIUS BRUTUS, ROMANORUM CONSUL PRIMUS

1. L. Junius Brutus, sorore Tarquinii natus, cum eandem fortunam timeret, in quam frater inciderat, qui ob divitias et prudentiam fuerat ab avunculo occisus, stultitiam finxit: unde *Brutus* dictus est. Profectus Delphos cum Tarquinii filiis, quos pater ad Apollinem munibus honorandum miserat, baculus sambuceo aurum inclusum deo donum tulit. Peractis deinde mandatis patris, juvenes Apollinem consuluerunt, quisnam ex ipsis Romae regnaturus esset. Responsum est, eum Romae summam potestatem habiturum, qui primus matrem oscularetur. Tunc Brutus, periinde atque casu prolapsus, terram osculatus est, quod ea communis sit mater omnium mortalium.

2. Expulsis regibus, duo consules creati sunt; L. Junius Brutus et L. Tarquinius Collatinus, Lucretiae maritus. At libertas modo parta per dolum et prodicionem paene amissa est

Erant in juventute Romana adolescentes aliquot, sodales Tarquiniorum. Hi de accipiendis nocte in urbem regibus colloquuntur, ipsos Bruti consulis filios in societatem consilii assumunt. Sermonem eorum ex servis unus exceperit; rem ad consules detulit, Scriptae ad Tarquinium litterae manifestum facinus fecerunt. Proditores in vincula coniecti sunt, deinde damnati. Stabant ad palum deligati juvenes nobilissimi; sed prae ceteris liberi consulis omnium in se oculos convertebant. Consules in sedem processere suam, missique lictores nudatos virgis caedunt securique feriunt. Supplicii non spectator modo, sed et exactor erat Brutus, qui tunc patrem exiit, ut consullem ageret.

3. Tarquinius deinde bello aperto regnum recuperare tentavit. Equitibus paeerat Aruns, Tarquinii filius: rex ipse cum legionibus sequebatur. Obviam hosti consules eunt; Brutus ad explorandum cum equitatu antecessit. Aruns, ubi Brutum agnovit, inflammatus ira: «Ille est vir, inquit, qui nos patria expulit; en ille nostris decoratus insignibus magnifice incedit». Tum concitat calcaribus equum, atque in ipsum consullem dirigit; Brutus avide se certamini offert. Adeo infestis animis concurrerunt, ut ambo hasta transfixi ceciderint; fugatus est tamen Tarquinius. Alter consul Romam triumphans rediit. Bruti collegae funus, quanto potuit apparatu, fecit; Brutum matronae, ut parentem, annum luxerunt.

V.—MENENIUS AGRIPPA

1. Menenius Agrippa concordiam inter patres plebemque restituit. Nam, cum plebs a patribus secessisset, quod tributum et militiam non toleraret, Agrippa, vir facundus, ad plebem missus est. Qui intromissus in castra, nihil aliud quam hoc narrasse fertur: «Olim humani artus, cum ventrem otiosum cernerent, ab eo discordarunt conspiraruntque, ne manus ad os cibum ferrent, nec os acciperet datum, nec dentes conficerent. At, dum ventrem domare volunt, ipsi quoque defecerunt, totumque corpus ad extremam tabem venit: inde apparuit ventris haud segne ministerium esse, eumque acceptos cibos per omnia membra distribuere; et cum eo in gratiam redierunt.

Sic senatus et populus, quasi unum corpus, discordia pereunt, concordia valent».

2. Hac fabula Menenius flexit hominum mentes : plebs in urbem regressa est. Creavit tamen tribunos, qui libertatem suam adversus nobilitatis superbiam defenderent. Paulo post mortuus est Menenius, vir omni vita pariter patribus ac plebi carus, post restitutam civium concordiam carior plebi factus. Is tamen in tanta paupertate decessit, ut eum populus collatis quadrantibus sepeliret, locum sepulcro senatus publice daret, Potest consolari pauperes Menenius, sed multo magis docere locupletes, quam non sit necessaria solidam laudem cupienti nimis anxia divitiarum comparatio.

VI.—L. QUINCTIUS CINCINNATUS

1. Aequi consulem Minucium atque exercitum ejus circumsessos tenebant. Id ubi Romae nuntiatum est, tantus pavor, tanta trepidatio fuit, quanta, si urbem ipsam, non castra, hostes obsiderent. Cum autem in altero consule parum esse praesidii videretur, dictatorem dici placuit, qui rem afflictam restitueret. L. Quinctius Cincinnatus omnium consensu dictator est dictus. Ille, spes unica imperii Romani, trans Tiberim quattuor jugerum colebat agrum. Ad quem missi legati, nudum eum arantem offenderunt. Salute data invicem redditaque, Quinctius togam prope e tūgurio proferre uxorem Racilian, jussit, ut senatus mandata togatus audiret. Postquam, absterso pulvere ac sudore, toga indutus processit Quinctius, dictatorem eum legati gratulantes consalutant, et, quantus terror in exercitu sit, exponunt.

2. Quinctius igitur Romam venit, et antecedentibus licitoribus domum deductus est. Postero die profectus, caesis hostibus, exercitum Romanum liberavit. Urbem triumphans ingressus est. Ducti ante currum hostium duces, militaria signa praelata : secutus est exercitus praeda onustus ; epulae instructae ante omnium domos. Quinctius sexto decimo die dictatura, quam in sex menses acceperat, se abdicavit, et ad boves rediit triumphalis agricola.

VII.—C. FABRICIUS

1. C. Fabricius unus fuit ex legatis, qui ad Pyrrhum de captivis redimendis venerant. Cujus postquam audivit Pyrrhus magnum esse apud Romanos nomen, ut viri boni et bello egregii, sed admodum pauperis, eum prae ceteris benigne habuit eique munera atque aurum abstulit. Omnia Fabricius repudiavit. Postero die, cum illum Pyrrhus vellet exterrere conspectu subito elephantis, imperavit suis, ut belua post aulaea admoveretur Fabricio secum coloquenti. Quod ubi factum est, signo dato remotisque aulaeis repente, belua stridorem horrendum emisit, et proposcidem super Fabricii caput suspendit. At ille placidus subrisit, Pyrrhoque dixit: «Non me hodie magis tua commovet belua, quam heri tuum aurum pellexit».

2. Fabricii virtutem admiratus Pyrrhus illum secreto invitavit, ut, patriam desereret secumque vellet vivere, quarta etiam regni sui parte oblata. Cui Fabricius respondit: «Si me virum bonum judicas, cur me vis corrumpere? Sin vero malum, cur me ambis?» Anno interjecto omni spe pacis inter Pyrrhum et Romanos conciliandae ablata. Fabricius, consul factus, contra eum missus est. Cumque vicina castra ipse et rex haberent, medicus regis nocte ad Fabricium venit, eique pollicitus est, si praemium sibi proposuisset, se Pyrrhum veneno necaturum. Hunc Fabricius vinctum reduci jussit ad dominum, et Pyrrho dici quae contra caput ejus medicus spondisset. Tunc rex admiratus eum dixisse fertur: «Ille est Fabricius, qui difficilius ab honestate quam sol a suo cursu poset averti».

3. Cum Fabricius apud Pyrrhum legatus esset, Cineam audivit narrantem esse quendam Athenis, qui se sapientem profiteretur, eundemque dicere omnia quae faceremus ad voluptatem esse referenda. Tunc Fabricium exclamasse ferunt: «Utinam id hostibus nostris persuadeatur, quo facilius vinci possint, cum se voluptatibus dederint!» Nihil magis ab ejus vita alienum quam voluptas et luxus. Tota ejus suppellex argentea salino uno constabat et patella ad usum sacrorum: quae tamen ipsa corneo pediculo sustinebatur. Cenebat ad focum ra-

dices et herbas, quas in agro repurgando vllerant, cum legati a Samnitibus ad eum venerunt, magnamque ei pecuniam obtulerunt. Quibus respondit : «Quamdiu cupiditatibus imperare potero, nihil mihi ista pecunia opus erit : hanc ad illos reportate, qui ea indigent».

4. C. Fabricius cum Rufino, viro nobili, simultatem gerebat ob morum dissimilitudinem, cum ille pecuniae contemtor esset, hic vero avarus et furax existimaretur. Quia tamen Rufinus egregie fortis ac bonus imperator erat magnumque et grave bellum imminere videbatur, Fabricius auctor fuit, ut Rufinus consul crearetur. Cumque is deinde Fabricio gratias ageret, quod se homo inimicus consulem fecisset : «Nihil est, inquit Fabricius, quod mihi gratias agas, si malui compilari quam venire». Eundem postea Fabricius, censor factus, senatu movit, quod argenti facti decem pondo haberet. Fabricius omnem vitam in gloriosa paupertate exegit adeoque inops decessit ut, unde dos filiarum expediretur, non reliquerit. Senatus patris sibi partes desumpsit, et datis ex communi aerario dotibus eas collocavit.

VIII. — M. ATILIUS REGULUS

1. M. Regulus Pœnos magna clade affecit. Tunc ad eum Hanno Carthaginiensis venit, quasi de pace acturus, sed revera ut tempus traheret, donec novae copiae ex Africa advenirent. Is ubi ad consulem accessit, exortus est clamor, auditaque vox : «Idem huic nunc faciendum est, quod paucis ante annis Cornelio Romano a Pœnis factum fuit». Cornelius porro, per fraudem veluti in colloquium evocatus, a Pœnis comprehensus fuerat, et in vincula conjectus. Jam Hanno timere incipiebat, sed periculum callido dicto avertit. «Hoc vos, inquit, si feceritis, nihilo eritis Afris meliores». Consul tacere jussit eos, qui par pari referri volebant, et conveniens gravitati Romanae responsum dedit : «Isto te metu, Hanno, fides Romana liberat». De pace non convenit, quia nec Pœnus serio agebat, et consul victoriam quam pacem malebat.

2. Regulus deinde in Africam primus Romanorum ducum

trajecit. Clypeam urbem et trecenta castella expugnavit: neque cum hominibus tantum, sed etiam cum monstris dimicavit. Nam cum apud flumen Bagradam castra haberet, anguis mirae magnitudinis exercitum Romanum vexabat: multos milites ingenti ore corripuit; plures caudae verbere elisit: nonnullos ipso pestilentis halitus afflatu exanimavit. Neque is telorum ictu perforari poterat; quippe qui durissima squamarum lorica omnia tela facile repelleret. Confugiendum fuit ad machinas et, abvectis ballistis, tanquam arx quaedam munita dejiendus hostis fuit. Tandem saxorum pondere oppressus jacuit; sed cruore suo flumen et vicinam regionem infecit, Romanosque castra movere coegit. Corium beluae, centum et viginti pedes longum, Romam misit Regulus.

3. Regulo, ob res bene gestas, imperium in annum proximum prorogatum est. Quod ubi cognovit Regulus, scripsit senatui villicum suum in agello, quem septem jugerum habebat, mortuum esse et servum, occasionem nactum, aufugisse, ablato instrumento rustico, ideoque petere se, ut sibi successor in Africam mitteretur, ne, deserto agro, non esset, unde uxor et liberi alerentur. Senatus, acceptis litteris, res, quas Regulus amiserat, publica pecunia redimi jussit; agellum colendum locavit, et alimenta conjugi ac liberis praebuit. Regulus deinde crebris praeliis Carthaginiensium opes contudit, eosque pacem petere coegit: quam cum Regulus nollet nisi durissimis condicionibus dare, illi a Lacedaemoniis auxilium petierunt.

4. Lacedaemonii Xanthippum, virum belli peritissimum, Carthaginiensibus miserunt, a quo Regulus victus est ultima pernicie: duo tantum milia hominum ex omni Romani exercitu remanseunt; Regulus ipse captus et in carcerem conjectus est. Deinde Romam de permutandis captivis, dato jurejurando, missus est, ut, si non impetrasset, rediret ipse Carthaginem. Qui cum Romam venisset, inductus in senatum mandata exposuit, et primum ne sententiam diceret recusavit, causatus se, quoniam in hostium potestatem venisset, jam non esse senatorem. Jussus tamen sententiam aperire, negavit esse utile captivos Pœnos reddi, quia adolescentes essent et boni

duces, ipse vero jam confectus senectute. Cujus cum valisset auctoritas, captivi retenti sunt.

5. Regulus deinde cum retineretur a propinquis et amicis, tamen Carthaginem rediit: neque vero tunc ignorabat se ad crudelissimum hostem et ad exquisita supplicia proficisci, sed jusjurandum conservandum putavit. Reversum Carthaginienses omni cruciatu necaverunt: palpebris enim resectis, aliquandiu in loco tenebricoso tenuerunt; deinde cum sol esset ardentissimus, repente eductum intueri caelum coegerunt; postremo in arcam ligneam incluserunt, in qua undique clavi praeacuti eminebant. Ita, dum fessum corpus, quocumque inclinabat, stimulis ferreis confoditur, vigiliis et dolore continuo extinctus est. Hic fuit Atilii Reguli exitus, ipsa quoque vita, licet per maximam gloriam diu acta, clarior et illustrior.

IX.—Q. FABIVS MAXIMVS

1. Hannibal, Hamilcaris filius, novem annos natus, a patre aris admotus, odium in Romanos perenne juravit. Quae res maxime videtur concitasse secundum bellum Punicum. Nam, Hamilcare mortuo, Hannibal, causam belli quaerens, Saguntum, civitatem Romanis foederatam, evertit. Quapropter Romam missi sunt Carthaginem legati, qui populi Romani querimonias deferrent et Hannibalem, mali auctorem, sibi dedi postularent. Tergiversantibus Poenis, Q. Fabius, legationis princeps, sinu ex toga facto: «Hic ego, inquit, porto bellum pacemque; utrum placet, sumite». Poenis «bellum» subelamantibus, Fabius, excussa toga, bellum dare se dixit. Poeni accipere se responderunt, et quo acciperent animo, eodem se gesturos.

2. Hannibal, superatis Pyrenaei et Alpium jugis, in Italiam venit. P. Scipionem aequo Ticinum amnem, Sempronium apud Trebiam, Flaminium apud Trasumennum profligavit. Adversus hostem toties victorem missus, Q. Fabius dictator Hannibalis impetum mora fregit; namque pristinis edoctus cladibus, belli rationem mutavit. Per loca alta exercitum ducebat neque ullo loco fortunae se committebat; castris, nisi quantum necessitas cogeret, tenebatur miles. Dux neque occasione rei bene

gerende deerat, si qua ab hoste daretur, neque ullam ipse hosti dabat. Frumentatum exeunti Hannibali opportunus aderat, agmen carpens, palantes excipiens. Ita ex levibus proeliis superior discessit, militemque coepit minus jam aut virtutis suae aut fortunae paenitere.

3. His artibus Hannibalem Fabius in agro Falerno incluserat; sed ille callidus sine ullo exercitus detrimento se expedivit. Nempe arida sarmenta boum cornibus alligavit, eaque principio noctis incendit: metus flammae relucens ex capite boves velut stimulos furore agebat. Hi ergo, accensis cornibus, per silvas huc illuc discurrebant. Romani, qui ad speculandum concurrerant, miraculo attoniti constiterunt: ipse Fabius, insidias esse ratus, militem extra vallum egredi vetuit. Interea Hannibal ex angustiis evasit. Dein Hannibal, ut Fabio apud suos crearet invidiam, agrum ejus, omnibus circa vastatis, intactum reliquit. At Fabius omnem ab se suspicionem propulsavit: nam eundem agrum vendidit, ejusque pretio captivos Romanos redemit.

4. Haud grata tamen erat Romanis Fabii cunctatio; eumque pro cauto timidum, pro considerato segnem vocitabant. Augebat invidiam Minucius, magister equitum, dictatorem criminando; illum in ducendo bello tempus terere, quo diutius in magistratu esset solusque et Ramae et in exercitu imperium haberet. His sermonibus accensa plebs dictatori magistrum equitum imperio aequavit. Quam injuriam aequo animo tulit Fabius, exercitumque suum cum Minucio divisit. Cum postea Minucius temere proelium commisisset, ei periclitanti auxilio venit Fabius. Cujus subito adventu compressus Hannibal receptui cecinit, palam confessus ab se Minucium, a Fabio se victum esse. Eum quoque ex acie redeuntem dixisse ferunt: «Nubes ista, quae sedere in jugis montium solebat, tandem cum procella imbrem dedit». Minucius, periculo liberatus, Fabium cui salutem debebat, patrem appellavit, eique deinceps parere non abnuvit.

5. Postea Hannibal Tarento per prodicionem potitus est. In eam rem tredecim juvenes nobiles Tarentini conspiraverant.

Hi, nocte per speciem venandi urbe egressi ad Hannibalem, qui haud procul castra habebat, venerunt. Eos laudavit Hannibal, monuque ut redeuntes pascentia Carthaginiensium pecora ad urbem agerent, et praedam veluti ex hoste factam praefecto et custodibus portarum donarent. Id iterum saepiusque ob iis factum eoque consuetudinis adducta res est, ut, quocumque noctis tempore dedissent signum, porta urbis aperiretur. Tunc Hannibal eos nocte media cum decem milibus hominum, delectis secutus est. Ubi portae appropinquarunt, nota juvenum vox vigilem excitavit. Duo primi inferebant aprum vasti corporis. Vigil incautus, dum beluae magnitudinem miratur, venabulo occisus est. Ingressi Poeni ceteros vigiles sopitos obtruncant. Tum Hannibal cum suo agmine ingreditur; Romani passim trucidantur. Livius Salinator, Romanorum praefectus, cum iis, qui caedi superfuerant, in arcem confugit. Tarentum postea Fabius recepit.

6. Q. Fabius jam senex filio suo consuli legatus fuit, cumque in ejus castra veniret, filius obviam patri progressus est; duodecim lictores pro more anteibant. Equo vehebatur senex, nec appropinquante consule descendit. Jam ex lictoribus undecim verecundia paternae majestatis taciti praeterierant. Quod cum consul animadvertisset, proximum lictorem jussit inclamare Fabio patri, ut ex equo descenderet. Pater tum desiliens: «Non ego, fili, inquit, tuum imperium contempsi, sed experiri volui, an scires consulem agere». Ad summam senectutem vixit Fabius Maximus dignus tanto cognomine. Cautior quam promptior habitus est, set insita ejus ingenio prudentia bello, quod tum gerebatur, aptissima erat. Nemini dubium est, quin rem Romanam cunctando restituerit.

X.—P. SCIPIO NASICA EJUSQUE FILIUS

1. P. Scipio Nasica, patris Scipionis Africani filius, cum adolescens aedilitatem peteret, manumque cujusdam civis Romani, rustico opere duratum, more candidatorum apprehendisset, jocans interrogavit eum, num manibus solitus esset ambulare; quod dictum, a circumstantibus exceptum, ad populum manavit, causamque repulsae Scipioni attulit. Namque

omnes rusticae tribus, paupertatem sibi ab eo exprobratam iudicantes, iram suam adversus contumeliosum ejus dicerium exercuerunt. Quae repulsa nobilis adolescentis ingenium ab insolentia revocavit eumque magnum et utilem civem fecit.

2. Cum Hannibal Italiam devastaret, responsum ab oraculo editum esse ferunt hostem Italia pelli vincique posse, si mater Idaea Pessinunte Romam advecta foret, et hospitio apud civem optimum reciperetur. Legati ea de re ad Attalum, Pergami regem, missi sunt. Is legatos comiter acceptos Pessinuntem deduxit. Quaerendus deinde fuit vir, qui eam rite hospitio exciperet. P. Scipionem Nasicam senatus iudicavit virum esse in tota civitate optimum. Idem consul, *imperatoris* nomen a militibus et triumphum a senatu oblatum recusavit dixitque satis gloriae sibi in omnem vitam eo die quaesitum esse, quo vir optimus a senatu iudicatus fuisset: hoc titulo, etsi nec consulatus, nec triumphus addatur, satis honoratum P. Scipionis imaginem fore.

3. Ejusdem filius Scipio Nasica, censor gravem se ac severum praebuit. Cum equitum censum ageret, equitem quendam vidit obeso et pingui corpore, equum vero ejusdem strigosum et macilentum. «Quindnam causae est, inquit censor, cur sis tu quam equus pinguior?—Quoniam, respondit eques, ego me ipse curo, equam vero servus». Minus verecundum visum est responsum: itaque graviter objurgatus eques et multa damnatus. Idem Scipio Nasica cum Ennio poeta vivebat conjunctissime. Cum ad eum venisset, eique ab ostio quaerenti ancilla dixisset Ennium domi non esse, Nasica sensit illam domini jussu dixisse, et illum intus esse. Paucis post diebus, cum ad Nasicam venisset Ennius et eum a janua quaereret, exclamavit ipse Nasica se domi non esse. Tum Ennius: «Quid! ego non cognosco, inquit, vocem tuam?» Hic Nasica: «Hono es impudens: ego te cum quaererem, ancilae tuae crediti te domi non esse; tu non mihi credis ipsi!».

XI.—M. PORCIUS CATO

1. M. Porcius Cato, ortus municipio Tusculo, adolescentulus, priusquam honoribus operam daret, ruri in praediis pater-

nis versatus est, deinde Roman demigravit, et in foro esse coepit. Primum stipendium meruit annorum decem septemque. Q. Fabio consule, cui postea semper adhaesit. Inde castra secutus est Claudii Neronis, ejusque opera magni aestimata est in proelio apud Senam, quo cecidit Hasdrubal, frater Hannibalidis. Ab adolescentia frugalitatem temperantiamque coluit. Pellibus haedinis pro stragula veste utebatur: eodem cibo, quo milites, vescebatur: aquam in bellicis expeditionibus potabat; si nimio aestu torqueretur, acetum, si vires deficerent, paululum vilis vini.

2. Quaestor Scipioni Africano obtigit, et cum eo parum amice vixit: nam, parcimoniae amans, non probabat sumptus, quos Scipio faciabat. Quare, eo relicto, Romam rediit, ibique Scipionis vitam palam et aperte reprehendit, quasi militarem disciplinam corrumperet. Dictitabat illum cum pallio et crepidis solitum ambulare in Gymnasio, palaestrae operam dare, militum licentiae indulgere. Quod crimen non verbo, sed facto diluit Scipio. Nam cum ea de re legati Roma Syracusas missi essent, Scipio exercitum omnem eo convenire et classem expediti jussit, tanquam dimicandum eo die terra marique cum Carthaginiensibus esset; postridie, legatis inspectantibus, pugnae simulacrum exhibuit. Tum eis armamentaria, horrea, omnemque belli apparatus ostendit. Reversi Romam legati omnia aequo exercitum Scipionis praeclare se habere renuntiarunt.

3. Eadem asperitate Cato matronarum luxum insectatus est. Scilicet in medio ardore belli Punici, Oppius, tribunus plebis, legem tulerat, qua vetabantur mulieres Romanae plus semuncia auri habere, vestimento varii coloris uti, et juncto vehiculo in urbe vehi. Confecto autem bello et florente republica, matronae pristina ornamenta sibi reddi postulabant; omnes vias urbis obsidebant, virosque ad forum descendentes orabant, ut legem Oppiam abrogarent. Quibus acerrime restitit Cato, sed frustra; nam lex fuit abrogata.

4. Cato, creatus consul, in Hispaniam adversus Celtiberos profectus est. Quos acri proelio vicit, et ad deditionem compulit. Eo in bello Cato cum ultimis militum parcimonia, vigiliis et labore certavit, nec in quemquam gravius severiuspue impe-

rium exercuit quam in semet ipsum. Cum Hispanos ac defectionem pronos videret, cavendum iudicavit ne deinceps rebel-
lare possent. Id autem effecturus sibi videbatur, si eorum mu-
ros dirueret. Sed veritus ne, si id universis civitatibus impe-
raret communi edicto, non obtemperarent, scripsit ad singulas
separatim, ut muros diruerent, epistolasque omnibus simul
eodemque die reddendas curavit. Cum unaquaeque sibi soli im-
perari putaret, universae paruerunt. Cato Romam reversus, de
Hispania triumphavit.

5. Postea Cato, censor factus, severe ei praefuit potestati.
Nam et in complures nobiles animadvertit et imprimis L. Fla-
mininum, virum consularem, senatu movit. Cui inter alia fa-
cinora illud objecit. Cum esset in Gallia Flamininus, mulie-
rem ad cenam vocavit, eique forte inter cenandum dixit, mul-
tos capitis damnatos in vinculis esse, quos securi percussurus
esset. Tum illa negavit se unquam vidisse quemquam securi
ferientem, et pervelle id videre. Statim Flamininus unum ex
his, qui in carcere detinebantur, adduci iussit, et ipse securi
percussit. Tam perditam libidinem eo magis notandam putavit
Cato, quod cum probro privato conjungeret imperii dedecus.
Quid enim crudelius quam inter pocula et dapes, ad specta-
culum mulieris, humanam victimam mactare et mensam cruore
respergere?

6. Cum in senatu de tertio Punico bello ageretur, Cato iam
senex delendam Carthaginem censuit, negavitque, ea stante,
salvam esse posse rempublicam. Cum autem id, contradicente
Scipione Nasica, non facile patribus persuaderet, deinceps,
quotiens de re aliqua sententiam dixit in senatu, addidit sem-
per: «Hoc censeo, et Carthaginem esse delendam». Tandem
in curiam intulit ficum praecocem et, excussa toga, effudit:
cujus cum pulchritudinem patres admirarentur, interrogavit
eos Cato, quando ex arbore lectem putarent. Illis ficum recen-
tem videri affirmantibus: «Atqui, inquit, abhinc tres dies sci-
tote decerptam esse Carthagine; tam prope ab hoste absu-
mus!» Movit ea res patrum animos, et bellum Carthaginien-
sibus indictum est.

7. Fuit Cato, ut senator egregius, ita bonus pater. Cum ei
Θ. Καζοιδῆ, Lhomond, ἐξδ. δεκάτη.

natus esset filius, nullis negotiis nisi publicis impediatur, quominus adesset, matri infantem abluenti et fasciis involventi. Illa enim proprio lacte filium alebat. Ubi aliquid intellegere potuit puer, eum pater ipse in litteris instituit, licet idoneum et eruditum domi servum haberet. Nolebat enim servum filio maledicere, vel aurem vellicare, si tardior in discendo esset; neque etiam filium tanti beneficii, hoc est doctrinae, debitorem esse servo. Ipso itaque ejus ludi magister, ipse legum doctor, ipse lanista fuit. Conscripsit manu sua grandibus litteris historias, ut etiam in paterna domo ante oculos proposita haberet veterum instituta et exempla.

8. Cum postea Catonis filius in exercitu Pompilii tiro militaret, et Pompilio visum esset unam dimittere legionem, Catonis quoque filium dimisit; sed, cum is amore pugnandi in exercitu remansisset, Cato pater ad Pompilium scripsit, ut, si filium pateretur in exercitu remanere, secundo eum obligaret militiae sacramento, quia, priore amisso, cum hostibus jure pugnare non poterat. Exstat quoque Catonis patris ad filium epistola, in qua scribit se audivisse eum missum factum esse a Pompilio imperatore, monetque eum, ut caveat ne proelium ineat. Negat enim jus esse, qui miles non sit, eum pugnare cum hoste.

9. Agricultura plurimum delectabatur Cato, malebatque agrorum et pecorum fructu, quam fenore ditescere. Cum ab eo quaeretur, quid maxime in re familiari expediret, respondit: «Bene pascere.—Quid secundum?—Satis bene pascere.—Quid tertium?—Male pascere.—Quid quartum?—Arare». Et cum ille, qui quaesierat, dixisset: «Quid fenerari?» tum Cato: «Quid, inquit, hominem occidere?» Scripsit ipse villas suas ne tectorio quidem fuisse perlitas, atque postea addidit: «Neque mihi aedificatio, neque vas, neque vestimentum ullum est pretiosum; si quid est quo uti possim, utor; si non est, facile careo. Suo quemque uti et frui per me licet. Mihi vitio quidam vertunt, quod multis egeo; at ego illis vitio tribuo, quod nequeunt egere».

10. Injuriarum patientissimus fuit Cato. Cum ei causam agenti protervus quidam, pingui saliva quantum poterat at-

tracta, in frontem mediam inspisset, tulit hoc leniter. «Et ego, inquit, homo, affirmabo falli eos, qui te negant os habere». Ab alio homine improbo contumeliis proscissus: «Iniqua, inquit, tecum mihi est pugna: tu enim probra facile audis, et dicis libenter: mihi vero et dicere ingratum et audire insolitum». Dicere solebat acerbos inimicos melius de quibusdam mereri, quam eos amicos, qui dulces viderentur: illos enim saepe verum dicere, hos numquam.

11. Cato ab adolescentia usque ad extremam aetatem inimicitias reipublicae causa suscipere non destitit: ipse, a multis accusatus, non modo nullum existimationis detrimentum fecit, sed, quoad vixit, virtutum laude crevit. Quartum et octogesimum annum agens, ab inimicis capitali crimine accusatus, suam ipse causam peroravit, nec quisquam aut memoriam ejus tardio rem, aut lateri firmitatem imminutam, aut os haesitatione impeditum animadvertit. Non illum enervavit nec afflixit senectus: ea aetate aderat amicis, veniebat in senatum frequens. Graecas etiam litteras senex didicit. Quando obreperet senectus, vix intellexit. Sensim sine sensu aetas ingravescebat: nec subito fracta est, sed diuturnitate quasi exstincta. Annos quinque et octoginta natus excessit e vita.

XII.—P. SCIPIO AEMILIANUS.

1. P. Scipio Aemilianus, Pauli Macedonici filius, adoptione Scipionis Africani nepos, a tenera aetate Graecis litteris a Polybio, praestantis ingenii viro, eruditus est. Ex ejus doctrina tantos fructus tulit, ut non modo aequales suos, sed etiam majores natu omni virtutum genere superaret. Temperantiae et continentiae laudem ante omnia comparare studuit, quod quidem tunc difficile erat; mirum enim est, quo impetu ad libidines et epulas juvenes Romani eo tempore ferrentur. At Scipio, contrarium vitae institutum secutus, publicam modestiae et continentiae famam est adeptus. Polybium semper domi militiaeque secum habuit: semper inter arma ac studia versatus, aut corpus periculis, aut animum disciplinis exercuit.

2. Scipio Aemilianus primum in Hispania, Lucullo duce

militavit; eoque in bello egregia fuit ejus opera. Nam rex quidam barbarus, mirae proceritatis, splendidis armis ornatus saepe Romanos provocabat, si quis singulari certamine secum vellet congredi. Cum autem nemo contra eum exire auderet, suam Romanis ignaviam cum irrisu et ludibrio exprobrabat. Non tulit indignitatem rei Scipio, progressusque ad hostem, conserta pugna, eum prostravit, pari Romanorum laetitia et hostium terrore, quod ingentis corporis virum ipse exiguae staturae dejecisset. Scipio multo majus etiam addiit periculum in expugnatione urbis, quam tunc obsidebant Romani: nam ipse primus murum conscendit, viamque aliis militibus aperuit. Ob haec praeclare gesta, Lucullus dux juvenem, pro contione laudatum, murali corona donavit.

3. Tertio bello Punico, cum clarum esset Scipionis nomen, juvenis adhuc factus est consul, eique Africa provincia extra sortem data est, ut, quam urbem avus ejus concusserat, eam nepos everteret. Tunc enim Romani, suadente Catone, deliberatum habebant Carthaginem diruere. Carthaginensibus igitur imperatum est, ut, si salvi esse vellent, ex urbe migrarent, sedemque alio in loco, a mari remoto, constituerent. Quod ubi Carthagine auditum est, ortus statim est ululatus, ingens clamorque: bellum esse gerendum satiusque esse extrema omnia pati, quam patriam relinquere. Cum vero neque naves neque arma haberent, in usum novae classis tecta domosque resciderunt; aurum et argentum pro aere ferroque conflatum est; viri, feminae, pueri, senes simul operi, instabant: non die, non noctu labor intermissus. Ancillas primo totonderunt, ut ex earum crinibus funes facerent; mox etiam matronae ipsae capillos suos ad eundem usum contulerunt.

4. Scipio exercitum ad Carthaginem admovit, eamque oppugnare coepit: quae urbs, quamquam summa vi defendebatur, tandem expugnata est. Rebus desperatis quadraginta milia hominum se victori tradiderunt. Dux ipse Hasdrubal, inscia uxore, ad genua Scipionis cum ramis oleae supplex pro-cubuit. Cum vero ejus uxor se a viro relictam vidisset, diris omnibus eum devovit: tum, duobus liberis dextra levaque comprehensis, a culmine domus se in medium flagrantis urbis

incendium immisit. Deleta Carthagine, Scipio victor Romanus reversus est. Splendidum egit triumphum et *Africanus* est appellatus. Ita cognomen *Africani* Carthago capta Scipioni majori, eadem eversa Scipioni minori peperit.

5. Postea Scipio, iterum consul creatus, contra Numantinos in Hispaniam profectus est. Ibi multiplex clades priorum ducum inscitia a Romanis recepta fuerat. Scipio, ubi primum advenit, corruptum licentia exercitum ad pristinam disciplinam revocavit. Omnia deliciarum instrumenta e castris ejecit; qui miles extra ordinem fuisset deprehensus, eum virgis caedebat; jumenta omnia vendi jussit, ne oneribus portandis usui essent; militem quemque triginta dierum frumentum ac septenos vallos ferre cogit. Cuidam propter onus aegre incedenti dixit: «Cum te gladio vallare scieris, tunc vallum ferre desinito». Ita redacto in disciplinam exercitu, urbem Numantiam obsedit. Numantini, fame adacti, se ipsi trucidaverunt. Captam urbem Scipio delevit, et de ea triumphavit.

6. Scipio censor fuit cum Mummio, viro nobili, sed segniore. Tribu movit quemdam, qui ordines ducens, proelio non interfuerat; cumque ille quaereret, cur notaretur, qui custodiae causa in castris remansisset, Scipio respondit: «Non amo nimium diligentes». Equum ademit adolescenti, qui in obsidione Carthaginis, vocatis ad cenam amicis, diripiendam sub figura urbis Carthaginis placentam in mensa posuerat; quaerentique causam: «Quia, inquit Scipio, me prior Carthaginem diripuisti». Contra Mummium, Scipionis collega, neque ipse notabat quemquam, et notatos a collega, quos poterat, ignominia eximebat. Unde Scipio, cum ei, cupienti censuram ex majestate reipublicae gerere, impedimento esset Mummii segnitias, in senatu ait: «Utinam mihi collegam dedissetis, aut non dedissetis!»

7. In Scipione Aemiliano etiam multa privatae vitae dicta factaque celebrantur. C. Laelio familiariter usus est. Ferunt cum eo Scipionem saepe rusticatum fuisse, eosque incredibiliter repuerascere solitos esse, cum rus ex urbe, tamquam e vinculis, evolavissent. Vix audeo dicere de tantis viris; sed ita narratur, conchas eos ad litus maris legere consuevisse, et ad

omnem animi remissionem ludumque descendere. Mortuo Aemilio Paulo, Scipio, cum fratre heres relictus, animum vere fraternum in eum ostendit: nam universam ei hereditatem tradidit, quod illum videret re familiari minus quam se instructum. Pariter, defuncta matre, omnia bona materna sororibus concessit, quamquam nulla pars hereditatis ab eas lege pertinebat.

8. Cum in contione interrogaretur, quid sentiret de morte Tib. Gracchi, qui populi favorem pravis largitionibus captaverat, palam respondit, eum jure caesum videri. Quo responso exacerbata contio acclamavit; tum Scipio clamorem ortum a vili plebecula animadvertens: «Taceant, inquit, quibus Italia noverca est, non mater». Cum magis etiam obstreperet populus, ille vultu constanti: «Hostium, inquit, armatorum totiens clamore non territus, qui possum vestro moveri? Tunc constantia et auctoritate viri perculsa plebs conticuit. Deinde, quasi vim sibi mox inferendam animo praesagiret, malam sibi rependi gratiam laborum pro republica susceptorum ab ingratis civibus questus est. Maxima patrum frequentia domum deductus est.

9. Postridie quam domum se validus receperat Scipio repente in lectulo exanimis est inventus. De tanti viri morte nulla habita est quaestio, ejusque corpus velato capite est elatum ne livor in ore appareret. Metellus, licet Scipionis inimicus, hanc necem adeo graviter tulit; ut, ea audita, in forum advolaverit; ibique maesto vultu clamaverit: «Concurrite, cives; moenia urbis nostrae eversa sunt Scipioni intra suos penates quiescenti nefaria vis illata est». Idem Metellus filios suos jussit funebri ejus lecto umeros subicere, eisque dixit: «Numquam a vobis id officium majori viro praestari poterit». Scipionis patrimonium tam exiguum fuit, ut triginta duas libras argenti, duas et selibram auri tantum reliquerit.

10. Cum duo consules, quorum alter inops erat, alter autem avarus, in senatu contenderent, uter in Hispaniam ad bellum gerendum mitteretur, ac magna inter patres esset dissensio, rogatus sententiam Scipio Aemilianus: «Neutrum, inquit, mihi mitti placet; quia alter nihil habet, alteri nihil est satis». Scilicet ad rem bene gerendam judicabat, pariter abesse debere

et inopiam et avaritiam. Alioquin maxime verendum est ne publicum munus quaestui habeatur, et praeda communis in privatum imperatoris lucrum convertatur. Longe ab hac culpa alienus fuit Scipio: nam post duo consulatus et totidem triumphos, officio legationis fungens, septem tantum servos secum duxit. E Carthaginis et Numantiae spoliis comparare plures certe potuerat, sed nihilo locupletior Carthagine eversa fuit quam ante. Itaque, cum per populi Romani socios et exterarum nationes iter faceret, non mancipia ejus, sed victoriae numerabantur, nec quantum auri et argenti, sed quantum dignitatis atque gloriae secum ferret, aestimabatur.

XIII.—CN. POMPEIUS MAGNUS.

1. Cn. Pompeius, stirpis senatoriae, adolescens in bello civili se et patrem consilio servavit. Pompeii pater suo exercitui ob avaritiam erat invisus: itaque facta est in eum conspiratio. Terentius quidam, Cn Pompeii contubernalis, eum occidendum susceperat, dum alii tabernaculum patris incenderent. Quae res juveni Pompeio cenanti nuntiata est. Ipse nihil periculo motus, solito hilarius bibit, et cum Terentio eadem, qua antea, comitate usus est. Deinde cubiculum ingressus, clam subduxit se tentorio, et firmam patri circumposuit custodiam. Terentius tum destrecto ense ad lectum Pompeii accessit, multisque ictibus stragula percussit. Orta mox seditione. Pompeius se in media conjecit agmina, militesque tumultuantes precibus et lacrimis placavit, ac suo duci reconciliavit.

2. Cn. Pompeius, eodem bello civili, partes Sullae secutus, ita egit, ut ab eo maxime diligeretur. Annos tres et viginti natus, ut Sullae auxilio veniret, paterni exercitus reliquias collegit, statimque dux peritus exstitit. Illius magnus apud militem amor, magna apud omnes admiratio fuit: nullus ei labor taedio, nulla defatigatio molestiae erat. Cibi vini que temperans, somni parcus, inter milites corpus exercebat. Cum alacribus saltu, cum velocibus cursu, sum validis luctantio certabat. Tum ad Sullam iter intendit: non per loca devia, sed palam incedens, tres hostium exercitus aut fudit aut sibi adjunxit. Quem

ubi Sulla ad se accedere audivit, egregiamque sub signis juventutem adspexit, desiliit, ex equo, Pompeiumque salutavit imperatorem; deinceps ei venienti solebat assurgere de sella et caput aperire: quem honorem nemini, nisi Pompeio, tribuebat.

3. Postea Pompeius in Siciliam profectus est, ut eam a Carbone, Sullae inimico, occupatam reciperet. Carbo comprehensus et ad Pompeium ductus est. Quem Pompeius, postquam acerbe in eum invectus fuerat, ad supplicium duci jussit.

.....
 Longe moderatior fuit Pompeius erga Sthenium, Siculae cujusdam civitatis principem. Cum enim in eam civitatem animadvertere decrevisset, quae sibi adversata fuisset, exclamavit Sthenius eum inique facturum, si ob culpam unius omnes plecteret. Interroganti Pompeio, quisum ille unus esset: «Ego, inquit Sthenius, qui meos cives ad id induxi». Tam libera voce delectatus Pompeius omnibus et Sthenio ipsi pepercit.

4. Transgressus inde in Africam Pompeius, Iarbam, Numidiae regem, qui Marii partibus favebat, bello persecutus est. Intra dies quadraginta hostem oppressit et Africam subegit adolescens quattuor et viginti annorum. Tum ei litterae a Sulla redditae sunt, quibus jubebatur exercitum dimittere, et cum una tantum legione successorem exspectare. Id aegre tulit Pompeius: paruit tamen, et Romam reversus est. Revertenti incredibilis multitudo obviam ivit; Sulla quoque eum laetus excepit, et Magnum cognomine appellavit. Nihilo minus Pompeio triumphum petenti restitit; neque ea re a proposito deterritus est Pompeius aususque est dicere plures solem orientem adorare quam occidentem: quo dicto innuebat Sullae potentiam minui, suam vero crescere. Ea voce audita, Sulla, juvenis constantiam admiratus, exclamavit: «Triumphet! triumphet!»

5. Metello jam seni, et bellum in Hispania segnius gerenti, collega datus est Pompeius, ibique adversus Sertorium vario eventu dimicavit. In quodam proelio maximum subiit periculum: cum enim in eum vir vasta corporis magnitudine impetum fecisset, Pompeius manum hostis amputavit; sed multis

in eum concurrentibus, vulnus in femore accepit, et a suis fugientibus desertus, in hostium potestate erat. At praeter spem evasis: illi scilicet equum Pompeii, auro phalerisque eximiis instructum, ceperant. Dum vero praedam inter se altercantes partiuntur, Pompeius illorum manus effugit. Altero proelio, cum Metellus Pompeio laboranti auxilio venisset, fususque esset Sertorii exercitus, is dixisse fertur: «Nisi ista anus supervenisset, ego hunc puerum verberibus castigatum Romam dimissem». Metellum *anum* appellabat, quia is, jam senex, ad mollem et effeminatum vitam deflexerat. Tandem, Sertorio interfecto, Pompeius Hispaniam recepit.

6. Cum piratae maria omnia infestarent, et quasdam etiam Italiae urbes diripuissent, ad eos opprimendos cum imperio extraordinario missus est Pompeius. Nimiae viri potentiae obstebant quidam ex optimatibus, et imprimis Q. Catulus; qui cum in contione dixisset, esse quidem praeclarum virum Cn. Pompeium, sed non esse uni omnia tribuenda, abjecissetque: «Si quid ei acciderit, equemnam in ejus locum substituetis?» acclamavit universa contio: «Te ipsum, Q. Catule». Tum honorificio civium testimonio victus Catulus et contiona discessit. Pompeius, disposito per omnes maris recessus navium praesidio, brevi terrarum orbem illa peste liberavit: praedones multis locis victos fudit; eosdem in deditionem acceptos in urbibus et agris procul a mari collocavit. Nihil hac victoria celerius; nam intra quadragesimum diem piratas toto mari expulit.

7. Confecto bello piratico, Cn. Pompeius contra Mithridatem profectus est, et in Asiam magna celeritate contendit. Proelium cum rege conserere cupiebat, neque opportuna dabatur pugnandi facultas quia Mithridates interdum in castris se continebat, noctu vero haud tutum erat congregi cum hoste in locis ignotis. Quadam tamen nocte Mithridatem Pompeius aggressus est. Luna magno fuit Romanis adjumento: nam cum eam Romani a tergo haherent, umbrae corporum, longius projectae, ad primos usque hostium ordines pertinebant: unde decepti regii milites, in umbras, tanquam in propinquum hostem, tela mittebant. Victus Mithridates in Pontum profugit. Adversus eum filius Pharnaces rebellavit, quia, occisis a patre fratribus

vitae suae ipse timebat. Mithridates, a filio obsessus, venenum sumpsit: quod cum tardius subiret, quia adversus venena multis antea medicaminibus corpus firmaverat, a milite Gallo volens interfectus est.

8. Pompeius deinde Tigranem, Armeniae regem, qui Mithridatis partes secutus fuerat, ad deditionem compulit quem tamen ad genua procumbentem erexit, benignis verbis recreavit et in regnum restituit, aequè pulchrum esse iudicans et vincere reges et facere. Tandem, rebus Asiae compositis, in Italiam rediit. Ad urbem venit non, ut plerique timuerant, armatus, sed dimisso exercitu, et tertium triumphum biduo duxit. Insignis fuit multis novis inusitatisque ornamentis hic triumphus; sed nihil illustrius visum quam quod tribus triumphis tres orbis partes devictae causam praebuerant; Pompeius enim, quod antea contigerat nemini, primo ex Africa, iterum ex Europa, tertio ex Asia triumphavit; felix opinione hominum futurus, si quem gloriae, eundem vitae finem habuisset, neque adversam fortunam esset expertus jam senex.

9. Postea orta est inter Pompeium et Caesarem gravis dissensio, quod hic superiorem, ille vero parem ferre non posset; et inde bellum civile exarsit. Caesar cum infesto exercitu in Italiam venit. Pompeius, relicta urbe ac deinde Italia ipsa, Thessaliam petiit, et cum eo consules senatusque omnis: quem insecutus Caesar apud Pharsalum acie fudit. Victus Pompeius ad Ptolemaeum, Alexandriae regem, cui tutor a senatu datus fuerat, profugit; sed ille Pompeium interfici iussit. Latus Pompeii sub oculis uxoris et liberorum mucrone confossum est, caput abscissum, truncus in Nilum coniectus. Dein capus velamine involutum ad Caesarem delatum est, qui, eo viso, lacrimas fudit, et illud multis pretiosissimisque odoribus cremandum curavit.

10. Is fuit viri praestantissimi post tres consulatus et totidem triumphos vitae exitus. Erat in Pompeio multae ac magnae virtutes, ac praecipue admiranda frugalitas. Cum ei aegrotanti praecepisset medicus, ut turdum ederet, negarent autem servi eam avem usquam aestivo tempore posse reperiri, nisi apud Lucillum, qui turdos domi saginaret, vetuit Pompeius

turdum inde peti, medicoque dixit : «Ergo, nisi Lucullus perditus deliciis esset, non viveret Pompeius?» Aliam avem, quae parabilis esset, sibi jussit apponi.

11. Viris doctis magnum honorem habebat Pompeius. Ex Syria decedens, confecto bello Mithridatico, cum Rhodum venisset, nobilissimum philosophum Posidonium cupiit audire ; sed, cum is diceretur tunc graviter aegrotare, quod maximis podagrae doloribus cruciabatur, voluit saltem Pompeius eum visere. Mos erat ut, consule aedes aliquas ingressuro, lictor fores virga percuteret, admonens consulem adesse ; at Pompeius vetuit fores Posidonii percuti, honoris causa. Quem ut vidit et salutavit, moleste se ferre dixit, quod eum non posset audire ? At ille : «Tu, vero, inquit, potes, nec committam, ut dolor corporis efficiat, ut frustra tantus vir ad me venerit». Itaque, cubans, graviter et copiose disseruit de hoc ipso : nihil esse bonum, nisi quod honestum esset, et nihil malum dici posse, quod turpe non esset. Cum vero dolor interdum acriter eum pungeret, saepe dixit : «Nihil agis, dolor ; quamvis sis molestus, numquam te esse malum confitebor».

XIV.—C. JULIUS CAESAR.

1. C. Julius Caesar, nobilissima genitus familia, annum agens sextum et decimum, patrem amisit ; paulo post Cornelianam duxit uxorem ; cujus cum pater esset Sullae inimicus, voluit Sulla Caesarem compellere, ut eam dimitteret ; neque id potuit efficere. Ob eam causam Caesar bonis spoliatus, cum etiam ad mortem quaereretur, mutata veste, noctu elapsus est ex urbe et quamquam tunc quartanae morbo laborabat, prope per singulas noctes latebras commutare cogebatur ; sic quoque comprehensus a Sullae liberto, vix, data pecunia, evasit. Postremo per proximos suos veniam impetravit, diu repugnante Sulla : qui cum deprecantibus ornatissimis viris denegasset, atque illi pertinaciter contenderent, expugnatus tandem dixit, eum, quem salvum tantopere cuperent, aliquando optimatum partibus exitio futurum, multosque in eo puero inesse Marios.

2. Caesar mortuo Sulla ei composita seditione civili, Rho-

dum secedere statuit, ut per otium Apollonio, tunc clarissimo dicendi magistro, operam daret, sed in itinere a piratis captus est mansitque apud eos quadraginta dies. Ita porro per illud omne spatium se gessit, ut piratis terrori pariter ac venerationi esset, atque, ne iis suspicionem ullam daret, qui oculis tantummodo eum custodiebant, numquam aut nocte aut die exalceatus est. Interim comites servosque dimiserat ad expediendas pecunias, quibus redimeretur. Viginti talenta piratae postulaverant; ille vero quinquaginta daturum se spondit; quibus numeratis expositus est in litore. Caesar liberatus confestim Miletum, quae urbs proxime aberat, properavit: ibique contracta classe, stantes adhuc in eodem loco praedones noctu adortus, aliquot naves, mersis aliis, cepit, piratasque ad deditionem redactos eo affecit supplicio, quod illis saepe per jocum minatus fuerat, dum ab iis detinebatur: crucibus illos suffigi jussit.

3. Julius Caesar, quaestor factus, in Hispaniam profectus est; cumque Alpes transiret, et ad conspectum pauperis cujusdam visi comites ejus per jocum inter se disputarent, num illic etiam esset ambitioni locus, serio dixit Caesar, malle se ibi primum esse quam Romae secundum. Ita deminationis avidus, a prima aetate regnum concupiscebat, semperque in ore habebat hos Euripidis, Graeci poetae, versus:

Nam si violandum est jus, regnandi gratia
Violandum est; aliis rebus pietatem colas.

Cum vero Gades, quod est Hispaniae oppidum, venisset, visa Alexandri Magni imagine, ingemuit et lacrimas fudit; causam quaerentibus amicis: «Nonne, inquit, idonea dolendi causa est, quod nihildum memorabile gesserim, eam aetatem adeptus, qua Alexander jam terrarum orbem subegerat?»

4. Julius Caesar in captanda plebis gratia et ambiendis honoribus patrimonium effudit: aere alieno oppressus, ipse dicebat sibi opus esse millies sestertium, ut haberet nihil. His artibus consulatum adeptus est, collegaque ei datus M. Bibulus, cui Caesaris consilia haud placebat. Inito magistratu, Caesar legem agrariam tulit, hoc est de dividendo egenis ci-

vibus agro publico : cui legi cum senatus repugnaret, Caesar rem ad populum detulit. Bibulus collega in forum venit, ut legi ferendae obsisteret ; sed tanta commota est seditio, ut in caput consulis cophinus stercore plenus effunderetur fascesque frangerentur. Tandem Bibulus, a satellitibus Caesaris foro expulsus, domi se continere per reliquum anni tempus coactus est, curiaque abstinere. Interea unus Caesar omnia ad arbitrium in republica administravit : unde quidam homines faceti, quae eo anno gesta sunt, non, ut mos erat, consulibus Caesare et Bibulo acta esse dicebant, sed Iulio et Caesare, unum consulem nomine et cognomine pro duobus appellantes.

5. Julius Caesar, functus consulatu, Galliam provinciam sorte obtinuit. Gessit autem novem annis, quibus in imperio fuit, haec fere. Galliam in provinciae Romanae formam rediguit ; Germanos, qui trans Rhenum incolunt, primus Romanorum, ponte fabricato aggressus maximis affectit cladibus. Britannos, antea ignotos, vicit, iisque pecunias et obsides imperavit. Quo in bello multa a Caesare egregie facta narrantur. Inclinante in fugam exercitu, rapuit e manu militis fugientis scutum, et in primam aciem volitans, pugnam restituit. In alio proelio aquiliferum terga vertentem faucibus comprehendit, in contrariam partem retraxit, dextramque ad hostem protendens : « Quorsum tu, inquit, abis ? Illic sunt cum quibus dimicamus ». Quo facto militibus animos addidit.

6. Caesar, cum adhuc in Gallia detineretur, ne imperfecto bello discederet postulavit, ut sibi liceret, quamvis absenti, secundum cansulatum petere ; quod ei a senatu est negatum. Ea re commotus, in Italiam rediit, armis injuriam acceptam vindicaturus : plurimisque urbibus occupatis Brundisium contendit, quo Pompeius consulesque confugerant. Tunc summae audaciae facinus Caesar edidit : a Brundisio Dyrrachium, inter oppositas classes, gravissima hieme transmissit ; cessantibusque copiis, quas subsequi jusserat, cum ad eas arcessendas frustra misisset, morae impatiens, castris noctu egreditur, clam solus naviculam conscendit obvoluto capite, ne agnosceretur. Mare, adverso vento vehementer flente, intumescibat ; in altum tamen protinus dirigi navigium jubet ; cumque gu

bernator, paene obrutus fluctibus, adversae tempestati cederet «Quid times?» ait, «Caesarem vehis».

7. Deinde Caesar Thessaliam petiit, ubi Pompeium Pharsalico proelio fudit, fugientem persecutus est, eumque in itinere cognovit occisum fuisse. Tum bellum Ptolemaeo, Pompeii interfectori, intulit, a quo sibi quoque insidias parari videbat. Quo victo, Caesar in Pontum transiit, Pharnacemque, Mithridatis filium, rebellantem aggressus, intra quintum ab adventu diem, quattuor vero, quibus in conspectum venerat, horis, uno proelio profligavit. Quam victoriae celeritatem inter triumphandum notavit, inscripto inter pompae ornamenta trium verborum titulo: *veni, vidi, vici*. Sua deinceps Caesarem ubique comitata est fortuna, Scipionem et Jubam, Numidiae regem, reliquias Pompeianarum partium in Africa refoventes, devicit. Pompeii liberos in Hispania superavit: clementer usus est victoria, et omnibus, qui contra se arma tulerant, pepercit. Regressus in urbem quinques triumphavit.

8. Bellis civilibus confectis, Caesar, dictator in perpetuum creatus, agere insolentius coepit: senatum ad se venientiam sedens excepit, et quemdam, ut assurgeret, monentem, irato vultu respexit. Cum Antonius, Caesaris in omnibus expeditionibus comes, et tunc in consulatu collega, ei, in sella aurea sedenti pro rostris, diademâ, insigne regium, imponeret, non visus est eo facto offensus. Quare conjuratum est in eum a sexaginta et amplius viris, Cassio et Bruto ducibus conspirationis. Cum igitur Gaesar Idibus Martiis in senatum venisset, assidentem specie officii circumsterunt, illicoque unus e conjuratis, quasi aliquid rogaturus, propius accessit, renuentique togam ab utroque umero apprehendit. Deinde clamantem: «Ista quidem vis est» Cassius vulnerat paulo infra jugulum. Caesar Cassii brachium arreptum graphio trajecit, conatusque prosilire aliud vulnus accepit. Cum M. Brutum, quem loco filii habebat, in se irruentem vidisset, dixit: «Tu quoque, fili mi!» Dein ubi animadvertit undique se strictis pugionibus peti, toga caput obvolvitur atque ita tribus et viginti plagis confossus est.

9. Erat Caesar excelsa statura, nigris vegetisque oculis, capite calvo: quam calvitii deformitatem aegre ferebat, quod

saepe obtrectantium joci esset obnoxia. Itaque, ex omnibus sibi a senatu populoque decretis, non aliud recepit aut usurpavit libentius quam jus laureae perpetuo gestandae. Eum vini parcissimum fuisse ne inimici quidem negarunt: unde Cato dicere solebat, unum ex omnibus Caesarem ad evertendam rempublicam sobrium accessisse. Armorum et equitandi peritissimus erat: laboris ultra fidem patiens; in agmine nonnumquam equo, saepius, pedibus anteibat, capite detecto sive sol, sive imber esset. Longissimas vias incredibili celeritate confecit, ita ut persaepe nuntios de se praevenerit; neque eum morabantur flumina, quae, vel nando vel innixus inflatis utribus, trajiciebat.

XV.—M. CATO UTICENSIS.

1. M. Cato, adhuc puer invictum animi robus ostendit. Cum in domo Drusi, avunculi sui, educaretur, Latini de civitate impetranda Romam venerunt. Popedius, Latinorum princeps, qui Drusi hospes erat, Catonem puerum rogavit, ut Latinos apud avunculum adjuvaret; Cato vultu constanti negavit id se facturum. Iterum deinde ac saepius interpellatus, in proposito perstitit. Tunc Popedius puerum in excelsam aedium partem levatum tenuit, et abjecturum inde se minatus est, nisi precibus obtemperaret; neque hoc metu a sententia eum potuit demovere. Tunc Popedius exclamasse fertur: «Gratulemur nobis, Latini, hunc esse tam parvum; si enim senator esset, ne sperare quidem jus civitatis nobis liceret».

2. Cato cum salutandi gratia ad Sullam a paedagogo duceretur, et in atrio cruenta proscriptorum capita vidisset, Sullae crudelitatem exsecratus est; seque eodem esse animo significavit, quo puer alius, nomine Cassius, qui tunc publicam scholam cum Fausto, Sullae filio, frequentabat. Cum enim Faustus proscriptionem paternam in schola laudaret, diceretque se, cum per aetatem posset, eamdem rem esse facturum, ei sodalis gravem colaphum impegit.

3. Insignis fuit et ad imitandum proponenda Catonis erga fratrem benevolentia. Cum enim interrogaretur, quem omnium maxime diligeret, respondit: «Fratrem». Iterum interrogatus,

quem secundum maxime diligeret, iterum: «Fratrem» respondit. Quaerenti tertio idem responsum dedit, donec ille a percontando desisteret. Crevit cum aetate ille Catonis in fratrem amor: ab ejus latere non discedebat; ei in omnibus rebus morem gerebat. Annos natus viginti, numquam sine fratre cenaverat, numquam in forum prodierat, numquam iter susceperat. Diversum tamen erat utriusque ingenium: in utroque probi mores erant, sed Catonis indoles severior.

4. Cato, cum frater, qui erat tribunus militum ad bellum profectus esset, ne eum desereret, voluntaria stipendia fecit. Accidit postea, ut Catonis frater in Asiam proficisci cogeretur, et iter faciens in morbum incideret. Quod ubi audivit Cato, licet tunc gravis tempestas saeviret, neque parata esset magna navis, solvit e portu Thessalonicae exigua navicula cum duobus tantum amicis tribusque servis, et paene haustus fluctibus, tandem, praeter spem incolumis evasit. At fratrem modo defunctum vita reperit. Tunc questibus et lacrimis totum se tradidit: mortui corpus quam magnificentissimo potuit funere extulit, et marmoreum tumulum extrui curavit suis impensis. Vela deinde daturus, cum suaderent amici, ut fratris reliquias in alio navigio poneret, animam se prius quam illas relicturum respondit; atque ita solvit.

5. Cato quaestor in insulam Cyprum missus est, ad colligendam Ptolemaei regis pecuniam, a quo populus Romanus heres institutus fuerat. Integerrima fide eam rem administravit. Summa longe major, quam quisquam sperare potuisset, redacta est. Fere septem milia talentorum navibus imposuit Cato; atque, ut naufragii periculis vitaret, singulis vasis, quibus inclusa erat pecunia, corticem suberis longo funiculo alligavit, ut, si forte mersum navigium esset, locum amissae pecuniae cortex supernatans indicaret. Catoni advenienti senatus et tota ferme civitas obviam effusa est, nec erat res triumpho absimilis. Actae sunt Catoni a senatu gratiae, praeturaque illi et jus spectandi ludos praetextato extra ordinem data. Quem honorem Cato noluit accipere, iniqum esse affirmans sibi discerni, quod nulli alii tribueretur.

6. Cum Caesar consul legem reipublicae perniciosam tulis-

set, Cato solus, ceteris exterritis, huic legi obstitit. Iratus Caesar, Catonem extrahi curia, et in vincula rapi jussit; at ille nihil de libertate linguae remisit; sed in ipsa ad carcerem via de lege disputabat, civesque commonebat, ut talia molientibus adversarentur. Catonem sequebantur maesti patres: quorum unus, objurgatus a Caesare, quod nondum misso senatu discenderet: «Malo, inquit, esse cum Catone in carcere, quam tecum in curia». Exspectabat Caesar, dum ad humiles preces Cato sese demitteret; quod ubi frustra a se sperari intellexit, pudore victus, unum e tribunis misit, qui Catonem dimitteret.

7. Cato Pompeii partes bello civili secutus est eoque victo exercitus reliquias in Africam ingenti itinerum difficultate perduxit. Cum vero ei summum a militibus deferretur imperium, Scipioni, quod vir esset, consularis, parere maluit. Scipione etiam devicto, Uticam, Africae urbem, petivit, ubi filium hortatus est, ut clementiam Caesaris, experiretur; ipse vero cenatus deambulavit, et cubitum iturus, artis diutiusque in complexu filii haesit; deinde ingressus cubiculum, ferro sibi ipse mortem conscivit. Caesar, audita Catonis morte, dixit illum gloriae suae invidisse, quod sibi laudem servati Catonis eripuisset. Catonis liberos, eisque patrimonium incolum servavit.

XVI.—M. TULLIUS CICERO.

1. M. Tullius Cicero, equestri genere, Arpini, quod est Volscorum oppidum, natus est. Ex ejus avis unus verrucam in extremo naso sitam habuit, ciceris grano similem; inde cognomen *Ciceronis* genti inditum. Cum id M. Tullio a nonnullis probro verteretur: «Dabo operam, inquit, ut istud cognomen nobilissimorum nominum splendorem vincat». Cum eas artes disceret, quibus aetas puerilis ad humanitatem solet informari, ingenium ejus ita eluxit, ut eum aequales e schola redeuntes, medium, tamquam regem, circumstantes deducerent domum; immo eorum parentes, pueri fama commoti, in ludum litterarium ventitabant, ut eum viserent. Ea res tamen quibusdam, rustici et inculti ingenii, stomachum movebat, qui ceteros

pueros graviter objurgabant. quod talem condiscipulo suo honorem tribuerent.

2. M. Tullius Cicero adolescens eloquentiam et libertatem suam adversus Sullanos ostendit. Chrysogonum, Sullae libertum, acriter insectatus est, quod, dictatoris potentia fretus, in bona civium invadebat. Ex quo veritus invidiam Cicero, Athenas petivit, ubi Antiochum philosophum studiose audivit. Inde eloquentiae gratia Rhodum se contulit, ubi Molone, rhetore tum disertissimo, magistro usus est. Qui, cum Ciceronem dicentem audivisset, flevisse dicitur, quod praevideret, per hunc Graecos a Romanis ingenii et eloquentiae laude superatum iri. Romam reversus, quaestor in Sicilia fuit. Nullius vero quaestura aut gratior, aut clarior fuit. Cum in magna annonae difficultate ingentem frumenti vim inde Romam mitteret, Siculos initio offendit; postea vero, ubi diligentiam, justitiam et comitatem ejus experti fuerunt, majores quaestori suo honores quam ulli unquam praetori detulerunt.

3. Cicero, consul factus, Sergii Catilinae conjurationem singulari virtute, constantia, curaque compressit. Namque is indignatus quod in petitione consulatus repulsam passus esset, et furore amens, cum pluribus viris nobilibus Ciceronem interficere, senatum trucidare, urbem incendere, aerarium diripere constituerat. Quae tam atrox conjuratio a Cicerone detecta est. Catilina, metu consulis, Roma ad exercitum, quem paraverat, profugit; socii ejus comprehensi in carcere necati sunt. Senator quidam filium supplicio mortis ipse affecit. Juvenis scilicet, ingenio, litteris et fama inter aequales conspicuus, pravo consilio amicitiam Catilinae secutus fuerat, et in castra ejus properabat: quem pater ex medio itinere retractum occidit, his cum verbis increpans: «Non ego te Catilinae adversus patriam, sed patriae adversus Catilinam genui».

4. Non ideo Catilina ab incepto destitit, sed infestis signis Romam petens, cum exercitu caesus est. Adeo acriter dimicatum est, ut nemo hostium proelio superfuerit: quem quisque in pugnando ceperat, eum, amissa anima, tegebat locum. Ipse Catilina, longa a suis, inter eorum, quos occiderat, cadavera cecidit; morte pulcherrima, si pro patria sua sic occubisset!

Senatus populusque Romanus Ciceronem *patriam patrem* appellavit. Ea tamen res Ciceroni postea invidiam creavit, adeo ut, abeuntem magistratu, verba facere ad populum vetuerit quidam tribunus plebis, quod cives indicta causa damnavisset, sed solitum dumtaxat jusjurandum praestare et permiserit. Tum Cicero magna voce «Juro, inquit, rempublicam atque urbem Romam mea unius opera salvam esse». Quae voce delectatus populus Romanus, et ipse juravit, verum esse Ciceronis jusjurandum.

5. Paucis post annis Cicero reus factus est a Clodio, tribuno plebis, eadem de causa, quod cives Romanos necavisset. Tunc maestus senatus, tamquam in publico luctu, vestem mutavit. Cicero, cum posset armis salutem suam defendere, maluit urbe cedere, quam sua causa caedem fieri. Proficiscentem omnes boni flentes prosecuti sunt. Dein Clodius edictum proposuit, ut M. Tullio igni et aqua interdiceretur: illius domum et villas incendit. Sed vis illa diuturna non fuit: mox enim maximo omnium ordinum studio Cicero in patriam revocatus est. Obviam ei redeunti ab universis itum est: domus ejus publica pecunia restituta est. Postea Cicero, Pompeii partes secutus, a Caesare victore veniam accepit. Quo interfecto, Octavium, heredem Caesaris, fovit atque ornavit, ut eum Antonio, rempublicam vexanti, opponeret; sed ab illo deinde desertus est et proditus.

6. Antonius, inita cum Octavio societate, Ciceronem, jamdiu sibi inimicum, proscripsit. Qua re audita, Cicero transversis itineribus fugit in villam, quae a *mari* proxime aberat, et inde navem conscendit, in Macedoniam transiturus. Cum vero jam aliquoties in altum provectum venti adversi rettulissent, et ipse jactationem navis pati non posset, regressus ad villam. «Moriar, inquit, in partia saepe servata». Mox adventantibus percussoribus, cum servi parati essent ad dimicandum fortiter, ipse lecticam, qua vehebatur, deponi jussit, eosque quietos pati, quod sors iniqua cogeret. Prominenti ex lectica et immotam cervicem praebenti caput praecisum est. Manus quoque abscissae; caput relatum est ad Antonium ejusque jussu inter duas manus in rostris positum. Fulvia, Antonii uxor, quae se a

Cicerone laesam arbitrabatur, caput manibus sumpsit, in genua imposituit extractamque linguam acu confixit.

7. Cicero dicax erat et facetiarum amans adeo, ut ab inimicis solitus sit appellari *scurra consularis*. Cum Lentulum, generum suum, exiguae staturae hominem, vidisset longo gladio accinctum: «Quis, inquit, generum meum ad gladium alligavit?» Matrōna quaedam juniorem se quam erat simulans, dictitabat se triginta tantum annos habere: cui Cicero: «Verum est, inquit; nam hoc viginti annos audio». Caesar, altero consule mortuo, die Decembris ultima, Caninium consulem hora septima in reliquam diei partem renuntiaverat: quem cum plerique irent salutatum de more: «Festinemus, inquit Cicero, priusquam abeat magistratu». De eodem Caninio scripsit Cicero: «Fuit marifica vigilantia Caninius, qui toto suo consulatu somnum non viderit».

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

[Οι μαθηταὶ ὅσων λέξεων τὴν ἐξήγησιν δὲν εὐρίσκουν εἰς τὰς σημειώσεις νὰ ζητοῦν αὐτὴν εἰς τὸ λεξιλόγιον.]

I.—ROMANI IMPERII EXORDIUM —

1. Albani ἦσαν οἱ κάτοικοι τῆς Ἀλβας Λόγγας (Alba Longa), τὸν ὁποῖον ἔκτισεν ὁ υἱὸς τοῦ Αἰνείου Ἀσκάνιος εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Ἀλβανοῦ (Mons Albanus). Habuit παρακείμ. τοῦ habeo—natu ἀφαιρετ. ἑλλιποῦς ὀνόματος [natus], ἡ μόνη ἐν χρῆσει πτώσις. natu maior ὁ πρεσβύτερος ἐκ δύο ἀδελφῶν, natu minor ὁ νεώτερος (μικρότερος), natu maximus ὁ πρεσβύτερος ἐκ πολλῶν ἀδελφῶν, natu minimus ὁ νεώτατος,—ὁ δευτερότοκος secundus, ὁ τριτότοκος tertius κλπ.—lēgavit—lēgo πέμπω... (regnum) κληρωδοτῶ, ἀφήνω (τὴν βασιλείαν).—pulso μετοχ. παθητ παρακείμ. πτώσ. ἀφαιρετ. τοῦ ῥήμ. pello : pulso fratre ἀφαιρετ. ἀπόλυτος ἢ σύνταξις sed Amulius pulso fratre regnavit εἶναι ἰδία τῆς λατινικῆς γλώσσης· ἑλληνιστὶ λέγεται : ἀλλὰ ὁ Ἀμούλιος ἐκβαλὼν τὸν ἀδελφὸν ἐβασίλευσε.—ut eum (Numitorem) sobole privaret ἵνα αὐτὸν (τὸν Νουμίτωρα) ἀπογόνων στέρησῃ : τὸ sobole περιληπτικόν.—Vestae sacerdotem τῆς Ἑστίας ἱέρειαν ἱέρεια τῆς θεᾶς Ἑστίας ἐγένοντο παρθένοι καὶ ἦσαν ὑποχρεωμένα νὰ μείνουν διὰ παντὸς τοῦ βίου ἄγαμοι (Vestales virgines), ὅπως αἱ μοναχαὶ τῆς χριστιανικῆς ἐκκλησίας.—fecit παρακ. τοῦ facio.—quae δηλ. Rhea Silvia.—tamen ἐν τούτοις—uno partu μᾶ γεννήσει : ἀφαιρ. τροπική.—edidit ἐγέννησε, παρακείμ. τοῦ edo.—Quo cognito Amulius... ὄπερ μαθὼν ὁ Ἀμούλιος... cognito ἐπίσης ἀφαιρετ. ἀπόλυτος μετοχ. παθ. παρακ. τοῦ ῥήμ. cognosco.—ipsam αὐτὴν μὲν (τὴν Ρῆαν Σιλβίαν).—coniecit παρακείμ. τοῦ conicio ῥίπτω.—parvulos τὰ

νεογνά. parvulus-a-um ὑποκριστ. τοῦ parvus-a-um μικρός—
alveo δοτ. τοῦ alveus σκάφη: parvulos impositos alveo abiecit
in Tiberim τὰ νεογνά θέσας εἰς σκάφην ἔρριψεν εἰς τὸν Τίβεριν.—
abiecit παρακείμ. τοῦ abjicio. Πορατήρησον διαφορὰν: coniecit
ἔρριψε μέσα εἰς τὴν εἰρκτήν, ἵνα μείνῃ κεκλεισμένη, abiecit ἔρρι-
ψεν ἔξω ὡς ἀπορρίματα, ἵνα χαθοῦν.—forte κατὰ τύχην· ἀφαιρετ.
τοῦ ἔλλιποῦς ὀνόματος fors.—erat effusus παθητ. ὑπερ. τοῦ ef-
fundo(ι).—relabente flumine ἀφαιρετ. ἀπόλ., τοῦ ποταμοῦ ἐπα-
νερχομένου εἰς τὴν κοίτην του, καθ' ὅσον τὰ ὕδατα αὐτοῦ ὀλιγώστευον—
eos δηλ. parvulos.—in sicco ἐν τῇ ξηρᾷ.—reliquit παρακείμ.
τοῦ relinquo.—fama ἀφαιρετ. ποιητ, αἰτ., ὑπὸ τῆς... traditum est
παθητ. παρακείμ. τοῦ trado(ι).—accurrit παρακείμ. τοῦ accuro.
—infantes τὰ νήπια, parvulos, Romulum et Remum. Ἐκ τοῦ in-
fantes τούτου προῆλθε τὸ γαλλ. enfants.—ubera (sua) τοὺς μα-
στούς της—eorum δηλ. infantium.—ori εἰς τὸ στόμα, ὄνομ. os
γεν. oris.—admōvit ἐπλησίασε, admovēo.—matremque se ressit
καὶ τὴν μητέρα ἔκαμε, δηλ. ἐφέρθη ὡς μητέρα καὶ ἐθήλασε τὰ
μικρά.

2. Cum ἐπειδή... saepius (σύγκριτ. τοῦ saepe) πάνυ πολλάκις,
πολύ συχνά· τὸ συγκριτικὸν καὶ ἐν τῇ λατινικῇ καὶ ἐν τῇ ἑλληνικῇ
γλώσσῃ πολλάκις σημαίνει ἀπλῶς τὸ πολὺ, τὸ ἐν λίαν μεγάλῳ βα-
θμῷ.—veluti ad catulos καθὼς πρὸς σκύμνους (λυκόπουλα).—
reverteretur παρατατ. ὑποτακτ. τοῦ revertor.—animadvertit πα-
ρακ. τοῦ animadverto.—tulit παρακείμ. τοῦ fero.—conjugi ἐνν.
suae τῇ ἑαυτοῦ συζύγῳ—dedit παρακείμ. τοῦ do—educandos ἵνα
τὰ ἀναθρέψῃ· τὸ γερουνδιακὸν τιθέμενον πλησίον τοῦ do mitto
curo... σημαίνει σκοπόν.—Qui οὗτοι δὲ (οἱ μικροί).—adulti πα-
θητ. μετοχὴ παρακείμ. τοῦ ῥήμ. adolesco.—primo ἐπίρρ.—ludi-
crus-a-um—vires αἰτ. πληθ. τοῦ vis.—auxēre καὶ auxerunt, πα-
ρακείμ. τοῦ augeo.—venando ἀφαιρετ. γερουνδίου (τοῦ venor) τῷ
κυνηγεῖν, κυνηγετοῦντες.—saltus αἰτιατ. πληθ. τοῦ saltus δάσος.
—coeperunt τοῦ coepi.—tum ἔπειτα.—latrones αἰτ. ἀντικείμ. τοῦ
arcēre—a rapina ἀπὸ τῆς ἀρπαγῆς.—pecdum γεν. πληθ. τοῦ pec-
cus.—arcēre νὰ ἐμποδίζουν. Τὸ ἀπρορέφανον arcēre, ὡς καὶ τὸ
προηγούμενον peragrate, ἐξαριᾶται ἐκ τοῦ coeperunt.—Quare
δύο λέξεις quā re δι' ὃ πρᾶγμα, διό, ὅθεν.—iis δηλ. Romulo et
Remo δοτικὴ ἀντιχρισ., κατὰ τούτων.—insidiāti sunt, παρακείμ.

τοῦ ἀποθετ. insidior.—a quibus (latronibus) ὑπὸ τῶν ὁποίων (λη-
στῶν).—captus est συνελήφθη, capio(τ).—se defendit ἑαυτὸν ὑπερ-
ῆσπισε, defendo.—necessitate ὑπὸ τῆς... compulsus a-um μετοχ-
παθητ. παρακαίμ. τοῦ compello... βιάζω, ἀναγκάζω.—quis esset...
τίς ἦτο; πлагία ἐρώτησις· ἐν τῇ λατινικῇ γλώσσῃ αἱ πлагιαί (καθα-
ραὶ) ἐρωτήσεις ἐκφαίρονται καθ' ὑποτακτικὴν.—Romulus... arma-
tis... pastoribus... properavit ὁ Ρωμ... **ὀπλίσας ποιμένας**...
ἔσπευσεν.—Albam εἰς τὴν Ἄλβαν (Λόγγαν).

3. Perduxerunt παρακαίμ. τοῦ perduco.—eum δηλ. Remum.—
accusantes μετοχ. ἐν.στ. τοῦ accuso.—quasi ὅτι δῆθεν.—solitus
esset ὑπερσυν. ὑποτακτ. τοῦ ἡμιαποθετικοῦ soleo.—arege ὑπὸ
τοῦ βασιλέως.—ad supplicium πρὸς τιμωρίαν.—traditus est, tra-
do(τ)—at Numitor considerato adolescentis (δηλ. Remi) vultu...
ἀλλ' ὁ Νουμίτωρ **παρατηρήσας** (μετὰ προσοχῆς) τοῦ νέου **τὴν ὄψιν** :
πάλιν ἀφαιρετικὴ παθητικῆς μετοχῆς ἀπόλυτος διὰ τὴν ἔλλειψιν ἐν
τῇ λατινικῇ μετοχῆς ἐνεργητ. παρακαίμενου—vultus ἡ ὄψις, ἡ ἔκ-
φρασις τοῦ προσώπου, τὸ χαρακτηριστικόν.—haud procul erat, quin...
agnoscēret δὲν ἦτο μακρὰν ἀπὸ τοῦ νὰ... ἀναγνωρίσῃ.—nepotem
τὸν ἔγγονον Ρέμον ὡς υἱὸν τῆς θυγατρὸς του Ρήας Σιλβίας.—a-
gnosceret παρατ. ὑποτ. τοῦ agnosco.—oris γεν. τοῦ os (στόμα) πρό-
σωπον.—lineamentis ἀφαιρ. τοῦ κατὰ τι, lineamentum.—aetasque
(Remi) congruebat temporis expositionis καὶ ἡ ἡλικία τοῦ Ρέ-
μου συμφωνεῖ πρὸς τὸν χρόνον τῆς ἐκθέσεως τῶν νεογνῶν (Ρωμύ-
λου καὶ Ρέμου) ὑπὸ τοῦ Ἀμούλιου.—Dum ἐν ᾧ· (χρόνω).—super-
venit παρακαίμ. τοῦ supervenio.—et Amulio interfecto avum...
restituit : καὶ **φονεύσας τὸν Ἀμούλιον** εἰς τὸ βασίλειον τὸν πάπ-
πον ἀποκατέστησε· τὸ interfecto ἀφαιρετ. τῆς παθητικῆς μετοχῆς
τοῦ παρακαίμενου τοῦ interficio.

2. Is isdem locis, ubi... ἐν τοῖς αὐτοῖς τόποις **ὄπου**, ubi ἀντὶ
τοῦ quibus in locis, ἐν τοῖς ὁποίοις τόποις.—expositi-fuerant ὑπερ-
συντ. περιφραστ. συζυγίας expositus sum, expositus eram κλπ.
εχρῶνο ἐκθέτω.—considerunt παρακ., condo.—oria est παρακαίμ.
ἀποθετ. orior.—uter nomen novae urbi daret eamque regeret
πότερος νὰ... (πлагία ἐρώτησις, ἐξαρτώμενη ἐκ τῆς φράσεως, orta
est contentio).—daret καὶ regeret παρατατ. ὑποτακτ. τοῦ do καὶ
rego.—adhibuere auspicia ἐπεκαλέσθησάν, ἐχρησιμοποίησαν τοὺς
οἰωνούς, adhibeo.—auspicia ἐλέγοντο οἱ οἰωνοί, τοὺς ὁποίους οἱ

Ρωμαῖαι οἰωνοσκόποι (augures) παρετήρουν ὡς ἐξῆς· ἐκάθηντο εἰς ὕψωμά τι, κορυφὴν λόφου κ.τ.τ. καὶ βλέποντας πρὸς μεσημβρίαν ἀνε-
 μενον τὴν ἐμφάνισιν πτηνοῦ τινος τῶν σπανιωτέρων, ὄχι τῶν συνή-
 θων. Ἄν τὸ πτηνὸν (avis) ἐνεφανίζετο ἐξ ἀνατολῶν (ἐξ ἀριστερῶν
 τοῦ οἰωνοσκόπου), ὁ οἰωνὸς ἐθεωρεῖτο αἰσιος (sinistra avis), ἂν ἐκ
 δυσμῶν (ἐκ δεξιῶν τοῦ οἰωνοσκόπου) ἐθεωρεῖτο ἀπαίσιος (dextra
 avis).—vultures αἰτιατ. ἀντικειμ. τοῦ vidit.—vidit παρακειμ. τοῦ
 video.—augurio ἐξ οἰωνοσκοπίας.—Romam κατηγοροῦμ. εἰς τὸ
 ἐννοούμενον urbem—ut eam (Romam)... muniret: ἵνα αὐτὴν
 περιφρουρήσῃ.—legibus moenibus ἀφαιρετ. ὄργαν.—quam ἢ, συγ-
 κριτ.—edixit παρακειμ. edico.—ne quis... transiliret νὰ μὴ υπερ-
 πηδήσῃ κανεῖς... transilio.—vallum—i τὸ περὶ τὴν πόλιν (ἢ καὶ τὸ
 στρατόπεδον) χαράκωμα: valum καὶ fossa εἶναι δύο συναφῆ πρά-
 γματα· fossa ἢ διὰ τῆς ἐσκαφῆς τοῦ χώματος σχηματιζομένη **τά-
 φρος**: vallum δὲ τὸ ἐσκαπτόμενον ἐκ τῆς τάφρου χῶμα, ὅπερ ἐρ-
 ρίπτετο πρὸς τὸ περιχαρακούμενον μέρος, ἵνα οὕτω σχηματίζεται
 καὶ δεύτερον ἐντὸς τῆς τάφρου, ἐμπόδιον· εἰς τὸ χαράκωμα ἐνεπή-
 γνυον πολλάκις καὶ ξύλα παχέα σταυροειδῶς (ἢ χιαστί), ὅθεν καὶ
σταύρωμα ἐλέγετο τοῦτο.—Quod (vallum) ἀντικειμ. τοῦ transili-
 vit.—irridens μετοχὴ irrideo.—iratus μετοχὴ παρακειμ. τοῦ iras-
 cor ἀποθ.—his incrépans verbis (διὰ τῶνδε τῶν λέξεων ἐπιτιμῶν),
 τὰςδε τὰς λέξεις ἐπιπροστιθεῖς (ἐπάγων).—malo ἀφαιρ. τρόπου· af-
 ficiatur ὑποτακτ. δυνητικὴ ἐνεστ. τοῦ afficio: afficio aliquem
 malo περιβάλλω τινὰ κακῶ, τιμωρῶ τινά: sic afficiatur malo (παθη-
 τικόν) οὕτω θέλει τιμωρεῖσθαι.—quicumque πᾶς ὅστις potitus est
 παρακειμ. τοῦ ἀποθετ. potior—imperio ἀφαιρετικὴ εἰς τὸ potior.

II.—ROMULUS, ROMANORUM REX PRIMUS.

1. Imaginem urbis εἰκόνα, ὅψιν πόλεως ὄχι πραγματικὴν πό-
 λιν (urbem), διότι, ὡς λέγεται κατωτέρω, ἔλειπον κάτοικοι.—magis
 quam ἢ (παρά): ὁ β' ὄρος τῆς συγκρίσεως ἐν τῇ λατινικῇ γλώσ-
 σῃ ἐκφέρεται ἢ διὰ τοῦ quam (ἢ, παρά) καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν πτώ-
 σιν, ὡς ἐνταῦθα (imagine α' ὄρος, urbem β'), ἢ δι' ἀφαιρετικῆς
 συγκριτικῆς.—fecerat ὑπερσυντ. τοῦ facio.—decrant παρατ. τοῦ
 desum.—in proximo (loco) φράσις ἐπιρρηματικὴ, ἐγγύτατα.—asy-
 lum κατηγοροῦμ. εἰς τὸ hunc (lucum).—Eo αὐτοῦ, δηλ. in lu-

cum, εἰς τὸ ἄλλος...—confugerunt παρακαίμ. confugio.—cum vero ἐπειδὴ ὅμως.—habērent παρατατ ὑποτακτ. habeo.—ad vicinas gentes πρὸς τοὺς γειτονικοὺς λαούς· vicinus—a um, gens-ntis.—misit παρακαίμ. τοῦ mitto.—qui (legati) . . . peterent ἀναφορ. τελικὴ πρότασις οἱ ὅποιοι νὰ ζητήσωσι.—societatem conubiumque ἐπικοινωνίαν καὶ ἐπιγαμίαν.—petērent παρατατ. ὑποτακτ. τοῦ peto—additum ἐνν. est, παθητ. παρακαίμ. τοῦ addo(r).—Quidni...? πῶς δὲν...; femīnis dot. χαριστ. femini quoque : καὶ ταῖς γυναῖξιν (ὡς ἤνοιξατε ἄσυλον τοῖς ἀνδράσιν).—aperuistis παρακαίμ. aperio.—compar μονοκατάληκτον ἐπίθετον, ἴσος δίκαιος, ὀρθός.—foret= esset, θὰ ἦτο.—aegritudinem animi (sui) τὴν χαλεπότητα (δυσσέσκεϊαν) τῆς ψυχῆς του.—dissimulans μετοχ. ἐνεστ. dissimulo.—indici παθητ. ἀπαρέμφ. τοῦ indico ἀναγγέλλω.—finitimis vicinis gentibus, (δοτ.) τοῖς ὁμόροις, τοῖς γειτονικοῖς λαοῖς.—indici spectaculum iubet παραγγέλλει νὰ ἀναγγελθῆ θέαμα, νὰ παραγγείλωσιν... ὅτι δηλαδὴ θὰ τελεσθῶσιν ἀγῶνες καὶ νὰ ἔλθωσι νὰ ἴδωσιν αὐτούς, iubeo.—convenēre καὶ convenerunt παρακαίμ. τοῦ convenio : συνέρχομαι συρρέω.—studio ἀφαιρ. ἀναγκαστ. αἰτίου.—studio etiam videndae novae urbis ἐξήγησον ὡσάν ἔλεγε : studio etiam videndi (γερούνδιον) novam urbem καὶ ἀπὸ ἐπιθυμίαν τοῦ ἰδεῖν τὴν νέαν πόλιν.—ubi... venit ὅτε ἦλθε.—eoque καὶ αὐτοῦ εἰς αὐτὸ (τὸ θέαμα).—deditae... erant παραδεδομένα ἦσαν, dedo(r).—dato signo ἀφαιρ. ἀπόλυτος, **δοθέντος σημείου** (ὑπὸ τοῦ Ρωμύλου).—virgines αἱ παρθένοι, αἱ κόραι τῶν Σαβίνων, οἱ ὅποιοι, ὡς ἐρρήθη ὀλίγον ἀνωτέρω, ἦλθον cum liberis et conjugibus.—raptae sunt παθητ. παρακαίμ. τοῦ rapio(r).—haec fuit... causa ἔλις ἀντί : hoc fuit causa : καὶ ἐν τῇ ἑλληνικῇ λέγομεν **αὐτὴ ἦτο ἡ αἰτία (ἡ ἀφορμὴ)**. **ἄγτί αὐτὸ ἦτο ἡ αἰτία.**

2. Ob virgines raptas διὰ τὰς ἀρπασθείσας παρθένοισ, διὰ τὴν (γενομένην) ἀρπαγὴν. τῶν παρθένων.—sumpserunt παρακαίμ. sumo : sumo bellum ἀναλαμβάνω, ἐπιχειρῶ πόλεμον.—cum Romae appropinquarent ὅτε εἰς τὴν Ρώμην ἐπλησίαζον.—nacti sunt παρακαίμενος τοῦ nanciscor ἐντυγχάνω, συναντῶ.—quae (Tarpeia virgo) descenderat causa hauriendae aquae sacrorum ἡ ὁποία (Ταρπηία) εἶχε καταβῆ (ἐκ τοῦ Καπετωλίου) χάριν τοῦ ἀντλήσαι ὕδωρ χρήσιμον εἰς τέλεσιν ἱερῶν.—causa hauriendae aquae **γερουνδιακὴ ἔλις** ἀντί causa hauriendi aquam.—aqua sacrorum ὕδωρ χρή-

σιμον εἰς τέλεσιν ἱερῶν, εἰς ἱερουργίαν τινά. Hujus τῆσδε τῆς Ταρπηίας.—Romanae arcis δοτ., διότι πολλά ῥήματα σύνθετα μετὰ τῆς προθέσ. prae (praesum, praeficio...) συντάσσονται μετὰ δοτικῆς.—Romana arx ἦτο τὸ Capitolium.—T. Tatius=T(itus)Tatius.—optionem muneris dedit ἐκλογὴν δώρου ἔδωκε, δηλ. τῆς εἶπε νὰ ζητήσῃ παρ' αὐτοῦ ὅ,τι δῶρον θέλει.—si... perduxisset εἰάν (ἢ Ταρπηία) ἤθελεν ὀδηγήσει—exercitum suum τὸν ἑαυτοῦ (τοῦ Τατίου) στρατόν.—perduxisset, perduco—petiit παρακ. peto. sinister: sinister-stra-strum, ἀντιθ. dexter, dextra, dextrum.—gerebant, gero φέρω—Quibus promissis ἀφαιρ. ἀπολ.—ὄν... ὑποσχεθέντων (παθητ. διαθ.) promitto.—dolose δολερῶς· διατὶ λέγει *δολερῶς*, ἐξηγεῖται κατωτέρω.—scutis ἀφαιρ. ὄργαν. scutum—obruī παθητ. ἀπαρέμφατ. ἐνεστ. obruo.—praecipit παρακαίμ. praecipio—in laevis ἐνν. manibus· laevus-a-um καὶ sinister-stra-strum συνώνυμα—celeri poena ἀφαιρετ. τροπ.—vindicata est, vindico τιμωρῶ.

3. Processit παρακ. procedo—conseruit παρακαίμ. consero pugnam συνάπτω μάχην.—primo impetu ἀφαιρ. χρόν. κατὰ τὴν πρώτην ἔφοδον.—insignis κατηγ. εἰς τὸ vir.—nomine ἀφαιρετ. τοῦ κατὰ τι.—cecidit παρακ. τοῦ cado.—interitu ἀφαιρ. ἀναγκ. αἰτ., ἐκ τῆς ἀπωλείας.—consternati παθητ. μετοχ. παρακαίμ. consterno.—fugere ἀπαρ. fugio.—coeperunt, coepi ῥήμα ἑλλιπές.—vicinus παρακαίμ. vinco.—sciunt ἐνεστ. scio—patere ἀπαρ. rapio.—pugnare cum viris μάχεσθαι πρὸς ἄνδρας.—tollens μετοχ. ἐνεστ. tollō.—Jovi, δοτ. Juppiter.—novit παρακ. veveo—restitit ἐσταμάτησεν (ἵνα ἀντισταθῇ) resisto.—redintegratur ἀνανεοῦται.—crinibus passis ἀφαιρ. ἰδιότητος, μὲ λελυμένας τὰς κόμας.—passis μετοχ. παθ. παρακαίμ. τοῦ pando.—ausae sunt, audeo ἡμιαποθ. τολμῶ.—se... inferre νὰ ῥίψωσιν ἑαυτάς, νὰ προσέλθωσι.—hinc patres, inde viros ἐνθένδε τοὺς πατέρας (γονεῖς Σαβίνους) ἐκεῖθεν τοὺς ἄνδρας (Ρωμαίους).—deprecatae δι' ἱκεσιῶν κάμψασαι, deprecor.—concilia(ve)runt παρακ. τοῦ concilio. pacem concilio εἰρήνην ποιῶ.

4. Foedus percussit συνθήκην ἔκαμε, percutio.—recepit παρακ. recipio.—ex senioribus ἐν. civibus.—elegit παρακ. eligo.—quorum consilio omnia ageret ἀναφορ. τελ. πρότ., ὧν κατὰ τὴν συμβουλὴν τὰ πάντα νὰ πράττῃ.—consilio ἀφαιρ. τροπ.—ageret.

παρατατ. ὑποτακτ. ago.—ob senilem aetatem διὰ τὴν...—vocati
 sunt παρακαίμενος παθητ. voco(r).—constituit παρακ. constituo.
 —distribuit παρακαίμ. distribuo.—his ordinatis ἀφαιρ.τ. ἀπολ.
 ordino.—cum χρόν. ὅτε.—ad Caprae paludem παρὰ τὸ τῆς Αἰγὸς
 ἔλος, κείμενον παρὰ τὸν Τίβεριν.—exercitum lustraret τοῦ στρα-
 τοῦ καθαρὸν ἐποιεῖτο. Οἱ Ρωμαῖοι συνήθιζον νὰ καλῶσι τοὺς
 πολίτας στρατιωτικῶς εἰς λόχους (centurias) συντεταγμένους εἰς
 ὠρισμένον τόπον (συνήθως εἰς τὸ Ἄρειον Πεδίον, Campus Mar-
 tius) καὶ ἐκεῖ νὰ κάμνωσιν ὑπὲρ αὐτῶν θυσίας εὐχόμενοι τοῖς θεοῖς
 ὑπὲρ τῆς εὐημερίας καὶ τῆς προόδου τῶν ρωμαϊκῶν πραγμάτων.—
 coorta est ἠγέρθη, coorior.—tonitribus—que, tonitrus.—e cons-
 pectu (Romanorum) ἐκ τῆς ὄψεως, ἐκ τῶν ὀμμάτων τῶν Ρωμαί-
 ων.—ablatus est ἀφηρεθή, ἀφηρεπάσθη, aufero.—abiisse ὅτι ἀπῆλ-
 θε, abeo.—creditum est παθητ. παρακαίμ. credo(r) cui rei fi-
 dem fecit εἰς τὸ ὁποῖον πρᾶγμα (ἔκαμε πίστιν) συνετέλεσε νὰ δο-
 θῇ πίστις· τὸ cui rei ἀναφέρεται εἰς τὸ ἄνωτέρω: eum abiisse ad
 deos. Ὁ Πρόκλος λοιπὸν δι' ὅσων εἶπεν ἔκαμε νὰ πιστευθῇ ὑπὸ
 τοῦ ὄχλου, ὅτι ἀληθῶς ὁ Ρωμύλος ἀπῆλθε πρὸς τοὺς θεοὺς καὶ μετ'
 αὐτῶν συνηριθμῆθη.—Orta... seditione ἀφαιρ. ἀπολ. ἐγερθείσης
 φιλονικίας.—inter patres et plebem μεταξὺ τῶν πατρικίων καὶ τῆς
 πληθῆος (τοῦ ὄχλου).—is δηλ. Proculus—iureiurando ἀφαιρ. ὄρ-
 γαν. iusiurandum ὄρκος.—visum (esse) εἰδικὸν ἀπαρ. χρόν. παθ.
 παρακαίμ. ἐξαρτώμενον ἐκ τοῦ λεκτικῆ affirmavit.—augustiore
 forma ἀφαιρ. ιδιότητος, μὲ σεμνοτέραν μορφήν· ἐπειδὴ τὸ augus-
 tiore εἶναι βαθμοῦ συγκριτικῆ (θετικὸν augustus), ἐπακολουθεῖ
 ὁ συγκριτικὸς σύνδεσμος quam.—quam fuisset παρ' ὅσον ἦτο.—
 eundem· que δηλ. Romulum.—praecipere εἰδ. ἀπαρ. χρόν. ἐνεστ.
 ἐπίσης ἐκ τοῦ affirmavit ἐξαρτώμενον, praecipio—ut... abstin-
 erent ἵνα ἀπέχωνται, abstineo.—seditionibus πτώσ. ἀφαιρ. ἐν τῇ
 λατινικῇ γλώσσῃ τὰ ἀποχῆς καὶ ἀπομάκρυνσεως σημαντικὰ μετ'
 ἀφαιρετικῆς συντάσσονται.—et (ut) virtutem colerent καὶ (ἵνα)
 τὴν ἀρετὴν ἀσκῶσιν· αἱ τελικαὶ προτάσεις ut abstinerent καὶ (ut)
 colerent ἐξαρτῶνται ἀπὸ τοῦ ἐφαιρτικῆ ὀρήματος praecipere.—pro
 deo ἀντὶ θεοῦ, ὡς θεός,—cultus (est) ἐθεραπεύθη, ἐτιμῆθη, colo.

III.—NUMA POMPILIUM ROMANORUM REX SECUNDUS.

1. Successit παρακ. succedo μετὰ δοτικῆς, Romulo=ἀκολου-

θῶ ὡς διάδοχος, διαδέχομαι τὸν Ρωμύλον, πρβλ. successor ὁ διάδοχος, ἀντίθ. decessor ὁ προκάτοχος, ὁ ἀπελθὼν (τοῦ θρόνου, τῆς ἀρχῆς· decēdo ἀπέρχομαι).—*inclitā iustitiā et religione ἀφαιρετ. ιδιότητος.*—*Curibus ex oppido:* Τὸ Curibus ἄνευ τῆς ex, ὡς ὄνομα κύριον ὠρισμένης πόλεως· τὸ oppido, ὅπερ εἶναι παράθεσις εἰς τὸ Curibus μετὰ τῆς ex ὡς ὄνομα προσηγορικόν.—*accitus μετεκλήθη accior(τ).*—*Romam εἰς Ῥώμην.*—*ut populum... molliret ἵνα...* τελικὴ πρότασις ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ ἐπομένου *sacra plurima instituit. religione ἀφαιρ. ὄργαν., molliret παρατ. ὑποτ. τοῦ mollio.*—*instituit παρακ. instituo.*—*et ignem in ara perpetuo alendum virginibus dedit καὶ ἔδωκεν (ἀνέθεσεν) εἰς τὰς (Ἑστιάδας) παρθένους νὰ τηρῶσιν ἄσβεστον ἐπὶ τοῦ βωμοῦ πῦρ.*—*alendum γερονδιακόν, alo ignem τρέφω ἀδιακόπως πῦρ (παρέχων τακτικῶς νέαν καύσιμον ὕλην), ἐπομένως τηρῶ πῦρ ἄσβεστον.*—*dedit alendum τὸ γερονδιακόν τιθέμενον παρὰ τὰ ῥήματα dare, curare, relinquere...* δηλοῖ *σκοπόν.*—*flaminem αἰτιατ. τοῦ flamen ἄρσεν. ὁ φλάμις (γεν. τοῦ φλάμιος)*—*flamen* ἄρσ. ἐκαλεῖτο ἐν Ῥώμῃ ὁ ἰδιαίτερος θεῶν τινων ἱερεὺς, π. χ. ὁ τοῦ Διὸς (*flamen Dialis*, ὁ τοῦ Ἄρεως (*flamen Martialis*), ὁ τοῦ Ρωμύλου-Κυρίνου (*flamen Quirinalis*) κ. ἄ. *insignis vestis εἶναι ἡ toga praetexta*, δηλ. ἐσθῆς λευκῆ ἔχουσα τὸ κόρασπεδον παρυρασμένον πορφυρᾷ ταινίᾳ.—*sella curulis* δίφρος ἀρμάτειος, δηλ. ἔδρα ἐπίσημος τῶν ἀνωτέρων ἀρχόντων (*magistratus curules*) καὶ ἱερέων ἔχουσα ἀγκύλους καὶ διασταυρουμένους ἀνὰ δύο τοὺς πόδας, κεκοσμημένη δι' ἐλέφαντος.—*ancilia* (γεν. οὐδ. πληθ. γ'. κλίσ. ὄνομ. ἐν. *ancile* γεν. *ancilis*) ἦσαν δώδεκα χαλκαῖ ἀσπίδες (πέλται), ὧν ἡ μία ἐπιστεύετο ὅτι εἶχεν ἐξ οὐρανοῦ καταπέσει, αἱ δὲ λοιπαὶ εἶχον κατὰ τὸ πρότυπον ἐκείνης κατασκευασθῆ.—*imperii signora* (παράθεσις εἰς τὸ *ancilia*) τῆς ἀρχῆς (διακριτικὰ) σημεῖα.—*delapsa μετοχ. παρακειμ. τοῦ delabor.*—*ferie ἀπαρ. τελ. ἐξαρτῶμενον ἐκ τοῦ ἐπομένου solebant.*—*canentes et saltantes ἄδοντες καὶ ὀρχούμενοι, μετοχαὶ τροπικαί, cano, salto.*—*solebant, soleo ἡμιαποθετ. ad currum lunae κατὰ τὸν δρόμον, τὴν τροχίαν τῆς σελήνης.*—*descriptis παρακειμ. descripto...* *διαιρῶ, δριζῶ.*—*nefasti dies* ἦσαν αἱ ἀποφράδες, αἱ ἀπρακτοὶ ἡμέραι, καθ' ἃς δηλ. δὲν ἐγίνετο οὔτε ἐκκλησία τοῦ λαοῦ, οὔτε δίκη τις, *fasti dies* τούναντίον ἦσαν αἱ ἡμέραι καθ' ἃς ἐγίνοντο αἱ δίκαι, αἱ ἐκκλησίαι τοῦ λαοῦ καὶ ἄλλαι ἐπίσημοι δημόσιαι πράξεις.—

portas πύλας, ἐνταῦθα ἐννοεῖ ὅλον τὸν δίθυρον ναὸν τοῦ Ἰανοῦ.—
Jano gemino τῷ διπροσώπῳ Ἰανῷ, δοτ. χαριστ.—ut esset . . . ἵνα
εἶναι apertus παθητ. μετοχ. παρακειμ. τοῦ aperio(r).—esse εἶδ.
ἀπαρ. ἐκ τοῦ κατωτέρου significabat.—clausus παθ. μετ. claudio.
—pacatos (esse) ἀπαρ. παθητ. παρακειμ. paco(r).

2. Tulit παρακ. fero.—Quo vero... conciliaret ἵνα ὅμως...
προδῶση.—maiores auctoritatem μείζον κῦρος.—institutī suis
τοῖς ἑαυτοῦ θερμοῖς,—simulavit sibi esse nocturna colloquia cum
dea Hegeria προσεποιήθη ὅτι εἰσὶν αὐτῷ νυκτεριναὶ ὁμιλίαι (ὅτι
ἔχει νυκτερινὰς ὁμιλίαις) πρὸς (μὲ) τὴν θεὰν Ἥγερίαν. Καὶ ἐν τῇ
λατινικῇ γλώσσῃ λέγεται est mihi aliquid ἔστι μοί τι=habere ali-
quid ἔχω τι.—eiusque monitu se omnia . . . facere καὶ ὅτι κατὰ
συμβουλὴν αὐτῆς πάντα (ὁ Νουμάς) ἐποιεῖ· monitu ἀφαιρ. τροπ.—
(se) facere τὸ ἀπαρέμφατον ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ simulavit· σημειω-
τέον ὅτι ἐν τῇ λατινικῇ γλώσσῃ τὸ ὑποκείμενον τοῦ εἰδικοῦ ἀπαρεμ-
φάτου, ἂν τοῦτο ἐξαρτᾶται ἐξ ἐνεργητικοῦ ῥήματος λεκτικοῦ ἢ δο-
ξαστικοῦ, καὶ ἐπὶ ταυτοπροσωπίας τίθεται κατ' αἰτιατικὴν, ὡς ἐν-
ταῦθα Numa simulavit se (Numam) fecere.—quae ageret ὅσα
ἔπραττε· τὸ ago καὶ facio πολλάκις εἶναι συνώνυμα.—medium κα-
τηγορ. μέσον, τ. ἔ. κατὰ μέσον. Ὅμοίως λέγεται mediā nocte ἐν
μέσῃ νυκτί, δηλ. ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτός, imo pecto ἐν κατωτάτῳ
(βαθυτάτῳ) τῷ στήθει, εἰς τὸ βαθύτατον μέρος τοῦ στήθους, προβλ.
ἐλλ. ἄκρῳ δακτύλῳ, ἐν μέσῃ ἀγορᾷ κ. ἄ.—perenni . . . aqua ἀενάῳ
ὔδατι.—sine arbitis ἀνευ μαρτύρων, χωρὶς νὰ παρατηρηθῆται ὑπὸ
οὐδενὸς μυστικά, arbiter.—se inferebat ἑαυτὸν ἔφερεν, ἐπορεύετο,
infero.—velut ad congressum deae δῆθεν εἰς συνάντησιν τῆς θεᾶς
(Ἥγερίας).—imbuīt παρακειμ. imbuo.—ut ὥστε.—continērent πα-
ρατ. ὑποτακτ. contineo gessit παρακειμ. bellum gero πολεμῶ.
—civitati profuit τὴν πολιτείαν ὠφέλησε, prosum μετὰ δοτικῆς.
—morbo ἀφαιρ. ποιητ' αἰτίου, ὑπὸ νόσου.—exstinctus παθ. μετοχ.
παρακειμ. (exstinguo(r), morbo exstinctus ὑπὸ νόσου σβεσθεῖς,
ἀποθανὼν ἐκ νόσου.—sepultus est, sepelio(r).—in Janicolo mon-
te ἐπὶ τοῦ . . . Τὸ ὄρος Ἰανικόλον ἦτο πέραν τοῦ Τιβέρεως, ἐπὶ τῆς
δεξιᾶς ὄχθης, (ἢ Ρώμη ἦτο ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς).—deinceps ἐφεξῆς,
κατὰ σειράν, ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον.—ille ἐκεῖνος ὁ προγενέστερος
(Romulus), hic ὁδε, Numa, περὶ οὗ νῦν ὁ λόγος.—bello ἀφαιρ.

τροπ. διὰ πολέμου, πολεμῶν, pace di' εἰρήνης εἰρηνικά ἔργα παρά-
γων, —auxerunt παρακείμ. augeo.

III. — L. JUNIUS BRUTUS, ROMANORUM CONSUL PRIMUS.

1. L(ucius) Junius Brutus Λεύκιος 'Ιούνιος Βροῦτος· ἐν τῇ γραφομένη λατινικῇ γλώσσει τὰ προωνύμια δηλοῦνται **κανονικῶς συντεταγμένως**, ὅταν ἀναφέρονται μετὰ τοῦ ἐπομένου ὀνόματος (L. Brutus. C. Marius...)· ἐὰν δὲ ἀναφέρεται μόνον τὸ προωνύμιον, γράφονται ὀλόκληρα (Lucius, Caius...). —sorde ἀφαιρ. καταγωγῆς. —natus μετοχ. nascor. —cum...timēret ἐπειδὴ... timeo φοβοῦμαι. —in quam (fortunam) frater (Bruti) incidērat εἰς τὴν ὁποίαν τύχην εἶχεν ἐμπίσει ὁ ἀδελφός. —incido. —qui (frater)... fuerat occisus ὅστις ἀδελφός εἶχε φονευθῆ, περιφρ. συζυγία..., occido(r). —ob divitias . . . ἔνεκα τοῦ . . . —finxit ἔπλασε τ. ἔ. προσεποιήθη ὑποκείμ. Brutus, fingo. —unde=quam ob rem, δι' ἣν αἰτίαν. —profectus ἀπελθών, proficiscer' τῶν ἀποθετικῶν ῥημάτων ἢ μετοχῇ τοῦ παρακειμένου ἔχει ἔνεργ. διάθεσιν. —Delphos εἰς Δελφούς... —cum,.. filiis μετὰ τῶν... —ad Appolinem muneribus honorandum miserat εἶχε πέμψει πρὸς τὸ τιμῆσαι τὸν 'Απόλλωνα δώροις· ἢ πρὸθ. ad μετὰ γερουνδίου ἢ γερουνδιακοῦ (honorandum) δηλοῖ σκοπόν, muneribus ἀφαιρ. ὄργαν. mitto. —baculo sambuceo ἀφαιρετ. τοπική, ἐν... ἐντός... —inclusum παθητ. μετοχ. inclūdo(r). —tulit, fero. —peractis . . . mandatis—juvenes Apollinem consuluerunt [ἐκτελεσθαισῶν τῶν ἐντολῶν] ἐκτελέσαντες τὰς ἐντολὰς οἱ νέοι τὸν 'Απόλλωνα συνεβουλεύθησαν, consulo. —quisnam... esset πлаг. ἐρώτησις, τίς ἤθελε... —Romae ἐν Ρώμῃ. —responsum est ἀπόκρισις ἐγένετο, ἐδόθη, (ἀπροσ.), respondeo· μόνον τὰ μετ' αἰτιατικῆς **συντασσόμενα ἐνεργητικὰ μεταβατικὰ ῥήματα** σχηματίζουν ὅλα τὰ πρόσωπα καὶ ἀριθμοὺς τῆς παθητικῆς φωνῆς· τὰ μετὰ δοτικῆς συντασσόμενα σχηματίζουν μόνον τὸ γ' ἐνικὸν πρόσωπον, ἀπροσώπως: respondeo (respondemus respondet, respondent) tibi, vobis παθητ. μόνον respondetur tibi, vobis. —habitum ἐνν. esse, habeo. —qui... oscularetur ὅστις ἤθελεν ἀσπασθῆ ὀσκῶν ἀποθετ. —perinde atque ὡσεὶ, ὡσάν. —casu ἀφαιρετ. τροπ., ἐκ συμπτώσεως, κατὰ τύχην. —prolapsus, prolabor. —quod ea (terra) sit mater communis omnium mortalium διότι (ἐφορνεῖ ὁ Βροῦτος) αὕτη (ἢ γῆ) εἶναι μήτηρ κοινὴ πάντων τῶν θνητῶν.

2. Expulsis regibus ἐκδιωχθέντων τῶν βασιλέων (Ταρκυνίου τοῦ Ἀλαζόνοσ μετὰ τῆσ οἰκογενείασ του), ἀφαιρ. ἀπὸλ., expello(r) —parta παθητ. μετοχ. pario.—praene amissa est σχεδόν, ὀλίγοι δεῖν ἀπώλετο, amitto(r).—in juventute Romanā ἐν τῇ ρωμαϊκῇ νεότητι, τ. ἔ. μεταξὺ τῶν νέων Ρωμαίων ἀφηρημ. (juventus) ἀντὶ συγκεκρ. (junēnes) ὅπως καὶ ἑλλην. ἡ νεολαία ἀντὶ οἱ νέοι, ἡ βουλή ἀντὶ οἱ βουλευται κ. ἄ.—de accipiendis... regibus παθητ. σύνταξις (γερονδιακὴ ἔλξις) ἀντὶ τῆσ ἐνεργ. [le accipiendo... reges] περὶ τοῦ παραδέξασθαι τοὺς βασιλεῖς ἢ καὶ περὶ παραδοχῆσ τῶν βασιλέων.—nocte ἀφαιρ. χρον.—colloquuntur, colloquor.—sermonem τὴν περὶ παραδοχῆσ τῶν βασιλέων ὁμιλίαν.—excēpit ἤκουσεν, excipio.—detulit, defero.—faciunt, facio.—conjecti sunt, conjiicio(r).—damnati ἐνν. sunt.—juvenes, nobilissimi νέοι ἐπιφανεστάτων οἰκογενειῶν, ἐκεῖνοι δηλ. οἵτινες ἦσαν sodales Tarquiniorum καὶ ἐμελέτησαν νὰ διευκολύνωσι τὴν ἐπάνοδον εἰς τοὺς ἐξορίστους βασιλεῖς.—prae ceteris ὑπὲρ (πάντας) τοὺς λοιπούς.—Consules processerunt in sedem suam οἱ ὕπατοι (Βροῦτος καὶ Κολλατίνος) προῆλθον καὶ ἐκάθησαν εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἐκάτερος (δικαστικὴν) ἔδραν.—missique lictores καὶ πεμφθέντες ραβδοῦχοι : οἱ ραβδοῦχοι ἦσαν κατώτεροι βοηθοὶ τῶν ἀρχόντων ἐκτελοῦντες τὰς διαταγὰς αὐτῶν. Ἐφερον ἕκαστος δέσμην ράβδων (fascēs), καὶ μεταξὺ αὐτῶν πέλεκυν· διὰ μὲν τῶν ράβδων ἐμαστίγουν τοὺς καταδικαζομένους, διὰ δὲ τοῦ πελέκεωσ ἐφόνευον αὐτούς. mitto(r).—nudatos (juvenes) [γυμνωθέντας] γυμνώσαντες τοὺς νέους.—virgis securisque ἀφαιρετ. ὄργαν.—(Brutus) patrem exiit, (ὁ Βροῦτος) ἐξεδύθη τὸν πατέρα, τ. ἔ. ἀφῆκε, δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὴν πατρικὴν σχέσιν πρὸς τοὺς καταδίκους υἱούς του, καταπνίξας τὴν πατρικὴν σχέσιν πρὸς τοὺς καταδίκους υἱούς του, καταπνίξας τὴν πατρικὴν στοργήν· ut consulem ageret ἵνα παίξῃ τὸ πρόσωπον τοῦ ὑπάτου· ἡ μεταφορὰ ἐκ τῶν θεάτρων, ἐν τοῖς ὁποίοις οἱ ὑποκριταὶ (ὀλίγοι ὄντες) ἀπέβαλλον, ἐξεδύοντο τὴν ἐνδυμασίαν προσώπου τινός, ἵνα ὑποδυθῶσιν ἄλλο.

3. Bello aperto ἀφαιρ. τροπ., διὰ φανεροῦ πολέμου, φανερῶσ πολεμῶν.—Equitibus δοτ. πτ. Πολλὰ μετὰ τῆσ προθ. prae (praeerat) σύνθετα ῥήματα συντάσσονται μετὰ δοτικῆσ, praeesum.—obviam... eunt εἰς ἀπάντησιν, ἀπόκρουσιν, ἐξέρχονται, eo.—hosti κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, δοτ. ἀντιχαρ.—ad explorandum πρὸς τὸ ἐξετάσαι (κατοπτεῦσαι)· ἢ ad μετὰ γερονδίου ἢ γερονδιακοῦ σημαίνει σκο-

πόν.—antecessit, antecēdo.—agnōvit, agnosco.—īrā ἀφαιρετ.
 ἀναγκ. αἰτίου.—īnquit ῥῆμα ἔλλιπές.—expello, συντάσσω. μετ' αἰ-
 τιατ. ἀμέσου ἀντικειμ. (nos) καὶ ἀφαιρετ. (patriā) δηλούσης τὸ ση-
 μεῖον, ὄθεν ἡ ἀπομάκρυνσις γίνεται.—nostris insignibus ἀφαιρ. ὄργ-
 εῖς τὸ decoratus —calcaribus ἀφαιρ. ὄργ.—se... offert ἐναντὸν
 προσφέρει, ῥίπτεται offero.—infestis animis ἀφαιρετ. τροπ.—con-
 currenūt concurreo συμπλέκομαι.—ut ambo... ceciderint ὥστε ἀμ-
 φότεροι ἔπεσον, cado.—transfixi παθητ. μετοχ. παρακείμε. trans-
 figo.—rediit ἐπανῆλθε, redeo.—Bruti collegae... σύνταξον (al-
 ter consul, Collatinus) fecit funus Bruti collegae quanto appa-
 ratu potuit.—annum ἐπὶ (ἐν) ἔτος.—luxerunt, lugeo.

V.—MENENIUS AGRIPPA.

I. patres οἱ πατρίκιοι, εὐγενεῖς, plebs ἡ πληθὺς, ὁ πολὺς
 ὄχλος cum... plebs secessisset ἡ πληθὺς ἀπηλθεν εἰς τὸ **Ἰερόν-
 ὄρος**, κείμενον εἰς τὰ ΒΑ. τῆς Ρώμης μεταξὺ τοῦ Τιβέρεως καὶ τοῦ
 παραποτάμου Ἀνίωνος.—secessisset, secēdo.—quod tributum et
 militiam non toleraret διότι δὲν ὑπέφερε συνεισφορὰν (φόρον) καὶ
 στρατείαν. Οἱ Ρωμαῖοι στρατιῶται μέχρι τοῦ 400 π. Χ. οὐδένα μι-
 σθὸν στρατιωτικὸν ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου ἔλαμβανον. Μόνον αἰ-
 φυλαί (tribus) ἐκ συνεισφορῶν (tributa) τῶν ἰδίων ἐκάστης πολι-
 τῶν παρείχον εἰς τοὺς πολὺ ἐνδεεῖς χρηματικὴν τινα βοήθειαν, ὥστε
 ὁ λαὸς ὑπερχρεοῦτο καὶ εἰς συνεισφορὰς καὶ εἰς στρατείας· ὁ λαὸς
 λοιπὸν ἀποχωρήσας ἔλαβε στάσιν ἐχθρικὴν ἀπέναντι τῶν πατρικίων
 καὶ ἐστρατοπέδευσεν ὡς ἐχθρικός στρατὸς (ὅμοιον ἐγένετο πρὸ ὀλί-
 γων εἰῶν ἐν Ἀθήναις κατὰ τὴν ἐπανάστασιν ἢ μᾶλλον διαμαρτυ-
 ρίαν κατὰ τῆς καταστάσεως, ἣν ἔκαμαν οἱ στρατιωτικοὶ ἀποχωρή-
 σαντες εἰς τοῦ Γουδῆ).—intromissus ἀφθελὲς νὰ εἰσέλθῃ intromit-
 to, in castra εἰς τὸ στρατόπεδον.—nihil aliud (fecisse) quam hoc
 narra (vi)ssse fertur οὐδὲν ἄλλο (ὅτι ἔκαμε) παρὰ ὅτι τὸ ἐξῆς διη-
 γήθη ἀναφέρεται (λέγεται), fero(ι).—cum... cernerent ἐπειδὴ ἔβλε-
 πον, cerno.—dis cordā(vē)runt, discordo, conspira(vē)runt—que
 conspiro.—ne... ferrent νὰ μὴ φέρωσι (δίδουν),—nec os accipē-
 ret (cibum) datum μηδὲ τὸ στόμα νὰ δέχεται (τροφὴν) διδομένην,
 accipio.—nec dentes conficērent μηδὲ οἱ ὀδόντες νὰ καταργάζων-
 ται (μασῶσι), conficio.—dum... volunt ἐν ᾧ [θέλουσι] ἤθελον.

volo· ἢ λατινικὴ γλῶσσα τὸν χρονικὸν σύνδεσμον dum συντάσσει ἐνίοτε μετὰ ἐνεστώτος (ὀριστικῆς), ἀντὶ παρατατικοῦ.—*ipsi quoque (artus) καὶ αὐτὰ τὰ ἴδια (τὰ μέλη, αἱ χεῖρες κλπ.)—defecerunt ἐξησθένησαν ἀδυνατίσαν, deficio.—inde apparuit ventris haud segne ministerium esse ἐκ τούτου ἔγινε φανερὸν ὅτι τῆς κοιλίας ἡ ὑπηρεσία δὲν εἶναι κωθρά, ὅτι δηλ. δὲν κάθεται ἀργή, ὅπως συνήθως νομίζεται.—et cum eo (ventre) in gratiam redierunt καὶ μετ' αὐτῆς [εἰς φιλίαν ἐπανήλθον] ἐφιλιώθησαν, redeo.*

2. *Hæc fabulā ἀφαιρ. ὄργαν.—fexit... mentes ἔκαμψε τὰ πνεύματα, τοὺς ἐγύρῃσε τὰ μυαλά, flecto.—regressa est, regredior.—qui ... defenderent οἱ ὅποιοι θὰ ὑπερασπίζωσι.—post restitutam... concordiam μετὰ τὴν ἀποκατασταθεῖσαν ὁμόνοιαν, μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ὁμονοίας, restituo—decessit (de vitā) ἀπεχώρησε (τῆς ζωῆς), ἀπέθανε, decedo.—ut cum populis collatis quandrantibus sepeliret ὥστε αὐτὸν ὁ λαὸς διὰ συνεισφορᾶς κερμάτων (κέρματα=πενταροδεκάρες) νὰ θάψῃ, confero, sepelio.—potest consolari pauperes M. δύναται νὰ παρηγορήσῃ τοὺς πένητας ὁ Μενήγιος (μετ' τὸν ἔντιμον βίον) consolor.—sed multo magis (potest) docere locupletes ἀλλὰ πολὺ περισσότερον δύναται νὰ διδάξῃ τοὺς εὐπόρους... quam non sit (πλαγία ἐρώτησις) ἢ σειρὰ: quam non sit... necessaria nimis anxia comparatio divitiarum cupienti solidam laudem πόσον δὲν εἶναι ἀναγκαῖα ἢ ἄγαν στενοχώρος (μετὰ πάρα πολλῆς στενοχωρίας) παρασκευὴ πλοῦτου εἰς τὸν ἐπιθυμοῦντα μόνιμον ἔπαινον.*

VI.—L. QUINCTIUS CINCINNATUS.

1. *Aequi οἱ Αἴκουοι, λαὸς Ἰταλικός.—circumsessus περικυκλωμένος circumsedeo.—Romae ἐν Ρώμῃ.—quanta ἐνν. fuisset, ἀπόδοσις τῆς ὑποθέσεως si... obsiderent (ὑπόθ. ἀπραγματοποιήτου).—Cum... videretur ἐπειδὴ... ἐφαίνετο.—parum praesidii λατινισμὸς [ὀλίγον ἀσφαλείας]. ὀλίγη ἀσφάλεια.—dictatorem dici placuit ἔδοξε (τοῖς Ρωμαίοις) νὰ διορισθῇ δικτάτωρ, dico(r). placeo ἀρέσκω, ἀπρὸς. placet δοκεῖ.—qui (dictator) rem afflictam restitueret ὅστις (δικτάτωρ) τὴν κακῶς ἔχουσαν κατάστασιν νὰ ἐπανορθώσῃ, affligo, restituo.—omnium consensu κοινῇ πάντων γνώμῃ, ἐκ μιᾶς πάντων γνώμης.—quattuor jugerum γεν. ιδιότη-*

Θ. Κακρυδιῆ, Lhomond, ἔκδ. δεκάτη.

4

τος ἀνήκουσα εἰς τὸ agrum. —missi legati οἱ πεμφθέντες πρέσβεις, mitto.—arantem κατηγ. μετ. εἰς τὸ offenderunt ἀροτριῶντα εὐρον, offendo.—salute datā invicem redditaque χαιρετισμοῦ δοθέντος ἀμοιβαίως καὶ ἀποδοθέντος, do, reddo. Ἡ toga ἦτο ἐπίσημον ἐθνικὸν τῶν Ῥωμαίων ἔνδυμα· ὅθεν gens togata=gens Romana.—proferre νὰ κομίσῃ ἔξω proféro.—jussit, iubeo.—ut sanatus (γεν.) mandata togatus audiret ἵνα τὰς τῆς συγκλήτου ἐντολὰς τηβεννοφόρος ἀκούσῃ.—postquam (Quinctius) absterso pulvere ac sudore togā indutus processit ἀφοῦ ὁ Κοῖντιος [ἀποσπογγισθείσης τῆς κόψεως καὶ τοῦ ἰδρώτος] ἀποσπογγίσας τὴν κόνιν καὶ τὸν ἰδρῶτα, μὲ τὴν τῆβεννον ἐνδεδυμένος ἐνεφανίσθη.—et expronunt quantus terror sit in exercitu καὶ ἐκθέτουν (διηγοῦνται) πόσον μέγας τρόμος ὑπάρχει ἐν τῷ στρατεύματι· αἱ πλάγαι καθαραὶ ἐρωτήσεις ἐκφέρονται πάντοτε καθ' ὑποτακτικὴν (sit).

2. Romam... domum (suam) εἰς Ῥώμην... εἰς τὸν οἶκόν του.—antecedentibus lictoribus ἀφαιρ. ἀπόλ. ἡγουμένων τῶν ραβδούχων. Οἱ ραβδοῦχοι lictores ἦσαν κατώτεροι βοηθοὶ τῶν ἀρχόντων, ἐξετέλουν τὰς διαταγὰς αὐτῶν (μαστιγώσεις, θανατικὰς ἐκτελέσεις) καὶ προηγούμενοι κατὰ τὴν ἐμφάνισιν τῶν ἀρχόντων εἰς τὸ κοινὸν παρεμέριζαν τοὺς πολίτας, ἵνα ἡ ὁδὸς εἶναι ἐλευθέρη εἰς τὸν ἀκολουθοῦντα ἀρχοντα· ἔφερον ἕκαστος ραβδοῦχος δέσμην ράβδων (διὰ τὰς μαστιγώσεις) καὶ μεταξὺ αὐτῶν πέλεκυν (διὰ τὰς θανατικὰς ἐκτελέσεις) τοῦ δικτάτορος προηγούντο 24 ραβδοῦχοι, τοῦ ὑπάτου 12, καὶ τοῦ στρατηγοῦ (πραιτώρος-prætoris) 6.—Postero die profectus τῇ ὑστεραίᾳ (ἡμέρᾳ) ἀναχωρήσας (ἐκ Ῥώμης), proficiscor. Ἐν τῇ λατινικῇ γλώσσῃ τὸ πότε ἀκριβῶς γίνεται τι δηλοῦται συνήθως δι' ἀφαιρετικῆς (prostero die), ἐν τῇ ἑλληνικῇ διὰ δοτικῆς (τῇ ὑστεραίᾳ).—caesis hostibus ἀφαιρ. ἀπόλ. [κατακοπέντων τῶν πολεμίων] κατακόψας τοὺς πολεμίους (ὁ Κινκ.)...—Urbem Romam... ingressus est εἰς τὴν πόλιν εἰσῆλθεν, ingredior· πολλὰ κινήσεως σημαντικὰ ρήματα (gradior βαδίζω) συντιθέμενα μετὰ προθέσεως (ingedior ἀντὶ in- gradior) γίνονται μεταβατικὰ καὶ δέχονται αἰτιατικὴν ὡς ἀντικείμενον (ingredior urbem).—ducti ἐνν. sunt ἤχθησαν, ducor.—ante currum πρὸ τοῦ ἄρματος, ἐφ' οὗ ἐπαίβαιεν ὁ Κινγκιννᾶτος νικητὴς θριαμβεύων.—Præлата (sunt) militaria signa προηνήχθησαν (ἐπιδεικτικῶς) αἱ στρατιωτικαὶ σημαῖα, præfero.—instructæ (sunt) παρεσκευάσθησαν, instruo.—Quinctius sexto de-

cimo die dictaturā... se abdicavit ὁ Κοϊντιος τῇ δεκάτῃ ἕκτῃ ἡμέρᾳ (ἀπὸ τῆς ἀναλήψεως τῆς δικτατορείας) παρητήθη (κατέθεσε τὴν δικτατορείαν). Οἱ δικτάτορες διοριζόμενοι εἰς ἑκτάκτους κρισίμους περιστάσεις δὲν ἠδύνατο νὰ κρατήσωσι τὴν ἀρχὴν πλέον τῶν ἑξ μηνῶν· ἂν ἔφερον ταχέως εἰς πέρας τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτοῖς ὑπηρεσίαν, κατέθετον τὴν ἀρχὴν καὶ ἂν ἀκόμη μὴ εἶχον λήξει οἱ ἑξ μῆνες· ἂν παρήρχοντο οἱ ἑξ μῆνες καὶ ὁ διορισθεὶς δικτάτωρ δὲν εἶχε φέροι ἀκόμη εἰς πέρας τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτῷ ὑπηρεσίαν, τότε ὁ πρῶτος δικτάτωρ διώριζεν ἄλλον δικτάτωρα καὶ παρητεῖτο αὐτός. —redit ἐπανῆλθε, redeo.

VII.—C. FABRICIUS.

1. De captivis redimendis, σύνταξις παθητικῆ, οἶονεἰ: περὶ τῶν ἐξαγοραστῶν αἰχμαλώτων, ἢ περὶ τῆς (μελετωμένης) ἐξαγοράσεως τῶν αἰχμαλώτων. Cujus (Fabricii) οὐ (Φαβρικίου)· ἡ γενικὴ ἐξαργατᾶται ἐκ τοῦ nomen· σύνταξον cuius nomen postquam Pyrrhus audivit magnum esse apud Romanos.—ut viri boni... ὦ; ἀνδρὸς χρηστοῦ.—viri boni et... egregii pauperis γενικαί· παράθεσις εἰς τὸ cuius (Fabricii).—prae ceteris ὑπὲρ τοὺς λοιπούς.—habeo benigne Fabricium εὐμενῶς φέρομαι πρὸς τὸν Φαβρίκιον.—obtulit, obferdo ἢ offero.—cum... vellet ἐπειδὴ ἤθελε, θέλων—conspectu subito ἀφαιρετ. ὄργάνου, δι' αἰφνιδίας ὕψεως.—elephantī γενικὴ ἀντικειμενικὴ· δηλ. ὁ Πύρρος ἠθέλησε νὰ κινήσῃ τὸν φόβον τοῦ Φαβρικίου βλέποντος ἑλέφαντα αἰφνιδίως.—suis ἐνν. hominibus ἢ militibus.—aulaea πληθύντ. τοῦ aulaeum-ī αὐλαία, παραπέτασμα.—admoveretur, admoveo(r).—secum μετ' αὐτοῦ (τοῦ Πύρρου).—colloquenti (Fabricio). colloquor.—ubi ἀφοῦ signo dato remotisque aulaeis ἀφαιρετ. ἀπόλυτοι, δοθέντος σημείου καὶ ἀρθέντος τοῦ παραπετάσματος.—emisit, —emitto ἐκβάλλω.—suspendit, suspendo.—subrisit, subrideo ὑπομειδῶ.—pellexit, pellicio δελεάζω.

2. desereret, desero.—secum-que καὶ μετ' αὐτοῦ (τοῦ Πύρρου).—vivere, vivo.—quarta parte oblata [προσενεχθέντος τοῦ τετάρτου μέρους] προσενεγκῶν τὸ τέταρτον (μέρος), offero.—respondit, respondeo.—vis, volo.—corrumpere, corrumpo.—me ambis: ambio aliquem (ἐνεκα ἐκτιμήσεως καλῆς) ζητῶ νὰ κερδίσω

τινὰ μὲ τὸ μέρος μου, νά τον κάμω δικόν μου.—anno interiecto. . .
 omni spe ablata αφαιρετ. ἀπόλυτοι interjicio, aufero, σύνταξον
 ablata omni spe conciliandae pacis inter Pyrrhum et Romanos
 ἀρθείσης (φρούδης γενομένης) πάσης ἐλπίδος συνάψεως εἰρήνης με-
 ταξὺ Πύρρου καὶ Ρωμαίων· spes conciliandae (γερουνδιακόν) pa-
 cis (ὑποκείμενον) σύνταξις παθητικὴ· ἀντι spes conciliandi (γε-
 ρούνδιον) pacem (ἀντικείμενον) σύνταξις ἐνεργητικὴ· ἡ ἐξήγησις
 κατὰ τὴν ἐνεργητικὴν σύνταξιν· ἡ ἐλπίς τοῦ συνάψαι εἰρήνην.—pol-
 llicitus est ὑπεσχέθη, polliceor· σύνταξον medicus (Pyrrhi regis)
 pollicitus est ei (Fabricio) se (medicum) Pyrrhum necaturum
 (esse) veneno, si (Fabricius) proposcisset sibi (medico) prae-
 mium· καὶ ἐπὶ ταυτοπροσωπίας τὸ ὑποκείμενον (se) τοῦ ἐξ ἐνεργ.
 ἢ ἀποθετ. ρήμ. ἐξαερτ. εἰδικοῦ ἀπαρεμ. (necaturum esse) τίθεται
 κατ' αἰτιατικὴν· προπροσὸ ὀρίζω (ὅτι θὰ δώσω). veneno αφαιρετ.
 ὄργανον.—Hunc (medicum) Fabricius vinctum iussit τοῦτον ὁ
 Φαβ. **δέσας** διέταξε, vincio.—reduci νὰ ὀδηγηθῆ ὀπίσω, redūco(r)
 καὶ ἐν τῇ ἑλληνικῇ καὶ ἐν τῇ λατινικῇ γλώσσῃ γίνεται χρῆσις πολ-
 λάκις τοῦ παθητικοῦ τύπου, ὅταν τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἐνεργητικοῦ
 δὲν εἶναι ὀρισμένον· ἐνταῦθα Fabricius iussit medicum reduci
 an dominum, ὁ Φαβρ. διέταξε νὰ ὀδηγηθῆ ὁ ἱατρὸς (ἢ νὰ ὀδηγή-
 σουν τὸν ἱατρὸν) ὀπίσω πρὸς τὸν αὐθέντην· ὁμοίως et Pyrrho dici
 ea quae . . . καὶ νὰ λεχθοῦν (ἢ νὰ εἴπουν) εἰς τὸν Πύρρον ἐκεῖνα
 τὰ ὁποῖα.—spondisset, spondeo.—Tunc rex . . . σύνταξον tunc
 (rex Pyrrhus) admiratus eum (Fabricium) fertur dixisse· dixisse
 εἰδικὸν ἀπαρέμφ. ἐκ τοῦ λεκτικοῦ fertur=dicitur, λέγεται.—
 ille=talis, τοιοῦτος.—qui ὅστις, ὥστε οὗτος.—posset θὰ ἠδύνατο,
 possum.—averti ν' ἀποκλίνῃ, ν' ἀπομακρυνθῆ, averto(r).

3. Legatus esset ὑπερουν. ὑποτακτ. τοῦ lego-r ἀποστέλλομαι
 (ὡς πρέσβυς).—narrantem κατηγορηματ. μετοχὴ ἀπὸ τοῦ audivit.—
 esse-dicere εἰδικὰ ἀπαρέμφ. ἀπὸ τοῦ (λεκτικοῦ) narrantem.—A-
 thēnis ἐν Ἀθήναις.—qui profiteretur, ὅστις ἐπηγγέλετο (**ἐαν-
 τὸν σοφὸν**) τὸν σοφόν.—eundemque dicere καὶ ὅτι ὁ ἴδιος αὐτὸς
 (ὁ ἐπαγγελόμενος τὸν σοφόν) ἔλεγεν· σύνταξον (dicere) omnia,
 quae (homines) faceremus, referenda esse ad voluptatem, ὅτι
 πάντα ὅσα (οἱ ἄνθρωποι) πράττομεν, πρέπει νὰ τα ἀναφέρωμεν, τ. ἔ.
 νὰ τα κανονίζωμεν πρὸς τὴν ἡδονήν, πρὸς τὴν εὐχαρίστησίν μας,
 δηλ. νὰ πράττωμεν μόνον ὅσα μᾶς εὐχαριστοῦν· ὁ φιλόσοφος οὗτος

ἦτο ὁ Ἐπίκουρος—exclama(vi)sse ειδικὸν ἀπαρέμφ. ἐκ τοῦ λεκτικουῦ ferunt, ὑποκείμενον τοῦ ferunt ἀόριστον.—Utinam id hostibus... εἴθε τοῦτο (αὕτη ἢ διδασκαλία) [νὰ πιστευθῆ] **νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ** εἰς τοὺς ἡμετέρους ἐχθρούς.—persuadeatur ἀπρόσωπον παθητ. τοῦ persuadeo.—quo facilius vinci possint ἵνα εὐκολώτερον δύναται νὰ νικηθῶσι, vincor.—cum... dederint se παραδίδοντες ἑαυτούς.—magis alienum ἄλλοτριώτερον.—quam ἢ, συγκριτικός, ὁ β' ὄρος τῆς συγκρίσεως ἐκφέρεται ἢ κατὰ τὴν αὐτὴν ἢ καθ' ἣν καὶ ὁ α' πτώσιν παρεντιθεμένου τοῦ συγκριτικοῦ quam, ἢ κατ' ἀφαιρετικήν.—salino υπο ἐξ ἐνὸς ἀλατοδοχείου (ἀγγείου χρησίμου εἰς τὰς θυσίας).—et petalla καὶ (μιαῖς) λοπάδος ἢ λεκάνης.—ad usum sacrarium εἰς χρεῖαν τῶν ἱερῶν, τῶν θυσιῶν.—corneo pediculo—sustinebatur ὑπερβασιάζετο, sustineo(r).—in agro repurgando ἐν τῷ καθαριζομένῳ ἀγρῷ (αὐτοῦ) ἐν τῇ (γιγνομένη) καθάρσει τοῦ ἀγροῦ του.—vellērat ὑπερσυντ. τοῦ vello δρέπω, συλλέγω.—a Samnitibus παρὰ τῶν... obtulerunt, obfero ἢ offero.—potuēro τετελ. μελ. τοῦ possum.—opus est mihi pecuniā ἔχω χρεῖαν χρημάτων· συνώνυμον καὶ τὸ κατωτέρω indigeo pecuniā (eā).

4. Cum Rufino... simultatem gero διαφέρομαι, ἐρίζω πρὸς... μὲν τὸν Ρουφίνον.—ob...uorum dissimilitudinem διὰ τὴν τῶν χαρακτήρων ἀνομοιότητα.—cum καθ' ὅσον, ἐπειδὴ.—ille (Fabricius), hic (Rufinus).—Fabricius auctor fuit ὁ Φαβρ. ἐγένετο εἰσηγητής, προέτεινε, συνετέλεσε.—cum—que καὶ ὅτε, is (Rufinus).—gratias ago Fabricio χάριτας ὁμολογῶ τῷ Φαβρικίῳ (τοῦ λέγω «εὐχαριστῶ»).—quod se homo... σύνταξον quod (Fabricius) homo inimicus fecisset se (Rufinum) consulem, quod διότι, homo inimicus ἄνθρωπος ἐχθρός, καίπερ ἐχθρός (ὄν).—Nihil est... σύνταξον nihil est quod gratias agas mihi inquit Fabricius δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ μὲ εὐχαριστήσης.—si malui ἂν (διότι) ἐπροτίμησα, malo.—compilari quam venire νὰ συληθῶ ὑπὸ σοῦ, (ὅστις εἶσαι ἄρπαξ καὶ κλέπτῃς), παρὰ νὰ πωληθῶ (ὑπὸ τῶν πολεμίων, γινόμενος αἰχμάλωτος τούτων).—venire τοῦ veneo (ὄχι τοῦ venio).—eundem (Rufinum). Οἱ τιμηταὶ (censores) ἦσαν ἄρχοιτες ἐν Ρώμῃ, ἔργον ἔχοντες νὰ ἀπογράφωσι τὰς περιουσίας τῶν πολιτῶν καὶ σύμφωνα μὲν τὴν περιουσίαν νὰ τάσσωσιν αὐτοὺς εἰς τάξεις, γράφοντες εἰς χωριστοὺς καταλόγους τοὺς ἔχοντας μεγαλειτέραν περιουσίαν, τοὺς ἔχοντας ὀλιγωτέραν κλπ. Εἶχον ὅμως τὸ δικαίωμα ἕνα πολίτην,

ὁ ὁποῖος διὰ τὴν περιουσίαν του ἀνῆκεν εἰς τὴν ἀνωτέραν τάξιν, νά τον ὑποβιβάζουν εἰς κατωτέραν πρὸς τιμωρίαν, ἃν ἐδείκνυε κακὴν διαγωγὴν ὥστε οἱ τιμηταὶ ἦσαν καὶ τῶν ἡθῶν ἐπιτηρηταί. Αἱ τάξεις (καὶ οἱ κατάλογοι ἐπομένως) τῶν πολιτῶν ἦσαν τέσσαρες, πρώτη ἢ τῶν συγκλητικῶν δευτέρα ἢ τῶν ἰσπέων, τρίτη ἢ τῶν tribuni aeraarii καὶ τετάρτη ἢ τῶν ἄλλων πολιτῶν.—senatu movit διέγραψεν ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν συγκλητικῶν.—quod argenti... facti διότι εἶχε δέκα λίτρας ἀργύρου κατειργασμένου.—exēgit exigo διάγω.—decessit (vitā) decedo ἀποθνήσκω.—ut... non reliquerit ὥστε δὲν κατέλιπε (περιουσίαν).—unde dos filiarum expediretur ὅθεν (ἐκ τῆς ὁποίας περιουσίας,) προῖξ τῶν θυγατέρων του νὰ ἀποτελεσθῆ, expedio.—Senatus patris... σύνταξον senatus desumpsit sibi partes patris ἢ σύγκλητος ἀνέλωβε πρόσωπον (καθῆκον) πατρός.—datis... dotibus [δοθεισῶν προικῶν] δώσασα προίκας (ἢ σύγκλητος).—eas (filias) collocavit ὑπάνδρευσεν αὐτάς.

VIII.—M. ATILIUS REGULUS.

1. Pcenos. Φοίνικας ὀνειμάζει τοὺς Καρχηδονίους, ὡς ἀποίκους τῶν Φοινίκων.—magna clade διὰ μεγάλης καταστροφῆς. Διὰ τοῦ clade ἐννοεῖ τὴν περὶ τὸ Ἐκνομον ἀκρωτήριον τῆς Σικελίας κατανουμάχησιν τοῦ στόλου τῶν Καρχηδονίων ὑπὸ τοῦ Μάρκου Ἀιλίου Ρήγγλου καὶ τοῦ Λευκίου Μανλίου Οὐόλωνος τῷ 256 π. X.—affecit περιέβαλε, afficio.—quasi οἶοναί, λόγῳ μὲν.—ago de paceπραγματεύομαι περὶ εἰρήνης.—sed iē verā ἔργῳ δέ, πράγματι δέ.—traho tempus παρέλκω τὸν χρόνον,—donec... advenirent ἕως νὰ... advenio φθάνω, ἔρχομαι.—Is (Hanno) ubi ad consulem (Regulum) accessit οὗτος οἶε πρὸς τὸν ὕπατον προσῆλθεν.—auditaque ἐνν. est.—hiic κατὰ τούτου· comprehensus μετοχὴ παθητ. παρακειμένου τοῦ comprehendo· r—conjectus, conjicio(r),—callido dicto (ἀφαιρετ. ὀργάνου), διὰ ρήσεως πανούργου, τ. ἔ. διὰ λόγου ἐξύπνου.—avertit periculum ἀπέκρουσε τὸν (κατ' αὐτοῦ ἀπειλούμενον ἀπὸ τῶν Ρωμαίων) κίνδυνον.—feceritis τετελ. μέλλον.—nihilō eritis... σύνταξον eritis nihilō meliores Afris ἔσεσθε κατ' οὐδὲν κρείττονες τῶν Ἀφρικανῶν (Καρχηδονίων)· Afris ἀφαιρ. β' ὄρου συγκρίσεως μετὰ τὸ συγκριτικὸν meliores· τίς εἶναι ὁ α' ὄρος τῆς συγκρίσεως ἐνταῦθα; Consul δηλ. ὁ Ρήγγλος· σύνταξον consul

iussit tacere eos, qui volebant par pari referri, et dedit responsum conveniens gravitari Romanae: par pari referre ἀποδιδόνα ἴσον ἴσφ (ὄφθαλμὸν ἀντὶ ὄφθαλμοῦ). responsum conveniens ἀντικείμε. τοῦ dedit.—gravitati Romanae εἰς τὸ conveniens σύμφωνον τῆ...—gravitas ἡ μεγαλοφροσύνη, τὸ μεγαλεῖον τῆς ψυχῆς.—isto metu ἀφαιρ. ἀπὸ τοῦ ἀπαλλαγῆς σημαντικοῦ liberat. Τὰ ἀπαλλαγῆς, χωρισμοῦ, ἀπομακρύνσεως σημαντικὰ ἐν τῇ λατινικῇ γλώσσῃ συντάσσονται μετ' ἀφαιρετικῆς.—non convenit δὲν κατορθώθη συμφωνία, δὲν συνεφώνησαν: convenio.—serio ἐπιθρ. σπουδαίως, σοβαρῶς.—agebat, ago πράττω.

2. trajēcit trajicio διαπεραιῶ, διαπεραιοῦμαι.—Clypea Ἄσπις, πόλις τῆς Ἀφρικῆς, ἐπὶ τινι ἀκρωτηρίῳ πρὸς τὰ ΝΑ τῆς Καρχηδόνης.—cum... castra habēret ὅτε ἐστρατοπέδευε παρὰ τὸν ποταμόν, ὁ ποταμὸς Bagrada (-ea) ἐκβάλλει δυτικώτερον τῆς Καρχηδόνης.—mirae magnitudinis γενικὴ ιδιότητος.—elisit, elido.—verberare ἀφαιρ. ὄργαν. verder-eris, οὐδ. συνήθως πληθ., vertere caudae διὰ τοῦ πλήγματος τῆς οὐρᾶς, πλῆττων αὐτοὺς δηλ. διὰ τῆς οὐρᾶς.—ipso... afflatu δι' αὐτῆς (καὶ μόνης) τῆς προσπνοῆς.—pestilentis habitus γενικὴ ἀντικειμενικῆ:—poterat ἦτον δυνατόν.—perfolari νὰ... (παθ. τελ. ἀπαρέμφατον).—quippe qui διότι.—durissimā lorica ἀφαιρ. ὄργανου, διὰ...—repelleret repello.—confugiendum fuit ad machinas ἐδέησε, παρέστη ἀνάγκη νὰ καταφύγωσιν (οἱ Ρωμαῖοι) εἰς τὰς μηχανάς.—advectis ballistis προσαχθεισῶν λιθοβόλων (μηχανῶν) ἀφαιρετικὴ ἀπόλυτος ballista-ae εἶναι λιθοβόλος μηχανή, διὰ τῆς ὁποίας ἐρρίπτοντο μακρόθεν κατὰ τῶν φρουρίων λίθοι, ὁ πρόγονος τῶν σημερινῶν τηλεβόλων.—deji-ciendus fuit ἐδέησε νὰ κατακρημνισθῆ.—ponderare ἀφαιρ. ἀναγκ. αἰτίου, ὑπό, ἔνεκα τοῦ βάρους.—jacuit, jaceo ἐξαπλοῦμαι νεκρός.—infecit inficio μολύνω.—castra movere μεταστρατοπεδεύειν.—coegit cōgo.

3. ob res bene gestas διὰ τὰ καλῶς πεπραγμένα, διὰ τὰ κατορθώματα (res gestae).—prorogarem imperium παρατείνειν τὴν ἀρχήν.—in annum proximum εἰς τὸ προσεχὲς ἔτος (ἐπὶ ἐν ἔτος ἀκόμη).—septem jugerum γεν. ιδιότητος.—mortuum esse aufugisse petere εἰδικὰ ἀπαρέμφατα ἀπὸ τοῦ scripsit ἐξαρτώμενα, μορτίορ, aufugio, peto.—nactum μετοχ. nanciscor.—ablato instrumento rustico ἀφαιρ. ἀπόλυτος (ἀφαιρεθέντων τῶν γεωργικῶν ἐργαλείων)

ἀφαιρέσας ὁ δοῦλος τὰ γεωργικὰ ἐργαλεῖα, aufero.—instrumentum περιληπτικόν—ideoque... σύνταξον ideo—que petere se (Regulum) ut (ὅπως) mitteretur in Africam successor sibi.—ne-non esset aliquid), unde μὴ δὲν ὑπάρχη (τί), ἐξ οὗ...—deserto agro ἀφαιρετ. ἀπόλυτ., ἐρημωθέντος, ἐρήμου καταλειφθέντος τοῦ ἀγροῦ, desero.—alerentur, alo.—acceptis litteris ἀφαιρ. ἀπόλυτος, [ληφθείσης τῆς ἐπιστολῆς] λαβοῦσα ἢ σύγκλητος τὴν ἐπιστολὴν (τοῦ Ρήγλου)...—res, quas... σύνταξον senatus iussit redimi publica pecuniā res quas Regulus amisserat' redimi (redimo) παθητ. ἀπαρ. τελικὸν ἐκ τοῦ iussit' pecuniā publicā ἀφαιρετ. ὄργανου, διὰ... res αἰτιατ. ὑποκείμενον τοῦ redimi...—agellum colendum... σύνταξον (senatus) locavit agellum' colendum' loco... μισθῶ, ἐνοικιάζω (δίδω ἐπὶ ἐνοικίῳ), colendum γερουνδιακόν, σημ. σκοπόν, ἵνα καλλιεργῆται (καὶ μὴ μένη χέρσος).—praebuit, praebeo.—crebris proeliis ἀφαιρετ. τόπου, ἐν συχναῖς, πολλαῖς μάχαις.—opes τὰς (στρατιωτικὰς) δυνάμεις.—contudit, contundo κατασυντριβῶ.—cum Reg. nollet ἐπειδὴ ὁ Ρήγλος δὲν ἤθελε, nolo.—nisi durissimis condicionibus εἰμὴ (μόνον) ἐπὶ σκληροτάτοις ὄροις.—peti()erunt, peto.

4. belli ἐκ τοῦ ἐμπειρίας σημαντικοῦ peritissimum.—ultimā perniciē ἀφαιρετ. τρόπου, μετὰ ἢ μέχρι ἐσχάτης καταστροφῆς.—remanserunt remaneo ὑπολείπομαι.—captus est, conjectus est, capio conjicio.—de permutandis captivis σύνταξις παθητικὴ, ἀντὶ [de permutando captivos] περὶ τοῦ ἀνταλλάξαι τοὺς αἰχμαλώτους, περὶ ἀνταλλαγῆς τῶν αἰχμαλώτων.—dato jurejurando [δοθέντος ὄρκου] δώσας ὄρκον (ὁ Ρήγλος), ius-iurandum γαν. iuris iurandi...—ut ἐπὶ τῷ ὄρφ νὰ... impetra(vi)isset, impetrio ἐπιτυχάνω, κατορθώνω.—Carthaginē eis τὴν Καρχηδόνα...—rediret, redeo.—exposuit, expōno.—et primum ne... σύνταξον primum recusavit ne sententiam diceret' recūso ne... ἀροῦμαι νὰ...sententiam dico λέγω, ἀποφαίνομαι γνώμην (ὡς συγκλητικός).—causatus se iam non esse senatorem, quoniam αἰτιολογούμενος ὅτι (αὐτὸς se) πλέον δὲν εἶναι συγκλητικός, ἐπειδὴ... venio in potestatem hostium περιέρχομαι εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν πολεμίων.—negavit esse utile=dixit non esse utile τὸ utile εἶναι κατηγορούμενον.—reddi Pœnos captivos εἶναι ὑποκείμενον τοῦ esse, reddo(r),—essent ὑποκείμ. Pœni captivi, κατηγορούμενον εἶναι τὸ adolescentes καὶ

boni duces.—senectūte ἀφαιρ. αἰτίου, ὑπὸ γήρατος.—retenti sunt retineo-r.

5. cum ei καὶ...—neque vero ignorabat καὶ δὲν ἠγνόει βεβαίως· σύνταξον ignorabat se proficisci ad crudelissimum hostem et ad exquisita supplicia· τὸ ὑποκείμενον τοῦ εἰδικοῦ ἀπαρρημάτων καὶ ἐπὶ ταυτοπροσωπίας κατ' αἰτιατικὴν, ἂν τὸ ἕξ οὐ ἕξαοῦται ῥῆμα εἶναι ἐνεργητικῆς φωνῆς ἢ ἀποθετικόν.—sed iusiurandum... σύνταξον sed putavit conservandum (esse) iusiurandum· conservo iusiurandum τηρῶ τὸν ὄρκον.—reversum (Regulum) ἐπανελθόντα (εἰς Καρχηδόνα τὸν Πήγλον)...—omni cruciati ἀφαιρετρούπου, διὰ πάσης, μετὰ πάσης...—palpebris resectis [ἀποκοπέντων τῶν βλεφάρων] ἀποκόψαντες τὰ βλέφαρα (οἱ Καρχηδόνιοι), resēco.—eductum [ἔξαχθέντα] ἔξαγαγόντες.—intueri τελικὸν ἀπαρέμφ. intueor.—inclusērunt, includo.—clavi praeacuti πληθυντ. τοῦ clavus praeacutus,—eminēbat ἔξεῖχον emineo.—dum ἐν ᾧ, ferreis stimulis ὑπὸ τῶν . . . stimuli ferrei εἶναι οἱ ἀνωτέρω clavi praeacuti dum confoditur λατινισμός· ἐξήγησον ὧς εἰ ἔλεγε dum confodiebatur, confodio-r.—vigiliis ei dolore ἀφαιρετικαὶ τοῦ ἀναγκαστικοῦ αἰτίου.—extinctus est, extinguo-r . . . ἀποθνήσκω.—Hic fuit... σύνταξον hic fuit exitus Atilii Reguli, clarior et illustrior ipsā quoque vitā, licet diu actā per maximam gloriam τοιοῦτον τὸ τέλος, ὁ θάνατος., ipsā vitā β' ὄρος τῆς συγκρίσεως.—licet ἔδῳ σύνδεσμος ἐναντιωματικός, καίπερ· licet diu actā per maximam gloriam καίπερ ἐπὶ μακρὸν χρόνον [διαχθέντος τοῦ βίου] διαγαγὼν τὸν βίον διὰ μέσου μεγίστης δόξης.

IX.—Q. FABIVS MAXIMVS.

1. novem annos natus ἑννέα ἔτη γεγονώς, δηλ. ἐν ἡλικίᾳ 9 ἔτων συμπληρωμένων.—aris δοτ. εἰς τὸ admōtus, admoveo aris ὀδηγῶ εἰς τοὺς βωμούς.—in Romanos κατὰ τῶν...—perenne κατηγορ. εἰς τὸ odium.—videtur φαίνεται.—concita(vi)se εἰδ. ἀπαρ. Hamilcare mortuo ἀφαιρ. ἀπόλ., morior. Saguntum τὸ Σάγουντον ἦτο πόλις τῆς Ἰσπανίας, ἀποικία τῶν Ζακυνθίων, καὶ τότε πρὸ τοῦ β' Καρχηδονικοῦ πολέμου, σύμμαχος τῶν Ρωμαίων (civitas foederata).—Roma ἐκ P.=Carthaginem εἰς Καρχηδόνα.—qui...· deferrent οἱ ὅποιοι νὰ... defero ἀναφέρω, ποιοῦμαι ἀναφοράν.—auctor

ὁ αἴτιος.—dedi νὰ παραδοθῆ̄̄i dedo-r.—tergiversantibus... Poenis ἀφαιρ. ἀπόλ.—sinu ex togā facto ἀφαιρ. ἀπόλ. [ποιηθέντος κόλπου] ποιήσας ὁ Fabius κόλπον ἐκ τῆς τηβέννου, ἔλαβε δηλ. τὴν ἄκραν τῆς τηβέννου καὶ ἀφοῦ ἔρριψεν αὐτὴν ἐπὶ ὑπτίων τῶν χειρῶν του, ἐσχημάτισε μικρὸν κόλπον (κοίλωμα).—utrum placet, sumite ὁπότε ἀρέσκει, λάβετε· τὸ placet ἐδῶ προσωπικόν.—Poenis subclamantibus ἀφαιρετ. ἀπόλυτος, τῶν Κ. ἐπιβοώντων, subclāmo.—Fabius.. σύνταξον Fabius, excussā togā, dixit se bellum dare—excussā togā [ἐκτιναχθείσης τῆς τηβέννου] ἐκτινάξας (ὁ Φάβιος) τὴν τηβέννον δηλ. καθὼς ἐκράττει τὴν ἄκραν τῆς τηβέννου ἀφῆκεν αὐτὴν πρὸς τὰ κάτω νὰ πέσῃ.—Poeni se accipere (bellum) responderunt et dixerunt se gesturos esse (bellum) eodem animo quo animo acciperent.—gero bellum διεξάγω πόλεμον (ὑπ' ἄλλου ἐπαγόμενον).

2. Hannibal superatis jugis venit ὁ Ἄν. (ὑπερβαθέντων τῶν ζυγῶν) ὑπερβάς τοὺς ζυγούς... ἦλθε· jugum-i... ὁ ζυγός (ὄρους), Ticinum-Trebiā ὁ μὲ Τίκκινος ποταμός ρεῖ ἐξ ἀριστερῶν τοῦ Πάδου, ὁ δὲ Τρεβίας ἐκ δεξιῶν, ἀμφοτέρω παραπόταμοι αὐτοῦ.—O-lacus Trasumennus εἶναι ἐν Ἐτροουρία.—motā ἀφαιρ. τροπ., διὰ τῆς βραδύτητος, **μελλήσεως**.—frēgit, frango (ρήγνυμι, θραύω) καταπονῶ.—pristinae... cladibus ἀφαιρετικάι τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου—pristinae clades εἶναι αἱ ἀνωτέρω μνημονευθεῖσαι τρεῖς ἦνται τῶν Ρωμαίων ὑπὸ τοῦ Ἀννίβου.—edoctus, edoceo ἐκδιδάσκω, διδάσκω μετ' ἀποτελέσματος.—ratio belli ἡ τακτικὴ τοῦ πολέμου.—committo ne fortunae ἐμπιστεύω ἑμαυτὸν τῇ τύχῃ, τ. ἔ. ἀποφασιστικῶς ῥίπτομαι εἰς κίνδυνον.—castis ἀφαιρ. τόπου, ἐντὸς τοῦ...—nisi quantum ἐκτὸς μόνον ὅσον.—cogēret cogo.—miles περιληπτικῶς.—occasione ἀνήκει εἰς τὸ deerat.—rei gerentae γενικὴ ὑπὸ τοῦ occasione ἔξαρτωμένη. gerendae rei σύνταξις παθητικὴ, ἀντὶ τῆς ἐνεργητικῆς gerendi rem.—desum occasione ἔλλειπω, δὲν εἶμαι ἐτοιμος εἰς τὴν (διδομένην μοι) εὐκαιρίαν, **χάνω τὴν εὐκαιρίαν**, τὴν πρότασιν ἐξηγήσον· ὁ ἡγεμὼν (Φάβιος) αὐτὴν εὐκαιρίαν τοῦ νὰ ἐνεργήσῃ (δράσῃ) καλῶς ἔχανε...—si ea (occasio).—ullam (occasionem). Δηλαδή ὁ Φάβιος αὐτὸς μὲν οὐδεμίαν εὐκαιρίαν παρεῖχεν εἰς τὸν ἐχθρὸν νὰ δράσῃ, πᾶσαν δὲ παρὰ τοῦ ἐχθροῦ παρεχομένην εἰς αὐτὸν εὐκαιρίαν νὰ δράσῃ δὲν ἄφηεν νὰ χαθῆ̄̄i.—frumentatum σουπίνον τοῦ frumentor, ἐξοριᾶται ἐκ τοῦ κινήσεως σημαντικοῦ exeunti, ὅπερ εἶναι δοτ. τῆς μετοχῆς exiens τοῦ ῥήματος exeo.—Fabius aderat opportunus Han-

nibali exeunti frumentatum ὁ Φάβιος παρῆν καίριος κατὰ τοῦ Ἀννίβου ἔξερχομένου εἰς ἐπισιτισμόν, δηλ. ὅταν ὁ Ἀννίβας ἔξήρχετο μετὸ στράτευμά του διὰ τὸ σιτολογίῃ, πάντοτε ὁ Φάβιος παρουσιάζετο ἔμπροσθέν του καὶ τὸν ἠμπόδιζε.—Hannibali exeunti δοτικὴ ἀντιχαριστικὴ.—carpens agmen (Hannibalis) βλάπτων μὲν τὸ (ἐν τάξει προπορευόμενον) στράτευμα τοῦ Ἀννίβου.—excipiens palantes (milites Hannibalis) ἐκδεχόμενος δὲ (δι' ἐνέδρας) διεσκορπισμένους τοὺς στρατιώτας τοῦ Ἀννίβου palantes μετοχὴ τοῦ ἀποθετικοῦ palor αἱ μετοχαὶ carpens καὶ excipiens εἶναι τροπικαὶ καὶ προσδιορίζουσι τὸ προηγούμενον opportunus aderat.—proelia levia αἱ ἀψιμαχίαι.—(Fabius) discessit superior (κατηγορούμενον) ex levibus proeliis ὁ Φάβιος ἐξῆλθεν ὑπέρτερος (νικητὴς) ἐκ τῶν ἀψιμαχιῶν.—militemque... σύνταξον jamque coepit (ἀπρὸς,) minus raenitēre militem (περιληπτ.) aut virtutis suae aut fortunae καὶ ἤδη (πλέον) ἤρχισαν οἱ στρατιῶται ὀλιγώτερον τὰ δυσχεραίνωσιν ἢ διὰ τὴν ἀνδρείαν των ἢ διὰ τὴν τύχην των (πρότερον διὰ τὰς ἡττας των ἔστενόχωροῦντο οἱ Ῥωμαῖοι στρατιῶται).

3. his artibus ἀφαιρ. τροπικὴ.—in agro ἐν τῇ χώρῳ.—includerat includo.—sine ullo detrimento ἀνευ (οὐδεμιᾶς) βλάβης.—expedio me ἐκσφῶζω ἑμαυτόν.—alligare cornibus bouum sarmenta arida προσδεῖν εἰς τὰ κέρατα τῶν βοῶν φρύγανα ξηρά.—ea-que δηλ. sarmenta.—principio ἀφαιρ. τοῦ χρόνου.—metus flammae relucētis ex capite ὁ φόβος τῆς ἐκ τῆς κεφαλῆς ἀναλαμπούσης φλογός, reluceo σύνταξον metus flammae ex capite relucētis agebat boves velut stimulos furore furore ὑπὸ μανίας, ago ἐλαύνω, κάμνω τὰ τρέχωσι.—accensis cornibus ἀφαιρ. ἀπόλυτος, accendo.—ad speculandum πρὸς τὸ θεάσασθαι, σημαίνει σκοπόν.—qui concurrerant ὅσοι εἶχον συρρεῦσαι.—miraculo attoniti ὑπὸ τοῦ θαύματος καταπλεγέντες, attono-r.—constiterunt, consisto.—ratus reor.—esse εἰδικὸν ἀπαρέμφ. ἐκ τοῦ δοξαστικοῦ ρήματος ratus.—egredi τελικὸν ἀπαρέμφ. (τοῦ egredior) ἀπὸ τοῦ ἐφετικοῦ ρήματος vetuit ἐξάρτιώμενον.—veto ἀπαγορεύω.—evasit evado ἐκβαίνω ἐξέρχομαι. Fabio ἀντιχαριστικὴ δοτικὴ.—ut crearet ἵνα δημιουργήσῃ, προκαλέσῃ.—omnibus vastatis ἀφαιρετικὴ ἀπόλυτος. ἢ μετοχὴ vastatis ἐναντιωματικὴ.—vendidit vendo.—pretio ἀφαιρ. τοῦ ὀργάνου.—redemit redimo.

4. Romanis dot. εἰς τὸ grata pro ἀντί. Ὁ Φάβιος ἔργῳ μὲν ἦτο

προφυλακτικὸς (cautus) καὶ **σκεπτικὸς** (consideratus) μὴ ἐκτιθέμενος ἀλογίστως εἰς κινδύνους, ἀλλ' οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ καὶ ὁ λαὸς τὸν ἀπεκάλει **δειλὸν** (timidum) ἀντὶ προφυλακτικοῦ, καὶ **νωθρὸν** (segnem) ἀντὶ σκεπτικοῦ. invidiam τὸν κατὰ τοῦ Φαβίου φθόνον.—magister equitum εἶναι ὁ ἵππαρχος, δηλ. ὁ διοικητὴς τοῦ ἱππικαίου ἐν ᾧ ὁ δικτάτωρ ἦτο τοῦ ἄλλου στρατεύματος ἀπεριόριστος ἀρχηγός. Τὸν ἵππαρχον διώριζεν αὐτὸς ὁ δικτάτωρ καὶ ὄφειλεν ὁ ἵππαρχος νὰ ὑπακούῃ τυφλῶς εἰς τὸν δικτάτωρα.—criminando ἀφαιρ. γερονδίου (τοῦ criminor ἀποθ.) σημαίνουσα τρόπον ἐξήγησον διὰ τροπικῆς μετοχῆς.—in ducendo bello ἐν τῇ διεξαγωγῇ τοῦ πολέμου terere εἰδικὸν ἀπαρέμφατον (τοῦ tero). ἐξαρτώμενον ἐκ τοῦ λεκτικοῦ ῥήματος criminando: tero tempus κατατρίβω τὸν χρόνον.—quo ἵνα Romae ἐν Ρώμῃ.—imperium habeo τὴν ἐξουσίαν, τὴν ἀρχὴν ἔχω.—his sermonibus accensa ἐκ τούτων τῶν λόγων ἐξαφθεῖσα, accendo.—imperio ἀφαιρ. τοῦ κατὰ τι.—aequo animo. ἀφαιρετ. τρόπον ἐπιεικῶς, ὄχι βαρέως.—divisit dividō.—commisisset, committō proelium συνάπτω μάχην,—ei (Minucio) periclitandi δοτικὴ χαριστικὴ εἰς τὸ venit.—auxilio δοτικὴ κατηγορουμένου, σημαίνουσα σκοπόν, ὡς βοήθεια, εἰς βοήθειαν.—subito adventu ἀφαιρετικὴ τοῦ ἀναγκαστικοῦ αἰτίου ἐκ τῆς... compressus πιεσθεὶς στενοχωρηθεὶς... comprimo—receptui δοτικὴ τοῦ σκοποῦ, εἰς ἀνάκλησιν, εἰς ὑποχώρησιν, (cecinit) ἐσάλπισε, cano.—palam confessus σύνταξον (Hannibal) palam confessus Minucium (victum esse) a se (Hannibale), se (Hannibalem) victum esse a Fabio. Eum δηλ. Hannibalem σύνταξον ferunt (ὑποκείμενον ἀόριστον) eum quoque ex acie redeuntem dixisse. «Nubes ista... dedit» διὰ τῶν λόγων του τούτων ὑπαινίσσεται ὁ Ἄννιβας τὴν τακτικὴν τοῦ Φαβίου, ν' ἀποφύγῃ τὴν πρὸς αὐτὸν μάχην, ὀδηγῶν τῶν στρατόν του per loca alta, ὡς εἶπεν ἐν κεφάλ. 2. Τὸν Φάβιον, ἐπειδὴ κατελάμβανεν ὑψηλοὺς τόπους, iuga montium, παρωμοίαζε μὲ νεφέλην, ἣ ὁποία πλήρης βροχῆς ἐπικάθεται ἐπὶ τῶν ὄρεων, καὶ ἔπειτα ἐκρήγνυται εἰς βροχὴν, οὕτω τώρα ὁ Φάβιος ἐξεργάγῃ ἐπελθὼν κατὰ τοῦ Ἄννιβου, ἵνα σώσῃ τὸν Μινύκιον,—sedere τελικὸν ἀπαρέμφατον (τοῦ sedeo) ἐκ τοῦ solebat.—periculo ἀφαιρετικὴ, διότι τὰ ἀπαλλαγῆς (liberatus), χωρισμοῦ, ἀπομακρύνσεως... σημαντικὰ μετ' ἀφαιρετικῆς συντάσσονται.—salutem ἐνν. suam, patrem πατέρα, σωτήρα—non abnuvit partere δὲν ἠρνήθη νὰ ὑπακούσῃ.

5. Tarento ἀφαιρετ. ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ potitus est· τὸ potior συντάσσεται συνήθως μετ' ἀφαιρετικῆς, potior urbe γίνομαι κύριος τῆς πόλεως (σπανιότερον μετὰ γενικῆς).—per proditionem διὰ προδοσίας.—per speciem venandi ὑπὸ τὸ πρόσχημα τοῦ κυνηγῆσαι, venor.—egressi, egredior.—monuit-que καὶ συνεβούλευσε.—redeuntes μετοχὴ τοῦ ἐνεστῶτος τοῦ redeo ἐπιστρέφω.—σύναψον pascendia pecora, pasco.—ago pascendia ὀδηγῶ τὰ βόσκοντα (κτῆνη).—praedam veluti ex hoste factam ὡς ἀπὸ τῶν πολεμίων δῆθεν γενομένην λείαν.—praefectus-ī ὁ προϊστάμενος τοῦ φρουρίου, ὁ φρούραρχος· praefecto et custodibus δοτικαὶ ἀπὸ τοῦ donarent ἐξαρτῶμεναι.—factum ἐνν. est.—eoque consuetudinis res adducta est καὶ τόσον σύνθηες κατήντησε τὸ πρᾶγμα.—quocumque... σύνταξον quocumque tempore noctis dedissent (ὑποκείμενον οἱ iuvenes) signum.—ut-aperiretur ὥστε ἠνοιγέτο apperio-r.—cum decem milibus hominum delectis μετὰ... λογάδων, deligo.—portae δοτικὴ ἀπὸ τοῦ προσεγγίσεως σημαντικοῦ appropinqua(ve)runt.—duo primi ἐνν. iuvenes.—vasti corporis γεν. ἰδιότητος.—dum miratur ἐν ᾧ **ἐθαύμαζε**, λατινισμός, μετὰ τὸ dum ἀκολουθεῖ πολλάκις ἐνεστῶς ἀντὶ παρατατικοῦ.—venabulo ἀφαιρ. ὄργάν., venabulum κυνηγετικὸν ὄπλον, ἢ σιβύνη, λόγχη.—occisus est, occido· ingressi, ingredior.—sopitos καθεύδοντας, sorpio κοιμίζω.—caedi δοτ. ἐξαρτ. ἀπὸ τοῦ superfuerant, supersum ἐπιζῶ.—recipio ἀνακτῶμαι.

6. Iam senex ἤδη γέρον (ὦν) filio suo consuli τῷ ἑαυτοῦ υἱῷ ὑπάτῳ (ὄντι). Legatus ὑπαρχος, ὑποδιοικητῆς τοῦ στρατεύματος· εἰς ἕκαστον ρωμαϊκὸν στρατόν, διοικούμενον ὑπὸ ὑπάτου, ὑπῆρχον συνήθως δύο legati, εἰς τοὺς ὁποίους ὁ ὑπάτος χωριστὰ ἀνέθετε τὴν διοίκησιν μμοίρας τοῦ στρατεύματος.—obviam patri εἰς ἀπάντησιν τοῦ πατρός.—progressus est, progredior.—lictiores οἱ ραβδούχοι προεπορεύοντο κατὰ κανόνα τῶν ἀρχόντων, παρεσκευάζον αὐτοῖς ἐλευθέραν τὴν ὁδόν, παραμερίζοντες τοὺς πολίτας, προσῆχον ν^ο ἀπονέμειται εἰς τοὺς ἄρχοντας ἀπὸ μέρους τῶν πολιτῶν ὁ προσήκων σεβασμός καὶ ἐξετέλουν πᾶσαν αὐτῶν διαταγὴν.—pro more κατὰ τὸ ἔθος.—anteibant ante-eo προπορεύομαι.—Equo ἐπὶ ἵππου vehabatur, veho-r ὀχοῦμαι, ἵππεύω.—nec descendit καὶ δὲν... descendo καταβαίνω appropinquante consule ἀφαιρετ. ἀπόλυτος ἐναντιωματικῆ.—verecundiā ἀφαιρετ. ἀναγκ. αἰτίου, **ἐνεκα**...—pa-

ternae maiestatis γενική ἀντικειμενική.—taciti σιωπῶντες, οὐδὲν εἰπόντες, taceo.—praeterierant εἶχον... praetereo παρέρχομαι, περνῶ.—proximum τὸν πλησιέστατον (ἑαυτῷ), δηλ. τὸν τελευταῖον, ὅστις ἦτο ὁ πιστότατος πάντων.—ut descendēret νὰ καταβῇ.—contempsī, contempno περιφρονῶ καταφρονῶ.—experiri τελ. ἀπαρέμφ. (τοῦ experio-r) ἐκ τοῦ ἐφετικοῦ volui, volo.—an scieris consulem agere πλαγία ἐρωτηματικὴ πρότασις, ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ experiri, ἐξήγησον: (ἤθελα νὰ δοκιμάσω) ἂν ἠξέυρης νὰ φερθῆς ὡς ὑπάτος: consulem ago πρόσωπον ὑπάτου παίζω, ἔργον ὑπάτου ἐπιτελῶ, κάμνω, φέρομαι ὡς ὑπάτος.—ad summam senectutem μέγχι βαθυράτου...—vixit, vivo.—dignus tanto cognomine ἄξιος (δειχθεὶς ὁ Φάβιος) τόσον μεγάλου ἐπωνυμίου, δηλ. τοῦ ἐπωνυμίου Maximus Μέγιστος.—cognomen ἐκαλεῖτο τὸ τρίτον ὄνομα τῶν Ρωμαίων: τὸ πρῶτον praenomen, τὸ δεύτερον nomen (gentile ἢ gentilicium)—cautior quam promptior ὁμοίως, ὡς ἐν τῇ ἑλλην. γλώσσῃ προφυλακτικώτερος ἢ προθυμώτερος,—habeor... νομίζομαι, θεωροῦμαι.—ingenio δοτικὴ ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ insita: σύναφον insita prudentia.—bello δοτικὴ ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ artissima.—quod (bellum) ὅστις πόλεμος, bellum geritur πόλεμος γίνεται (πολεμεῖται), bellum gero πόλεμον ποιοῦμαι, πολεμῶ.—nemini dubium est quin οὐδενὶ ἀμφίβολόν ἐστιν, οὐδεὶς ἀμφιβάλλει ὅτι...—cunctando ἀφαιρετικὴ γερουνδίου (τοῦ cunctor) σημαίνουσα τροπὸν: ἐξήγησον διὰ τροπικῆς μετοχῆς.—restituerit παρακ. ὑποτακτ. τοῦ restituo ἀποκαθίστημι ἐπαναφέρω εἰς τὴν προτέραν (καλὴν) κατάστασιν.

X.—P. SCIPIO NASICA HJUSQUE FILIUS.

1. Cum adolescens... peteret ὅτι νέος (ὢν) ἐζήτει.—aeditas ἢ ἀγορανομία, ἀρχὴ τοῦ ἀγορανόμου (aedili), ὅστις εἶχε συνήθως ἀστυνομικὰ καθήκοντα ἐπιβλέπων τὰ ὄνια ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἂν ἦσαν οἷα ἔπρεπε κλπ.—aeditatem peto βάλλω ὑποψηφιότητα διὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ ἀγορανόμου. Οἱ τακτικοὶ ἄρχοντες ἐν Ρώμῃ ἦσαν πάντες αἰρετοί, δηλαδή ἐξελέγοντο ὑπὸ τοῦ λαοῦ συγκαλουμένου εἰς ἐκκλησίαν.—rustico opere ἀφαιρετ. ἀναγκαστ. αἰτίου, ἔνεκα.—more κατὰ τὴν συνήθειαν.—candidati ἐλέγοντο οἱ ὑποψήφιοι ἄρχοντες, διότι κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑποψηφιότητός των ἦσαν ἐνδεδυμένοι

στολήν λευκήν, (toga candida).—apprehendisset, apprehendo :
 ὅπως καὶ παρ' ἡμῖν, οὕτω καὶ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις οἱ ὑποψήφιοι,
 ἵνα κολακεύωσι τοὺς ἐκλογεῖς, ἐπλησίαζον αὐτούς, τοὺς ἐχαιρέτιζον
 ὅσον ἠδύναντο θερμότερον, διὰ νὰ λάβουν καὶ ὡς ποὺ νὰ λάβουν
 τὰς ψήφους των.—num... ambularet πλαγία ἐρώτησις ἀπὸ τοῦ
 interrogavit.—solutus esset ἡμιαποθετικόν, soleo.—quod dic-
 tum ὅπερ ρῆμα, ὅστις λόγος.—a circumstantibus excerptum ὑπὸ
 τῶν παρισταμένων ἀκουσθέν, excipio... ἀκούω.—repulsa ἢ κατὰ
 τὰς ἐκλογὰς ἀποτυχία.—adtulit adfero.—exprobratum (esse) εἶδ.
 ἀπαρ. ἀπὸ τοῦ δοξαστικοῦ judicantes.—exercuerunt exerceo.—
 fecit facio.

2. Cum... devastaret ὄτε... ἐδήλου,—editum esse ἀπαρ. (πα-
 θητ. παρακειμ. τοῦ edo-ι) εἰδικὸν ἀπὸ τοῦ λεκτικοῦ ferunt (λέγου-
 σι)—hostem... reciperetur τὸ περιεχόμενον τοῦ χρησιμοῦ· σύνταξον
 (responsum), posse hostem Italia pelli vincique, si mater Ideae
 Pessinunte foret advecta Romam, et (si) reciperetur hospitio
 apud optimum civem· τὸ hostem ὑποκειμ. τοῦ pelli καὶ vinci.—
 posse εἰδικὸν ἀπαρέμφ. ἐξαρτώμενον ἀπὸ τοῦ δύναιμι λεκτικοῦ ρή-
 ματος ἔχοντος οὐσιαστικοῦ responsum (ἀπόκρισις ὅτι εἶναι δυνα-
 τόν...) Ideae mater εἶναι ἢ μήτηρ τῶν θεῶν Κυβέλη, ἢ λατρευομένη
 μάλιστα ἐν Πεσσινούντι, πόλει τῆς Μικρᾶς Ἀσίας πρὸς τὰ ΝΔ τῆς
 Ἀγκύρας. Λέγεται Ἰδαία ἀπὸ τῆς Ἰδης, ὄρους τῆς Φρυγίας. Ἐνταῦ-
 θα ἐννοεῖται βεβαίως τὸ ἄγαλμα αὐτῆς.—Pessinunte Romam ἐκ
 Πεσ. εἰς Ῥώμην.—foret advecta παρατατ. ὑποτακτ. τῆς περιφρα-
 στικῆς συζυγίας advectus sum... si advecta foret ἂν ἤθελε κομι-
 σθῆ (ἐπὶ ὀχλήματος).—hospitio δοτικὴ κατηγορουμένου σημαίνουσα
 σκοπὸν, εἰς (φιλο)ξενίαν.—apud civem... εἰς τὸν οἶκον πολίτου...
 —reciperetur ἢθελε γίνεαι δεκτὴ, excipio.—legatos comiter accep-
 tos deduxit τοὺς πρέσβεις φιλοφρόνως [δεκτοὺς γενομένους] δεξά-
 μενος ὠδήγησε...—deduxit, deduco.—quaerendus fuit ζητητέος ἐγέν-
 νετο, ἔπρεπε νὰ ζητηθῆ, quaero.—qui—exciperet ἀναφορικὴ τελικὴ
 πρότασις νὰ.... excipio.—imperatorem ἀνηγόρευον πολλάκις οἱ
 στρατιῶται τὸν στρατηγὸν αὐτῶν μετὰ λαμπρὰν νίκην· οὗτοι ἐγί-
 νοντο κραταιότατοι διὰ τῆς εὐνοίας ταύτης τῶν στρατιωτῶν καὶ ἐπὶ
 ταύτης στηριζόμενοι κατελάμβανον ἐνίοτε βίαν τὴν ἀνωτάτην ἐν Ῥώ-
 μη ἀρχήν, ὅθεν οἱ ἔπειτα αὐτοκράτορες ἐκαλοῦντο imperatores.—
 (nomen-triumphum) oblatum αἰτιατ. τῆς μετοχῆς παθητ. παρα-

κειμ. τοῦ offero.—dixitque σύνταξον (Scipio Nasica) dixit satis gloriae sibi in omnem vitam quaesitum esse eo die, quo a senatu judicatus fuisset vir optimus.—satus gloriae ὁμοίως ἔλλ. **ἄλις λόγων**.—quo (die) ἐννοεῖ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καθ' ἣν ἐκριθῆ ἄξιος νὰ φιλοξενήσῃ τὴν matrem Idaeam.—hoc titulo. . fore καὶ τὸ κῶλον τοῦτο ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ λεκτικοῦ ῥήματος dixit hoc titulo ἀφαιρετ. τρόπου.—etsi καὶ ἄν. nec. nec μήτε-μήτε.—honoratam fore ἀπαρέμφ. μέλλοντος τῆς περιφραστικῆς συζυγίας honoratus sum.—imaginem οἱ ἀριστοκρατικοὶ τῶν Ῥωμαίων οἰκοὶ μετὰ τὸν θάνατον ἐπιφανοῦς ἄρρενος μέλους αὐτῶν ἐποιοῦν τὴν εἰκόνα αὐτοῦ ἐν προτομῇ εἰς φυσικὸν μέγεθος ἐκ κηροῦ (μὲ κοῖλον τὸ ἐσωτερικόν) ἔγραφον κατὰ τὴν βᾶσιν τὸ ὄνομα τοῦ εἰκονιζομένου καὶ ἐποιοθῆτον αὐτὴν εἰς τὸν πρόδομον (atrium)· ὅσον πλείονες ἦσαν αἱ εἰκόνες καὶ ὅσον ἐνδοξότεροι ἦσαν οἱ ὑπ' αὐτῶν εἰκονιζόμενοι ἄνδρες, τόσον ἐπιφανέστερος ἦτο ὁ οἶκος.

3. Οἱ τιμηταὶ censores κύριον ἔργον εἶχον ν' ἀναγράφουν εἰς καταλόγους κατὰ τάξεις, ἀναλόγως τῆς περιουσίας, τοὺς πολίτας, οἵτινες ὄφειλον νὰ παρουσιάζωνται πρὸ τῶν τιμητῶν καὶ νὰ δηλοῦν αὐτοπροσώπως τὴν περιουσίαν των· οἱ ἱππεῖς ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ ἐμφανίζωνται μετὰ τῶν ἵππων αὐτῶν, διότι πολλάκις οἱ τιμηταὶ ἀφῆρουν ἀπὸ τοῦ ἀναξίου ἱππέως τὸν ἵππον· ἢ ὑπὸ τῶν τιμητῶν καταγραφὴ τῆς περιουσίας τῶν πολιτῶν καὶ κατάταξις αὐτῶν εἰς τὰς τάξεις ἐκαλεῖτο census τίμησις, censum ago ποιοῦμαι τὴν τίμησιν. praebebit, praebeo.—cum... ageret ὅτε... obeso (corpore) et pingui corpore ἀφαιρετ. ἰδιότητος, causae γενικῆ τοῦ εἴδους εἰς τὸ quidnam, τί αἰτίας; τίς αἰτία; διατί;—cur δι' ἦν (αἰτίαν).—ago me ipse curo ἐγὼ ὁ ἴδιος ἐμαυτοῦ ἐπιμελοῦμαι. minus verecundum... responsum ἦττον εὐσχημος, ὄχι πολὺ εὐσχημος ἐφάνη ἢ ἀπόκρισις, vidor.—cum Ennio μετὰ τοῦ Ἐννίου. Ὁ Κόϊντος Ἐννίος (Q. Ennius) ἦτο ποιητῆς ἐπικὸς καὶ τραγικὸς ἐκ τῶν παλαιότερων, ζήσας ἀπὸ 239 - 169 π.Χ. conjunctissime μάλιστα συνδεδεμένος, οἰκειότατα.—eique σύνταξον ancilla dixisset ei quaerenti ab ostio, Ennium non esse domi.—sensit, sentio σύνταξον Nasica sensit illam (ancillam) dixisse iussu domini, et (sensit) illum (Ennium) esse intus.—jussu domini (sui) κατὰ διαταγὴν τοῦ κυρίου της.—paucis post diebus ὀλίγας ἡμέρας ὕστερον.—exclamavit σύνταξον ipse Nasica exclamavit

mavit se non esse domi.—hic ἐπίρρ. χρόν. τότε.—ancillae . . .
 σύντ. ego credidi ancillae tuae, tu non mihi credis !

XI.—M. PORCIUS CATO.

1. ortus orior κατάγομαι.—município Tusculo ἀφαιρετ. κα-
 ταγωγῆς.—honōres αἱ τιμαὶ καὶ τὰ τιμητικὰ (πολιτικὰ) ἀξιώματα
 (ὑπατεία στρατηγία, τιμητεία...) operam dare honoribus ἐπιδιώκω
 πολιτικὰ ἀξιώματα.—turi ἀφαιρετ. τοῦ rus δηλοῦσα τὴν ἐν τόπω
 στάσιν, ἐν τοῖς ἀγροῖς.—in foro ἐν τῇ ἀγορᾷ τ. ἔ. εἰς τὰ ἐν τῇ ἀγορᾷ
 ἔργα, τὸ συνηγορεῖν καὶ τὸ πολιτεύεσθαι.—stipendium mereo τελῶ
 στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, στρατεύομαι.—Q. Fabio consule ἀφαιρετ.
 ἀπόλυτος· consule ὑπάτου ὄντος, ὑπατεύοντος.—Q. Fabius (Ma-
 ximus) ἦτο ὁ ἐπικληθεὶς Cunctator· ἰδὲ τὸν βίον αὐτοῦ ἀνωτ.
 σελ. 12 κέ.—Claudius Nero ἦτο ὕπατος τὸ 207 π. X., νικητὴς
 τοῦ Ἀσδρούβα παρὰ τὴν πόλιν Sena τῆς Ὀμβρικῆς.—adhaereo
 Fabio προσκολλῶμαι πολιτικῶς τῷ Φαβίῳ.—magnī ἐνν. pretiī.
 —Catonis opera magni aestimata est τοῦ Κάτωνος τὸ ἔργον
 μεγάλως ἐξετιμῆθη (μεγάλῃς τιμῆς ἐκρίθη).—cecīdit, cado.—
 colo frugalitatem temperatiamque ἀσκῶ σωφροσύνην καὶ ἐγκρά-
 τειαν, φροντίζω νὰ εἶμαι σώφρων καὶ ἐγκρατής.—pellibus hae-
 dīnis ἀφαιρ. (ὄργάνου) ἐξαρτωμένη ἀπὸ τοῦ utebatur.—pro
 ἀντί.—stragula vestis ἡ στρωμνὴ.—quo (cibo) milites (vesceban-
 tur), καὶ τὸ vescor, ὡς καὶ τὸ utor συντάσσεται μετ' ἀφαιρετ.
 ὄργάνου.—si nimio aestu torqueretur ἐὰν (ὀσάκις) ὑπὸ ὑπερβο-
 λικοῦ καύσωνος ἐβασανίζετο, torqueo· acetum ἀντικείμενον τοῦ ἐν-
 νοουμένου rotabat.—deficiunt me vires ἐγκαταλείπουσί με αἱ δυ-
 νάμεις, ἐξαντιλοῦμαι.—paululum ἀντικείμενον τοῦ ἐννοουμένου ro-
 tabat.—vini γενικὴ τοῦ εἴδους (gen. generis) εἰς τὸ paululum.

2. Quaestor ὁ Κάτων ἐκληρώθη ταμίης Σκιπίωνος τοῦ Ἀφρι-
 κανοῦ, ὅτε οὗτος ἔλαβεν ὡς ὑπατος ἐπαρχιακὴν διοίκησιν τὴν Σικε-
 λίαν. obtigit παρακ. τοῦ obtingit (ἀπροσ.) λαγχάνει, κληροῦται—
 parum amice οὐ πολὺ (οὐδόλωσ) φιλικῶς· vixit, vivo—amans par-
 simoniae αἱ μετοχαὶ τοῦ ἐνεργ. ἐνεστῶτος, πολλῶν μεταβατικῶν ἡ-
 μάτων συντάσσονται μετὰ γενικῆς.—sumptus αἰτ. πληθ. ἀντικείμ-
 τοῦ probabat.—eo relicto [τούτου καταλειφθέντος] τοῦτον καταλι-
 πὸν (ὁ Κάτων) rediit, redeo.—reprehendit ἤλεγξε, κατηγορήσε.—

quasi-corrumperet ὅτι (τάχα) διέφθειρε, corrumpo—Dictitabat θαμιστικὸν τοῦ dicto· σύνταξον (Cato) dictitabat illum (Scipionem) solitum (esse) ambulare in gymnasio cum pallio et crepidis, dare operam palaestrae, indulgere licentiae militum. pallium ἦτο τὸ ἑλληνικὸν ἔνδυμα ἱμάτιον crepidae-arum αἱ κρηπίδες, ἑλληνικὰ ὑποδήματα. Ἐν Συρακούσαις, ἔνθα ἔμενεν ὁ Σκιπίων ὡς διοικητῆς τῆς Σικελίας, τὰ ἔνδύματα, αἱ ὑποδέσεις καὶ καθόλου ὁ βίος ἦτο ἑλληνικός, διότι αἱ Συρακούσαις ἦσαν ἀποικία ἑλληνική, τῶν Κορινθίων. Ὁ Σκιπίων δὲν ἐδίσταζε νὰ μιμῆται τοὺς Ἕλληνας ἔνδυμενος, γυμναζόμενος καὶ ζῶν καθόλου, ὡς ἐκεῖνοι· ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἤρεσκεν εἰς τὸν αὐστηρότατον Κάτωνα, ὅστις ἐνόμιζεν ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι ἔπρεπε νὰ διαιτῶνται μόνον κατὰ τὰ ἑαυτῶν πάτρια ἔθιμα.—gymnasium τὸ γυμνάσιον τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὰ γυμνάσια ἡμῶν, ἔχον καὶ στοὰς εἰς περίπατον καὶ βαλανεῖα καὶ ἄλλα τοιαῦτα.—solitum (esse) εἰδικὸν ἀπαρέμφ. (παρακειμένου τοῦ soleo) ἀπὸ τοῦ dictitabat —palaestrae (δοτ.) operam do ἀρέσκομαι εἰς τὴν παλαίστραν καὶ σπουδάζω περὶ αὐτήν.—militum licentiae (δοτ.) indulgeo συγχωρῶ, δὲν τιμωρῶ τὴν τῶν στρατιωτῶν ἀκολασίαν.—quod crimen ἦν μορφήν, κατηγορίαν, ἀντικείμεν. τοῦ diluit.—verbo-facto ἀφαιρετ. ὀργάνου.—eā de re ἀντὶ de ea re· συνηθέστατα ἢ πρόθεσις ἐν τῇ λατινικῇ γλώσσῃ τίθεται μεταξὺ τοῦ ἐπιθετικοῦ διορισμοῦ καὶ τοῦ διοριζομένου οὐσιαστικοῦ.—Romā ἐκ Ῥ.—eo αὐτόθι, εἰς τὸ γυμνάσιον.—convenire, expediri τελικὰ ἀπαρέμματα ἐκ τοῦ iussit.—expeditur classis λύεται ὁ στόλος, παρασκευάζεται εἰς ναυμαχίαν.—tamquam dimicandum esset ὡς εἰ ἐπρόκειτο ν' ἀγωνισθῶσι.—exhibuit, exhibeo.—Reversi... σύνταξον legati reversi Romam renuntia(ve)runt praeclare se habere omnia apud exercitum Scipionis.

3. eādem asperitate ἀφαιρετ. τρόπου, μετὰ τῆς αὐτῆς αὐστηρότητος.—insectatus est, insector ἐπιτιμῶ, κατακρίνω.—legem fero νόμον εἰσηγοῦμαι, εἰσφέρω,—quā (lege ἀφαιρ. τρόπον, καθ' ὃν (νόμον).—vetabantur mulieres Romanae habere δὲν εἶχον τὸ δικαίωμα, ἐκωλύοντο αἱ Ῥωμαῖαι γυναῖκες νὰ ἔχωσι...—plus ἀντικείμεν. τοῦ habere· αὐρὴ γενικὴ τοῦ εἴδους εἰς τὸ plus καὶ εἰς τὸ semuncia—semuncia ἀφαιρετ. β' ὄρου συγκρίσεως μετὰ τὸ συγκριτικὸν plus. semuncia ἡμίσεια οὐγκία (uncia)· αὕτη ἦτο τὸ $\frac{1}{12}$ τοῦ (παιλαιοῦ) ἀσσαρίου, ὅπερ εἶχε βάρους (περίπου 330 γραμμαρίων, ὥστε ἡ

ἡμίσεια οὐγγία=14 γραμμάρια περίπου.—vestimento ἀφαιρετ. (ὄργάνου) ἐξηρησμένη ἀπὸ τοῦ ἀπαρέμφ. uti—varii coloris γεν. ιδιότητος.—uti τελικὸν ἀπαρέμφ. (τοῦ utor) ἐξαρτώμενον ὅπως καὶ τὸ προηγούμενον habere καὶ τὸ ἐπόμενον vehi (vehic-*r*) ἐκ τοῦ vetabantur.—iuncto vehiculo ἀφαιρετ. ὄργάνου—iunctum vehiculum ὄχημα συρόμενον ὑπὸ πολλῶν ἵππων· δεῖγμα τρυφῆς καὶ πολυτελείας.—confecto bello florentere publica ἀφαιρ. ἀπόλυτοι (αἱ μετοχαὶ χρονικά : ἀφοῦ...) conficio bellum περατῶ τὸν πόλεμον· floreo ἀκμάζω.—reddi τελικὸν ἀπαρέμφατον (παθητ. τοῦ reddo) ἐξαρτώμενον ἀπὸ τοῦ postulabant—lex Oppia ὑπὸ τοῦ δημάρχου Ὀππίου εἰσενεχθεὶς καὶ ψηφισθεὶς νόμος. Οἱ νόμοι διεκρίνοντο ὄχι ὅπως σήμερον παρ' ἡμῖν δι' ἀριθμῶν, ἀλλὰ ὀνομαζόμενοι ἐκ τῶν εἰσενεγκόντων αὐτοὺς καὶ ἐκ τοῦ ἀντικειμένου, περὶ οὗ ἐκέλευον, π. χ. lex Julia municipalis (de municipiis) νόμος τοῦ Ἰουλίου (Καίσαρος) περὶ τῶν ἰσοτελῶν πόλεων.—abrogare legem καταργεῖν νόμον.—quibus (matronis), εἰς τὰς ὁποίας... εἰς τῶν ὁποίων τὴν ἀξίωσιν.—restitit, resisto ἀνθίσταμαι.

4. adversus Celtiberos κατὰ τῶν Κελτιβήρων : οἱ Κελτιβήρες λαὸς ἀνάμεικτος ἀπὸ Κελτῶν καὶ Ἰβήρων, κατόικουν κατὰ τὴν σημερινὴν Λεώνην καὶ Ἑστραμαδούραν τῆς Ἰσπανίας. profectus est, proficiscor.—acri proelio ἀφαιρετ. τρόπου.—vicit, vinco.—compulit, compello· parsimoniā, vigiliis, labore ἀφαιρ. τοῦ κατὰ τι.—nec... exercuit καὶ δὲν ἐξήσκησεν (ἐφήρμοσεν), exerceo—in se-met ipsum καθ' ἑαυτοῦ τοῦ ἰδίου.—cum videret (ἀπόδος δι' αἰτιολογ. μετοχῆς).—cavendum (esse) εἰδικὸν ἀπαρέμφ. ἐκ τοῦ iudicavit, ὅτι ἔπρεπε νὰ λάβῃ προφυλακτικὰ μέτρα.—ne-possent ἵνα μὴ δύνανται.—Id autem... σύνταξον sibi videbatur effecturus (esse) id· id δηλ. non posse rebellare· sibi videri νομίζειν dirueret, diruo· veritus φοβηθεὶς, vereor.—ne non obtemperarent μήπως δὲν...—id δηλ. muros diruere.—communi edicto ἀφαιρετ. τρόπου διὰ κοινῶν διατάγματος τ. ἔ. συγχρόνως.—ad singulas (civitates) πρὸς μίαν ἐκάστην.—(epistolas) reddendas σημ. σκοπόν, νὰ δοθῶσι.—cum putaret ἐπειδὴ... unaquaeque (civitas) μία ἐκάστη (πόλις).—sibi soli ἑαυτῇ μόνῃ.—de (pacata) Hispania ἀπὸ τῆς (ὑποταχθείσης) Ἰσπανίας.

5. censores—τιμηταὶ ἦσαν ἄρχοντες ἐν Ῥώμῃ, ἔργον ἔχοντες νὰ ἀπογράφωσι τὰς περιουσίας τῶν πολιτῶν καὶ κατὰ τὴν περιουσίαν νὰ

συντάσσωσι τοὺς καταλόγους αὐτῶν· εἶχον ὅμως τὸ δικαίωμα πολίτην τινὰ ἀνήκοντα διὰ τὴν περιουσίαν του εἰς ἀνωτέραν τάξιν νὰ τον ὑποβιβάζωσιν εἰς κατωτέραν πρὸς τιμωρίαν, ἂν ἡ διαγωγή του ἦτο κακὴ· ὥστε οἱ τιμηταὶ ἦσαν καὶ τῶν ἡθῶν ἐπιτηρηταί· ἡ τάξις τῶν συγκλητικῶν ἦτο ἡ πρώτη, δευτέρα ἡ τῶν ἱππέων, τρίτη ἡ τῶν *tribuni aetarii*, τετάρτη ἡ τῶν ἄλλων πολιτῶν.—*notandum* οἱ τιμηταὶ ἔχοντες τοὺς καταλόγους τῶν ἑαυτῶν προκατόχων, ἐσημείουν πρὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ παρεκτρεπομένου πολίτου στίγμα, ὅπερ ἐκαλεῖτο *nota* (*ensoria*) καὶ τὸ ρῆμα *notare* στιγματίζειν· ὅτε δὲ αὐτοὶ συνέτασσον τὸν νέον κατάλογον τῶν πολιτῶν, παρέλειπαν τοὺς ἐστιγματισμένους πολίτας ἐκ τῆς τάξεως εἰς ἣν ἀνήκον καὶ ἔγραφον αὐτοὺς εἰς κατωτέραν.—*praesum ei potestati προϊσταμαι ταύτης τῆς ἐξουσίας*.—*in complures nobiles animadverto* παμπόλλους εὐγενεῖς τιμωρῶ.—*vir consularis* ὁ διατελέσας ὕπατος.—*senatu moveo* *Flamininum* διαγράφω ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν συγκλητικῶν τὸν *Φλαμινίνον* καὶ ὑποβιβάζω αὐτὸν εἰς κατωτέραν τάξιν—*cuī* (*Flaminino*) *δοτ.* ἀντιπεριποιητικὴ.—*inter alia facinora* μεταξὺ ἄλλων κακῶν πράξεων.—*objecit, objicio* κατηγορῶ, καταμέφομαι.—*illud* (*facinus*) ἀντικ. τοῦ *objecit*.—*inter cenandum* κατὰ τὸ δεῖπνον.—*dixit multos...* σύνταξον (*Flamininus*) *dixit multos capitis damnatos esse in vinculis, quos...*—*damnatus capitis* ὁ εἰς θάνατον καταδικασμένος.—*securi* ἀφαιρετ. ὄργανου.—*percussurus esset* περιφρ. συζυγία, *percutio*—*percussurus sum*.—*negavit se vidisse* εἶπεν ὅτι δὲν εἶχεν ἴδει.—*ferientem* κατηγορημ. μετοχὴ ἀπὸ τοῦ *vidisse, ferio*.—*se pervelle* ὅτι σφόδρα ἐπιθυμεῖ, *pervolo*.—*Statim...* σύνταξον *statim* *Flamininus iussit adduci unum ex his, qui destinebantur in carcere adduci* παθ. ἀπαρ. τοῦ *adduco*.—*Tam perditum...* σύνταξον *Cato putavit notandum (esse) tam perditam libidinem eo magis, quod...* ὁ Κάτων ἐνόμισεν ὅτι ἔπρεπε νὰ στιγματισθῇ τόσον ἐξώλης ἀκολασία (τοῦ *Φλαμινίνου*) τοσούτῳ μᾶλλον, διότι...—*quod cum...* σύνταξον *quod* (*Flamininus*) *conjungeret, dedecus imperii cum probro privato, διότι ὁ Φλ. συνῆπτε ἀτιμίαν (προσβολὴν) τοῦ ἀξιώματος μετὰ ὀνειδούς ἰδιωτικοῦ, conjungo*.—*Quid enim σύνταξον quid enim (est) crudelius, quam mactatre... et... respergere?*—*inter pocula et dapes* κατὰ τὸν πότον καὶ τὸ δεῖπνον.—*ad spectaculum* πρὸς θεᾶν· *mulieris* γεν. ὑποκειμεν.

6. agitur de bello Punico συζήτησις γίνεται περί... delendum ἔνν. esse.—censuit, censeo ἀποφαίνομαι γνώμην (ὡς συγκλητικός —negavitque... σύνταξον negavit-que posse rempublicam esse salvam, ea stante nego οὐ φημι. Ἡ ἄρνησις ἢ ὁποία εἶναι εἰς τὸ nego καὶ εἰς τὸ οὐ φημι ἀνήκει εἰς τὸ ἐξ αὐτῶν ἐξαρτώμενον εἰδικὸν ἀπαρέμφατον ὥστε ἐξηγήσον: λέγω ὅτι δὲν... — ea (Carthagine) stante ἀφαιρ. ἀπόλυτος, ταύτης σφζομένης, ἐφ' ὅσον αὕτη σφζεται, ὑπάρχει.—id δηλ. delendam esse Carthaginem.—contradiciente Scipione ἀφαιρετικὴ ἀπόλυτος, ἢ μετοχὴ αιτιολογική.—patribus δοτ., τὸ persuadeo συντάσσεται μετὰ δοτικῆς.—addidit, addo.—in curiam εἰς τὸ βουλευτήριον, ἐν ᾧ ἐγίνοντο αἱ συνεδρίαί τῆς συγκλήτου, intulit, infero εἰσκομίζω.—ficus praecox πρῶμον σύκον.—excussā togā [ἐκτιναχθείσης τῆς τηβέννου] ἐκτινάξας τὴν τηβεννον· effundi, effundo.—cujus (fici).—cum admirarentur ἔπειδὴ ἐθαύμαζον.—quando πλαγ. ἐρωτ. σύνταξον quando putarent (ficum) lectam (esse) ex arbore.—lego... δρέπω.—Illis... ficum... σύνταξον illis affirmantibus (ἀφαιρετ. ἀπόλυτος) (ficum ὑποκείμ.) videri recentem (κατηγορ.), inquit ἐφη.—abhinc tres dies πρὸ τριῶν ἡμερῶν...—scitote προστακτικὴ τοῦ scio· σύνταξον Atqui scitote ficum decerptam esse Carthagine abhinc tres dies· Carthagine ἐν Καρχ.—movit (συν)ἐκίνησε, ἔκαμψε, moveo.—bellum indicere πόλεμον κηρύττειν.

7. ut ὥσπερ, καθὼς.—Cum ei natus esset filius ὅτε ἐγεννήθη υἱός, ὅτε ἀπέκτησεν υἱόν.—nullis negotiis ἀφαιρ. ποιητικοῦ αἰτίου, ὑπὸ...—pater adest matri ὁ πατὴρ παρίσταται καὶ βοηθεῖ τὴν μητέρα· σύνταξον (Cato) nullis negotiis nisi publicis (negotiis) impediabatur, quominus adesset matri abluenti infantem et (eum) involventi fasciis· infantem (αἰτ. τοῦ infans) ἀντικειμ. τοῦ abluenti· abluenti, involventi μετοχαὶ τοῦ ἐνεστῶτος, πτώσεως δοτικῆς (ὑποκ. matri) abluo, involvo.—fasciis ἀφαιρ. ὄργανου.—proprio lacte ἀφαιρ. ὄργανου, διὰ τοῦ ἰδικοῦ τῆς γάλακτος.—Ubi ὅτε... in litteris instituo puerum ἐν τοῖς γράμμασι καθοδηγῶ τὸν παῖδα, τ.ἔ. γράμματα διδάσκω τὸν παῖδα.—licet haberet ἂν καὶ εἶχε.—domi οἴκοι.—servum καὶ οἱ μετρίως πλούσιοι Ῥωμαῖοι εἶχον ἀπὸ τοῦ 200 π. Χ. περίπου δούλους Ἑλληνας λίαν πεπαιδευμένους καὶ εἰς τούτους ἀνέθετον συνήθως τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ἰδίων τέκνων· ὑπὸ ποιούτων διδασκάλων ἐξεπαιδεύθησαν πολλοὶ τοῦ μεγάλου οἴκου

τῶν Σκιπιόνων. Ὁ Κάτων δὲν ἤθελε ν' ἀναθέσῃ, ὡς ἄλλοι ἔπραττον, εἰς τὸν δοῦλόν του καίπερ πεπαιδευμένον καὶ κατάλληλον νὰ διδάξῃ τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὰ γράμματα, διότι ἐθεώρει κακὸν πρᾶγμα ὁ δοῦλος νὰ ἐπιτιμᾷ τὸν υἱὸν τοῦ κυρίου ἢ νὰ τον λαμβάνῃ ἐκ τοῦ ὠτός, ἂν τυχὸν δὲν ἐμάνθανε ταχέως· δὲν ἤθελε δὲ ὁ Κάτων καὶ νὰ ὀφείλῃ ὁ υἱὸς του μίαν τόσον μεγάλην εὐεργεσίαν, τ. ἔ. τὴν παιδείαν του, εἰς ἓνα δοῦλον—αἱ ἱστορίαι (historiae) τῶν παλαιῶν τ. ἔ. ὅσα οἱ παλαιοὶ ἔπραξαν ἢ εἶπον, εἶναι εἰς τοὺς νέους παιδεύματα καὶ πρότυπα μιμήσεως.—filio dot. διότι τὸ maledico (ἐπιπλήττω, κατηγορῶ) συντάσσεται μετὰ δοτικῆς.—aurem ἔνν. filii.—si (filius) esset tardior in discendo ἔάν ἦτο ὀλίγον βραδὺς ἐν τῷ μανθάνειν, discō.—neque etiam (volebat Cato) filium (ὑποκ.) esse servo debitorem (κατηγ.) tanti beneficii, hoc est doctrinae.—debitor sum servo tanti beneficii ὀφειλέτης (εὐγνώμων) εἰμι δούλῳ **διὰ τόσον μεγάλην εὐεργεσίαν** hoc est (καὶ συντεταμημένως h. e.) τοῦτ' ἔστιν (τ. ἔ.).—eius (filii) γενικὴ ἀντικειμενικὴ εἰς τὸ (Iudi) magister. εἰς τὸ (Iegum) doctor τῶν νόμων διδάσκαλος, καὶ εἰς τὸ Ianista, ὁ τῆς ὀπλομαχικῆς διδάσκαλος.—conscriptis, conscribo —manu sua grandibus litteris τῇ ἐστυοῦ χειρὶ μεγάλοις γράμμασι.—ut haberet ἵνα ἔχῃ...—proposita προκείμενα, προῤῥηο.—instituta exempla κατηγορούμενα, ὡς παιδεύματα καὶ παραδείγματα.—veterum γενικὴ ὑποκειμενικὴ.

8. Tiro ὄνομ. πτώσ., κατηγορούμενον ὡς...—Pompilio visum esset τῷ Πομπιλίῳ ἔδοξεν, ὁ Πομπίλιος ἀπεφάσισε· videtur mihi δοκεῖ μοι.—dimitto legionem ἀφήμι, ἀπολύω τοὺς στρατιώτας τοῦ λεγεῶνος· legio λεγεών, ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ ἡμέτερον σύνταγμα (cohors τάγμα, manipulus σπειρα, centuria λόχος), ala τάγμα ἱππικοῦ, turma ἴλη (ἱππικοῦ)· pater, ὁ πατὴρ Κάτων ἔγραψε πρὸς τὸν Πομπίλιον, ἂν δέχεται τὸν υἱὸν του νὰ μείνῃ πάλιν ἐν τῷ στρατεύματι, νὰ τογ ὀρκίσῃ δευτέραν φορὰν μὲ τὸν στρατιωτικὸν ὄρκον (sacramentum militiae).—cum-remansisset ἐπειδὴ ἔμεινε πάλιν.—ut obligaret ἵνα δεσμεύσῃ.—pateretur ὑποκείμ. ὁ Pompilius.—secundo sacramento obligaret διὰ δευτέρου ὄρκου νὰ δεσμεύσῃ.—priori (sacramento) amisso τοῦ προτέρου ὄρκου **ἐκπνεύσαντος**—in quā... σύνταξον in quā (epistolā) (Cato pater) scribit se audivisse eum (filium) missum factum esse a Pompilio imperatore, monetque, eum, ut.—(Cato) scribit se (Catonem) audivisse· ἐν

τῇ λατινικῇ γλώσση τὸ ὑποκείμενον τοῦ εἰδικοῦ ἀπαρεμφάτου τοῦ ἔξ ἐνεργ. ἢ ἀποθ. ῥήματος ἔξαρτωμένου καὶ ἐπὶ ταυτοπροσωπίας τίθεται κατ' αἰτιατικὴν.—missum facio militem ἀφήμι, ἀπολύω τὸν στρατιώτην.—monetque καὶ παραινῆ...—caveat caveo προφυλάττομαι.—ne-ineat praelium νὰ μὴ ὑπάγῃ εἰς τὴν μάχην, νὰ μὴ μετάσχη μάχης.—nego esse ius λέγω ὅτι δὲν εἶναι δίκαιον.—qui non sit miles ὁ μὴ ὢν στρατιώτης.—eum (qui miles non sit) pugnare cum hoste ὑποκείμενον τῆς ἀπροσώπου φράσεως ius esse.

9. Agricultura plurimum delectabatur εἰς τὴν γεωργίαν μεγίστην εὗρισκε τέρψιν.—fructu fenore ἀφαιρετικαὶ τοῦ ὄργανου quam συγκριτ. ἢ, μετὰ τὸ malebat, ὅπερ ἔχει ἔννοιαν παραθετικὴν.—ditescere ditesco πλούσιος γίνομαι.—cum ad eo quaeretur ὅτε (αὐτὸς) ἠρωτᾶτο quæro a Catone ἐρωτῶ τὸν Κάτωνα, παθητικὸν quaeritur a Catone (ὄχι quaeritur Cato) ἐρωτᾶται ὁ Κάτων, ἐρωτῶσι τὸν Κάτωνα (ὑποκείμ. ἀόριστον).—quid maxime in re familiari expediret πλαγία ἐρωτηματικὴ πρότασις, τί μάλιστα ἐν τοῖς τοῦ οἴκου ὄφελει.—bene pascere καλῶς ποιμαίνειν.—ille qui quaesi(ν)erat ὁ ἐρωτήσας.—quid fenerari? τί δὲ (εἶναι) τὸ δανεῖζειν ἐπὶ τόκῳ; quid fenerari? ὁ ἐρωτήσας φαίνεται ὅτι ἦτο τοκογλύφος τις καὶ καθὼς ἐν τῷ φερομένῳ διαλόγῳ τοῦ Σόλωνος καὶ Κροίσου οὗτος ἠγανάκτησε, διότι αὐτὸς τόσον πλούσιος ὢν δὲν συνηριθμεῖτο μετὰ τῶν εὐδαιμόνων, οὕτω καὶ ὁ τοκογλύφος μετ' ἀγανακτήσεως ἐρωτᾷ: τί δὲ τὸ δανεῖζειν ἐπὶ τόκῳ (ποίαν τάξιν ἔχει ἐν τοῖς ὄφελουσι τὰ τοῦ οἴκου); Πρὸς τοῦτον ὁ Κάτων, ὅστις ἐθεώρε. τὸ δανεῖζειν ἐπὶ τόκῳ ἴσον πρὸς τὸ φονεῦν ἄνθρωπον, ἀποκρίνεται δι' ἐρωτήσεως: quid hominem occidere?—tectorio ἀφαιρετ. ὄργάνου, tectorium-ii τὸ κονίαμα.—perlitas, perlino.—neque neque οὔτε οὔτε οὔτε.—mihī est aedificatio ἔχω οἰκοδομήν, οἰκίαν—que ἀφαιρετ. ἀπὸ τοῦ uti (utor).—facile careo εὐκόλως φέρω τὴν ἔλλειψίν του, δύναμαι νὰ κάμω καὶ χωρὶς αὐτό.—suo quemque... σύνταξον per me licet quemque uti et frui suo τὸ ἐπ' ἐμοὶ ἔξεστιν ἐκάστῳ χρῆσθαι καὶ καρποῦσθαι τὰ ἑαυτοῦ.—vitio-vitio δοτικαὶ κατηγορουμένου, ὡς ἐλάττωμα.—vertunt στρέφουσι.—quod multis egeo εἰδικὴ πρότασις ἀντικείμενον τοῦ vertunt: (τὸ) ὅτι ἐγὼ πολλῶν ἐνδεής εἰμι, (τοῦτο) τινὲς στρέφουσι κατ' ἐμοῦ ὡς ἐλάττωμα (καὶ μοῦ το κτυποῦν).—quod nequeunt egere εἰδικὴ πρότασις καὶ αὐτῇ, ἀντικείμενον τοῦ tribuo.

10. Injuriarum patientissimus πολλά μετοχικά ἐπίθετα εἰς -ans και -ens συντάσσονται μετὰ γενικῆς ἀντικειμενικῆς, *patiens injuriarum* ὁ ὑπομένων τὰς ἀδικίας.—*cum-inspuiisset* ὄτε... *ei* (Caton) ἀντιχαριστική σύνταξιν: *cum protervus quidam ei agenti causam inspuiisset in frontem mediam*· *causam ago* διεξάγω δίκην, ἀγωνίζομαι ἐν δικαστηρίῳ.—*pingui salivā* [παχέος, πολλοῦ σιάλου συναχθέντος] πολὺ σιάλον συναγαγὼν εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, *attrahe*.—*mediam* κατηγορηματικῶς εἰς τὸ μέσον (τοῦ μετώπου).—*inspuiisset*, *inspuo* ἐμπτύω.—*tulit fero*.—*falli* εἰδικὸν ἀπαρέμφ. (τοῦ *fallor*) ἐξαρτώμενον ἐκ τοῦ λεκτικοῦ *affirmabo*.—*os* γεν. *oris*.—*contumeliosus* *proscissus* διὰ ὕβρεων διασυρθείς, *proscindo*.—*iniqua pugna* ἄνισος μάχη.—*probra* τοὺς ὄνειδισμούς.—*Dicere* solebat.. σύντ. (Cato) solebat dicere acerbos inimicos (ὑποκείμεν., ἀ' ὄρος συγκρίσεως) mereri (εἰδ. ἀπαρ.) de quibusdam melius quam eos amicos (β' ὄρος συγκρ.) qui dulces viderentur.—bene mereor de aliquo καλὴν ὑπηρεσίαν προσφέρω εἰς τινά (καὶ ἐπομένως) εἶμαι ἄξιος εὐγνωμοσύνης ἀπὸ μέρους αὐτοῦ. mereri καὶ dicere (περὶ τὸ τέλος) εἰδικὰ ἀπαρέμφ. ἐξαρτώμενα ἀπὸ τοῦ ἐν ἀρχῇ τῆς περιόδου dicere.—illos δηλ. acerbos inimicos, hos δηλ. dulces amicos.

11. usque ad extremam aetatem μέχρι τοῦ ἐσχάτου μέρους τῆς ἡλικίας του, μέχρι γήρατος.—*suscipere* τελ. ἀπαρ. (τοῦ *suscipio*) ἀπὸ τοῦ *destitit*, *desisto*.—*nullum detrimentum existimationis facio*, οὐδεμίαν βλάβην τῆς ὑπολήψεώς μου κάμνω, οὐδόλως ἢ ὑπόληψίς μου βλάπτεται.—*vixit*, *vivo*.—*crevit*, *cresco*· σύνταξιν (Cato) *crevit laude* (ἀφαιρετ. τοῦ κατὰ τι) *virtutum* (γεν. ἀντικειμ.), (ὁ Κάτων) ἠδξήθη κατὰ τὸν ἔπαινον τῶν ἀρετῶν αὐτοῦ, δηλ. ὁ Κάτων ἂν καὶ ὑπὸ πολλῶν κατηγορήθη, ὅχι μόνον δὲν ἐμειώθη ἢ ὑπόληψίς του, ἀλλὰ τοῦναντίον περισσότερο ἐπηνέθη διὰ τὰς ἀρετὰς του.—*capitali crimine* διὰ θανάσιμον ἔγκλημα, δι' ἔγκλημα ἄξιον ποινῆς τοῦ θανάτου.—*peroravit* εἶπε, διεξήγαγε.—*ipse* μόνος του.—*nec quisquam... animadvertit* ἐξήγησον: καὶ οὐδεὶς παρετήρησεν ἢ ὅτι ἢ μνήμη αὐτοῦ (ἐγένετο) βραδυτέρα ἢ ἢ ἰσχύς (ἀντοχή) τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ ἠλαττώθη ἢ τὸ στόμα (ὁ λόγος) αὐτοῦ περιῆλθεν εἰς ἀπορίαν· δηλ. ὁ Κάτων μέχρι τοῦ γήρατος διετήρησεν ἀμείωτα καὶ τὴν μνήμην αὐτοῦ καὶ τὰς δυνάμεις του καὶ τὴν τῶν λόγων εὐπορίαν.—*afflixit*, *affligo*.—*eā aetate* κατὰ ταύτην τὴν (γεροντικὴν) ἡλικίαν.—*aderat adsum* παρίσταμαι, βοηθῶ (συνηγορῶν).—*fre-*

quens κατηγορούμενον ἐπιρρηματικὸν (θαμινός, θαμινά) συχνά.—
didicit ἔμαθε disco.—Quando... πότε, πλαγία ἐρώτησις ἐξαρτωμέ-
νη ἐκ τοῦ intellexit.—obrepere, οὐρεπερο ὑπεισέρπω, λεληθότως εἰσ-
έρχομαι, καταλαμβάνω.—intellexit, intelligo ἢ intelligo.—sine
sensu ἀν(επ)αισθήτως.—fracta est frango-r.—extincta ἐνν. est,
extinguo-r. natus γεγονός, nascor.—excessit e vitā, ἐξῆλθεν ἐκ
τῆς ζωῆς, ἀπέθανε, excēdo.

XII.—R. SCIPIO AEMILIANUS.

1. Aemilianus Αἰμιλιανός, δηλ. ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Αἰμι-
λίων (gens Aemilia)· οὗτος ὁ Σκιπίων ἦτο υἱὸς τοῦ Λευκίου Αἰμι-
λίου Παύλου, ἀλλ' υἱοθετήθη ὑπὸ τοῦ Κορνηλίου Σκιπίωνος, τοῦ
υἱοῦ τοῦ Ἀφρικανοῦ, καὶ διὰ τοῦτο λέγεται nepos ἔγγονος αὐτοῦ.
Οἱ υἱοθετούμενοι παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ἐλάμβανον τὸ οἰκογενειακὸν
ὄνομα τοῦ θετοῦ πατρός, ἀν δὲ διὰ λόγον τινὰ ἔπρεπε νὰ δηλωθῇ
καὶ τὸ οἰκογενειακὸν ὄνομα τοῦ φυσικοῦ πατρός, προστίθετο ἐπί-
θετον εἰς -anus ἐσχηματισμένον ἐκ τοῦ οἰκογενειακοῦ ὀνόματος τοῦ
φυσικοῦ πατρός.—adoptione ἀφαιρετ. τρόπου: διὰ εἰσποιήσεως,
υἱοθεσίας...—a tenerā aetate ἀπὸ τρυφερᾶς (δηλ. μικρᾶς) ἡλικίας.
—Graecis litteris ἀφαιρ. ἀπὸ τοῦ eruditus est (εἰς) τὰ ἑλλ. γράμ-
ματα...—a Polybio ποιητ. αἴτ. ὑπὸ τοῦ...—praest. ingenii γεν.
ιδιότητος, viro παράθεσις εἰς τὸ Polybio. —eruditus est, erudio-r
—ex ejus doctrinā ἐκ τῆς τούτου διδασκαλίας.—tulit ἀπεκόμισε,
fero.—ut... superaret ὥστε... νὰ υπερβῇ—maiores natu οἱ πρε-
σβύτατοι (μεγαλύτεροι) κατὰ τὴν ἡλικίαν· minores natu οἱ νεώτεροι
(μικρότεροι) κατὰ τὴν ἡλικίαν· τὸ natu εἶναι ἀφαιρετική, ἢ μόνη
ἐν χρήσει πτώσις τοῦ ἑλλιποῦς ὀνόματος natus.—omni genere κα-
τά, εἰς πᾶν εἶδος.—temperantiae-continentiae γενικαὶ ἀντικειμενι-
καὶ εἰς τὸ laudem ἔπαινον σωφροσύνης καὶ ἐγκρατείας.—ante om-
nia ὑπὲρ πάντα (τὰ ἄλλα)—comparare (sibi) studuit νὰ παρασκευ-
άσῃ (ἑαυτῷ) ἐσπούδασε, ἐφρόντισε, studeo.—quod ὅπερ (δηλ. com-
parare sibi laudem temperantiae et continentiae), quo impetū
ἀφαιρετ. τρόπου, μεθ' οἷας φορᾶς.—contr. institutum ἀντικείμενον
τοῦ secutus, ἐναντίον τρόπον τοῦ βίου ἀκολουθήσας.—modestiae et
continentiae γενικαὶ τῆς αἰτίας εἰς τὸ famam.—adeptus est, adi-
piscor.—domum militiaeque τοπικαὶ γενικαὶ πτώσεις.—secum (me-

cum, tecum, nobiscum, vobiscum) οὕτω πάντοτε, ἀντί cum se- cum me κλπ. μεθ' ἑαυτοῦ, μετ' ἑμοῦ.

2. Lucullo duce ἀφαιρ. ἀπόλυτος, τοῦ Λευκόλλου ἡγουμένου, ἡγεμόνος **δυνος**.—splend. armis ἀφαιρετ. ὄργαν.—si quis... σύν- ταξον si quis vellet congredi secum singulari certamine ἀφαιρ. τρόπου, singulari certamine congredi ἀγωνίζεσθαι ἀγῶνα μονή- ρη, τ. ἔ μονομαχεῖν.—Cum nemo... auferet ἐπειδὴ οὐδεὶς ἐτόλμα. —suam (δηλ. Romanoium) ignaviam exprobrabat (ὑποκείμ. bar- barus) Romanis cum irrisu et ludibrio τὴν αὐτῶν (τῶν Ῥωμ.) δει- λίαν ὠνειδίεν (ὁ βάρβαρος) τοῖς Ῥωμ. μετὰ καταγέλωτος καὶ σκώμ- ματος.—indignitatem rei τὸ ἀπρεπὲς τοῦ πράγματος, τὸ ἀπρεπὲς πρᾶγμα, δηλ. τὸν ὀνειδισμόν τοῦ βαρβάρου.—conscitā pugnā ἀφαιρ. ἀπόλυτος [συναφθείσης μάχης] συνάψας ὁ Σκιπίων μάχην.— prostravit prosterno.—pari laetitia et (pari) terrore ἀφαιρ. τρόπου.—dejecisset, dejicio.—multo ἐπίρρ. ποσότητος ἐπιτεῖνον τὴν δύναμιν τοῦ majus, periculum ἀντικείμενον τοῦ adit, adeo periculum ἀναλαμβάνω, ἐπιχειρῶ κίνδυνον.—expugnatio ἐκπολιόρ- κησις, ἄλωσις ὀρπυγνatio πολιορκία.—conscendit παρακ. conscen- do.—aperuit aperio.—ob haec praeclare gesta διὰ ταῦτα τὰ λαμ- πρῶς παραχθέντα, γero.—pro contione ἐνώπιον συναθροίσεως (τῶν στρατιωτῶν).—ἡ σύνταξις Lucullus juvenem laudatum donavit corona εἶναι λατινική ἑλληνιστὶ λέγεται: ὁ Λεύκολλος τὸν νεανίσκον **ἐπαινέσας** ἐτίμησε (τοῦτον) διὰ στεφάνου.—coronā murali (ἀφαι- ρετ. ὄργάν.) donare Scipionem διὰ πυργοειδοῦς στεφάνου τιμᾶν, ἀμείβειν τὸν Σκιπίωνα· ὁ πυργοειδὴς στέφανος ἐδίδετο τῷ πρώτῳ ἀναβάντι τὸ τεῖχος τῶν πολεμίων.

3. Tertio bello Punico ἀφαιρετ. χρόνου. πότε; ἑλλήν. **δοτικῆ**. —cum ἐπειδὴ.—juvenis adhuc, νέος ἀκόμη (29 ἐτῶν).—extra sor- tem ἐκτὸς κλήρου, δηλ. κατ' ἐκλογὴν, κατὰ προτίμησιν. Αἱ ἐπαρ- χιακαὶ διοικήσεις ἐδίδοντο εἰς τοὺς ὑπάτους καὶ τοὺς στρατηγούς εἴτε διὰ κλήρου, εἴτε κατ' ἐκλογὴν, ἂν λόγος ἐξαιρετικὸς ὑπηγόρευε τοῦ- το.—ut... ἵνα everteret, everto καταστρέφω ἐξ ὀλοκλήρου.—avus ὁ P. Cornelius Scipio Africanus.—concutio διασεῖω, κλονίζω.— suadente Catone ἀφαιρετ. ἀπόλυτος, suadeo.—deliberatum habeo ἀποφασισμένον ἔχω. Τὸ habeo μετὰ τῆς μετοχῆς τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου ἀποτελεῖ περιφρασιν ὡς καὶ τὸ **ἔχω** ἐν τῇ ἑλληνικῇ.— ut migraret ἵνα μετοικήσῃ...—si vellent esse salvi ἂν ἤθελον

νά εἶναι σῶοι.—sedem-que constituerent. Οἱ Ῥωμαῖοι ἀπήτησαν παρὰ τῶν Καρχηδονίων νὰ ἐγκαταλίπωσι τὴν πόλιν των, καὶ νὰ ἰδρῦσασιν ἄλλην μακρὰν τῆς θαλάσσης, ἵνα μὴ ἔχωσι ναυτικὴν δύναμιν.—(loco) remōto a mari, removeo.—Quod ὅπερ, δηλ. ἡ ἀξίωσις τῶν Ῥωμαίων.—Carthagine ἐν... ortus est ἠγέρθη orior.—bellum esse gerendum satiusque esse... relinquere τὸ κῶλον τοῦτο ἐξαορτᾶται ἐκ λεκτικῆς ῥήματος, ὅπερ ἐνυπάρχει εἰς τὸ clamor ortus est clamor ἠγέρθη κραυγὴ (τῶν πολιτῶν βοῶντων ὅτι...) διὰ τοῦτο τὰ εἰδικὰ ἀπαρέμφατα esse-esse gerendum γερονδιακόν, bellum gero πολεμῶ, bellum gerendum est πολεμητέον ἐστί.—satius esse κρεῖττον εἶναι.—pati ἀπαρέμφ. (τοῦ patior) ὑποκ. τῆς ἀπροσώπου φράσεως satius esse.—quam συγκριτικός, ἦ.—cum ἐπειδή.—in usum εἰς χρεῖαν, ἵνα χρησιμοποιηθῶσιν ὑπὲρ νέου στόλου.—rescidērunt, rescindo (ἀνα)χαλῶ.—conflatum est (confloχωνεύω) ἐχώνευσαν οἱ Καρχηδόνιοι τὸν χρυσὸν καὶ τὸν ἄργυρον καὶ τα ἐχρησιμοποίησαν ἀντὶ χαλκοῦ καὶ σιδήρου.—insto operi ἵσταμαι ἐπάνω εἰς τὸ (γιγνόμενον) ἔργον, ἐργάζομαι ἐπιμόνως εἰς αὐτό.—die ἀφαιρετ. χρόνου, ἔλλην. **ἡμέρας** (γεν.), intermissus (est), intermitto διακόπτω.—totonderunt, tondeo κείρω.—contulerunt συνήνεγκον, προσήνεγκον confēro.

4. Admōvit, admoveo oppugnare πολιορκεῖν, expugnare κυριεύειν (μετὰ πολιορκίαν).—summa vi ἀφαιρ. τρόπου.—rebus desperatis ἀφαιρετ. ἀπόλυτος [τῶν πραγμάτων ἀπελπισθέντων] ἀπελπίσαντες τὰ πράγματα (οἱ πολιορκούμενοι)... se tradere παραδίδεσθαι.—insciā uxore **ἀγνοούσης** τῆς συζύγου.—procubuit, procumbo.—Cum ἀφοῦ σύνταξον cum vero uxor ejus vidisset se relictam (esse) a viro (suo) devovit (κατηράσθη, devoveo) cum (virum) omnibus diris (πάσαις ἀραῖς, παντὸς εἶδους ἀραῖς).—tum ἔπειτα.—duobus comprehensis ἀφαιρετ. ἀπόλυτος [τῶν δύο τέκνων συλληφθέντων] τὰ δύο αὐτῆς τέκνα συλλαβοῦσα.—dextrā laevā-que (manu) ἀφαιρετ. ὄργανου.—a culmine ἀπὸ τῆς... domus ἐν... suae γεν. κτητ.—se immisit ἐρρίφθη, immitto.—reversus est, revertor (ἀποθετικόν).—splendidum triumphum ago τελῶ λαμπρὸν θρίαμβον.—capta κυριευθεῖσα, capio-i.—majori τῷ πρεσβυτέρῳ τῷ (πάμπῳ).—eadem Carthago.—eversa καταστραφεῖσα ἐκ θεμελίων.—minori τῷ νεωτέρῳ (τῷ ἐγγόνῳ).—reperit (ἐγέννησε) **ἔδοκε**, pario.

5. Profectus est, proficiscor ἐκστρατεύω.—ibi, ἐκεῖ, ἐν Ἰσπανίᾳ incitiā ἀφαιρετ. ἀναγκαστ. αἰτίου, ἔνεκα ἀπειρίας, priorum ducum τῶν προτέρων διοικητῶν (ἡγεμόνων) γενική ὑποκειμενική.— accepta fuerat ὑπερουντ. τῆς περιφραστ. συζυγίας acceptus sum... clades accepta est a Romanis (συμφορὰ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἐλήφθη) οἱ Ῥωμαῖοι συμφορὰν ἔπαθον —ubi primum εὐθὺς ἀφοῦ.— licentiā ἀφαιρ. ἀναγκ. αἰτ.—deliciarum instrumenta τὰ μέσα τῶν ἡδονῶν, τῆς ἡδυπαθείας.—eiecit, ἐξέβαλεν, ἐπέταξεν ἔξω, eicio.— fuisset deprehensus ἤθελεν (ἔχει) συλληφθῆ deprehendo(r).— virgis ἀφαιρετ. ὀργάνου.—vendi νὰ πωληθῶσι, vendo(r), ὅταν τὸ ὑποκείμε. τοῦ ἐνεργητ. ῥήματος δὲν ὀρίζεται, τίθεται πολλάκις τὸ παθητικὸν ῥῆμα (καὶ ἐν τῇ ἑλληνικῇ ὁμοίως).—iussit, iubeo.—ne usui essent operibus portandis ἵνα μὴ χρησιμεύωσιν (εἰς τὸ νὰ μεταφέρωσιν) εἰς μεταφορὰν τῶν φορτίων.—triginta dierum frumentum σῖτον διὰ τριάκοντα ἡμέρας.—septēnos διανεμητ. ἀνὰ ἑπτὰ vallis—i ὁ χάραξ, ὁ σταυρός.—cuidam (militi)—aegre incedo χαλεπῶς, μετὰ δυσκολίας βαδίζω.—cum ὅταν.—gladio διὰ τοῦ.. vallate περιφράττειν διὰ χαράκων, περισταυροῦν, ὄχυροῦν.—sci-(v)eris τετελ. μέλλ. ὀριστ. scio· desinito προστακτ. τοῦ desino.— redactō exercitu ἀφαιρετ. ἀπόλυτος [ἐπαναχθέντος τοῦ στρατοῦ] ἐπαναγαγὼν τὸν στρατόν, σύνταξις παθητικὴ ἔνεκα τῆς ἐν τῇ λατινικῇ γλώσσῃ ἑλλειπούσης μετοχῆς τοῦ ἐνεργητ. παρακειμένου.—obsēdit, obsideo πολιορκῶ· obsidium πολιορκία.—fame ἀφαιρετ. ποιητ. αἰτίου, ὑπὸ τῆς πείνης.—adacti ἀναγκασθέντες, adigo.—se ipsi αὐτοὶ ἑαυτούς.—ἢ σύνταξις captam urbem Scipio delēvit εἶναι ἴδια τῇ λατινικῇ γλώσσῃ ἔνεκα τῆς ἑλλειπούσης μετοχῆς τοῦ ἐνεργ. παρακειμένου (ἀορίστου), ἑλλην. **κυριεύσας** τὴν πόλιν ὁ Σκιπίων κατέστρεψε... de eā (deletā) ἐκ (τῆς καταστροφῆς) ταύτης, δηλ. διότι αὐτὴν κατέστρεψε.

Censores οἱ τιμηταὶ εἶχον ἔργον νὰ συντάσσουν τοὺς καταλόγους τῶν διαφόρων τάξεων καὶ φυλῶν, εἰς τὰς ὁποίας κατὰ τὰς περιουσίας ἀνήκον οἱ πολῖται τῆς Ῥώμης· εἶχον δὲ τὸ δικαίωμα πολίτην τινὰ ἀνήκοντα ὡς ἐκ τῆς περιουσίας του εἰς τάξιν τινὰ νὰ τον ἐξαλείφουν ἐκ τοῦ καταλόγου τῆς τάξεως ταύτης καὶ νὰ τον ἐγγράφουν εἰς ἄλλην κατωτέραν, πρὸς τιμωρίαν. Οἱ τιμηταὶ ἐν τῷ ἔργῳ αὐτῶν εἶχον ὑπ' ὄψει τὸν κατάλογον τῶν προκατόχων τιμητῶν· ἂν δὲ εὕρισκον πολίτην τινὰ περιπίπτοντα εἰς ἀμάρονημα, διὰ τὸ ὁποῖον ἔπρε-

πε νὰ τιμωρηθῆ ὑποβιβαζόμενος εἰς κατώτεραν τάξιν, ἐσημείωνον ἐν τῷ καταλόγῳ τούτῳ στίγμα τι, ὅπερ ὠδήγει ἐν τῇ ἀντιγραφῇ τοῦ νέου καταλόγου νὰ ἐξαλείψουν αὐτὸν ἐκ τῆς τάξεως εἰς ἣν ἀνήκε καὶ νὰ τον ὑποβιβάσουν εἰς κατώτεραν· τὸ στίγμα ἐκαλεῖτο nota (censoria) καὶ τὸ ῥῆμα notare στιγματίζειν. Οἱ τιμηταὶ εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ ἀφαιροῦν καὶ τὸν ἵππον ἱππέως τινός, ἂν οὗτος ἐδεικνύετο ἀνάξιος ἢ περιέπιπτεν εἰς ἀμάρτημά τι καὶ ἔπρεπε νὰ ὑποβιβασθῆ ἀπὸ τῆς τάξεως τῶν ἱππέων, ἣτις ἦτο δευτέρα, εἰς κατώτεραν.—ignominia εἶναι ἡ ἀτιμία, ἡ ὁποία προσήπτετο εἰς τὸν ὑπὸ τῶν τιμητῶν ὑποβιβαζόμενον ἐκ τῆς τάξεώς του Ῥωμαίων πολίτην.

6. Viro nobili, sed segniore (viro) ἀφαιρ. παράθεσις εἰς τὸ Mummio.—triba movit ἐκ τῆς φυλῆς (εἰς ἣν ἀνήκε) ἐξήλειψεν, ἐξέβαλεν.—ordines ducens τάξεις, λόχον στρατοῦ ὀδηγῶν.—interfuerat, intersum proelio (δοτ.) παρευρίσκομαι εἰς τὴν μάχην.—cumque καὶ ὅτε.—quaereret, quaero· cur notaretur πлаг. ἐρώτησις, διατί ἐστιγματίζετο.—qui ἀφοῦ αὐτός.—nimium diligens ὁ ἄγαν, ὁ καθ' ὑπερβολὴν ἐπιμελής.—ademit, adimo ἀφαιρῶ.—vocatis amicis ἀφαιρ. ἀπόλυτος [κληθέντων τῶν φίλων] καλέσας τοὺς φίλους σύνταξον qui (adolescens) in obsidione Carthaginis vocatis amicis ad cenam posuerat in mensā placentam sub figurā (μὲ τὸ σχῆμα) urbis Carthaginis diripiendam, (diripio)· τὸ γερονδιακὸν σημαίνει σκοπόν, ἵνα διαρπάσωσιν (αὐτὸν τὸν πλακοῦτα).—quaerenti-que (adolescenti) causam καὶ ἐρωτῶντι τὴν αἰτίαν (διατί).—me ἀφαιρετ. β' ὄρου συγκρίσεως.—cum... σύνταξον cum segnitie Mummii esset impedimento et cupienti censuram ex majestate rei publicae... ei τῷ Σκιπίωνι.—ex majestate κατὰ τὸ, συμφώνως πρὸς τὸ μεγαλεῖον.—impedimento δοτικῆ κατηγορουμένου· ἐν τῇ λατινικῇ γλώσσῃ τίθεται ἐνίοτε τὸ κατηγορούμενον κατὰ δοτικὴν.—collēgam συνάρχοντα τὸν προσήκοντα, τοιοῦτον οἶον ἔπρεπε.—utinam dedissetis εὐχὴ ἀναφερομένη εἰς τὸ παρελθὸν καὶ μὴ δυναμένη νὰ ἐκπληρωθῆ νῦν.—dedissetis, do ὁ Σκιπίων εἶπεν· εἶθε νὰ μοῦ ἐδίδατε συνάρχοντα πραγματικόν, οἶον ἔπρεπεν, ἢ νὰ μὴ μοῦ ἐδίδατε καθόλου.

7. In Scipione Aemiliano ἐν τῷ περὶ Σκιπίωνος τοῦ Αἰμιλιανοῦ λόγῳ ἐν σχέσει μὲ τὸν...—usus est, utor· familiariter utor Laelio (ἀφαιρετ.) οἰκείως χρῶμαι τῷ Λαίλιῳ ἔχω οἰκειότητα μὲ τὸν Λαίλιον.—Ferunt δηγοῦνται, ὑποκειμ. ἀόριστον, ἔλλην. λέγουν,

λένε (ὁ κόσμος)· σύνταξον ferunt Scipionem saepe rusticatum fuisse cum eo (Laelio).—rusticatum fuisse παρακείμε. τῆς περιφράσεως rusticatus sum rusticatum fuisse καὶ solitos esse εἰδικὰ ἀπαρέμφατα ἀπὸ τοῦ λεκτικοῦ ferunt.—incredibiliter μέχρι βαθμοῦ ἀπιστεύτου.—repuerascere τελικὸν ἀπαρέμφ. ἀπὸ τοῦ solitos esse ἡμιαπαθ. soleo. cum ὁσάκις.—rus εἰς τὴν ἔξοχὴν, εἰς τοὺς ἀγρούς.—e vinculis ἐκ τῶν δεσμῶν· ἢ ἐν τῇ πόλει ζωὴ δὲν εἶναι τόσον ἐλευθέρᾳ, ὅσον ἢ ἐν τῇ ἔξοχῃ.—evolavissent, evolare ἐκπέτεσθαι, ἐκφεύγειν (ἐκ τοῦ κλωβοῦ).—narratur λέγεται, ἀναφέρεται· ὁ συγγραφεὺς διστάζει νὰ εἴπῃ ὅτι τηλικοῦτοι ἄνδρες, ὁ Σκιπίων καὶ ὁ Λαίλιος, ἔπαιζον ὡς μικροὶ παῖδες εὐρισκόμενοι ἐν τῇ ἔξοχῃ.—conchas... descendere εἰδικαί (ἀπαρεμφاتيκαί) προτάσεις ἔξαρχώμεναι ἐκ τοῦ λεκτικοῦ narratur, ὅτι δηλ... σύνταξον (narratur) eos (Scipionem et Laelium) consuevisse legere (συλλέγειν) conchas ad litus maris et descendere ad omnem remissione animi ludumque.—conchae εἶδος κογχυλίων μικρῶν, τὰ ὅποια καὶ σήμερον οἱ παῖδες συλλέγουν ἐν τῇ παραλίᾳ καὶ παίζουν μὲ αὐτά.—consuevisse consuesco· descendo ad omnem remissionem animi ludumque κατέρχομαι (ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς θέσεώς μου) εἰς πᾶν εἶδος ἀνέσεως τῆς ψυχῆς καὶ εἰς πᾶν εἶδος παιδιᾶς.—Mortuo Aemilio Paulo ἀφαιρετ. ἀπόλυτος.—Aemilius Paullus ἦτο ὁ φυσικὸς πατὴρ τοῦ Σκιπίωνος.—quod διότι, εἰ δηλ. fratri.—re familiari ἀφαιρετ. ἀναφορᾶς· instructum ἔνν. esse.—defunctā matre (ἀφαιρετ. ἀπόλυτος) ἀποθανούσης τῆς μητρὸς του.—concessit παρεχώρησε, concedo.—lege ἀφαιρετ. τρόπου, κατὰ νόμον.

8. Cum ὄτε.—in contione ἐν συναθροίσει (τοῦ λαοῦ)—interrogaretur ἠρωτᾶτο (ὁ Σκιπίων).—quid... sentiret πλαγία ἐρώτησις, τίνα γνώμην εἶχε...—pravis largitionibus ἀφαιρ. τρόπου.—eun δηλ. Tib. Gracchum—jure ἀφαιρετ. τρόπου. caesum ἔνν. esse, caedo(r).—quo responso ἀφαιρετ. ἀναγκαστ. αἰτίου, ἐξ ἧς ἀποκρίσεως.—contio τὸ συνηγμένον πλῆθος.—acclamavit ἐθορύβησεν, ἐφώνηξε (φωνὴν διαμαρτυρίας κατὰ τῆς γνώμης τοῦ Σκιπίωνος), ἀπεδοκίμασε διὰ φωνῆς.—a vili ἀπὸ μέρους τοῦ... σύνταξον tum Scipio animadvertens clamorem ortum (esse) a vili plebecula.—taceant (ii), quibus... taceant ὑποτακτ. προτροπικὴ (conjunctivus hortativus) ἀντὶ προστακτικῆς: ἄς σιωπήσωσιν...—cum ἐπειδή... obstitero θορυβῶ, κάμνω ταραχὴν.—vultu constanti ἀφαιρετ.

τρόπου, μετά...—Hostium... σύνταξον toties non territus clamore hostium armatorum ὁ τοσάκις μὴ ἐκπλαγείς (ἀνέκπληκτος μείνας) ἐκ τοῦ...—qui possum πῶς (δύναμαι)... πῶς εἶναι δυνατόν...—vestro (clamore).—moveri τελικ. ἀπαρέμφατον ἀπὸ τοῦ possum.—constantia et auctoritate ὑπὸ τῆς... ἀφαιρετ. ποιητ. αἰτίου.—perculsa καταπλαγεῖσα· percello καταπλήττω.—conticuit, conticesco.—Deinde... σύνταξον deinde, quasi praesagiret animo (suo) vim mox inferendam (esse) sibi ὡς εἴαν νὰ προησθάνετο ἐν τῇ διαβολῇ του ὅτι βία μετ' ὀλίγον ἔπρεπε νὰ ἐπενεχθῆ κατ' αὐτοῦ.—animo ἀφαιρετ. τοῦ τόπου, ἐν τῇ...—malam sibi... σύνταξον questus est malam gratiam rependi sibi ab ingratis civibus laborum susceptorum pro republica παρεπονέθη ὅτι, κακὴ ἀντιμισθία (χάρις) ἀποδίδεται (πληρώνεται) εἰς αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγνωμόνων πολιτῶν διὰ τοὺς κόπους του τοὺς ἀναληφθέντας ὑπὲρ τῆς πολιτείας.—rependi ἀπαρ. εἰδ. (rependo-r) ἀπὸ τοῦ λεκτικῆς questus est (quetor).—laborum susceptorum γενικὴ τοῦ αἰτίου εἰς τὸ gratiam.—maximā frequentiā ἀφαιρετ. τρόπου.—patrum τῶν πατρικίων.—domum (suam) εἰς τὸν οἶκόν του.—deductus est, dedūco ἐξήγησον: (συνοδευόμενος ὁ Σκιπίων) ὑπὸ μεγίστου ἀριθμοῦ πατρικίων (ὑπὸ πλείστων πατρικίων) εἰς τὸν οἶκόν του κατήχθη.

9. Postridie quam...=die posteriore quam... τῇ ὑστεραίᾳ ἀφοῦ...—se-recipere ἐπιστρέφειν, ἐπανέρχεσθαι—est inventus invenio.—quaestio ἀνάκρισις δικαστικὴ.—velato capite ἀφαρ. τρόπου, με...—est elatum ἐκηδεύθη, effero .. ἐκφέρω, κηδεύω.—ne appareret ἵνα μὴ φαίνεται.—licet καίπερ.—hanc necem=huius (virii) necem τούτου τὸν θάνατον.—eā (necē) auditā (ἀφαιρετικὴ ἀπόλυτος) τούτου τοῦ θανάτου ἀκουσθέντος, τοῦτον... ἀκούσας.—maesto vultu ἀφαιρετ. τρόπου, με κατηφές, με τεθλιμμένον πρόσωπον.—concurrere τρέξατε, δρομαῖοι σπεύσατε...—moenia... eversa sunt τὰ τεῖχη τῆς ἡμέρας πόλεως κατηδαφίσθησαν, everto τὴν δολοφονίαν τοῦ Σκιπίωνος παρομοιάζει πρὸς τὴν κατεδάφισιν τῆς πόλεως.—Scipioni δοτ. ἀντιχαριστ., σύνταξον nefaria vis illata est Scipioni quiescenti intra suos penates.—penates οἱ ἐν τῷ οἴκῳ ἐνὸς ἐκάστου πολίτου πατρῶοι θεοὶ (ἀγάλματα, εἰκόνες τῶν θεῶν), καὶ αὐτὸς ὁ οἶκος.—quiescenti χρόν. μετοχ. ἐν ᾧ ἡσύχαζεν, ἐκοιμάτο.—inferre vim Scipioni βίαν (βίαιον θάνατον) ἐπάγειν κατὰ τοῦ Σκιπίωνος.—nefaria vis ὁ ἀνόσιος, βίαιος θάνατος; ἡ δολο-

φονία.—jussit, jubeo· σύνταξον jussit suos filios subjicere umeros (suos) funebri lecto ejus (Scipionis).—lectus funebris ἡ νεκρική κλίνη, τὸ φέρετρον.—subjicere ἀπαρ. τελ., subjicio subjicere umeros τὸ νὰ ἀνέχῃσι τὸ φέρετρον ἄνδρες ἐπιφανεῖς ἐν τῇ πολιτείᾳ εἶναι μεγάλης τιμῆς ἔνδειξις πρὸς τὸν κηδεύμενον· ὅμοιον κάμνομεν καὶ ἡμεῖς σήμερον ἀνέχοντες τὸ φέρετρον ἢ (συμβολικῶς) τὰς ταινίας αὐτοῦ. Ὁ ἐχθρὸς τοῦ Σκιπίωνος Μέτελλος διακηρύττει ὅτι οὐδέποτε θὰ ὑπάρξῃ μείζων ἀνὴρ τοῦ Σκιπίωνος· ὅποια μεγαλαφροσύνη! Καὶ ἂν ἀνεγνωρίζετο ζῶν ἀκόμη ὁ Σκιπίων;—Numquam... σύνταξον numquam viro majori id officium poterit praestari a vobis.—id officium αὐτῇ ἢ ὑπηρεσία, δηλ. νὰ βαστάσῃτε εἰς τοὺς ὤμους σας τὸ φέρετρον.—praestati παθητ. ἀπαρέμφ. τοῦ praesto προσφέρω, παρέχω.—reliquerit παρακεῖμ. ὑποτακτ. relinquo.

10. Cum... contenderent ὅτε ἤριζον.—alter-alter ὁ εἰς ὁ ἕτερος.—uter... mitteretur πλαγία ἐρώτησις, σύνταξον uter mitteretur in Hispaniam ad gerendum bellum πότερος νὰ...—ad bellum gerendum πρὸς τὸ διεξαγαγεῖν πόλεμον.—inter patres μεταξύ τῶν συγκλητικῶν... rogatus ἐρωτηθεῖς γνώμην rogare sententiam ἐρωτᾶν τὴν γνώμην ἑνὸς ἐκάστου τῶν συγκλητικῶν· τοῦτο ἐγίνετο κανονικῶς περὶ παντὸς ζητήματος περὶ τοῦ ὁποίου ἔπρεπε νὰ ἀποφανθῇ ἢ σύγκλητος.—neutrum οὔτε ὁ εἰς οὔτε ὁ ἄλλος, nihil est satis τῷ ἑτέρῳ (τῷ φιλαργύρῳ, τῷ πλεονέκτῃ) οὐδὲν ἀρκεῖ· ὅσα καὶ ἂν ἀποκτήσῃ ὁ πλεονέκτης, πάντοτε θέλει ἀκόμη· διὰ τοῦτο λέγεται semper avarus eget.—ad gerendam rem bene πρὸς τὸ ποιῆσαι τὸ πρᾶγμα καλῶς δηλ. τὸ διεξαγαγεῖν τὸν πόλεμον καλῶς· ἢ πρόθεσις ad σημαίνει σκοπόν.—abesse τελ. ἀπαρέμφ. ἀπὸ τοῦ debēre, ὅπερ εἶναι εἶδ. ἀπαρέμφ. ἀπὸ τοῦ δοξαστικοῦ judicabat.—inopiam avaritiam ὑποκείμενα τοῦ adesse.—verendum est εὐλαβητέον ἐστὶ, πρέπει νὰ φοβῆται τις—publicum munus τὸ δημόσιον ὑπουργήμα. quaestui εἰς χρηματισμόν, δοτικὴ κατηγορουμένου.—ne... habeatur μὴ ληφθῇ (χρησιμοποιηθῇ) habeo publicum munus quaestui χρηματίζομαι ἀπὸ τοῦ δημοσίου ὑπουργήματος.—convertatur μεταστραφῇ convertito(r).—longe alienus πολὺ ξένος, ξενώτατος.—ab hac culpa ἀπὸ ταύτης τῆς αἰτίας.—officio ἀφαιρετ., διότι τὸ fungor συντάσσεται μετ' ἀφαιρετικῆς.—septem tantum servos. Οἱ Ῥωμαῖοι ἀριστοκρατικοὶ συνήθως εἶχον ἀκολούθους δεκάδας καὶ ἑκατοντάδας πολλάκις δούλων. Ὁ Σκιπίων βεβαίως ὡς πορθητῆς στρατηγός

τῆς Καρχηδόνας καὶ τῆς Νομαντίας ἡδύνατο, ἂν ἤθελε, νὰ κρατήσῃ δι' ἑαυτὸν πολλοὺς αἰχμαλώτους καὶ δούλους — e... Carthaginis... ἢ σειρά e spoliis Carthaginis et Numantiae — plures (servos) πάνυ πολλοὺς. — nihilo κατ' οὐδέν, οὐδόλως — Carthagine everē ἀφαιρετική ἀπόλυτος. — cum... iter faceret ὅτε ἐπορεύετο. — per socios... διὰ (μέσου τῶν χωρῶν) τῶν συμμάχων... — quantum auri .. ferret πλαγία ἐρώτησις ἀπὸ τοῦ aestimabatur... αἶ γενικαὶ auri, argenti, dignitatis, gloriae εἶναι τοῦ εἶδους (generis) ἢ τοῦ περιοχομένου ἀπὸ τοῦ quantum ἐξαρτώμεναι· εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἐξήγει πόσον χρυσὸν καὶ ἄργυρον... aestimabatur ἐλογίζετο, ἐλογαριάζετο (ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων), δηλ. ὁ κόσμος δὲν ἐλογαριάζε πόσον πλοῦτον ἔφερε μαζί του ὁ Σκιπίων, ἀλλὰ πόσῃν δόξαν καὶ μεγαλοπρέπειαν.

XIII. GN. POMPEIUS MAGNUS. —

1. Stirpis senatoriae adolescens νέος ἀρχαίας οἰκογενείας συγκλητικῆς. — bello civili τῷ μεταξὺ Μαρίου καὶ Σύλλα. — consilio ἀφαιρετικῆ τρόπου, μετὰ συνέσεως. Πῶς ἐγένετο ἡ διάσωσις, δηλοῦται ἐν τοῖς ἐξῆς. — ob avaritiam ἔνεκα τῆς φιλοχρηματίας. — in eum κατ' αὐτοῦ (τοῦ πατρὸς Πομπηίου). — eum τὸν (υἱὸν) Γναῖον Πομπηίου· suspicio Pompeium occidendum ἀναδέχομαι, ἀναλαμβάνω νὰ φονεύσω τὸν Πομπηίου. Τὸ γερούδιον — γερουνδιακὸν πλησίον τῶν ρημάτων dare, mittere, curare, suscipere κἄ. σημαίνει σκοπό. — dum alii... incenderent ἐν ᾧ (χρόνῳ) οἱ ἄλλοι... θὰ ἔκαιον, incendio. — cenanti δοτ. τῆς μετοχ. τοῦ ἐνεστ. cenō διαπνῶ. — nihil ἐπίρρ. οὐδαμῶς. — periculo ὑπὸ τοῦ κινδύνου. — motus ταραχθίς, moveo. — solito τοῦ συνήθους, ἀφαιρ. β' ὄρου συγκρίσεως, hilarius συγκριτ. τοῦ hilaris· e. — et cum Ter... σύνταξον et cum Ter. eādem comitate usus est, qua comitate antea utebatur. — ingredior cubiculum εἰσερχομαι εἰς τὸν κοιτῶνα. — subduco me λεληθῶτως (sub —) ἐξάγω ἑμαυτόν, λεληθῶτως ἐξερχομαι, λανθάνω ἐξιῶν. — tentorio ἀφαιρ. ἀπὸ τοῦ ἀπομακρύνσεως σημαντικοῦ subduxit· se — districto ense ἀφαιρ. ἀπόλυτος, μετάρρανον: σύρας τὸ ξίφος. — accessit, accedo. — multis ictibus ἀφαιρ. τρόπου, ictus· us. — percussit, percussio, — oritā seditione ἀφαιρ. ἀπόλυτος, orior. — se conjicere ρίπτεσθαι. — in media agmina εἰς τὸ μέσον τῶν στρατιωτῶν. — precibus et lacrimis ἀφαιρ. ὄργάνου. — suo duci πρὸς τὸν ἡγεμόνα των, δηλ. τὸν αὐτοῦ πατέρα.

Θ. Κακροιδῆ, Lhomond, ἔκδ. δεκάτη.

6

2. Partes ὁ πληθ. τοῦ pars (μέρος) σημαίνει καί: πολιτική με-
 ρίς, τὸ κόμμα.—egit (ago) ἔδρασε, δραστήριος ἐφάνη.—ita-ut οὐ-
 τως ὥστε.—diligenter, diligo-r.—natus μετοχ. τοῦ nascor.—au-
 xilio δοτ. κατηγορ. ἐν τῇ λατιν. γλώσση τίθεται πολλάκις ὡς κατη-
 γορούμενον δοτική σημαίνουσα τὸ πρὸς τί χρησιμεύει ἢ μέλλει νὰ
 χρησιμεύσῃ τι: venio Sullae auxilio ἔρχομαι τῷ Σύλλα (ἵνα χρησι-
 μεύσω) ὡς ἐπικουρία.—paternus exercitus ὁ στρατὸς ὃν εἶχεν ὁ
 πατήρ του.—exstitit ἀνεδείχθη, ἀνεφάνη, exsisto.—illius amor ἡ
 πρὸς ἐκεῖνον ἀγάπη.—apud militem περιληπτικῶς.—taedio—mo-
 lestiae δοτικαὶ κατηγορουμένου.—vini temperans, somni parcus
 καὶ ἐν τῇ λατιν. γλώσση τὰ ἐγκρατείας σημαντικὰ ἐπίθετα μετὰ γε-
 νικῆς συντάσσονται.—cum alacribus πρὸς τοὺς... μετὰ τοὺς...—alā-
 cer-cris-cre γοργός.—saltu, cursu, luctando ἀφαιρετ. τρόπου.—
 devia loca εἶναι οἱ ἀπάτητοι, οἱ ἔξω τῆς (δήμοσίας) ὁδοῦ τόποι.—
 fūditi κατέβαλε, fundo—sibi adjoinxit ἑαυτῷ προσήρησε, adjun-
 go.—accedere εἶδ. ἀπαρ. ἀπὸ τοῦ audivit. τὰ μετὰ κατηγορηματι-
 κῆς μετοχῆς ἐν τῇ ἑλληνικῇ συντασσόμενα ῥήματα ἐν τῇ λατινικῇ
 συντάσσονται συνήθως μετ' ἀπαρεμφάτου.—sub signis ὑπὸ τὰς ση-
 μαίας δηλ. στρατευομένους.—juventus τὸ ἀφηρημένον ἀντὶ τοῦ συγ-
 κρομένου juvenes.—adspexit, adspicio.—desiliit παρακίεμ. τοῦ
 desilio.—ei δημ. Pompeio.

3. Profectus est ἀπῆλθε, proficiscor.—ut eam... reciperet
 ἵνα αὐτὴν ἀνακτήσῃται, recipio—comprehensus (est) comprehen-
 do-r—in eum κατ' αὐτοῦ.—invectus fuerat ἐπέπληξεν, ὑπερσ. τῆς
 περιφραστ. συζυγίας.—ad supplicium dūci iussit εἰς τιμωρίαν νὰ
 τον ὀδηγήσῃσι (νὰ ἀχθῇ) διάταξεν ὅταν τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἔνεργ.
 ῥήματος δὲν εἶναι ὠρισμένον, γίνεται πολλάκις χρῆσις τοῦ πάθητι-
 κοῦ, duco, jubeo.

—Sthenium ἦν οὗτος πρόκριτος τῆς Ἰμέρας.—animadverto in ur-
 bem, in civem τιμωρῶ πόλιν, πολίτην decrevisset, decerno.—
 quae... fuisset ἀναφορική αἰτιολογική πρότασις.—exclamavit...
 σύνταξον Sthenius exclamavit eum Pompeium facturum (esse)
 inique, si plecteret omnes ob culpam unius.—ob culpam unius
 ἔξ αἰτίας ἑνὸς (μόνου).—plecto τύπτω, κολάζω.—Interroganti...

σύνταξον Pompeio interroganti, quisnam esset unus ille, Sthenius inquit, ego sum, qui (ego) induxi meos cives ad id' induco παρακινῶ.—liberā voce ἀφαιρετ. ἀναγκ. αἰτίου.—omnibus repercit' τὸ parcere (φείδασθαι) δοτικῇ συντάσσεται' διὸ τὸ χρόνου φείδου λέγεται tempori parce.

4. Transgressus inde διαπεραιωθε'ς ἐντεῦθεν, δηλ. ἐκ Σικελίας transgredior.—faveo partibus (δοτ.). Marii εὐνοῶ, εἶμαι ὀπαδὸς τοῦ κόμματος τοῦ Μαρίου' bello persequor Iarbam πολεμῶ τὸν Ἰάρβαν.—oppressit et subēgit κατέλαβε καὶ ὑπήγαγε, opprimo, subigo.—litterae a Sulla ἐπιστολαὶ παρὰ τοῦ Σύλλα.—reddo litteras ἐγχειρίζω, παραδίδω ἐπιστολάς.—quibus (litteris) ἀφαιρ. ὀργάνου.—jubebatur ὑποκείμ. Pompeius.—dimittere τ.λ. ἵπαρ., dimitto exercitum ἀπολύω τὸν στρατόν.—aegre tulit βαρέως ἤνεγκ' paruit, pareo ὑπακούω, ἀντιθ. impero καὶ jubeo διατάσσω.—Romam εἰς Ρώμην.—revertenti ἐνν. εἰ δηλ. Pompeio.—obviam ivit, obviam eo Pompeio ἔρχομαι εἰς προὑπάντησιν τοῦ Πομπηίου.—excēpit παρακ. excipio.—cognomine appello Magnum ἐπωνομάζω Μέγαν.—Pompeio triumphum petenti restitit τῷ Πομπ. ζητοῦντι νὰ τελέσῃ θρίαμβον ἀντίεστη (ὁ Σύλλας) triumphus θρίαμβος ἦτο πανηγυρική εἴσοδος εἰς τὴν Ρώμην τοῦ νικητοῦ στρατηγοῦ ὀχουμένου ἐπὶ ἄρματος καὶ φέροντος λάφυρα καὶ αἰχμαλώτους ὡς πλείστα' ἡ πομπὴ κατέληγεν εἰς τὸ Καπιτώλιον, ὅπου ὁ στρατηγὸς ἐδυαίεζεν εὐχαριστήρ α εἰς τὸν Δία. Ἴνα γίνῃ ἡ πομπὴ αὐτῆ, ἔπραπε νὰ ἐπιτρέψῃ τούτο ἡ σύγκλητος.—restitit παρακ. resisto.—neque... deterritus est ἀλλὰ δὲν ἀπετράπη.—eā re ἀφαιρ. ἀναγκ. αἰτίου, ἔνεκα τούτου.—a proposito (suo) ἀπὸ τοῦ σκοποῦ του.—ausus est, audeo ἤμαποθ.—sol oriens ὁ ἀνατέλλων ἥλιος, δηλ. ὁ Πομπηίος, ὁ ὁποῖος τώρα ἀνεφαίνετο, sol occidens ὁ δύομενος, δηλ. ὁ Σύλλας, ὁ ὁποῖος ἤδη εὐρίσκετο εἰς τὰς δυσμὰς τοῦ πολιτικοῦ του σταδίου.—quo dicto δι' οὗ ῥήματος (λόγου).—inpuēbat ὑπεσήμεινεν, ὑπηνίσσετο' minui ἔτι ἐλαττοῦται, ἀντιθ. crescere, minuo, cresco.—eā voce audita [ταύτης τῆς φωνῆς ἀκουσθεῖση:] ταύτην τὴν φωνὴν (ταύτας τὰς λέξεις) ἀκούσας ὁ Σύλλας.—juvenis δηλ. Pompei.—triumphet ὑπατακτικὴ ἀντὶ προστακτικῆς, ἄς θριαμβεύσῃ (θριαμβευσάτω).

5. Seni γέροντι ὄντι, senex—segnius νωθρότερόν πως, λίαν νωθρῶς' καὶ ἐν τῇ λατινικῇ γλώσσῃ τὸ συγκριτικὸν ἐνίοτε σημαίνει

τὴν ιδιότητα τοῦ ἐπιθέτου ἐν λίαν μεγάλῳ βαθμῷ (ὄχι ἐν μείζονι βαθμῷ ἐν σχέσει πρὸς ἄλλο).—bellum... gerenti τὸν πόλεμον διεξάγουσι.—vario eventu ἀφαιρ. τρόπου, μετὰ ποικίλης ἐκβάσεως, δηλ. ὅτε μὲν νικῶν, ὅτε δὲ νικώμενος.—subiit periculum διέτρεξε κίνδυνον, subeo.—in eum κατ' αὐτοῦ (τοῦ Πομπ.).—vasta magnitudine ἀφαιρ. ιδιότητος.—impetum fecisset, ὄρωσε, facio.—multis concurrentibus ἀφαιρ. ἀπόλυτος.—acceperit, accipio.—desertus, desero.—erat ἐκινδύνευε νὰ εἶναι.—praeter spem evado (e periculo) παρ' ἐλπίδα (ἐκ)σφύζομαι (ἐκ κινδύνου).—illi δηλ. hostes—auro phalerisque ἀφαιρ. ὄργ. διὰ χρυσοῦ καὶ φαλάρων: σχῆμα ἐν δια δύοιν, ὡς τὸ ἑλληνικόν: χρυσὸν καὶ φάλας: phalærae τὰ φάλαρα εἶναι τὰ χαλινὰ καὶ ἡ λοιπὴ συσκευὴ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἵππου, τὰ χάμουρα.—dum partiantur ἐν ᾧ διενέμονται τὸ χρόν. dum συντάσσεται πολλάκις μετὰ ἐνεστώτος ὀριστικῆς ἀντὶ παρατατικοῦ, partior—inter se altercantes πρὸς ἀλλήλους ἐρίζοντες.—altero proelio ἀφαιρ. χρόν., ἐν ἑτέρῳ...—laboianti ἐν δεινῇ θέσει ὄντι, κινδυνεύοντι.—auxilio εἰς βοήθειαν, ὡς ἐπικουρία, δοτικὴ κατηγορουμένου.—divisse fertur λέγεται ὅτι εἶπε.—nisi supervenisset—dimissis αἱ ὑποθέσεις τοῦ ἀδυνάτου ἢ ἀπραγματοποιήτου ἐν τῇ λατγλώσσει ἐκφέρονται καθ' ὑποτακτικὴν χρόνου παρατατικοῦ ἢ ὑπερσυντιελίκου, supervenio dimisso.—castigare pueros verberibus κολάζειν τοὺς παῖδας διὰ μαστιγώσεων.—deflexerat εἶχε παρεκτραπῆ, deflecto.—Sertorio interfecto ἀφαιρ. ἀπόλυτος, τοῦ Σερτ. φονεθέντος interficio.

6. Cum... infestarent et... diripuissent ὅτε ἐλυμαίνοντο καὶ εἶχον διαρπάζει, diripio.—ad eos opprimendos σύνταξις παθητικῆς (γερονδ.), ἐξήγησον ὡς εἰ ἔλεγε ad opprimendum eos πρὸς τὸ καταβαλεῖν αὐτούς.—extraordinarium imperium ἔκτακτος, παρὰ τοὺς καθεστῶτας νόμους, ἀρχή: cum extr. imperio μετ' ἔκτακτον ἀρχὴν... nimiae potentiae δοτ. ἀπὸ τοῦ obsistebant. Ὁ Πομπ. διὰ τῆς ἐκτάκτου ἀρχῆς ἐλάμβανε πολὺ μεγάλην, ἀπεριόριστον ἐξουσίαν, ὅπερ δὲν ἤρεσκεν εἰς τοὺς ἀριστοκρατικοὺς τῆς Ρώμης.—viri δηλ. τοῦ Πομπ. optimates οἱ ἀριστοκρατικοί, οἱ ἰσχυροί.—cum dixisset ὅτε εἶπε: in contione ἐν δημοσίᾳ συναθροίσει τῶν πολιτῶν σύνταξον cum dixisset (Catulus) in contione Cn. Pompeium esse quidem praeclarum virum, sed omnia non esse tribuenda uni (civi, δηλ. τῷ Πομπηίῳ) esse-esse εἰδικὰ ἀπαρέμφ. ἀπὸ τοῦ dixisset

set.—omnia non sunt tribuenda uni πάντα δὲν *πρέπει* νὰ παραδοθῶσιν εἰς ἓνα (μόνον).—cum-que adjecisset, adjicio προσθέτω.—acciderit τετελ. μέλλ. τοῦ accidit (ἀπρόσ.) συμβαίνει.—ecque unam ἕρωτ. ἀντωνυμία, τίνα... substituetis, substituo ὑποκαθίστημι.—honorifico-testimonio ἀφαιρ. ποιητ. αἰτίου, ὑπὸ τόσον (tam) τιμητικῆς ἐκδηλώσεως—victus ἡττηθεὶς, vinco.—discessit ἀπεχώρησε, discendo.—disposito praesidio ἀφαιρ. ἀπόλυτος [διαταχθείσης φρουρᾶ.] διατάξας, τάξας εἰς διάφορα μέρη, *φρουράν*.—recessus maris οἱ μυχοὶ τῆς θαλάσσης.—b evi ἐνν. tempore.—orbis terrarum ὁ κύκλος τῆς γῆς, ἡ οἰκουμένη.—illa peste ἀφαιρ. τὰ ἀπαλλαγῆς (liberare...) σημαντικὰ ἐν τῇ λατιν. γλώσσῃ συντάσσονται μετ' ἀφαιρετικῆς τοῦ προσώπου ἢ πράγματος, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἀπαλλάσσεται τις.—praedones-piratas ἀντικείμε. τοῦ fudit.—multis locis ἐν πολλοῖς τόποις· ἐξήγησον: τοὺς πειρατὰς ἐν πολλοῖς τόποις *νικήσας* κατέβαλε.—eosde n acceptos ἐπίσς σύνταξις ποθητικῆ, ἐξήγησον τοὺς ἰδίους τούτους (τοὺς praedones) δεχθεὶς.—hac victoria β' ὕρος συγκρίσεως...—toto mari ἀφαιρ. ἀπὸ τοῦ expulit, καὶ τὰ ἀπομακρύνσεως σημαντικὰ ἐν τῇ λατ. γλώσσῃ μετ' ἀφαιρετικῆς συντάσσονται, expello.

7. Confecto bello piratico [περανθέντος τοῦ κατὰ τῶν πειρατῶν πολέμου] *περάνας* τὸν κατὰ τῶν πειρατῶν πόλεμον ὁ Πομπήιος... σύνταξις πάλιν παθητικῆ ἀντι ἐνεργητικῆς.—agnā celeritate ἀφαιρ. τρόπου.—contendit παρακείμε. contend).—consero proelium cum rege συνάπτω μάχην πρὸς τὸν βασιλέα· regem τὸν Μιθριδάτην, βασιλέα τοῦ Πόντου.—neque και δέν, ἀλλὰ δέν.—opportuna facultas pugnandi κατὰλληλος καιρός, ὕκαιρία τοῦ μάχεσθαι.—interdiu noctū ἐπιρρ. χρονικά, τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα.—contineo me in castris συγκρατῶ ἑμαυτόν, περιορίζομαι ἐντὸς τοῦ στρατοπέδου.—congregior cum hoste συμπλέκομαι πρὸς τὸν ἐχθρόν.—aggredior Mithridatem πρόσβάλλω τὸν Μιθριδάτην.—magno adjumento δοτικῆ κατηγορουμένου· luna est mihi magno adjumento ἡ σελήνη χρησιμεύει εἰς ἐμὲ ὧ· μ γίλη βοήθεια, πολὺ μὲ βοηθεῖ.—a tergo ἐκ τοῦ νότου, ἐκ τῶν ὀπισθεν.—longius πολὺ μακράν.—projectae ἐμπρὸς ριπτόμεναι, projicio.—pertinebant διήκον, ἔφθανον.—decepti ἀπατηθέντες, de ipso.—regi milites οἱ τοῦ βασιλέως (Μιθριδάτου) στρατιῶται.—nitto tela ρίπτω τὰ βέλη.—occisis-fratibus ἀφαιρ. ἀπόλυτος, φονευθέντων τῶν ἀδελφῶν (τοῦ

Φαρνάκους) ὑπὸ τοῦ πατρὸς (Μιθριδάτου).—vītae suae δοτικὴ χαριστικὴ tin eo vītae n eae φοβοῖμαι διὰ τὴν ζωὴν μου, μὴ πάθῃ τι ἢ ζωὴ μου.—obsessus μετοχ. παθητ. πορακειμ. τοῦ obsideo.—sumpsit ἔλαβε, sum o.—tardius λίαν βραδέως.—venenum subito tardius τὸ δηλητήριον ἐνεργεῖ λίαν βραδέως.—multis medicaminibus ἀφαιρετ. ὀργάνου, διά... inima ei at εἶχε τονώσει· ὁ Μιθριδάτης φοβούμενος μὴ δηλητηριασθῆ ὑπὸ τινος, ἐλάμβανε ἀντιφάρμακα κατὰ τῶν δηλητηρίων, ὥστε ἂν τυχὸν ἐδηλητηρίαζετο, νὰ μὴ πάθῃ τι.—volens ἑκόν.

8. compulit, compello.—procumbentem μετοχὴ ἐνεστῶτος τοῦ procumbo.—erexit erigo.—benignis verbis διὰ λόγων εὐμενῶν ἀφαιρετ. ὀργάνου.—aeque pulchrum... σύνταξον judicans aeque pulchrum esse (εἶδ. ἀπαρ.) et vincere reges et facere (reges).—rebus compositis ἀφαιρ. ἀπόλυτος, σύνταξις παθητικὴ ἀντι ἐνεργητικῆς, διατάξας τὰ (τῆς Ἀσίας) πράγματα.—redit, redeo.—ad urbeni Romam ἢ ad σημαίνει οὐχὶ μέσα εἰς τὴν πόλιν, ἀλλὰ ἔξω αὐτῆς. Ὁ Πομπήιος ἐσταμάτησεν ἔξω τῆς Ρώμης καὶ ἀνέμενε νὰ ἐγκριθῆ ὑπὸ τῆς συγκλήτου ὁ θρίαμβός του—dimisso exercitu ἀφαιρετικὴ ἀπόλυτος, σύνταξις παθητ. ἀντι ἐνεργητικῆς ἀπολύσας τὸν στρατὸν tertium triumphum... ὁ α' θρίαμβος ἦτο ἀπὸ τοῦ κατὰ τῶν πειρατῶν πολέμου, ὁ β' ἀπὸ τοῦ κατὰ τοῦ Μιθριδάτου, καὶ ὁ γ' ἀπὸ τοῦ κατὰ τοῦ Τιγράου.—duco triumphum ἄγω, τελῶ θρίαμβον.—multis... ornamentis ἀφαιρετ. ἀναγκαστ. αἰτίου, ἐνεκα τῶν...—visum ἔνν. ἐστ.—quam quosd̄ παρὰ τὸ οὐ... αἱ τρεῖς orbis (terrārum) partes δηλοῦνται κατωτέρω, Ἀφρικὴ, Εὐρώπη, Ἀσία praebuerant, praebuo.—quid οὗτο ὅπερ, πράγμα τὸ ὁποῖον—contigerat ὕπερσ. τοῦ contingit συμβαίνει.—opinione hominum κατὰ τὴν δόξαν (τὴν ἐλπίδα) τῶν ἀνθρώπων, καθὼς ἐπίστευον οἱ ἀνθρώποι.—futurus ἔνν. esset ἀπόδοσις τῆς ἐπομένης ὑποθέσεως si habuisset, neque esset. Ἡ ὑπόθεσις τοῦ ἀδυνάτου ἢ ἀπραγματοποιήτου ἐκφέρεται καθ' ὑποτακτικὴν παρατατικὴν ἢ ὑπερσυντελικὴν.—esset expertus, experior δοκιμάζω, ποσῶ, ὑφίσταμαι.—iam senex ἤδη γέρον (ῶν).

9. Orta est ἡ γέρονθ, orior.—hic Pompeius, ille δηλ. Caesar, ὁ Καῖσαρ εἶχεν ἀναδειχθῆ ὑπέρτερος τοῦ Πομπηίου καὶ δὲν ἠείχετο νὰ εἶναι ἴσος κατὰ τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν πρὸς αὐτόν. Ὁ Πομπήιος δὲν ἠνείχετο ἀνώτερον τὸν Καῖσαρα, ἀλλὰ τὸν ἤθελε ἴσον

πρὸς ἑαυτόν.—ferre ἀπαρ. fero ἀνέχομαι...—posset, possum δύναμαι,—inde ἔνεκα τούτου.—exarsit ἤναψε, exardesco—relucta urbe et Italia ἀφαιρετ. ἀπόλυτος. σύνταξις παθητικὴ ἀντὶ ἐνεργητικῆς· ἐξήγησον: ἐγκαταλιπὼν τὴν πόλιν καὶ αὐτὴν τὴν Ἰταλίαν ἔπειτα.—peto Thessaliam ζητῶ, ἔρχομαι εἰς τὴν Θεσσαλίαν.—insecutus ἀκολουθήσας κατὰ πόδα, καταδιώξας· apud Pharsā um παρὰ τὴν Φάρσαλον, πόλιν τῆς Θεσσαλίας, τὸ 48 π. Χ.—aie fudit ἐν παρατάξει, ἐν μάχῃ ἐκ παρατάξεως κατέβαλε, fundo.—in'ferrii iussit νὰ φονεύσωσι διέταξε, jubeo.—latus-oris ὑποκαίμ. τοῦ confossum est, confodiu(r)—sub oculis πρὸ τῶν ὀμμάτων.—mucrone διὰ ξίφους, mucro.—abscissum ἐνν. est. abscindo.—truncus ὁ κορμὸς (ἀνευ τῆς κεφαλῆς).—conjectus ἐνν. est, conjicio(r)—velamine ἀφαιρετ. ὀργάνου velamen-īnis.—involutum παθ. μετοχ. innoivo—delatum est ἐχομίσθη, defero.—eo viso [ιούτου ὀφθέντος] τοῦτο ἰδὼν...—illuc δηλ. caput Pompei—cremandum curo φροντίζω νὰ καῆ, νὰ καύσωσι.

10. Is fuit exitus τοιοῦτον ὑπῆρξε τὸ τέλος.—post-tres... μετὰ, ἔπειτα ἀπό...—ei aegrotanti νοσοῦντι αὐτῷ (τῷ Πομπ.)—prae-erisset συννεβούλευσε, praecipio.—edēret νὰ φάγῃ, edo ἐσθίω.—σύνταξον negarent autem servi eam avem (turdum) posse usquam reperiri aestivo tempore nisi...—negarent autem ἔλεγον δὲ ὅτι δὲν... Καὶ ἐν τῇ ἑλληνικῇ καὶ ἐν τῇ λατινικῇ γλώσσῃ ἡ πρὸς λεκτικού ἢ δοξαστικοῦ ῥήματος κατὰ πρόληψιν τιθεμένη ἄρνησις ἀνήκει πολλάκις εἰς τὸ αὐτὸ ἐξαρτώμενον εἶδ. ἀπαρέμφ.—reperi i ἀπαρ. reperio-r.—tempore aestivo (ἀφαιρετ. χρόνου). Κατὰ τὸ θέρος εἰς τὰ θερινὰ κλίματα κίχλαι (turd) δὲν ὑπάρχουν.—doi i ἐπίρρ. οἴκοι. sagīna ἢ σίτισις, sagīno σιτίζω, τρέφω, ταγίζω.—vetuit ἀπηγόρευσε, δὲν ἀφῆκε, veto.—pati παθ. ἀπαρέμφατον, νὰ ζητηθῆ, νὰ ζητήσουν, τὸ ὑποκείμενον ἀόριστον.—nisi esset... νινεῖετ ὑπόθεσις ἀδύνατος, vivo—quae parabilis esset=quae posset reperi. parabilis εὐκόλος νὰ εὐρεθῆ.—arponi παθητ. ἀπαρ. νὰ του παρατεθῆ, νὰ του παραθέσουν, arpono-r.

11. Viris doctis δοτικὴ χαριστικὴ, διὰ τοὺς σοφοὺς ἄνδρας... habebat εἶχε, ἔτρεφε—decēdens μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐπιστολῆς τοῦ ἀπερχόμενος.—confecto bello Mithr. περατώσας τὸν Μ. πόλεμον.—Rhodum εἰς Ρόδον· cupiit, cupio.—cum... dicebatur ἐπειδὴ ἔλεγετο, ἐπειδὴ ἔλεγον.—quod... cruciabatur διότι κατετριχετο,

crucio-r saltem visere τοῦλάχιστον νά τον ἰδῆ ἐπισκεπτόμενος αὐτόν.—ut percuteret νά πλήξη —consule ingressuro ἀφαιρετ. ἀπόλυτος τοῦ ὑπάτου μέλλοντος νά εισέλθῃ, ingedior aedes aliquas εἰσέρχομαι εἰς οἰκίαν τινά. —virgā ἀφαιρετ. ὄργανου—admonens ὑπενθυμίζον, σημαίνων.—percuti παθ. ἀπαρέμφ. (τοῦ percutio). —ut vidit ὡς, εὐθύς ἀφοῦ εἶδε.—moleste... σύνταξον dixit (Pompeius) se (δηλ. Pompeium) ferre moleste quod non posset audire eum (Pomponium): τὸ ὑποκείμενον τοῦ εἰδικοῦ ἀπερεμφάτου τοῦ ἐξασρωμένου ἐξ ἐνεογ. ῥήματος καὶ ἐπὶ ταυτοπροσωπίας τίθεται κατ' αἰτιατικήν.—ne committam οὐδὲ θά ἐπιτρέψω ἑμαυτῷ, οὐδὲ θά ἀνεχθῶ.—ut efficiat dolor corporis νά κατορθώσῃ ἡ ἀλγηδὼν τοῦ σώματος.—ut venerit (ὡς) νά ἔξῃ ἔλθει.—disseruit, dissero πραγματεύομαι (ζήτημά τι). de hoc ipso περὶ αὐτοῦ τούτου, δηλ. περὶ τοῦ θέματος, εἰς ὃ ἀφορμὴν ἔδιδεν ἡ νόσος του.—nihil esse... ὅτι δηλ... ἐπεξήγησις τοῦ προηγουμένου hoc* ὁ φιλόσοφος ἀνέπτυξε τὸ ζήτημα: οὐδὲν εἶναι ἀγαθὸν παρὰ μόνον τὸ καὶ καλὸν ὄν, καὶ οὐδὲν δύναιται νά ὀμασθῇ κακό, ἂν τοῦτο δὲν εἶναι αἰσχρόν.—cum vero ἐπειδὴ δέ... punget, p. ngo κεντῶ, ἐνοχλῶ.—nihil agis, dolor οὐδὲν κατορθοῖς, ὧ ἀλγηδών.—quamvis sis ἂν καὶ εἶσαι... —nunquam... σύνταξον nunquam confitebor te esse malum.—nunquam... malum... ἡ νόσος κατὰ τὸν φιλόσοφον δὲν εἶναι κακόν, διότι δὲν εἶναι αἰσχρόν, δὲν καταισχύνει τὸν νοσοῦντα, νά νοσῇ δὲν εἶναι αἰσχρόν πρᾶγμα.

XIV. M. CATO UTICENSIS.

* 1. Adhuc puer ἀκόμη ποῖς (ὡν),—ostendit παρακείμε. ostendo.—cum... educaretur ὅτι ἀνετρέφετο.—de civitate impetranda σύνταξις παθητική (γ-ρονονδική ἔστις) ἀντὶ [de impetranda civitate] περὶ τοῦ κατορθώσαι (ἐπιτυχῆ) πολιτείαν, ἴσα πρὸς τοὺς Ῥωμαίους πολίτας πολιτικά δικαιώματα. Οἱ κάτοικοι ἄλλων πόλεων τῆς Ἰταλίας, ἔκτος τῆς Ῥώμης, δὲν εἶχον ἐξ ἀρχῆς ἴσα πολιτικά δικαιώματα μὲ τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως Ῥώμης* σὺν τῷ χρόνῳ ὁμως ἔλαβον αὐτὰ ἄλλοι μὲν ἐνωρίτερον, ἄλλοι δὲ ἀργότερον.—Romam εἰς Ῥώμην (οὐχὶ in Roman) venerunt, venio.—rogavit... ut... adjuvaret παρεκάλεισεν ὅπως... βοηθήσῃ ἵνα ἐπιτύχουν οἱ Λατῖνοι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐζήτουν.— uti constanti μὲ ἔκφρασιν τοῦ προ-

σώπου ἀκλόνητον.—negavit id se facturum (esse) *ἠρηγόσατο, οὐκ ἔφη* τοῦτο ποιήσιν, εἶπεν ὅτι *δὲν* θά το κάμη αὐτό· καὶ ἐν τῇ λατινικῇ γλώσση καὶ ἐν τῇ ἑλληνικῇ ἢ ἄρνησις ἐν *ῶ* ἀήκει εἰς τὸ ἐκ τοῦ λεκτικοῦ ἢ δοξαστικοῦ ρήματος ἔξαρωτόμενον ἀπαρέμφατον, τθεταὶ κατὰ πρόληψιν πρὸ τοῦ ρήματος αὐτοῦ ἢ καὶ ἐνοῦται μετ' αὐτοῦ εἰς μίαν λέξιν (nēgo=non dico)· σημειώσον προσέτι ὅτι ἐν τῇ λατινικῇ τὸ ὑποκείμενον τοῦ εἰδικοῦ ἀπαρέμφατου, τοῦ ἔξαρωτόμενου ἔξ ἐνεργητικοῦ ρήματος, τίθεται καὶ ἐπὶ ταυτοπροσωπίας κατ' αἰτιατικῆν (Cato negavit se δηλ. Catonem, facturum esse.—saepius πλεονάκις, πάνυ πολλάκις.—interpellatus (ἐνοχληθεὶς διὰ παρακλήσεων) παρακληθεὶς ἐπιμόνως.—in proposito (suo) perstitit ἐν τῇ προθέσει (γνώμη) του ἐνέμεινε, persto.—Tunc Propedius puerum (δηλ. Catonem) levatum in excelsam partem aedium tenuit et minatus est se inde abjecturum (eum), nisi (is) obtemperaret precibus (cui) τότε ὁ Προπέδιος τὸν παῖδα (Κάτωνα) [ὑψωθέντα] ὑψώσας εἰς ὑψηλὸν μέρος τοῦ οἴκου (τοῦ Δρούσου) ἐκράτησε καὶ ἠπειλήσεν ὅτι θά τον ρίψῃ ἀπ' ἐκεῖ, ἂν δὲν ὑπακούσῃ (ἐνδώσῃ) εἰς τὰς παρακλήσεις του.—neque hōc metu οὐδὲ μὲ τοῦτον τὸν φόβον (φόβισμα) ἀπειλήν.—potuit ἠδυνήθη, possum.—exclama(-i)-se gratulor.—hunc (Catonem) esse tam parvum ὅτι (διότι) οὐτος εἶναι τόσον μικρός.—ne... quidem οὐδὲ si... esset... liceret ὑπόθεσις γ' εἶδους ἀπραγατοποιήτου.

2. Salutandi gratiā τοῦ χαιρετίσαι χάριν, γερούνδιον.—ducere-tur παρατ. ὑποτακτ., duco-r.—proscriptorum τῶν προγραφέντων καὶ φονευθέντων proscriptus, proscribo.—vidisset, video.—eodem animo ἀφαιρ. ἰδιότ., τῆς αὐτῆς ψυχῆς, τῶν αὐτῶν φρονημάτων.—nomine ὀνόματι.—scholam frequentare εἰς τὸ σχολεῖον φοιτᾶν.—Cum enim ὅτε δηλαδή.—cum per aetatem posset ὅτε ὡς ἐκ τῆς ἡλικίας θά δυνηθῆ, ὅτε δηλ. ἡ ἡλικία του θά του ἐπιτρέψῃ, ὅτε θά μεγαλώσῃ· ἐπειδὴ τὸ ρῆμα possum δὲν ἔχει μέλλοντα τῆς ὑποτακτικῆς, τίθεται ἀντ' αὐτοῦ ἐνεσιῶς ἢ παρατατικὸς (ἀναλόγως τῆς ἔξαρωτόσεως) τῆς ὑποτακτικῆς.—sodālis ὁ ἑταῖρος, ὁ συμμαθητῆς Cassius: ei impēgit gravem colaphum τοῦ ἔζαψε (ἔνα) γὰρ ὁ μπάτσο, impingo.

3. Ad imitandum proponenda εἰς μύμησιν προθετεία, ἀξία νὰ προβληθῆ εἰς μίμησιν, propono.—quem... diligeret ποῖον... ἠγάπα, πλαγία ἐρώτησις, diligo.—respondit ἀπεκρίνατο, respondeo.—

quaerenti tertio ἐρωτῶντι τρίτην φοράν.—dedit ἔδωκε, do.—a percontando γερούδιον ἀπὸ τοῦ πυνθάνεσθαι, percontor.—donec... desisteret ἕως νὰ ἀποσιῆ (παραιτηθῆ) —crevit ἠϋξήσε, cresco.—ei morem gerebat τοῦ ἔκαμνε τὴν χάριν, δέν του χαλοῦσε τὸ χατίρι.—prodierat εἶχεν ἐμμανισθῆ, prodeo.—susceperat iter εἶχεν ἀναλάβει (νὰ κάμῃ) πορείαν, ταξείδιον.—utriusque ἑκατέρου ἄλλος δηλ. ἦτο ὁ χαρακτήρ τοῦ Κάτωνος καὶ ἄλλος ὁ τοῦ ἀδελφοῦ.

4. Tribunus militum χιλιόρχος (στρατιωτικὸν ἀξίωμα).—profectus esset ἀπῆλθε, proficiscor.—ne eum desereret ἵνα μὴ τον ἀφήσῃ μόνον, ἄνευ δηλ. ἑαυτοῦ.—voluntaria stipendia ἐθελουσίαν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν.—fecit παρακ., facio.—accidit παρακ. ὁ ἔνεστ. accidit ἀπρόσ.—cogeretur παρατατ. ὑποτακτ., cogo-τ.—in morbum incideret εἰς νόσον νὰ (περι)πέσῃ, incido.—licet tunc gravis tempestas saeviret εἰ καὶ τότε σφοδρὰ τρικυμία ἐμαίνετο, saevio.—solvit e portu ἀπέπλευσεν ἐκ τοῦ λιμένος.—exigua navicula ἄφαιρ., μὲ μικρὸν πλοιάριον.—et paene haustus fluctibus καὶ σχεδὸν (ὀλίγου δεῖν) καταποθείς ὑπὸ τῶν κυμάτων, haurio.—incolumis evasit (ἐνν. e periculo) ἀβλαβῆς ἐξῆλθε (τοῦ κινδύνου, evado.—modo defunctum vitā reperit πρὸ μικροῦ τεθνεῶτα εὑρήκε, defungor, reperio.—mortui (fratris) corpus extulit funere quam potuit magnificentissimo τοῦ ἀποθανόντος (ἀδελφοῦ) τὸ σῶμα ἐκήδευσε ὅσον ἠδυνήθη μεγαλοπρεπέστατα, τοῦ ἔκαμε κηδεῖαν ὅσον ἠδυνήθη μεγαλοπρεπεστάτην, effero possum, marmorum tumulum, ἐν τῷ τόφῳ, ὅπου ἀπέθανεν ὁ ἀδελφός, ἐν Ἀσίᾳ, ὁ Κάτων ἴδρυσεν εἰς ἀνάμνησιν μαρμάρινον τάφον, κενόταφιον, ἀλλὰ τὴν κόνιν αὐτοῦ, reliquias, παρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἔφερεν εἰς Ρώμην.—extrui [νὰ κατασκευασθῆ] νὰ κατασκευάσουν ὑποκειμ ἀόριστον, extruo.—suis impensis ἰδίαις (ἑαυτοῦ) δαπάναις impensa (pecunia) τὸ δαπανώμενον χρήμα, ἢ δαπάνη, impendo.—vela... daturus (ἐνν. ventis) τὰ ἱστία μέλλων νὰ δώσῃ (τοῖς ἀνέμοις), ἐτοιμαζόμενος ν' ἀποπλεύσῃ, do.—cum suaderent amici ἐν φ' οἱ φίλοι προσεπάθειον νὰ τον πείσουν, suadeo.—ut reliquias fratris in alio navigio poneret ἵνα τὰ λείψανα τοῦ ἀδελφοῦ (δηλ. τὴν ὕδριαν τὴν περιέχουσαν τὴν κόνιν τοῦ ἀδελφοῦ του) ἐν ἄλλῳ πλοίῳ θέσῃ, pono.—animum se prius... ἢ σειρά: respondit se relicturum (esse) animum (suum) prius quam illas (reliquias fratris) respondeo, relinquo.

5. Missus est ἐστάλη, mitto.—ad colligendam... pecuniam σύνταξις παθητική, γερονδιακή ἔλξις, ἐξήγησον ὡς εἰ ἔλεγε [ad colligendum (γερούνδιον) pecuniam] πρὸς τὸ συλλέξει τὰ χρήματα, colligo. institutus fuerat ὑπερσυντ. τῆς περιφραστ. συζυγίας institutus sum, instituo.—integerrimā fide μετὰ ἀκεραιότητις πίστεως, ἀφιλοκερδέστατα.—summa οὐσιαστ. τὸ ποσόν, τὸ κεφάλαιον.—redacta est, εἰσεπράχθη, redigo.—navibus (δοτ.) imposuit εἰς τὰ πλοῖα εἰσεβίβασεν, ἐφόρτωσε.—singulis vasis... corticem subēris... alligavit εἰς ἕκαστον δοχεῖον (κιβώτιον)... φλοιὸν φελλόδρου (φελλὸν) προσέδεσε.—ut... indicaret ὥστε νὰ δεικνύη.—si persum esset navigium ἂν ἤθελε βυθισθῆ τὸ πλοῖον, mergo.—locum amissae pecuniae τὸν τόπον, τὸ μέρος τῶν ἀπολεσθέντων χρημάτων.—Catonī advenienti senatus et tota civitas obviam effusa est χάριν τοῦ Κάτωνος ἀφικνουμένου ἢ σύγκλητος καὶ ὀλόκληρος ἢ πόλις εἰς προῦπάντησιν **ἐξεχύθη** (ἐξήλθον ἀθροῖ), effundo.—nec erat res triumpho absimilis οὐδὲ ἦτο τὸ πρᾶγμα, ἢ ὑποδοχὴ ἀνομοία, διάφορος θριάμβου, καὶ δὲν διέφερε τὸ πρᾶγμα ἀπὸ θριάμβου.—actae sunt gratiae Catoni a senatu ὁμολογήθησαν χάριτες, ἐξεφράσθησαν εὐχαριστίαι τῷ Κάτωνι ὑπὸ τῆς συγκλήτου.—praeturaque... ἢ σειρὰ : praetura que illi (Catonī) et jus data sunt spectandi ludos praetextato ἐδόθησαν εἰς ἐκεῖνον ἡ στρατηγία καὶ τὸ δικαίωμα νὰ βλέπη τοὺς ἀγῶνας **φορῶν τὴν περιπόρφυρον ἐσθῆτα** : praetextati οἱ φοροῦντες τὴν (togam) praetextam, ἡ ὁποία ἦτο λευκὴ ἐσθῆς ἔχουσα γύρω γύρω κατὰ τὸ κράσπεδον παρυφὴν πορφυρᾶν. Ἡ praetexta ἦτο ἐπίσημόν τῶν ἀνωτέρων Ρωμαίων ἀρχόντων ἔνδυμα.—extra ordinem ἔξω τῆς τάξεως, ἔξω τῆς τακτικῆς σειρᾶς.—poluit οὐκ ἠθέλησε, polo.—accipere, accipio.—iniquum esse... ἢ σειρὰ affirmans esse iniquum decerni (ἀπαρ. παθ.) sibi(id), quod nulli alii tribueretur ἰσχυριζόμενος ὅτι εἶναι ἄνισον, ἀδίκον νὰ ἀποφασίζεταί δι' ἑαυτὸν τοιοῦτον ὅπερ εἰς οὐδένα ἄλλον ἀπενέμετο.

6. Cum Caesar... tulisset ὅτε ὁ Καῖσαρ ὑπάτος (ὦν) νόμον εἰς τὴν πολιτείαν ὀλέθριον εἰσήνεγκε· legem ferre νόμον εἰσφέρειν, προτείνειν.—ceteris exterritis ἀφαιρ. ἀπόλ. ἐν ᾧ οἱ ἄλλοι ἦσαν κατατρομαγμένοι (ἐνεκα τῆς παντοδυναμίας τοῦ Καίσαρος).—obstitit legi huic ἠναντιώθη εἰς τὴν ψήφισιν τοῦ νόμον τούτου.—Iratu Caesar... jussit ὀργισθεῖς ὁ Καῖσαρ διέταξε [νὰ συρῆ] ἔξω ὁ Κά-

των καὶ νὰ ἀρπασθῆ...] νὰ σύρουν ἔξω τοῦ βουλευτηρίου τὸν Κάτωνα καὶ νὰ ἀρπάσουν, δηλ. γρήγορα νὰ φέρουν εἰς τὰ δεσμά, εἰς τὴν εἰρκτὴν, extrahō, rapio jubeo.—at ille nihil remisit de libertate linguae ἀλλ' ἐκεῖνος (ὁ Κάτων) οὐδὲν ἀφῆκεν (ἐχαλάρωσεν) ἐκ τῆς ἐλευθερίας τῆς γλώσσης, ἐκ τῆς ἐλευθεροστομίας, remitto.—in ipsa ad carcerem viā ἐν αὐτῇ τῇ πρὸς τὴν εἰρκτὴν ὁδῷ, ἐκεῖ ποὺ ἐβάδιζε πρὸς τὴν εἰρκτὴν.—de lege disputabat περὶ τοῦ (ὑπὸ τοῦ Καίσαρος προταθέντος) νόμου ὠμίλει.—ut adversarentur molientibus talia ἵνα ἐναντιῶνται κατὰ τῶν μηχανωμένων τοιαῦτα, ὀλεθροῦς δηλαδὴ εἰς τὴν πολιτείαν νόμους, morior, adversor.—Catonem sequebantur maestī patres τὸν Κάτωνα, συρόμενον εἰς τὴν εἰρκτὴν, ἠκολούθουν οἱ πατριῖοι, οἱ συγκλητικοί, κατηφεῖς, εἰς ἔνδειξιν δημοσίου πένθους, διότι τοιοῦτος ἀνὴρ ἐσύρετο εἰς τὴν φυλακὴν.—objurgatus... discederet ἐπιτιμηθεὶς ὑπὸ τοῦ Καίσαρος, διότι ἀπεχώρει, ἔφευγεν ἐκ τοῦ βουλευτηρίου, ἐν ᾧ ἀκόμη δὲν εἶχε λυθῆ ἡ συνεδρία τῆς συγκλήτου mittere senatum ἀφιέναι τὴν σύγκλητον, λύειν τὴν συνεδρίαν, discēdo.—Mallo... esse προτιμῶ νὰ εἶμαι.—tecum, mecum, secum, nobiscum, vobiscum, οὕτω πάντοτε ἀντι cum te, cum me... μετὰ σοῦ, μετ' ἐμοῦ.—dum... Cato... sese demitteret ἕως νὰ προσπέσῃ ὁ Κάτων... demitto me ἀφήνω ἑμαυτὸν κάτω, προσπίπτω.—ubi... intellexit ἀφοῦ... intellego.—pudore victus ὑπὸ τῆς αἰσχύνης ἠττηθεὶς, αἰσχυνθεὶς, vinco.—unum ex tribunis (plebei) ἓνα ἐκ τῶν δημάρχων.—misit mitto.—qui... dimitteret ὅστις νὰ... ἀναφορ. τελικὴ πρότασις, dimitto ἀπολύω.

7. Rompei partes τοῦ Πομπηίου τὴν (πολιτικὴν) μερίδα, τὸ κόμμα.—bello civili κατὰ τὸν μεταξὺ Καίσαρος καὶ Πομπηίου ἐμφύλιον πόλεμον.—exercitus reliquias τοῦ στρατοῦ τὰ λείψανα.—ingenti difficultate itinerum μετὰ μεγίστης δυσκολίας τῶν πορείων, κατὰ τὰς πορείας.—perduxit perdūco ἄγω.—cum... deferretur ὅτε... ἀνετιθετο.—summum inperium ἡ ἀνωτάτη ἀρχή.—quod (Scipio) esset vir consularis διότι ὁ Σκιπίων ἦτο ἀνὴρ ὑπατευκώς, δηλ. εἶχε χρηματίσει ὕπατος.—Scipioni parere maluit τῷ Σκιπίωνι νὰ ὑπακούσῃ προετίμησε, malo.—Scipione etiam devicto καὶ τοῦ Σκιπίωνος ἠττηθέντος, devinco.—Uticam... petivit τὴν Ἰτύκην (Ἰτίκιαν) ἐξήτησεν, εἰς τὴν Ἰτύκην ἤλθε.—ut... experiretur ἵνα δοκιμάσῃ, ζητήσῃ νὰ τύχῃ.—ipse vero αὐτὸς δὲ ὁ ἴδιος, cepatus δειπνήσας.—cubitum iturus μέλλων νὰ ὑπάγῃ νὰ κατακλιθῆ τὸ cubitum σου-

πῖνον, δηλοῦ σκοπόν.—artius... diutius... diutius-que συγκριτ. ἐπίρρ. σφικτότερον καὶ περισσότερον (ἀπὸ ὅσον ἐσυνήθιζε).—haesit in complexu filii ἐκόλλησεν ἐν τῷ ἐναγκαλισμῷ τοῦ υἱοῦ, δηλ., θερμότατα αὐτόν, ἀφοῦ ἐπρόκειτο νὰ εἶναι ὁ τελευταῖος ἐναγκαλισμός, ἐνηγκαλίσθη, haereo.—ingressus cubiculum βαδίσας εἰς τὴν κλίνην του, ingrediōr.—ferro ἀφαιρ. ὄργαν. διὰ... ferrum (συνεκδοχή) σιδηροῦν ὄπλον.—sibi ipse mortem conscivit αὐτὸς ἑαυτοῦ θάνατον κατέγνω, ἠὺτοκτόνησε, conscisco.—Caesar, auditā Catonis morte, dixit ὁ Καῖσαρ [ἀκουσθέντος τοῦ θανάτου τοῦ Κάτωνος] ἀκούσας τὸν θάνατον τοῦ Κάτωνος εἶπε.—dixit illum (Catonem) invisisse sibi (Caesari) gloriae suae εἶπεν ὅτι ἐκεῖνος [ἐφθόνησεν αὐτὸν διὰ τὴν δόξαν του] ἐκ φθόνου ἐστέρησεν αὐτὸν τῆς δόξης του.—quod eripuisset sibi laudem servati Catonis διότι τοῦ ἀφῆρεσε τὸν ἔπαινον τῆς διασώσεως τοῦ Κάτωνος, δηλ. ὁ Κάτων αὐτοκτονήσας δὲν ἔδωκεν εἰς τὸν Καῖσαρα τὴν εὐκαιρίαν νὰ χαρίσῃ εἰς τὸν Κάτωνα τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἐλευθερίαν, ἂν συνελάμβανεν αὐτὸν ζῶντα, ὅπως ἔκαμεν ἀληθῶς ὁ Καῖσαρ εἰς ἄλλους ἐχθρούς του, ἂν ὁ Καῖσαρ ἐλάμβανε τὴν εὐκαιρίαν νὰ πράξῃ καὶ πρὸς τὸν Κάτωνα τὸ αὐτό, θὰ ἐπηνεῖτο διὰ τὴν ἐπιείκειάν του, τὴν clementiam.—servati Catonis τοῦ διασωθέντος Κάτωνος, τῆς διασώσεως τοῦ Κάτωνος.—eisque (liberis Catonis) δοτ. χαριστ. καὶ αὐτοῖς, καὶ χάριν αὐτῶν.

XV. M. TULLIUS CICERO.

1. Equestri genere ἀφαιρετικὴ τῆς καταγωγῆς.—Agrīni, γεν. ἐν Ἄρπινῳ.—ἐν τῇ φράσει cognomen inditur mihi.—τὸ προστιθέμενον ὡς cognomen κύριον ὄνομα (Cicero, Brutus, Naso...) τίθεται ἢ κατ' ὀνομαστικὴν πτωσιν συμφωνοῦν πρὸς τὸ cognomen, ἢ κατὰ δοτικὴν συμφωνοῦν πρὸς τὸ mihi, ἢ κατὰ γενικὴν ἐπεξηγητικὴν εἰς τὸ cognomen.—gens Tullia ὠνομάζετο ἢ γενεὰ τοῦ Κικέρωνος.—inditum ἐνν. est, indo-r.—probro δοτ. κατηγορ., εἰς ὄνειδος.—verte retur ἐστρέφετο, ἐλέγετο, verto-r.—dabo operam θὰ φιλοτιμηθῶ, ἐργασθῶ.—istud αὐτὸ (ὅπερ σεῖς μοι ὄνειδίσετε).—ut... vincat.—ὅπως ὑπερβάλλῃ, περάσῃ.—cum... disceret ὅτε ἐμάνθανε, disco' eas artes, quibus (ἀφαιρ. ὄργαν.) solet informari τὰς τέχνας ἐκείνας δι' ὧν συνήθως μορφοῦται ἡ παιδικὴ ἡλικία πρὸς ἀνθρωπισμόν, δηλ. τὰ ἀνθρωπιστικὰ γράμματα, οἷα ἡμεῖς σήμερον ἐν τοῖς γυμνασίοις

μανθάνομεν.—eluxit ἐξέλαμψε, διέπρεψε, elucesco.—redeuntes ἐπιστρέφοντες, redeo.—ut... deducerent ὥστε νά τον φέρουν.—domum ἐνν. Ciceronis,—immo eorum parentes και ὄχι μόνον τοῦτο ἀλλά και οἱ γονεῖς αὐτῶν.—pueri famā commoti ὑπὸ τῆς τοῦ παιδὸς φήμης παρακινούμενοι.—in ludum litterarium εἰς τὸ σχολεῖον.—at viserent ἵνα ἴδουν, viso.—ea res... movebat αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ὅμως ἐκίνει τὸν χόλον (τὸν φθόνον) εἰς τινες ἄλλους, οἱ ὅποιοι ἦσαν ἀγροῖκοι και ἀπαίδευτοι.—quod... tribuērent διότι... tribuo ἀπονέμω.

2. Libertatem παρρησίαν adversus Sullanos κατὰ τῶν ὀπαδῶν τοῦ Σύλλα.—ostendit παρακ. ostendo.—quod invadebat in bona civium διότι κατεπάτει τὰς περιουσίας τῶν πολιτῶν.—dictatoris (Sullae) potentiā fretus πεποιθῶς εἰς τὴν δύναμιν τοῦ δικτάτωρος· ὁ Σύλλας τότε εἶχε γίνεи καταχρηστικῶς δικτάτωρ ἰσόβιος.—Molone... magistro usus est τὸν Μόλωνα ἔσχε διδάσκαλον, utor.—quod praevideret διότι προέβλεπε.—Graecos superatum iri a Romanis ὅτι οἱ Ἕλληνας θὰ ὑπερβαθοῦν (νικηθοῦν) ὑπὸ τῶν Ρωμαίων.—reversus ἐπανελθὼν, revertor.—Cum... mitteret ὅτε ἔστειλε.—in magna difficultate annonae ἐν μεγάλῃ δυσκολίᾳ, ἐν μεγάλῃ σιτοδείᾳ.—ingentem vim frumenti μεγάλην ποσότητα σίτου.—inde Romam... τὸ Λάτιον δὲν παρῆγεν ἐπαρκῆ σίτον και ἠναγκάζετο νά προμηθευέται ἐκ τῆς Σικελίας και ἄλλοθεν.—Siculus initio offendit κατ' ἀρχὰς δυσηρέστησε τοὺς Σικελούς.—experti fuerunt ἐδοκίμασαν.—quaestori... suo τῷ ἑαυτῶν ταμίᾳ δηλ. τῷ Κικέρωνι.—quam ulli... praetori παρὰ εἰς τινὰ στρατηγόν· τόσον ἠγάπησαν και ἐτίμησαν οἱ Σικελοὶ τὸν Κικέρωνα, ὅσον οὐδένα οὐδέποτε στρατηγόν των.—detulērunt, defero honores τιμὰς ἀπονέμω.—maiores quaestori... praetori ἢ Σικελία διωκίτο μὲν ὑπὸ πραιτώρος (στρατηγοῦ), ἀλλ' ὑπ' αὐτὸν ἦσαν δύο ταμίαι (quaestores), ὁ τῶν Συρακουσῶν και ὁ τοῦ Λιλυβαίου. Ὁ Κικέρων ἦτο τοῦ Λιλυβαίου ταμίης.

3. Singulari virtute μετὰ μοναδικῆς ἀρετῆς (ἀνδρείας)...—compressit κατέστειλε, comprimo.—is δηλ. ὁ Κατιλίνας· indignatus, quod ἀγανακτήσας διότι... repulsam patior ἀποτυγχάνω κατὰ τὰς ἐκλογὰς.—interficere νά φονεύσῃ, interficio.—incendere νά πυρπολήσῃ, incendio.—dirigere νά διερετάσῃ, diripio.—detecta est ἀπεκαλύφθη, detego.—Romā ἐκ Ρώμης.—comprehensi συλληφθέν-

τες, comprehendo.—supplicio mortis afficio filium διὰ τῆς ποι-
νῆς τοῦ θανάτου τιμωρῶ τὸν υἱόν.—pravo consilio ἀφαιρ. ἀναγ-
καστ. αἰτίου, ἔνεκα.—retractum παθητ. μετοχ., retraho σύρω ὀπί-
σω.—his verbis increpans διὰ τῶνδε τῶν λόγων ἐπιτιμῶν.

4. Ab incepto ἀπὸ τοῦ ἐπιχειρηθέντος σχιδίου, σκοποῦ.—desti-
tit παρακ. desisto.—infestis signis μὲ ἐχθρικός σημαίας, ἐχθρικός.
—Romam peto (ὡς ἐχθός) φέρομαι κατὰ τῆς Ρώμης.—caesum est
κατεκόπη, caedo-r.—dimicatum est ὁ ἀγών, ἡ μάχη διεξήχθη.—
superfuerit παρακ. ὑποτακ. supersum.—amissā animā σύνταξις
παθητικὴ [ἀποβληθείσης τῆς ποινῆς] ἀπαβαλὼν τὴν ποινήν (ζωῆς),
τὴν ζωήν.—inter... cadavera μεταξὺ τῶν νεκρῶν.—occiderat oc-
cideo cecidit cado.—morte pulcherrimā ἔνν. τὸ cecidisset ἢ oc-
cubisset—si... occubisset, ὑπόθεσις ἀπραγματοποιήτων pro
patriā ὑπὲρ τῆς...—verba fecere οἱ ἄρχοντες ἅμα τῇ λήξει τῆς αὐ-
τῶν ἀρχῆς (abeuntes magistratu) ἔδιδον λόγον πρὸς τὸν λαόν
(verba faciebant ad populum) αἰτιολογῶντες ἢ ἐξαίροντες ὅσα εἶ-
χον πράξει ὡς ἄρχοντες.—vetuerit veto ἀπαγορεύω, κωλύω.—quod
διότι indictā causā ἀφαιρετ. τρόπου, ἄνευ κρίσεως, ἄνευ δίκης (ἀκρί-
του).—solitum jusjurandum τὸν εἰθιῶτα ὄρκον ὃν ἀπερχόμενοι
τῆς ἀρχῆς ὠμνουν, ὅτι οὐδὲν παρὰ τοὺς νόμους ἔπραξαν.—praes-
tare νὰ δώση, νὰ ὁμῶση—ei (Ciceroni) permisit permitto—
magnā voce ἀφαιρ. τρόπου μετά... μέ...—juro ὁμνῶ.—meā ope-
rā διὰ τῆς ἐμῆς ἐργασίας, δι' ἐμοῦ μόνου ἐπειδὴ τὸ operā meā=
operā mei ἔργω ἐμῶ ἢ ἐμοῦ, ἐπηκολούθησεν ἢ γενικὴ unius (ἐμοῦ
μόνου).—qua voce δι' ἣν φωνήν.

5. Paucis post annis μετ' ὀλίγα ἔτη (ὑστερον).—reus factus
est ὑπόδικος ἐγένετο, κατηγορήθη.—eādem de causā διὰ τὴν αὐ-
τὴν αἰτίαν.—quod διότι maestus (κατηφής) ἔν δημοσίῳ τῆς πό-
λεως πένθει οἱ συγκλητικοὶ μετέβαλον ἔσθῆτα καὶ ἐφόρουν ὑποδε-
στέρα, τῆς τάξεως τῶν ἱππέων ἦσαν δὲ ὡς εἰκὸς καὶ κατηφεῖς τὴν
ὄψιν.—cum posset ἂν καὶ ἠδύνατο.—maluit urbe cedere προετί-
μησε (malo) ν' ἀπέλθῃ ἐκ τῆς πόλεως.—suā causā ἐξ ἰδικῆς του
αἰτίας.—caedem fieri φόνος, σφαγὴ νὰ γίνῃ.—proposuit propo...
ἐκδίδω.—aquā et igni interdicitur Ciceroni ἀπαγορεύεται τοῖς πο-
λίταις νὰ χορηγήσουν τῷ Κικέρωνι ὕδωρ καὶ πῦρ, τ. ἔ. ἐπικηρύτ-
τεται ἢ Κικέρων ὡς ἀποκοπιεὸν μέλος τῆς πολιτείας.—vis βία,
αὐθαίρετος πρᾶξις.—non fuit aiuturna δὲν διήρκεσε πολὺν χρόνον.

—maximo studio ἀφαιρετ. τρόπου, μετά...—obviam itum est παθητική ἀπρόσωπος σύνταξις, ἐγένετο προϋπάντησις, ἐξήλθον εἰς προϋπάντησιν,—ei (Ciceroni) redeunti αὐτῷ ἐκ τῆς ἐξορίας ἐπιστρέφοντι, i. deo.—Ρομ. εἰ ἢ Pompeianaes partes τὸ κόμμα τοῦ Πομπηίου.—Quo interfecto οὐ φονευθέντος.—fōvit foveo... περιποιούμαι (κολακεύω).—ab illo δηλ. Octavio.

6. Ipitā societate [φιλίας συναφθείσης] φιλίαν συνάψας, in eo societatem συνάπτω (πολιτικὴν) φιλίαν συμμαχίαν.—quāre auditā [οὐ πράγματος ἀκουσθέντος] ὁ (πράγμα) ἀκούσας ὁ Κικέρων...—transversis itineribus διὰ λοξῶν δρόμων, πορειῶν.—in villam (suam) ὁ Κικ. εἶχεν ἰδικήν του ἔπαυλιν καὶ κτήμα (χωρίον) παρὰ τὰ Ἄστυρα (Astura), πόλιν παράλιον παρὰ τὸ Τυρρηρικὸν πέλαγος. conscendit παρακεῖμ. conscendo.—transiturus σκοπῶν νὰ διαβῆtranseo—in altum εἰς τὸ πέλαγος, μακρὰν τῆς παραλίας.—provectum (τὸν Κικέρωνα) προveho-r.—moriar προτρεπτικὴ ὑποτακτικὴ, ἄς. .—servi οἱ αὐτοῦ δούλοι οἰκέται. Οἱ Ρωμαῖοι ἀναλόγως τῆς κατὰστάσεώς του ἕκαστος εἶχον πολλοὺς ἢ ὀλίγους δούλους, οἱ ὁποῖοι ἠκολούθουν τοὺς κυρίους των.—ad dimicandum πρὸς τὸ ἀγωνίσασθαι.—lecticam οἱ Ρωμαῖοι πολλάκις ἐφέροντο ἐπὶ φορείου βασταζομένου πάντοτε ὑπὸ τῶν ἑαυτῶν δούλων.—quā ἐφ' οὐ deponi νὰ κατατεθῆ, νὰ καταθέσουν.—caput praecisum est ἡ κεφαλὴ ἀπέκοπη, praecido-r.—extractamque linguam καὶ ἐξεκλυσθεῖσαν τὴν γλῶσσαν (σύνταξις παθητικὴ) καὶ ἐξεκλύσασα ἡ Φουλβία τὴν γλῶσσαν.—acu ἀφαιρετ. ὄργανου.—confixit configo κατακεντῶ.

7. Solitus sit ὡς ἐπίρρημα, συνήθως. Οἱ ἐχθροὶ τοῦ Κικέρωνος ὠνόμαζαν αὐτὸν scurrām consularem **γελοιοποιὸν ὑπατικόν**. ἵνα δεῖξουν ὅτι δὲν ἤρμοζεν εἰς τὴν θέσιν του νὰ εἶναι γελοιοποιός.—cum vidisset ὅτε εἶδε.—altero consule (Q. Fabio Maximo) πορτυο ἀφοισρ. ἀπόλυτος.—horā septimā οἱ Ρωμαῖοι ἤρχιζαν νὰ μετροῦν τὰς ὥρας ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου. Ὡστε septima hora εἶναι περίπου ἢ 1η μ. μ. καθ' ἡμᾶς.—Ἐπειδὴ ἡ ἐλευθέρω πολιτεία τῶν Ρωμαίων ἀπῆλθει πάντοτε νὰ εἶναι **δύο** ὑπατοί, ἂν τυχὸν ἀπέθνησκεν ὁ ἕτερος, τούτων, ὁ περιληφθεὶς ὤφειλεν ἀμέσως νὰ ἀντικαταστήσῃ ἄλλον εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἀποθανόντος, ἔστω καὶ δι' ὀλίγας ἡμέρας ἢ καὶ ὥρας μέχρι τῆς λήξεως τοῦ ἔτους.—in reliquam diei partem διὰ τὸ ὑπόλοιπον μέρος τῆς ἡμέρας.—salutatum σουπῖνον, ἵνα... de more ἐκ τῆς συνηθείας, κατὰ συνήθειαν.—festinemus προτρεπτικὴ ὑποτακτικὴ, ἄς... ab eo magistratu ἀπέρχομαι τῆς ἀρχῆς (ἀφοῦ λήξη τὸ ἔτος αὐτῆς).—mirificā vigilantia ἀμφορ. ἰδιότητος.—quī., non viderit ἀναφορ. αἰτιολογ. πρότασις, ἀφοῦ ἢ διότι οὕτως... toto suo consulatu καθ' ὅλην τὴν ὑπατείαν του καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ὑπατείας του.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΝ

- a, ab, abs, πρόθ. αφαιρ. από, ἐκ, ὑπὸ
- abaliēno -avi,.. ἀπαλλοτριῶ
- abdico -avi,.. ἀποκηρύττω· ἀναιρῶ
- abdo -didī -ditum ·dēre κρύπτω
- abdūco -xi -ctum -ēre ἀπάγω
- abeo -abīi -abītum -abīre ἀπέροχομαι
- abhinc πρὸ τοῦ νῦν, ἀπὸ τοῦδε
- abhorreo -rui ·ēre ἀποστρέφομαι, πόρω εἰμί, διαφέρω
- abjicio abjēci abjectum abjicere ἀποβάλλω, (ἀπο)ρίπτω
- abluo ·ui ūtum -ēre ἀποπλύνω (ἀπο)νίπτω
- abnuo ·ui -ūtum -ēre ἀρνούμαι
- abripio -ripui -reptum -ripere (ἀφ) ἀρπάζω
- abrogo -avi,.. ἀκυρῶ, ἀφαιρῶ
- abrumpo -rūpi -ruptum -rumperē (ἀπο)θραύω, κόπτω, παρβαίνω
- abscido abscīdi abscīsum abscidēre ἀποκόπτω
- abscindo ·scīdi ·scīssum ·scīndere ἀποσχίζω
- absens -ntis μονοκ. ἐπίθ. ἀπὸν
- absimīlis -e ἀνόμιος
- absisto abstīti abstītum abstīstere ἀφίσταμαι
- absolvo -solvi solūtum -solvère ἀπολύω, ἀφήνω
- absorbeo -bui -ptum -bēre καταπίνω
- absque πρόθ. μετ' αφαιρ. ἀνευ
- abstinentia -ae θηλ. ἀποχή, ἐγκράτεια
- abstineo -tinui -tentum -tinēre ἀπέχομαι, κρατῶ μακρὰν
- abstrāho -traxi -tractum -trahere ἀποσύρω, ἀποσπῶ, ἀφαιρῶ
- absūm, abfui (affui), abesse ἀπών, μακρὰν εἰμι
- absūmo -sumsi -sumptum -sumere καταναλίσκω, φθείρω
- abundo -avi... πλημμυρῶ
- ac ἢ atque καὶ
- accēdo accessi ·accessum -ēre προσχωρῶ, προσέρχομαι, προσβάλλω
- accendo -ndi -nsum -ndere ἀνάπτω
- accīdo accīdi accidere προσπίπτω accidit ἀπρὸς, συμβαίνει

Θ. Κακρυδιῆ, Lhomond, ἔκδ. δεκάτη.

accingo -nxī -ctum -ngēre (πε-ρι)ζώννυμι	adhaereo-haesi-haesum -haerē-re προσαρτῶμαι, προσκολῶμαι
accio accīvi καὶ accīi accītum accīre προσκαλῶ, μετακαλῶ	adhibeo -hibui -hibitum -hibēre προσέχω, παρέχω, προσφέρω
accipio accēpi acceptum accipere δέχομαι, λαμβάνω	adhuc μέχρι τοῦδε, ἀκόμη
accipio accēpi acceptum accipere δέχομαι, λαμβάνω	adigo adēgi adactum adigēre προσάγω, ἀναγκάζω
accipio accēpi acceptum accipere δέχομαι, λαμβάνω	adimo adēmi ademptum adimere ἀφαιρῶ
accipio accēpi acceptum accipere δέχομαι, λαμβάνω	adipiscor adeptum adipisci ἐπιτυγχάνω, κατορθῶ, ἀποκτεῖν
accipio accēpi acceptum accipere δέχομαι, λαμβάνω	aditus us ἄρσ. εἴσοδος, πρόσδοδος
accipio accēpi acceptum accipere δέχομαι, λαμβάνω	adjicio -jēci -jectum jicere ἐπιβάλλω, ἐπιτίθημι, προστίθημι
accipio accēpi acceptum accipere δέχομαι, λαμβάνω	adjumentum -i οὐδ. βοήθημα, ἐπικουρία
accipio accēpi acceptum accipere δέχομαι, λαμβάνω	adjungo -junxi -junctum -jungere ζεύγνυμι πρὸς... προσάπτω, συνδέω
accipio accēpi acceptum accipere δέχομαι, λαμβάνω	adjutor ὄρις ἄρσ. ἐπικουρός, βοηθός
accipio accēpi acceptum accipere δέχομαι, λαμβάνω	adjūvo -jūvi -jūtum -juvare βοηθῶ
accipio accēpi acceptum accipere δέχομαι, λαμβάνω	administro -avi... ὑπηρετῶ, κυβερνῶ
accipio accēpi acceptum accipere δέχομαι, λαμβάνω	admirabilis -e θαυμαστός
accipio accēpi acceptum accipere δέχομαι, λαμβάνω	admiratio -iōnis θηλ. θαυμασμός
accipio accēpi acceptum accipere δέχομαι, λαμβάνω	admirator -ōris ἄρσ. θαυμαστής
accipio accēpi acceptum accipere δέχομαι, λαμβάνω	admiror -atum -ari θαυμάζω
accipio accēpi acceptum accipere δέχομαι, λαμβάνω	admisceo -miscui -mixtum -miscere (προσ)μείγνυμι
accipio accēpi acceptum accipere δέχομαι, λαμβάνω	admitto -mīsi -missum -mittere ἀφήνω, δέχομαι, ἐπιτρέπω
accipio accēpi acceptum accipere δέχομαι, λαμβάνω	admōdum μάλα, πάνυ πολὺν
accipio accēpi acceptum accipere δέχομαι, λαμβάνω	admoneo -nui -nitum -nēre ἀ-

ναμμνήσκω, ὑπενθυμίζω, πα- ραίνῶ	adversor -atum-ari ἐναντιοῦμαι
admoveo -mōvi -mōtum -mo- vĕre κινῶ πρὸς... προσάγω, πλησιάζω	adversus -a um ἐναντίος, ἐχθρὸς
adolescens -ntis ἄρσ. θηλ. νέος ἄνθρωπος, νεανίας, νεᾶνις	adversus πρὸθ. μετ' αἰτιατ. πρὸς, ἐναντίον
adolescentia -æ θηλ. νεανικὴ ἡλικία	advocatio -iōnis θηλ. πρόσκλη- σις, ὑπεράσπισις, συνηγορία
adolescentulus -i ἄρσ. νεανίσκος	advocatus -i ἄρσ. ὁ συνήγορος (δικηγόρος)
adolescō adolĕvi adultum -ĕre αὐξάνομαι, μεγαλώνω	advōco -avi... προσκαλῶ (συνή- γορον)
adoperio -ruī -rtum -ire ἐπι- καλύπτω, ἐπικρύπτω	advōlo -avi... πέτομαι, σπύδω πρὸς...
adoptio -iōnis θηλ. υἱοθεσία	aedes -is θηλ. ναός, πληθ. aedes -ium ναοί, οἶκος
adopto -avi... υἱοθετῶ	aedificatio -iōnis θηλ. οἰκοδομή
adorior -rtum -riri προσέρχο- μαι, προσβάλλω, ἐπιχειρῶ	aedificium -ii οὐδ. οἰκοδόμημα
adorno -avi... κοσμῶ	aedifico -avi... οἰκοδομῶ
adōro -avi... λατρεύω, προσκυνῶ	aedilis -is ἄρσ. ἀγορανόμος
adscribo -scripsi -scriptum -scri- bĕre προσγράφω, ἐπιγράφω	aedilitas -atis θηλ. ἀγορανομία
adspicio -spexi -spectum -spī- cĕre προσβλέπω, θεῶμαι, βλέπω	aeger aegra aegrum νοσῶν, ἀ- σθενής
adsto -stīti -stare παρίσταμαι	aegre ἐπίρρ. βαρέως, δυσθύμως
adsum adfui adesse πάρεμι	aegritudo -inis θηλ. δυσθυμία, λύπη
adulatio -iōnis θηλ. κολακεία	aegrōto -avi... ἀσθενῶ
adūlor -atum -ari κολακεύω	aequālis -e (συν)ἡλικιώτης, ἴσος
adumbro -avi... ἐπισκιαζῶ	aequaliter ἴσως
advēho -vexi -vectum -vehĕre (προσ)κομίζω	aequitas -ātis θηλ. ἰσότης, δι- καιοσύνη
advenio -vĕni -ventum -venire (προσ)ἔρχομαι φθάνω	aequo -avi... ἰσῶ, ἰσάζω
advento -avi... ἔρχομαι συχνά	aequus -a -um ἴσος, ὁμαλός, δί- καιος
adventus -us ἄρσ. ἄφιξις	aerarium -i οὐδ. (δημόσιον) τα- μεῖον
adversarius -a -um ἐναντίος	aes aeris οὐδ. χαλκός
	aestas -atis θηλ. θέρος
	aestīmo -avi... ἐκτιμῶ, νομίζω

aestivus -a um θερινός
 aestus -us ἄρσ. καῦμα, καύσων,
 θάλλπος
 aetas -atis θηλ. ἡλικία
 aeternus -a -um αἰώνιος
 affabilitas -atis θηλ. εὐπροση-
 γορία
 affecto -avi... ἐπιθυμῶ
 affēro attūli allātum afferre
 ἐπιφέρω
 afficio affēci affectum afficere
 διατίθημι (καλῶς ἢ κακῶς)
 affigo -fixi -fixum -figere ἐμ-
 πήγνυμι, προσηλῶ εἰς...
 affinis -e ὄμορος, γειτῶν, συγγενής
 affirmo -avi... βεβαιῶ
 afflātus -us ἄρσ. πνοή, φύσημα
 affligo -flixi -flictum -ere κτυπῶ,
 καταβάλλω
 age ἄγε! ἐμπρός! } παρακλῆσις.
 agedum ἄγε δὴ! }
 agellus -i ἄρσ. μικρὸς ἄγρός
 ager agri ἄρσ. ἄγρός, χώρα
 agger -ēris ἄρσ. χῶμα (σωρός)
 aggredior aggressum aggredi
 προσέρχομαι· προσβάλλω
 agito -avi... ἄγω, διανοοῦμαι
 agmen -mīnis οὐδ. ἄγημα, στρα-
 τὸς πορευόμενος
 agnosco -nōvi -nitum -ere ἀνα-
 γνωρίζω, παραδέχομαι
 ago ēgi actum agere ἄγω, πράττω
 agrārius -a -um ἀγροτικός, ὁ
 περὶ ἄγρῶν (γαῶν)
 agrestis -e ἀγροικός ἄγριος
 agricōla -ae ἄρσ. θηλ. γεωργός
 agricultūra -ae θηλ. γεωργία

ajo λέγω, φημί
 ala -ae θηλ. πτέρυξ, κέρασ, τά-
 γμα ἱππικοῦ
 alacer -cris -cre εὐθυμος, πρό-
 θυμος, γοργός, ζωηρός
 alacritas -atis θηλ. εὐθυμία,
 προθυμία, γοργότης, ζωηρότης
 albus -a -um λευκός
 alea -ae θηλ. κύβος
 ales alitis μονοκ. ἐπίθ. περωτός,
 πτηνόν
 alias ἐπίρρ. ἄλλοτε, ἄλλως
 alibi ἐπίρρ. ἄλλαχού, ἄλλοθι
 alio avī... ἄλλοιῶ, ἄλλοτριῶ
 alioenus -a -um ἄλλοτριος
 alimentum -i οὐδ. τροφή
 alie ἐπίρρ. ἄλλοτε εἰς ἄλλο μέρος
 alioqui(n) καὶ ἄλλως
 aliquandiu ἐπὶ τινα χρόνον
 aliquando ἐνίοτε
 aliquando ποσῶς
 aliquantum ὀλίγον τι
 aliquantum ποσῶς
 aliquis -qua -quod ἢ aliquid
 τί, τί
 aliquot⁹ τινές, τινά
 aliquoties ἐνίοτε
 allicio allexi allectum -ere
 προσελκύνω, δελεάζω
 alligo -avi... προσδένω
 alliquor -locūtum -lōqui προσ-
 αγορεύω, ὁμιλῶ
 alo alui alitum (altum) alere
 τρέφω
 altare -is οὐδ. πληθ. altaria
 βωμὸς
 alter -era ērum ὁ ἕτερος

- altercor -atum -ari ἐρίζω
 altus -a -um ὑψηλός, βαθύς
 alveus -i ἄρσ. σκάφη, κοίτη ποταμοῦ
 alvus -i θηλ. κοιλία
 amabilis -e ἀγαπητός
 ambio -ivi (-ii) ambitum ambi-
 re περιβάλλω, περιπορεύομαι
 ambitio -iōnis θηλ. φιλοδοξία
 ambitus -us ἄρσ. προσεκλογική περιοδεία
 ambo -ae -o ἀμφότεροι -αι -α
 ambulo -avi... περιπατῶ
 amens -ntis μονοκ. ἐπίθ. ἄφρων
 amicitia amicitia ἢ amicitia amicitum
 amicitia περιβάλλω, ἐνδύω
 amicitia -ae θηλ. φιλία
 amicus -a -um φίλος
 amitto -misi -missum -mittere
 ἀποβάλλω, χάνω
 amnis -is ἄρσ. ποταμός
 amor -ōris ἄρσ. ἀγάπη
 amoveo -mōvī -mōtum -movē-
 re ἀπομακρύνω
 amplector -lexum -lecti περι-
 βάλλω, ἀγκαλιάζω
 amplio -avi... αυξάνω, ἐκτείνω
 ampliter ἀφθόνως, δαψιλῶς
 amplius -a -um εὐρύς, μεγαλο-
 πρεπής, δαψιλής, ἐπιφανής
 amputo -avi... περιτέμνω, κα-
 θαίρω
 anceps ancipitis μονοκ. ἐπίθ.
 ἀμφικέφαλος, ἀμφίβολος
 ancora -ae θηλ. ἄγκυρα
 ancile -is οὐδ. ἄσπις
 ancilla -ae θηλ. θεράπινα
 ango anxī anctum -ēre ἄγχω,
 πνίγω
 anguis -is ἄρσ. θηλ. ὄφις, δράκων
 angulus -i ἄρσ. γωνία
 angustiae -arum θηλ. πληθ. τὰ
 στενά, αἱ δυσκολία
 anima -ae θηλ. ζωή, πνοή, ψυχή
 animadverto -rti -sum -ēre
 προσέχω, κατανοῶ, τιμωρῶ
 animal -ālis οὐδ. ζῷον.
 animus -i ἄρσ. ψυχή, νοῦς, θυ-
 μός, θάρρος
 annona -ae θηλ. αἱ κατ' ἔτος
 πρόσδοδοι, τὰ εισοδήματα· σί-
 τος ἢ τιμὴ τοῦ σίτου.
 annuo -nuī -nūtum -nuere κα-
 τανεύω
 annus -i ἄρσ. ἔτος, ἐνιαυτός
 annuus -a -um ἐνιαύσιος
 anser -eris ἄρσ. χήν
 ante πρόθ. ἐπίρρ. πρό, πρότερον
 antea ἐπίρρ. πρότερον
 antecēdo -cēssi -cessum -cedere
 προβαίνω, προχωρῶ, ὑπερέχω
 anteo antei(v) anteire προπο-
 ρεύομαι
 antepo -posui -positum -ere
 προτίθημι, προτιμῶ
 antequam σύνδ. πρὶν ἢ
 antiquo -avi... καταψηφίζω (προ-
 τεϊνόμενον νόμον)
 antiquus -a -um παλαιός, ἀρ-
 χαῖος
 antistes -itis ἄρσ. θηλ. ἱερεὺς,
 ἱερεία
 apulus -i ἄρσ. δάκτυλος
 apus -us θηλ. γραῖα

anxius a- -um ἀνήσυχος, στενό- χωρος	aqua -ae θηλ. ὕδωρ
aper -aperi ἄρσ. κάπρος, ἀγριό- χοιρος	aquila -ae θηλ. ἀετός· σημαία
aperio -rui -rtum -rire ἀνοίγω φανερώνω	aquilifer -eri ἄρσ. σημαιοφόρος
aperte φανερώς	ara -ae θηλ. βωμὸς
apertus -a -um ἀνοικτός, φανερός	arbiter -tri ἄρσ. μάρτυς, πραγμα- τογνώμων, κριτής, δικαστής
apparātus -us ἄρσ. παρασκευή, κατασκευή	arbitrium -ii οὐδ. παρουσία, μαρτυρία, κρίσις
appareo -rui -ritum -rēre φαί- νομαι	arbitror -atum -ari παρευρίσκο- μαι, κρίνω, νομίζω
apparitor -ōris ἄρσ. ὑπηρέτης	abor -ōris θηλ. δένδρον
appellatio -ōnis θηλ. προση- γορία, ὀνομασία	arca -ae θηλ. κίστη, θήκη
appello -avi . . . προσαγορεύω, ὀνομάζω, καλῶ εἰς τὸ δικα- στήριον	arceo -cui -cūm -cēre (ἀπ)εἴρ- γω, κωλύω
appello appāli appulsum ap- pellere ὠθῶ πρὸς...	arcesso ssivi -ssitum -ssere- μετακαλῶ, προσκαλῶ
appendo -ndi -nsum -ndere στα- θμῶμαι, ζυγίζω, ἐξετάζω	arcus -us ἄρσ. τόξον
appeto -tini (ii) -itum -ere ἐπι- θυμῶ, ὀρέγομαι	ardens -ntis μονοκ. ἐπίθ. καίων, λάμπων, διάπυρος, φλογερός
applaudo -si -sum -dere ἐπι- κροτῶ, χειροκροτῶ	ardeo -isi -rsum -dēre, καίω, λάμπω
applīco -cavi και -cui -catum και -cūm -are προσπελάζω, προσαρμόζω, προστίθημι	ardor -ōris ἄρσ. καῖμα, ζέσις
arpo -posui -positum -pon- ere προστίθημι	arēna -ae θηλ. ἄμμος
apprehendo -ndi -nsum -ndere (συλ)λαμβάνω, πιάνω	argentarius -a -um ὁ τοῦ ἀρ- γυρίου, χρηματικὸς
arripinquo -avi πλησιάζω	argenteus -a -um ἀργυροῦς
artus a -um ἐπιτήδειος, ἀρμόδιος	argentum -i οὐδ. ἀργυροῦς, ἀρ- γύριον
apud προθ. μετ' αἰτιατ. παρά, πλησίον	Argi -orum τὸ Ἄργος
	arguo -ui -ūtum -ere (ἐξ)ἐλέγχω
	aridus -a -um ξηρός
	arma -orum οὐδ. πληθ. ὄπλα
	armamentarium -ii οὐδ. ὄπλο- θήκη
	armātus -a -um ἔνοπλος
	armilla -ae θηλ. ψέλιον, (περι)- βραχιόνιον

aro -avi... ἀρῶ, ἀροτριῶ	assūmo -sumpsi -sumptum -sum- nere (προσ)λαυβάνω
armo -avi... ὀπλίζω	assurgo -surxi -surrectum -surgere (ὑπ)ἀνίσταμαι,
arripio -ripui -reptum -ripere (ἀν) ἀρπάζω, (συλ) λαμβάνω, ἄγω εἰς δίκην	astutia -ae θηλ. πανουργία
ars artis θηλ. τέχνη	asylum -i οὐδ ἄσυλον, καταφυγή
arte ἐπιρρ. σφιγκτικῶς, στενωῶς, βα- θέως	at ἄλλᾳ
artifex -ficis ἄρσ. τεχνίτης	atque καὶ atque ἄλλ' ὅμως
artus -us ἄρσ. πληθ. artus τὰ μέλη	atrium -ii οὐδ. πρόδομος (τῆς οἰκίας)
arx arcis θηλ. ἀκρόπολις	atrox -ocis μονοκ. ἐπίθ. στυγε- ρός, ἄγριος, σκληρὸς
as assis ἄρσ. ἀσσάριον, νόμισμα ρωμαϊκὸν περίπου 10 λεπτῶν	attente προσεκτικῶς, ἐπιμελῶς
ascendo -ndi -nsuim -ndere ἀ- ναβαίνω	attingo attingi attactum attingere ἄπτομαι, ἐπιχειρῶ
asper -era -um τραχύς, σκληρὸς	attonitus -a -um ἔκπληκτος
aspergo -rsi -rsuim -rgere ῥαίνω	attono -nuī -nītum -are ἐκπλήττω
asperitas -atis θηλ. τραχύτης, σκληρότης	attrahō -traxi -tractum -trahere ἐφέλκομαι, ἐπισπῶμαι
aspernor -atum -ari περιφρονῶ	auctor -oris ἄρσ. θηλ. αὐτουργός, (πρωτ)αἴτιος, συγγραφεύς...
aspicio -spexi -spectum -spicere βλέπω, θεῶμαι	auctoritas -atis θηλ. κύρος, αὐ- θεντία
aspis -idis θηλ. ἀσπίς (ὄφης, ὄ- πλον)	aucupium -ii οὐδ. ὀρνιθοθηρία
assensio -iōnis θηλ. συγκατά- θεσις, παραδοχή	audacia -ae θηλ. τόλμη
assentatio -ionis θηλ. κολακεία	audax -acis μονοκ. ἐπίθ. τολμηρὸς
asssequor -secutum -sequi φθά- νω, ἀποκτῶ	audeo ausum -ere τολμῶ
assideo assēdi assessum assi- dere παρακάθημαι, ὑπηρετῶ, πολιορκῶ	audio -ivi -itum -ire ἀκούω
assigno -avi... ἀπονέμω, παρα- δίδω, ἐλισσημαίνω	aufēro abstūli ablatum auferre ἀποκομίζω, ἀφαιρῶ
assuefacio -fēci -factum -facere συνηθίζω	aufugio aufūgi aufugitum -gere φεύγω, δραπετεύω
	augeo -xi -ctum -ere αὐξάνω
	augur -ūris ἄρσ. οἰωνοσκόπος, μάντις
	augurium -ii οὐδ. οἰωνοσκοπία, μαντεία

augustus -a -um σεβαστός	balneum -i οὐδ βαλανεῖον
aula -ae θηλ. αὐλή, ἀνάκτορον	balteus -i ἄρσ. ζωστήρ
aulaeum -i οὐδ. πληθ. aulaea ἢ αὐλαία	barba -ae θηλ. πώγων, γένειον
auratus -a -um χρυσωμένος	barbatus -a -um βάρβαρ(ικ)ός
aureus -a -um χρυσοῦς	beatus -a -um εὐδαίμων
aurigatio -ionis θηλ. ἡνιοχεία	bellicosus -a -um φιλοπόλεμος, πολεμικός, πλήρης πολέμων
auris -is θηλ. οὖς	bellicum -i οὐδ. τὸ πολεμικὸν (σημεῖον), σάλπισμα
aurum -i οὐδ. χρυσοῦς	bellicus -a -um πολεμικός
auspicium -ii οὐδ. οἰωνοσκοπία, οἰωνός	bellum -i οὐδ. πόλεμος
aut ἢ (διαζευκτ.)	belua -ae θηλ. θηρίον, ἔλεφας
autem δὲ	bene eū, καλῶς
autumnus -i ἄρσ. φθινόπωρον	beneficium -ii οὐδ. εὐεργεσία, χάρις
auxiliaris -e βοηθητικός	benevolentia -ae θηλ. εὐμένεια, ἀγάπη
auxilium -ii οὐδ. ἐπικουρία	benignus -a -um φιλόφρων, εὐ- μενής
avaritia -ae θηλ. πλεονεξία	bibo bibi bibitum bibere πίνω
avarus -a -um πλεονέκτης	biduum -ii οὐδ. διήμερον
ave προστ. χαῖρε	biennium -ii οὐδ. διετία
avello avelli καὶ avulsi avul- sum avellere (ἀπο)τίλλω, ἀ- ποσπῶ	bini -ae -a ἀνὰ δύο
aveo -ere ἐπιθυμῶ, εὐχομαι	bis δις
aversor -atum -agi ἀποτρέπο- μαι, ἀποστρέφομαι	blanditia -ae θηλ. κολακεία
aversus -a -um ἀπεστραμμένος ἀντίθετος, ἐναντίος	blandities -ei θηλ. κολακεία
averto -rti -rsum -rtēre ἀπο- στρέφω	bonus -a -um ἀγαθός, καλός
avidus -a -um ἐπιθυμητικός	bos bovis ἄρσ. θηλ. βοῦς
avis -is θηλ. πτηνὸν	bracchium -ii οὐδ. βραχίον
avunculus -i ἄρσ. θείος (ἐκ μη- avus -i ἄρσ. πάππος [τρός])	brevis -e βραχύς
baculus ἄρσ. ἢ baculum οὐδ. -i βακτηρία	brutus -a -um ἡλίθιος
ballista -ae θηλ. λιθοβόλος (μη- χανή)	bulla -ae θηλ. περιδέριον (παίδων)
	cadaver -eris οὐδ. πτώμα, νεκρὸς
	cado cecidi casum -ere πίπτω
	caduceator -oris ἄρσ. κήρυξ
	caecus -a -um τυφλός

caedes -is θηλ. φόνος, σφαγή	capūlus ἄρσ. ἢ capūlum οὐδ.
caedo ce idi caesum cadere	γεν. -i λαβή (ξίφους)
κόπτω, φονεύω	caput -rītis οὐδ. κεφαλή
caelum -i οὐδ. οὐρανός	carbonarius -ii ἄρσ. ἀνθρακεύς
caenōsus -a -um βορβορώδης	carcer -eris ἄρσ. φυλακή
caenum -i οὐδ. βόρβρος	careo carui caritum -ere οὐκ
caerimonia -ae θηλ. ἀγιότης, εὐ-	ἔχω
λάβεια, θρησκεία	carmen -inis οὐδ. ᾠδή, ποίημα
caesaries -ei θηλ. κόμη	carnifex -icis ἄρσ. δήμιος, βα-
caestus -us ἄρσ. ἱμάς (πυγμά-	σανιστής
χων)	carpentum -i οὐδ. ὄχημα (δί-
calamitas -atis θηλ. συμφορὰ	τροχον)
calcar -aris οὐδ. κέντρον, πτερ-	carpo -rpsi -rptum -ere δρέπω
ριστήρ	carus -a -um προσφιλές, πολύ-
calceamentum -i οὐδ. ὑπόδημα	τιμος
calceus -i ἄρσ. ὑπόδημα	casa -ae θηλ. (ἀγροτικός) οἰκί-
calendae -arum θηλ. καλένδαι	σκος
(ἢ 1η ἡμέρα ἐκάστου μηνός)	castellum -i οὐδ. φρούριον
caligo -inis θηλ. ἄχλύς, ζόφος	castigo -avi... κολάζω
callidus -a -um ἔμπειρος, παν-	castra -orum οὐδ. πληθ. στρα-
οὔργος	τόπεδον
calvitium -ii οὐδ. φιλακρότης	casus -us ἄρσ. πτώσις, περίστασις
calvus -a -um φαλακρός	catēna -ae θηλ. ἄλυσις
campestris -e πεδινός	catūlus -i ἄρσ. μικρός κύων,
candidatus -a -um ὁ (λευκοφο-	λύκος
ρῶν) ὑποψήφιος	cauda -ae θηλ. οὐρὰ
candidus -a um λευκός	caudex -icis ἄρσ. κορμός, στέ-
canis -is ἄρσ. θηλ. κύων	λεχος
cano cecini cantum canere ἄδω	causa -ae θηλ. αἰτία, πρόφασις,
cantus -us ἄρσ. ᾠδή	δίκη
capillus -i ἄρσ. τρίξ, κόμη	causor -atum -ari αἰτιῶμαι, προ-
capio capi captum capere λαμ-	φασίζομαι, φιλονικῶ
βάνω	cautus -a -um προφυλακτικός,
capitālis -e κεφαλικός, θανατικός	προσεκτικός
capra -ae θηλ. αἴξ	cavea -ae θηλ. κλωβός. τὸ κοῦ-
captivus -a -um αἰχμάλωτος	λον τοῦ θεάτρου (ἐνθα οἱ
capto -avi... λαμβάνω	θεαταί)

caveo cāvi cautum -ēre φυλάτ-
τομαι, προσέχω
cēdo cessi ce-sum -ere (ἵπο)-
χωρῶ, ἀποχωρῶ, καταλείπω
celebratus -a um πολυάνθρωπος
celebro -avi... συχνάζω, φοιτῶ
celer -ēris ταχύς
celeritas -atis θηλ. ταχύτης
celeriter ταχέως
celo -avi... (ὄπο)κρύπτω
cena -ae θηλ. δείπνον
ceno -avi... δειπνῶ
censeo -sui -sum -ere ἐκτιμῶ
καὶ ἀπογράφω τὴν περιουσίαν,
φρονῶ, νομίζω, δοκεῖ μοι
censor -ōris ἄρσ. ὁ (τὴν ἀπογρα-
φὴν τῶν πολιτῶν καὶ τῆς πε-
ριουσίας ποιούμενος) τιμητῆς
censura -ae θηλ. τιμητεία
census -us ἄρσ. ἡ τίμησις
centies ἑκατοντάκις
centum ἑκατὸν
centuria -ae θηλ. λόχος (διαί-
ρσεις πολιτικὴ καὶ στριτω-
τικῆ)
centurio -onis ἄρσ. ἑκατόνταρχος
cera -ae θηλ. κηρὸς
cerēbrum -i οὐδ. ἐγκέφαλος
Ceres -ēris θηλ. Δημήτηρ
cerno (crevi cretum) cernere
(δια)κρίνω
certā in en- mīnis οὐδ. ἀγών, μάχη
certātim μετὰ ἀμίλλης
certe καὶ certo βεβαίως
certo -avi... ἀγωνίζομαι, μάχο-
μαι, ἀμιλλῶμαι
certus -a -um βεβαιός, ὠρισμένος

cerva -ae θηλ. ἡ ἔλαφος
cervix -icis θηλ. αὐχὴν
cervus -i ἄρσ. ὁ ἔλαφος
cesso -avi... ὀκνῶ, βραδύνω, παύω
cetēri -ae -a οἱ λοιποὶ
cetērum ἄλλὰ
charta -ae θηλ. χάρτης, γράμμα
cibus -ūs ἄρσ. τροφή
cicatrix -icis θηλ. οὐλή
cicer -ēris οὐδ. ἐρέβινθος
cingo -nxī -nctum -nctere ζών-
νυμι
cinis -nēris ἄρσ. τέφρα
circa ἐπίρ. καὶ πρόθ. περίξ, περί τι
circensis -e ἵπποδρομικός
circiter ἐπίρρ. καὶ πρόθ. περίξ,
περί τι
circulāris -e περιφερῆς
circūlus -i ἄρσ. κύκλος
circum ἐπίρρ. πρόθ. περίξ, περί τι
circumāro -avi... περιαρῶ
circumdo -dēdi -dātum -dāre
περιβάλλω, περιτειγίζω, περι-
κυκλῶ
circumdūco -dūxi -ductum -ere
περιάγω
circu(m eo circu(m)ii circu(n)u)-
tum -ire περιέρχομαι
circumfēro -tulī -lātum -ferre
περιφέρω
circumfundo -fūdī -fūsum -ere
περιέχω
circumpono -posui -positum
-ere περιτίθημι
circumscribo -scripsi -scriptum
-ere περιγράφω
circumsedeo -sēdi -sessum -se-

dēre περικάθημαι, περικυνκλῶ, πολιορκῶ	clausūla -ae θηλ. ἡ κατάκλεις, τὸ τέλος
circumsīdo -sēdi-sessum-sidēre περικαθίζωμαι, πολιορκῶ	clavus -i ἄρσ. ἥλος, οἶαξ, πορ- φυρᾶ παρυφή
circumsto -stēti -stare περι- σταμαι, περικυνκλῶ	clemens -ntis μονοκ. ἐπιθ. ἤ- πιος, ἐπιεικῆς
circumvenio -vēni-ventum-ire περιέρχομαι, περιβάλλω, περι- κυνκλῶ	clementer ἠπίω-, ἐπιεικῶς
cisalpinus-a-um ὁ ἐπὶ τάδε (πρὸς τὸ μέρος μας) τῶν Ἑλλήνων	clementia-ae θηλ. ἡπιότης, ἐπι- είκεια
citerior -us ὁ ἐνδότερος (πρὸς τὸ μέρος μας)	cliens -ntis ἄρσ. πελάτης
cito -avi... κινῶ	clienta -ae θηλ. πελάτις
citra ἐπίρ. καὶ πρόθ. ἐπὶ τάδε, ἐντὸς	clypeus -i ἄρσ. ἄσπις
civīcus -a -um πολιτικός	cocles -itis μονοκ. ἐπίθ. μονό- φθαλμος
civīlis -e ἐμφύλιος	coepi-isse (ρημ. ἔλλιπες) ἠρξόμην
civīs -is ἄρσ. θηλ. πολίτης, πολίτις	coetus -us ἄρσ. συνάθροισις, ὁ- μήγυρις
civitas -atis θηλ. πόλις, πολιτεία	cogitatio -ionis θηλ. σκέψις
clades -is θηλ. συμφορά, ζημία	cogito -avi... σκέπτομαι
clam ἐπίρρ. κρύφα	cognatio -ionis θηλ. συγγένεια
clamīto -avi... (ἀνα)βοῶ	cognōnen -itis οὐδ. ἐπωνύμιον
clamo -avi... βοῶ, κραυγάζω	cognomentum -i οὐδ. ἐπωνύμιον
clamor -ōris ἄρσ. κραυγὴ	cognōnīno -avi... ἐπνομάζω
clandestīnus-a -um κρύφιος	cognosco -nōni -nītum -ere κα- τομανθάνω, γινώσκω
clangor -ōris ἄρσ. ἤχος, πάταγος	cogo coggi coactum -ere ἀναγ- κάζω
claresco clarui clarescere ἐκ- λάμπω	cohibeo -ui -itum -ere συνέχω, κολύω
clarus -a -um σφής, λομπρὸς	cohois -itis θηλ. κοόρις (τάγμα)
classicum -i οὐδ. τὸ πολεμικὸν (σάλπισμα)	colaphus -i ἄρσ. κόλαφος
classicus -um ναυτικὸς	collēga -ae ἄρσ. συνάρχων
classis is- θηλ. τάξις, στόλος	collīgo -lēgi -lectum -ere συλ- λέγω
claudio clausi clausum -ere κλείω	collis -is ἄρσ. λόφος
claustrum -i οὐδ. κλειθρον, κλείς	colldco -avi... τοποθετῶ, νυμ- φρεύω

colloquium -ii οὐδ. διάλογος, συνομιλία	commōde καλῶς, κατάλληλως
collōquor -locūtum -lōquī δια- λέγομαι, συνομιλῶ	commōdus -a -um σύμμετρος, κατάλληλος
collum -ī οὐδ. τράχηλος, λαίμηδς	commoneo -ui -itum ἔρε ὑπο- μιμνήσκω, παραινῶ
colo colui cultum -ēre θερα- πεύω, ἐπιμελοῦμαι, λατρεύω	commoneo -mōni -mōtum -ēre (συγ)κινῶ
colonia -ae θηλ. ἀποικία, κλη- ρουχία	communio -īvi -itum -ire ὀχυρῶ
color -ōris ἄρσ. χρῶμα	communis -e κοινὸς
columba -ae θηλ. περιστέρη	communiter ἀπὸ κοινοῦ
comes -ītis ἄρσ. θηλ. ὀπαδὸς, ἑταῖρος, ἀκόλουθος	commūto -avi... (συμ)μεταβάλλω
comis -e φιλόφρων	como compsi comptum -ere κοσμῶ
comitas -atis θηλ. φιλοφροσύνη	compar-paris μονακ. ἐπίθ. ἴσος
comitatus -us ἄρσ. ἀκολουθία	comparatio -ionis παρασκευή, σύγκρισις
comiter φιλοφρόνως	compāro -avi... παρασκευάζω, συγκρίνω
comitia -orum οὐδ. πληθ. ἐκ- κλησία (τοῦ λαοῦ)	compello -avi... προσαγορεύω, προσφωνῶ
comitium -īi οὐδ. τὸ ἐν τῇ ῥω- μαϊκῇ ἀγορᾷ ἐκκλησιαστή- ριον, τὸ κομίτιον	compello -pūli -pulsum -ēre συνωθῶ, ἀναγκάζω
comitor -atum -ari ἀκολουθῶ, συνοδοεῦω	comperio -pēri -pertum -ire καταμανθάνω
commeātus -us ἄρσ. μεταφορά, ἐπιτήδεια, προμήθεια στρα- τεύματος	compes -pēdis θηλ. πέδη
commendo -avi... παραδίδω, συνιστῶ	compilo -avi... διορθάζω
commentarium οὐδ. ἢ us ἄρσ. -īi ὑπόμνημα	comptum -ī οὐδ. τριόδος
commiŕgo -avi... μετοικῶ	complector -plexum -plectī πε- ριβάλλω ἐναγκαλιζομαι
commilito -ōnis ἄρσ. συστρα- τιότης	compleo -ēvi -ētum -ēre πληρῶ
committo -misi -missum -ere συμπέμπω, πράττω (κακόν), παραδίδω	complexus -us ἄρσ. ἐναγκαλι- σμός
	comploratio -ionis θηλ. ὀλο- φυρμός
	complorātus-us ἄρσ. ὀλοφυρμός
	complures -a πάμπολλοι, αι, -a
	compōno -posui -positum- ēre

συντίθημι, διευθετῶ, καταπαύω	concutio -cussi -cussum -ēre διασσεῖω, διαταράττω
compro -ūtis μονοκ. ἐπίθ. ἐγκρατής, κύριος	condemno -avi... καταδικάζω
compositum -i οὐδ. συμφωνία	condicio -ionis θηλ. ὄρος, συμφωνία
comprehendo -ndi -nsum -ndere συλλαμβάνω, περιλαμβάνω	condiscipulus -i ἄρσ. συμμαθητής
comprimo -pressi -pressum -primere καταπιέζω	conditor -oris ἄρσ. ἰδρυτής, κτίστης
comprobo -avi... ἀποδέχομαι	condo -didi -ditum -ēre ἰδρῶω, κτίζω
concedo -cessi -cessum -cedere χωρῶ, ὑποχωρῶ, παραχωρῶ	condono -avi... δωροῦμαι
concelebro -avi... συχνάζω, σπουδάζω, ἐπιμελοῦμαι, ἐσπράζω	condūco -duxi ductum -ducere συνάγω, μισθοῦμαι
concha -ae θηλ. κόγχη (εἶδος θαλασσοῦ ὀστράκου)	confercio -fersi -fertum -ire στοιβάζω, φορτώνω, πληρῶ
concido -cidi -ēre καταπίπτω	confero -tulī -latum -ferre συγκομίζω, (συν)εισφέρω
concilio avi... συμφιλιῶ	confessio -ionis θηλ. ὁμολογία
concilium -iī οὐδ. συναγωγή, σύνοδος	confestim πάραυτα, παρευθὺς
concinnitatis -tatis θηλ. ἄρμονία, κομψότης	conficio -fēci -fectum -ficere ἐπιτελῶ, φέρω εἰς πέρας, καταπονῶ, φονεύω
concupio -cēpi -ceptum, -cipere συλλαμβάνω	confido -fissum -ēre πέποιθα, θαρρῶ
concito -avi... παρορμῶ, κεντῶ	configo -fixi -fixum -figere διαπερῶ, διατρύπῶ
conclāmo -avi... βοῶ, ἐπικαλοῦμαι, συγκαλῶ	confirmo -avi... βεβαιῶ
concordia -ae θηλ. ὁμόνοια	confiteor -fessum -fiteri ὁμολογῶ
concupisco -pīvi (iī) -pītum -piscere σφόδρα ἐπιθυμῶ, ὀρέγομαι	conflagro -avi... καταφλέγω, καταφλέγομαι
concurro -curri -cursum -ēre συρρέω, συντρέχω, συμπλέκομαι	confligo -flixi -flictum -ēre συγκρούω, συμπλέκομαι
concursum -us ἄρσ. συρροή, συμπλοκή	conflo -avi... φυσῶ, ἐκτριπίζω
	confluo -uxi -ēre συρρέω
	confodio -fōdi -fossum -ēre διορύττω, διατρύπῶ

confugio -fūgi -fugitum -ēre καταφεύγω	conscribo -psi -ptum -ēre κα- ταγράφω
confundo -fūdi -fūsum -ēre συγ- χέω, ταράττω	consēcro -avi... καθιερωῶ ἀφιερωῶ, con-sensus -us ἄρσ. συμφωνία, ὁμοφροσύνη
conscro -gessi -gestum -gerere συγκομίζω, συσσωρεύω	consentaneus -a -um σύμφωνος, ἀνάλογος
congradior -gressum -grēdi συν- έρχομαι, συμπλέκομαι	consentio -nsi -nsum -ntire συμ- φωνῶ
congressio -ionis θηλ. συνάντη- σις, συμπλοκή	consequor -secūtum -ēqui ἀ- κολουθῶ, καταδιώκω, ἐπι- τυγχάνω
congressus -us ἄρσ. σύνοδος, συνάντησις, συνδιάλεξις, συμ- πλοκή	conscro -rui -rtum -ēre συνείρω, συνάπτω
congruo -ui -ēre συμφωνῶ, συμ- βιβάζομαι	conscro -sēvi -sītum -ēre κα- τασπείρω, καταφεύγω
conicio -jēci -jectum -jicere συμβάλλω, συνάγω, συμπε- ραίνω	conservo avi... φυλάττω, δια- σφύζω
conjugium -ii οὐδ. συζυγία, γάμος	consessus -us ἄρσ. συνεδρία, σύλλογος
conjungo -nxi -netum -ēre συ- ζεύγνυμι, συνδέω	considero avi... θεωρῶ
conjuratio -ionis θηλ. συνω- μοσία	conscido -sēdi -sessum -ēre κα- θέζομαι, κάθημαι
conjuro -avi... συνωμοτῶ	consilium -ii οὐδ. βουλή, σκέψις
conjux -ūgis ἄρσ. θηλ. ὅ, ἡ σύ- ζυγος	consisto -stiti -ēre (καθ)ίστα- μαι, σταματῶ
conor -ātum -ari προσπαθῶ, ἐπιχειρῶ	consobrinus -i ἄρσ. ἐξάδελφος
conquiro -quisivi -quisitum -ēre καταζητῶ, ἀναζητῶ, ἐρευνῶ	concolor -atum -ari παρηγορῶ
consalūto -avi... χαιρετίζω	conspetus -us ἄρσ. ὄψις, θέα, ἄποψις
conscendo -ndi -nsum -ēre ἀ- ναβαίνω, ἐπιβαίνω	conspicio -spexi -spectum -ēre θεῶμαι, θεωρῶ, βλέπω
conscisco -scivi -scitum -ēre συ- ναποφασίζω, καταδικάζω εἰς...	conspicuus -a -um καταφανής, περίβλεπτος
consciūs -a -um συνειδῶς	conspiratio -ionis θηλ. συνω- μοσία
	conspiro avi... συνωμοτῶ

- constans-ntis σταθερός, στερεός, ασφαλής
- constantia -ae θηλ. ευστάθεια, αποφασιστικότητα
- consternó avi... ἐκπλήττω, προῶ
- constituo -uī ūtum -ēre (καθ)- ἵστημι, ἰδρύω, ἀποφασίζω
- consto-stiti-stitum-āre ἵσταμαι, συνίσταμαι
- consuesco -suēvī -suētum -suescere συνηθίζω
- consuetūdo -īnis θηλ. συνήθεια
- consul -ūlis ἄρσ. ὕπατος
- consulāris -e ὑπατικός, ὁ χρηματίας ὕπατος
- consulātus -us ἄρσ. ὑπατεία
- consūlo -luī -litum -ere βουλευόμεαι, συμβουλευόμεαι
- consulto -avi... σκέπτομαι, φροντίζω
- consultum -i οὐδ. δόγμα, ἀπόφασις
- consūmo -sumpsi -sumptum -ere καταναλίσκω
- consumptio -ionis θηλ. δαπάνη
- consurgo-rexi-rectum -ēre ἐγείρομαι, ἀνίσταμαι
- contemno -tempsi -temptum -ēre καταφρονῶ
- contemptor-ōris ἄρσ. καταφρονητής
- contemprix -icis θηλ. καταφρονητρια
- contemptio -ionis θηλ. καταφρόνησις
- contemptus -us ἄρσ. καταφρόνησις
- contendo -ndī -ntum -ere (ἐν)-τείνω, διατείνομαι, φιλονεικῶ
- contentio -ionis θηλ. ἔντασις, ἀγών, ἔρις
- conticesco-cuī -ēre (κατα)σιωπῶ
- continentia -ae θηλ. ἐγκράτεια
- contineo-tinui-tentum -ere συνέχω, συγκρατῶ
- contingo tigi -tactum -ēre ἐγγίζω, συμβαίνω
- continuo -avi... συνεχίζω
- continuo συνεχῶς
- continuas -a -um συνεχῆς
- contio -ionis θηλ. σύνοδος, ἐκκλησία, δημηγορία
- contra πρόθ. ἐναντίον, ἀντικρῶ
- contrādico dixi dictum -ēre ἀντιλέγω, ἐναντιοῦμαι
- contrāho-traxi-tractum -ēre συσπῶ, συνάγω, συμφωνίαν κἀμνω
- contrarius -a -um ἐναντίος
- controversia -ae θηλ. ἀμφιλογία, ἀμφισβήτησις
- contubernālis -e σύσκηνος, ὁμόσκηνος, σύνοικος
- contumelia -ae θηλ. ὕβρις
- contumeliōsus -a -um ὕβριστικός
- contundo -tūdi -tūsum -ēre (κατα)συντριβῶ
- contus -i ἄρσ. κοντὸς
- conubium -i οὐδ. γάμος, συνοικέσιον
- convalesco -luī -ēre ἐπιρρώνυμαι, ἀναρρώνυμαι
- convecto -avi... συγκομίζω
- convēho -vexi -vectum -ere συγκομίζω

convello -velli -vulsum -ere ἀποσπῶ, ἐκριζῶ	crates ἢ cratis -is θηλ. πλέγμα, (πλεγμένο, καλάθι, κοφίνι...)
convenio -venī -ventum -ire συνέρχομαι	creber -bra-brum συχνός
conventus -us ἄρσ. σύνοδος, συν- άθροισις	credo -dīdī -ditum-ere πιστεύω
converto -verti -versum -ere περιστρέφω, μεταστρέφω	cremo -avi... καιώ
conviciū -i οὐδ. κραυγή, λοι- δορία, μομφή	creo -avi... δημιουργῶ
convivium -i οὐδ. συμπόσιον	crepida -ae θηλ. ὑπόδημα
convoco -avi... συγκαλῶ, συν- άγω	crepitus -us ἄρσ. κρότος, θόρυβος
coorigo coortum coorigi συνε- γείρομαι, συνανίσταμαι	cresco crevi cretum -ere αυξά- νομαι
cophinus -i ἄρσ. κόφινος, κά- λαθος	crimen -mīnis οὐδ. ἔγκλημα, κα- τηγορία
coria -ae θηλ. ἀφθονία, ἐξουσία	criminos -atum -ari κατηγορῶ- αἰτιῶμαι
coripse ἀφθόνως	crinis -is ἄρσ. κόμη, τρίχες
coquus -i ἄρσ. μάγειρος	cruciatus -us ἄρσ. βάσανος, τι- μορία
coram ἐπίρ. καὶ πρόθ. ἐνώπιον	crucio -avi... βασανίζω
corium -i οὐδ. δέσμα	crudelis -e σκληρός, ὠμὸς
corneus a -um κεράτινος	crudelitas -tatis θηλ. ὠμότης- σκληρότης
cornu -us οὐδ. κέρας	crudeliter ὠμῶς, ἀγρίως
corona -ae θηλ. στέφανος	cruentus -a -um αἰμόφυρτος καθημαγμένος
corono -avi... στεφανώνω	crumena -ae θηλ. βαλάντιον
corpus -oris οὐδ. σῶμα	cruor -oris ἄρσ. αἷμα (φονευμέ- νου ἢ πληγωμένου)
corrigo -rexi -rectum -ere διορθῶ	crus cruris οὐδ. κνήμη
corripio -ripui -reptum -ripere συναρπάζω	crux -cis θηλ. σταυρός
corrumpo -rūpi -ruptum -ere (δια)φθείρω	crystallinus -a -um κρυστάλλινος
corruo -rui -ere καταπίπτω	cubiculum -i οὐδ. κοιτῶν
cortex -tīcis ἄρσ. φλοιός, φελλός	cubitus -us ἄρσ. κατάκλισις, κοίτη
corvinus -a -um κοράκειος	cubo cubui cubitum -are κατα- κεκλιμένος εἶμι
corvus -i ἄρσ. κόραξ	cujas -atis? ποδαπός;
cos cotis θηλ. ἀκόνη	culcita -ae θηλ. στρώμα, προσ- κεφάλαιον

culmen -mīnis οὐδ. κορυφή	de πρόθ. μετ' αφαιρ. περί, ἀπό,
culpa -ae θηλ. αἰτία, πταῖσμα	ἐκ, παρὰ
cultellus -i ἄρσ. μαχαίριον	dea -ae θηλ. θεὰ
culter -tri ἄρσ. μάχαιρα	deambūlo -avi... περιπατῶ
cultus -us ἄρσ. θεραπεία, περι-	deauratio -ionis θηλ. (ἐπι) χρύ-
ποίησις, καλλιέργια	σωσις
cum πρόθ. μετ' αφαιρετ. σύν, μετὰ	debeo -bui -bitum -ēre ὀφείλω
cum ἢ quum σύνδ. χρον. αἰτιολ.	debilis -e ἀσθενής, ἄνευρος, ἀ-
ἐναντιωμ. ὅτε, ἐπειδή, ἂν καὶ	δύνατος
cunctatio -ionis θηλ. μέλλησις,	debilito -avipαραλύω, ἐξασθενίζω
ὄκνος	debitor -ōris ἄρσ. ὀφειλέτης
cunctor -atum -ari μέλλω, ὀκνῶ	decēdo -cessi -sessum -ēre ὑπο-,
cuncti -ae -a σύμπαντες	ἀποχωρῶ, ἀποθνήσκω
cupiditas -tatis -θηλ. ἐπιθυμία	decem δέκα
cupido -inis θηλ. πόθος, ἔρως	December -bris ἄρσ. Δεκέμβριος
cupidus -a -um ἐπιθυμητικός,	decemvir -viri ἄρσ. εἰς τῶν δέκα
ἐπιθυμῶν	ἀνδρῶν (ἀρχόντων)
cupio -ivi(ii) -itum -ēre ἐπιθυμῶ	decennium -ii οὐδ. δεκαετία
cupressus -i ἢ -us θηλ. κυπά-	decerno decēvi decētum -ēre
ρισσος	ἀποφασίζω
cur ? διατί ;	decerpo -psi -ptum -ēre (ἀπο)-
cura -ae θηλ. φροντίς	δρέπω
curia -ae θηλ. φράτρα βουλευ-	decet (ἀπρόσ.) decuit decēτεπρο-
τήριον	σῆκει
curo -avi... φροντίζω	decido -cidi -ēre (κατα)πίπτω
cursu succurī cursum -ēre τρέχω	decimus -a -um δέκατος
cursus -us ἄρσ. δρόμος (πορεία)	decipio -cēpi -ceptum -ēre ἀ-
curūlis -e ἐπιδίφριος, ἀρμάτιος	πατῶ, δελεάζω
custodia -ae θηλ. φρουρά, φυ-	declāro -avi... δηλῶ, φανερόν
λακή, φύλακες	ποιῶ
custodio -ivi -itum ire φυλάττω	declīno -avi... κλίνω, ἀποκλίνω
custos -ōdis ἄρσ. θηλ. φύλαξ	decōro -avi... κοσμῶ
cutis -is θηλ. δέρμα, χρώς	decrētum -i οὐδ. δόγμα, ψήφι-
damno -avi... (κατα)δικάζω	σμα, γνώμη
damnum -i οὐδ. ζημία, βλάβη	decurio -ionis ἄρσ. δέκαρχος, ἡ-
daps -pis καὶ πληθ. dapes θηλ.	γερμῶν δέκα ἀνδρῶν
εὐωχία, ἐδέσματα	decus -ōris οὐδ. κόσμημα

decutio -cussi -cussum -ere ἀ- ποινάσω	dehonestamentum -i οὐδ. (κατ)- αἰσχύνη
dedecet (ἀπροσ.) cuit -cere οὐ προσθήκει	dein, deinceps, deinde ἔπειτα
dedecus -coris οὐδ. ὄνειδος, ἀ- τιμία	dejicio -jēci -jectum -ere κα- ταρρίπτω, καταβάλλω
deditio -ionis θηλ. παράδοσις	delabor -lapsum -labi (κατ)ὀλι- σθαίνω, καταπίπτω
dedo dedidi deditum -ere παρα- δίδω	delecto -avi... τέρω
dedūco -uxi -ductum -ere κα- τάγω, ἀπάγω	delectus -us ἄρσ. καταγραφὴ στρατιωτῶν, στρατολογία
defatigatio -ionis θηλ. κόπωσις, κάματος	deleo -ēvi -ētum -ere καταστρέφω
defectio -ionis θηλ. ἀπόστασις ἔλλειψις	delibero -avi... σκέπτομαι
defectus -us ἄρσ. ἀπόστασις, ἔλ- λειψις	deliciatus -a -um τρυφερός, ἄβροδ
defendo -ndi -nsum -ere ὑπερα- σπίζω	deliciae -arum θηλ. πληθ. ἄβρό- της, τρυφή
defensio -ionis θηλ. ὑπεράσπισις	deligo -avi... (ἐπι)δέω
defero detuli delatum deferre κομίζω, φέρω, ἄγω (κάτω)	deligo -lēgi -lectum -ere ἐκλέγω
defessus -a -um κεκμηκός	delitescō -litui -ere ἀποκρύ- πτομαι
deficio -fēci -fectum -re ἀπο- λείπω, ἀφίσταμαι, ἐκλείπω, ἐπιλείπω	demergo -avi... μετοικῶ
defigo -xi -xum -ere (κατα)πή- γνύμι	demisse ταπεινῶς, τεταπεινω- μένως
deflecto -xi -xum -ere κάμπω, πρὸς τὰ κάτω κλίνω	demitto -misi -missum -ere κα- ταπέμω
deformitas -tatis θηλ. δυσμορ- φία	demo dempsi demptum -ere ἀ- φαιρῶ
delungor -nctum -ngi (ἐκ) ἐπι- τελῶ def. vitā ἀποθνήσκω.	demum τέλος (ἐπίρ.) μόνον
degener -ēris μονοκ. ἐπίθ. ἕκ- φυλος, ἀγενής	denarius -ii ἄρσ. δηνάριον (δραχμῆ)
dego degi degere διάγω, ζῶ	denego -avi... (ἀπ)ἄρνοῦμαι
	denique τέλος ἐπίρρ.
	dens dentis ἄρσ. ὀδὸς
	denūdo -avi... (ἀπο)γυμνῶ
	denuntio -avi... ἀγγέλλω, κηρύττω
	desculo -atum -ari καταφιλῶ
	depello -puli -pulsum -ere ἀπε- λαύνω, ἐξωθῶ

deperere -ii -itum -ire ἀπόλλυμαι	desponso -avi... ἐγγυῶ, μνηστεύω
depono -posui -positum -ere ἀποτίθημι	(εἰς τινα τὴν θυγατέρα μου)
deporto -avi... κομίζω (κάτω)	destino -avi... (πρὸ) ὀρίζω
deposco -poposci -eredapaitō, aītō	destringo -nxī -ctum -ere σύρω
deprecor -atum -ari (καθ) ἱκετεύω (μὴ γένεσθαι τι)	(ξίφος)
deprehendo -ndi -nsum -ere κατα-συλλαμβάνω	desum defui deesse ἔλλείπω
deprimo -pressi -pressum -ere καταπιέζω	desūmo -mpsi -mptum -ere ἐκλέγω, λαμβάνω τι κατ' ἐκλογὴν
deripio -ripui -reptum -ere ἀφαιρῶ, ἀποσπῶ βιαίως	desūper ὑπερθεν, ἄνωθεν
descendo -ndi -nsum -ere καταβαίνω	detego -xi -ctum -ere ἀποστεγάζω, ἀποκαλύπτω
descisco -scivi -scitum -ere ἀφίσταμαι, μεθίσταμαι	deterreo -ui -itum -ere φοβίζω, ἀποτρέπω
describo -psi -ptum -ere ἀντιγράφω, διαγράφω, διηγούμαι	detestor -atum -ari ἀπεύχομαι
desero -rui -rtum -ere καταλείπω	detineo -tinui tentum -ere κρατῶ μακράν, κατέχω
desiderium -ii οὐδ. πόθος	detrāho -xi -ctum -ere ἀποσπῶ
desidero -avi... ποθῶ	detracto -avi... ἀποποιούμαι, (ἀπ) ἄρνούμαι
designo -avi... σημειῶ, ἐκλέγω	detrimentum -i οὐδ. ζημία, βλάβη
desilio -livi ἢ -luisultum -ire καταπηδῶ	deturbo -avi... καταβάλλω, καταροίπτω
desimo (-ii) -itum -ere παύω, παύομαι	deus -i ἀρσ. θεός, dea θηλ. θεά
desipio -pui -pēre ἀνόητός εἰμι	devasto -avi... ἐρημῶ
desisto destiti destitum -ere ἀφίσταμαι παύομαι	deveho -vexi vectum -ere κομίζω (κάτω)
despero -avi... ἀπελπίζω, ἀπελπίζομαι	deverto -rti -rsum -ere ἀποτρέπω, καταλύω
despicio -spexi -spectum -ere θεωρῶ ἀφ' ὑψηλοῦ, καταφρονῶ	devincio -vinci -vinctum -ire (τατα)δέω, δένω
despondeo -spondi -sponsum -spondere ὑπισχνούμαι, μνηστεύω	devinco -vici -victum -ere κατανικῶ
	devius -a -um ὁ ἔξω τῆς ὁδοῦ, ἐρημικὸς
	devolo -avi... καταπέτομαι
	devoveo -vovi -votum -ere ἀφιερῶ

- dexter dextera καὶ dextra dextera καὶ textrum δεξιὸς
 diadema -matis οὐδ. διάδημα
 Diana -ae θηλ. ἡ Ἄρτεμις
 dicax -cācis μονοκ. ἐπίθ. λάλος
 dicio -ionis θηλ. ἀρχή, ἐπικρά-
 τεια, κυριαρχία
 dico -xi -ctum -ere λέγω
 dictator -ōris ἀρσ. δικτάτωρ
 dictatura -ae θηλ. δικτατορεία
 dicerium -ii οὐδ. λόγος, φρά-
 σις
 dicto-avi... συχνάκις λέγω, ὑπα-
 γορεύω
 dictum -i οὐδ. ῥῆμα, λόγος
 didūco -xi -ctum -ere ἄγω καὶ
 φέρω τῆδε κάκεισε· διακινῶ
 dies -ei ἀρσ. καὶ θηλ. ἡμέρα
 differo distūli dilatatum differe
 διασκοπίζω, ἀνοβάλλω
 difficilis -e δύσκολος
 difficultas -tatis θηλ. δυσκολία
 diffido -fisum -fidere δυσπιστῶ
 diffluo -uxi -xum -ere διαρ-
 ρέω
 digero -gessi -gessum -ere δια-
 κομίζω, διακοσμῶ, διατάττω
 digitus -i ἀρσ. δάκτυλος
 dignitas -atis θηλ. ἀξία, ἀξίω-
 σις, ἀξίωμα
 dignor -atum -ari ἀξιῶ, ἀξιοῦμαι
 dignus -a -um ἀξιος
 digredior -gressum -grēdi δια-
 χωρίζομαι, ἀπέρχομαι
 diligens -ntis μονοκ. ἐπίθ. ἐπι-
 μελής
 diligenter ἐπιμελῶς
 diligentia -ae θηλ. ἐπιμέλεια
 diligo dilexi dilectum -ere ἀ-
 γαπῶ, ἐκλέγω
 diluo lui -lūtum -ere διαβρέχω,
 διαλύω
 dimicatio -ionis θηλ. διαμάχη
 dimico -avi... (δια)μάχομαι
 dimitto -misi -missum -ere δια-
 πέμπω
 dimoveo -mōvi -mōtum -ere δια-
 κινῶ, διαχωρίζω
 Dirae, arum θηλ. πληθ. αἱ Ἑ-
 ρινύες
 dirigo -rexi -rectum -ere διευ-
 θύνω
 dirimo -remi remptum -ere δι-
 αιρῶ, χωρίζω
 diripio -ripui -reptum -ripere
 διαρπάζω
 diruo -rui -rūtum -ere κατα-
 βάλλω, κατασκάπτω
 discēdo -cessi -cessum -ere (ἀ-
 πο)χωρίζομαι, ἀπέρχομαι
 discerpo -rpsi -rptum -ere δια-
 σπῶ, διασπαράττω
 discipulina -ae θηλ. μάθησις
 disco -didici discere μανθάνω
 discordia -ae θηλ. διχόνοια
 discordo -avi... διχονοῶ
 discrimen -minis οὐδ. διάκρισις,
 κίνδυνος
 discurro -curri -cursum -ere τρέ-
 χω τῆδε κάκεισε
 discus -i δίσκος
 discutio -cussi -cussum -cutere
 διασεῖω, τινάσσω
 disertus -a εὐγλωττος

disjicio -jeci -ectum -ere δια- ρίπτω	diuturnitas -tatis θηλ. (πολυ)- χροσιότης
dispar -āris μονοκ. ἐπίθ. ἄνιστος	diversus -a -um διάφορος
dispergo -rsi rsum -ere δια- σκορπίζω, διασκορπίζομαι	diverto -rti -rsum -ere διαφέρω, χωρίζομαι, διαζεύγνυμαι
displiceo -cui -ctum -ere ἀπα- ρέσκω	dives divitis μονοκ. ἐπίθ. πλού- σιος
dispono -posui -positum -ere διατίθημι, ὀρίζω	divido -vīsi -visum -ere διαιρῶ
disputo -avi... διαλογίζομαι, πραγματεύομαι	divinitus ἐπίρ. θεόθεν
dissensio-onis θηλ. διχογνωμία	divinus -a -um θεῖος
dissensus -us ἄρσ. διχόνοια	divitiac -arum θηλ. πληθ. πλου- τος
dissentio-sensi-sensum-ire δι- χογνωμῶ, διαφωνῶ	do dēdi dātum dare δίδω
dissero -serui -sertum -ere δια- λέγομαι, πραγματεύομαι	doceo -cui -ctum -cēre διδάσκω
dissimilis -e ἄνόμοιος	doctor -oris ἄρσ. διδάκτωρ, δι- δάσκων
dissimilitudo -inis θηλ. ἀνο- μιότης	doctrīna -ae θηλ. διδασκαλία, μάθησις
dissimulo -avi... προσποιού- μαι ὅτι δὲν ἔχω τι ὅπερ ἔχω, ἀποκρύπτω	doleo -lui -ere λυπούμαι, ἀλγῶ
dissipō -avi... διασπείρω, δια- ρίπτω	dolium -ii οὐδ. πίθος
dissuadeo -suāsi -suāsum -dēre ἀποτρέπω, δὲν ἀφίνω	dolor -ōris ἄρσ. λύπη, ἄλγος
distrāho -xi -ctum -ere διασπῶ	dolōse δολίως
distribno -ui -ūtum -ere δια- νέμω	dolus -i ἄρσ. δόλος
distingo -nxi -ctum -ere σύρω, διασπῶ	domicilium -ii οὐδ. κατοικία
disturbo -avi... διαταράττω, δια- σκορπίζω	dominatio -ionis θ. κυριαρχία, dominatus -us ἄρσ. δεσποτεία
ditesco -ere πλούσιος γίνομαι, πλουτῶ	domīnor -atum -ari δεσπόζω, κυριαρχῶ
diu ἐπίρ. (ἐπι) πολὺν χρόνον	domīnus -i ἄρσ. κύριος, δεσπότης
	domo -ui -ūtum -are δαμάζω
	domus -us θηλ. οἰκία
	donec ἕως
	dono -avi... δωροῦμαι
	donum -i οὐδ. δῶρον
	dormio -ivi -tum -ire καθιεύδω
	dos dotis θηλ. προίξ
	draco -ōnis ἄρσ. δράκων

dubito -avi... ἀμφιβάλλω, διστάζω	edoceo -cui -ctum -ere (ἐκ)δι-
dubium -ii οὐδ. ἀμφιβολία	δάσχω
ducendi -ae -a διακόσιοι -αι- α	educatio -ionis θηλ. ἀνατροφή,
duco -xi -ctum -cere ἄγω, ὀδηγῶ	ἀγωγή
du dum ἀπὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου	educator -oris ἀρσ. ὁ ἀνατρέφων
dulcis -e γλυκὺς	(παιδαγωγός)
dum ὅτε, ἐν ᾧ, ἕως νῦν	edūco -avi... ἀνατρέφω, παιδα-
dummodo σύνδ. ἀρκεῖ μόνον	γωγῶ
dumtaxat » » »	edūco -xi -ctum -ere ἐξάγω
duo -ae -o δύο	effemīno -avi... ἐκθηλύνω
duodecim δώδεκα	effero extuli elātum effere ἐκ-
duodecimus -a -um δωδέκατος	φέρω, ἀνυψῶ
duplex ἴσις μονοκ. ἐπιθ. διπλοῦς	efficio -fēci -fectum -ere ἀπερ-
duplico -avi... διπλασιάζω	γάζομαι
duro -avi... διαρκῶ, ὑφίσταμαι,	efflegito -avi... ἀπαιτῶ
ἀντέχω	effuo -xi -xum -ere ἐκρέω
durus -a -um σκληρός, στερεός	effodio -fōdi -ōssum -ere ἐκσκά-
dux ducis ἀρσ. θηλ. ἡγεμῶν	πτω, ἐξορύττω
e ἢ ex πρόθ. μετ' ἀφαίρ. ἐκ (ἐξ)	effugio -fūgi -fugitum -ere ἐκ-
ebur -oris οὐδ. ἐλέφαντος ὀδοῦς	φεύγω
eburneus -a -um	effundo -fūdi -fūsum -ere ἐκχέω
eburnus -a -um } ἐλεφάντινος	egenus -a -um ἐνδεής, ἄπορος
ecce ἰδοὺ	egeo egui egere ἐνδεής εἶμι
ecquando πότε; ποτέ	Egeria -ae θηλ. (ἢ θεᾷ) Ἑγερία
ecquis ecqua ecquod ἢ ecquid	egredior egressum egredi ἐκ-
τίς; τί;	βαίνω, ἐξέρχομαι
ecquisnam ecquaenam ecquod-	egregius -a -um ἐξαιρετός, ἐξοχος
nam ἢ ecquidnam τί; τί;	ejicio ejeci ejectum ejicere ἐκ-
edax -ācis μονοκ. ἐπιθ. ἀδηφά-	βάλλω, ῥίπτω ἕξω
γος.	elabor elapsum elabi ἐξολι-
edico -xi -ctum -ere κηρύττω,	σθαίνω, ἐκφεύγω.
διατάττω	eleganter κομψῶς, γλαφυρῶς
edictum -i οὐδ. κήρυγμα, διά-	elegantia -ae θηλ. κομψότης,
ταγμα	γλαφυρία
edo edidi editum -ere ἐκδίδω,	elido -si -sum -ere ἐκκρούω, ἐξ-
ἐκφέρω	ωθῶ, ἐκθλίβω
edo edī csum -ere ἐσθίω	eligo elēgi electum -ere ἐκλέγω

eloquentia -ae θηλ. εὐγλωττία	erumpo -rupi ruptum -ere ἐκ- ρήγγνυμι, -μαι
elucesco -luxi -ere ἐκλάμπω	eruo erui erutum -ere ἐξορύττω
emineo -ui ere ἐξέχω, προέχω	esca -ae θηλ. ἔδεσμα, δέλεα
emitto -misi -missum -ere ἐκ- πέμπω, ἀφίημι	etiam προσέτι, ἀκόμη
emio emi emptum -ere ἀγοράζω	etiamsi εἰ καὶ
emollio -ivi -itum -ire ἐκμα- λάσσω	etsi εἰ καὶ
emptor -oris ἀρσ. ἀγοραστής	evado evasi evasum -ere ἐκ- βαίνω, ἐξέρχομαι
en idou	evenio evēni eventum -ire ἐξέρ- χομαι, ἀποβαίνω
enarro -avi... διηγούμαι	eventus -us ἀρσ, ἐκβασίς, ἔξοδος
enervo -avi... ἐκνευρίζω	evertō -rti-rsum -ere ἀνατρέπω, καταστρέφω
enim διότι	evito -avi... ἐκφεύγω
eniteo -tui -ere { ἐκλάμπω	evoco -avi... καλῶ ἔξω
enitescō -tui -ere	exacerbat̄us -a um πικραμένος, δυσαρεστημένος
ensis -is ἀρσ. ξίφος	exacerbo -avi... πικραίνω
eo τόσον· αὐτοῦ, αὐτόσε	exactor -oris ἀρσ. ἐκτελεστής
eo ivi (ii) itum ire πορεύομαι	exanimis -e ἄψυχος, νεκρὸς
epistola -ae θηλ. ἐπιστολή	examino -avi... ἀφαιρῶ τὴν ζωὴν, φονεύω
epulae -arum θηλ. πληθ. ἐδέ- σματα, εὐωχία	exanimus -a um ἄψυχος, νεκρὸς
epulor -atum -ari εὐωχοῦμαι	exardesco -rsi ere ἀνάπτω, ἀνα- φλέγομαι
eques -itis ἀρσ. ἵππεὺς	exaro -avi... ἀροτριῶ
equester -stris -stre ἵππικὸς	exaspero -avi... ἐκτραχύνω
equitatus -us ἀρσ. ἵππικόν, ἵπ- πευσις.	excalceo -avi... (ἐξ) ὑπολύω, βγά- ζω τὰ ὑποδήματα
equito -avi... ἵππεύω	excedo -ce si -cessum -ere ἐκ- χωρῶ, ἐξέρχομαι
equus -i ἀρσ. ἵππος	excellens -ntis μονοκ. ἐπιθ. ἐξέ- χων, ἔξοχος
erga πρόθ. μετ. αἰτ. πρός	excello -celli -celsum -ere ἐξέ- χω, ὑπερέχω
ergo λοιπὸν	excelsum -a -um ἐξέχων, ὑψηλός
erigo -rexi -rectum -rigere ἀ- νορθῶ	
eripio eripui ereptum -ere ἔξαο- error -oris ἀρσ. πλάνη [πάζω	
erubescō -bui -re ἐρυθριῶ	
erudio -ivi -itum -ire ἐκπολιτίζω, ἐκπαιδεύω	

excio -civi -citur -cire (ἐξ)ἐ- γείρω	expavesco -pāvi -ēre πτοῦμαι, ἐκπλήττομαι
excipio -cēpi -certum -ēre ἐξαι- ρω, λαμβάνω	expedio -īvi(ii) -itum -ire ἀπο- λύω, ἀπαλλάττω, παρασκευά- ζω, ἐκστρατεύω
excito -avi... ἐγείρω, παρορμῶ	expeditio -ionis θηλ. ἐκστρα- τεία
exclāmo avi... ἀναβοῶ, ἐκφωνῶ	expello expūli expulsum -ēre ἐξωθῶ, ἐκβάλλω
exclūdo -clūsi -clūsum -ēre ἀ- ποκλείω	expento -ndi -nsum -ēre στα- θμῶμαι, ἀποτινῶ
excōlo -colui -cultum -ere δια- πονῶ, ἐξεργάζομαι	expergiscor experrectum ex- pergisci ἐξεγείρομαι
excusatio -ionis θηλ. ἀπολογία	experimentum -oud. πείρα, δο- κιμῆ
excūso -avi... ἀπολογεῖσθαι	experior expertum -iri πειρῶ- μαι, δοκιμάζω
excutio -cussi -cussum cutere ἐκτινάνω, ἐξάγω βιαίως	expers -rtis μονοκ. ἐπίθ. ἄμοι- ρος, ἀμέτοχος
exemplum -i ουδ. παράδειγμα	experto -ivi -itum -ēre ἐπιθυ- μῶ, ζητῶ
exeo exii exitum exire ἐξέρχομαι	exprio -avi... ἐξαγνίζω, καθαίρω
exerceo -cui -citur -ēre ἀσκῶ, γυμνάζω	explorator -oris ἀρσ. ἐξεταστής, κατάσκοπος
exercitatio -ionis θηλ. ἀσκήσις	exploro -avi... ἐξετάζω, κατα- σκοπεύω, κατοπτεύω
exercitus -us ἀρσ. στρατός	expromo -posui -positum -ēre ἐκ- τίθημι
exhibeo -ui -itum -ēre παρέχω	expusco -posci -positum -ēre ἐξετῶ, ἀπαιτῶ
exigo exēgi exactum -ēre ἐξάγω, ἐξελαύνω	expositio -ionis θηλ. ἐκθεσις
exiguus -a -um βραχύς, μικρός	expromo -pressi -pressum -ēre ἐκπιέζω, ἐκθλίβω, ἐκφράζω
exilis -e λεπτός	exprombro -avi... (ἐξ) ὄνειδίζω
eximius -a -um ἐξαιρετός	expromto -prompsi -promptum -ēre ἐξαιρῶ, ἐξάγω (ἐκ τοῦ ταμειτηρίου)
eximo exēmi exemptum -ēre ἐ- ξαιρῶ	
existimatio -ionis θηλ. ὑπόλη- ψις, γνώμη, δόξα	
existimo -avi... νομίζω	
exitium -ii ουδ. ἀπώλεια, ὄλεθρος	
exitus -us ἀρσ. ἔξοδος	
exordium -ii ουδ. ἀρχή, προοί- μιον	
exortior exortum -iri ἀνατέλλω γίγνομαι	

- expugnatio -ionis θηλ. ἄλωσις, κυρίευσις
 expugno -avi... ἐκπολιορκῶ, κυριεύω (διὰ πολιορκίας)
 exquiro quisivi -quisitum -ere ἐξιστορῶ, ἐξετάζω, ἐρωτῶ
 exsccror -atum -ari καταρῶμαι
 exsequiae -arum θηλ. πληθ. κηδεία, ἐκφορὰ
 exsere -rui -rtum -ere ἐξερίω, ἐξάγω
 exsilio exsilii exsultum -ire ἐξάλλομαι, ἐκπηδῶ
 exsiliium -ii οὐδ. ἐξορία
 existo existi existere ἐξανίσταμαι, ἀναφαίνομαι
 exsolvo -solvi solutum -ere (ἐκ)λύω, ἀποτίνω
 exspectatio -ionis θηλ. προσδοκία
 exspecto -avi... προσδοκῶ
 exspiro -avi... ἐκπνέω
 exstinguo -uxi -nctum -ere ἄποσβέννυμι
 exsto existi extare ἐξέχω, ὑπάρχω
 extruo -struxi -structum -ere κατασκευάζω
 exsugo -suxi -suctum -ere ἐκμυζῶ
 exsul -ulis μονοκ. ἐπίθ. ἐξόριστος, φυγάς
 exsulo -avi... ἐξόριστός εἰμι
 exsilio -avi... σικρῶ
 extemplo ἐπίρ. πάρευθὺς
 externus -a -um ἐξωτερικός, ξένος
 exterreo -ui -itum -ere ἐκπλήττω
 exterus -a -um ὁ ἔξω ξένος
 extimesco -timui -ere (ἐκ)φοβοῦμαι
 extollo extuli -elatum -ere ἐξαίρω, ἀναβάλλω
 extra ἐπίρ. καὶ πρόθ. μετ' αἰτ. ἔξω
 extraho -traxi -tractum -ere ἐξελκύνω, σύρω ἔξω
 extraordinarius -a -um ἔκνομος, ἀήθης, ἐξαιρετικὸς
 extrēmus -a -um ἔσχατος
 exuo -ui -utum -ere ἐκδύω
 exuro exussi exustum -ere κατακαίω
 fabrico -avi... } κατα-
 fabricor -atum -ari } σκευάζω
 fabula -ae θηλ. μῦθος
 facere ἀστείως, κομψῶς
 facitiae -arum θηλ. πληθ. ἀστεῖοι λόγοι
 factus -a -um εὐτράπελος, ἀστεῖος
 facies -ei θηλ. ὄψις
 facilis -e εὐκόλος
 facinus -poris οὐδ. ἔργον (καλόν, κακόν)
 facio feci factum -ere ποιῶ
 factio -ionis θηλ. πράξις, πολιτικὴ μερὶς
 factum -i οὐδ. ἔργον, πράξις
 facultas -atis θηλ. εὐκολία, εὐκαιρία
 facundus -a -um εὐφραδής
 fallo fefelli falsum -ere σφάλλω (τινὰ) ἀπατῶ
 falsus -a -um ψευδής
 fama -ae θηλ. φήμη

fames -is θηλ. πείνα	ferox -ōcis μονοκ. επίθ. θρα-
familia -ae οἰκογένεια, οἰκέται, οἶκος	σύς, ἄγριος, ὄμος
familiaris -e οἰκειός	ferreus -a -um σιδηροῦς
familiaritas -tatis θηλ. οἰκειότης	ferrum -i οὐδ. σίδηρος
familiariter οἰκειώς	ferus -a -um ἄγριος, θηριώδης
fanum -i οὐδ. ἱερόν, ναός	fervidus -a -um θερμός, ζέων
far farris οὐδ. ζέα, ἄλευρον	fessus -a -um κεκμηκώς, κατα-
fascia -ae θηλ. δέμα, σπάργανον	βεβλημένος
fascis -is ἀρσ. δέσμη* πληθ. fas-	festinanter ταχέως, μετὰ σπουδῆς
ces -ium δέσμη ῥάβδων	festinatio -ionis θηλ. σπουδή, ἔπειξις
fastus (-a-um) dies ἡμέρα δικά-	festino -avi... σπεύδω, ἐπείγομαι
σιμος· fasti (dies) κατάλογος	festus -a -um ἑορταστικός, ἑορ-
δικασίμων ἡμερῶν· fasti πί-	τάσιμος
νακες ἀρχόντων ἐπίσημοι, χροنيὰ	fetialis -is εἰρηνοποιός
fatigo -avi .. καταπονώ	fictilis -e κεραμεύς, ἐκ κεράμου
fatum -i οὐδ. πεπωμένον χρησμός	figus -us ἢ -i θηλ. συκῆ, σύκον
fauces -ium θηλ. πληθ. λάρυγξ, φάρυγξ, στενὸν	fidelis -e πιστός
faveo fāvi fautum ·ēre εὐνοῶ	fides -ēi θηλ. πίστις
favor -oris ἀρσ. εὐνοία	fiducia -ae θηλ. πεποίθησις
fax facis θηλ. δάξ	fidus -a -um πιστός
felicitas -atis θηλ. εὐτυχία	figo -xi -xum ·ēre (ἐμ) πηγνυμι
felix -icis μονοκ. επίθ. εὐτυχής	figura -ae θηλ. σχῆμα, μορφή, τύπος
femina -ae θηλ. γυνή	filia -ae θηλ. θυγάτηρ
femur ōtis οὐδ. μηρός	filialis -ae θηλ. θυγάτριον
fenēro avi... τοκίζω	filius -i ἀρσ. υἱός
fenēror -atum -ari	filum i- οὐδ. νῆμα
fenus -ōris οὐδ. τόκος	fungo -nxi -ctum ·ēre πλάττω
fere σχεδὸν	finis -i -itum -ire τελειῶ
feriae -arum θηλ. πληθ. ἑορταί, διακοπὰ	finis -is ἀρσ. καὶ θηλ. ὄριον· fi- nes ὄρια χώρας, χώρα
ferio -ire πλήττω, κτυπῶ	finitimus -a -um γείτων
ferme σχεδὸν	fio factus sum fieri γίνομαι
fero tuli latum ferre φέρω, ὑπο-	firmitas -tatis θηλ. στερεότης
μένω, διηγοῦμαι	firmitas -tatis θηλ. στερεῶ, βεβαίῳ
	firmus -a -um στερεός, βέβαιος

flagellum -i οὐδ. μάστιξ	fortiter ἀνδρείως, ἰσχυρῶς
flagito -avi... ἀπαιτῶ	fortitudo -inis θηλ. ἀνδρεία,
flagro -avi... φλέγομαι, καίομαι	ἰσχύς
flamen -inis οὐδ. πνεῦμα, φύσημα	fortuitus -a -um τυχαῖος αὐτό-
flamen -inis ἄρσ. ἱερεὺς	ματος
flamma -ae θηλ. φλόξ	fortuna -ae θηλ. τύχη
flexibilis -edξιο δάκρυτος, θρηνηώδης	forum -i οὐδ. ἀγορὰ
flecto -xi -xum -ere κάμπτω	foveo fōvi fotum -ere θάλλω,
fleo -evi -etum -ere δακρῶω,	θεραπεύω, περιποιούμαι
θρηνῶ	fragor -ōris ἄρσ. θραῦσις, πά-
flo flavi flatum flare φυσῶ,	ταγος, κρότος
πνέω	frango frēgi fractum -ere
floreo -ui -ere ἀνθῶ, ἀκμάζω	θραύω, ῥήγνυμι
fluctus -us ἄρσ. ῥοή, ῥύσις, ῥεῦμα	frater fratris ἄρσ. ἀδελφός
flumen -inis οὐδ. ῥεῦμα, ποταμός	fraternus -a -um ἀδελφικός
fluvius -ii ἄρσ. ποταμός, ῥεῖ-	fraudo -avi... ἀπατῶ
θρον	fraus fraudis θηλ. ἀπάτη
foculus -i ἄρσ. μικρὰ ἐσχάρα,	frenūmi -i οὐδ. {
πυρὰ	freni -orum ἄρσ. { χαλινός
focus -i ἄρσ. ἐσχάρα, ἐστία, πυρὰ	frequens -ntis μονόκ. ἐπίθ. συ-
foedero -avi... συνάπτω σπονδίας,	χνός, πυκνός
συνθήκην	frequenter συχνῶς
foedus -ēris οὐδ. συνθήκη	frequentia -ae θηλ. πυκνότης,
fons fontis ἄρσ. πηγή	πληθός
foras ἐπίρ. κινήσεως, ἔξω	frequento avi... συχνάζω, συχνὰ
fores -ium θηλ. πληθ. θύρα θύραι	ποιῶ τι
foris ἐπίρ. στάσεως, ἔξω	fretum -i οὐδ. πορθμός
forma -ae θηλ. μορφή	fretus -a -um πεποιθώς
formidolōsus -a -um περιδεής,	frigidus -a -um ψυχρός
φοβερός	frons frondis θηλ. φύλλωμα
fors fortis θηλ. τύχη	κλάδος με φύλλα
forsan {	frons frontis θηλ. μέτωπον
forsitan { ἴσως	fructus -us ἄρσ. καρπός
fortasse {	frugalitas -tatis θηλ. χρηστότης,
forte κατὰ τύχην, τυχαίως	σωφροσύνη
fortis -e ἀνδρείος, ἰσχυρός, δυ-	frumentarius -a -um τοῦ σίτου,
νατός	σιτικός

frumentor-ātum-ari ἐπισιτίζομαι	gemīno -avi ...διπλασιάζω
frumentum -i οὐδ. σῖτος	gemīnus-a -um διπλοῦς, δίδυμος
fruoꝛ fructum frui ἀπολαύω	gemma -ae θηλ. λίθος πολύτιμος, δακτυλιόλιθος
frustra μάτην	gemo -ui -itum -ēre στεναίζω, κλαίω
fuga -ae θηλ. φυγή	gener -ēri γαμβρὸς
fūgio fūgi fugitum -ēre φεύγω	gens -ntis θηλ. γένος, φύλον, ἔθνος
fugo -avi...φυγαδεύω	genu -us οὐδ. γόνυ
fulgeo lsi -ēre ἀστράπτω, λάμπω	genus -eris οὐδ. γένος, γενεά, εἶδος
fulmen -īnis οὐδ. κεραυνὸς	gero gessi gestum gerēre φέρω, πράττω
fumo -avi...καπνίζω	gesto -avi...φέρω
funāle -is οὐδ. σχοινίον	gestus -us ἄρσ. σχῆμα χειρονομία
funda -ae θηλ. σφενδόνη	gigno genui genitum -ēre γεννῶ
funditor -ōris ἄρσ. σφενδονήτης	gladiator -ōris ἄρσ. ξιφομάχος, μονομάχος
funditus ἐπίρρ. ἐκ βάθρων, ἐκ θεμ·λίων	gladius -iī ἄρσ. ξίφος
fund) fudi fusum -ēre χέω	gloria -ae θηλ. δόξα
fundus -i ἄρσ. πυθμῆν, ἀγρός, κτῆμα	glorior -atum -ari καυχῶμαι, ἀλαζονεύομαι
funēbris -e νεκρικός, ἐπιτάφιος	gloriōsus -a -um ἔνδοξος, ἀλα- ζονικός
functor functum fungi ἐπιτελῶ, ἐκτελῶ	gradus -us ἄρσ. βῆμα, βαθμὸς, βαθμῖς
funicūlus -i ἄρσ. μικρὸν σχοινίον	gramineus -a -um χόρτινος, πο- ώδης
funis -is ἄρσ. σχοινίον	grandis -e μέγας
funus -ōris οὐδ. νεκρὸς, θάνατος, κηδεία	granum -i οὐδ. κόκκος, χόνδρος
fur furis μονοκ. ἐπίθ. κλέπτῃς	graphium -iουδ. γραφίον, γραφίς
furax -ācis μονοκ. ἐπίθ. ἄρπαξ, πολὺ κλέπτῃς	grates θηλ. πληθ. χάριτες
furca -ae θηλ. δίκρανον	gratis ἐπίρρ. δωρεὰν
furcula -ae θηλ. μικρὸν δίκρανον	gratia -ae θηλ. χάρις
furor -ōris ἄρσ. μανία	gratulatio -ionis θηλ. τὸ συγ- χαίρειν, συγχαρητήριον
fustis -is ἄρσ. σκυτόλον, σκυτάλη	
galea -ae θηλ. κράνος, περικε- φαλαία	
gallus -i ἄρσ. ἀλέκτωρ	
gaudium -iī οὐδ. χαρὰ	
gaza -ae θηλ. θησαυρὸς	

gratūlor -atum -ari συγχαίρω	heres -ēdis μονόκ. ἐπίθ. κληρο-
gratus -a -um εὐάρεστος	νόμος
gravis -e βαρὺς	heri χθὲς
gravitas -tatis θηλ. βαρύτης	heu ! φεῦ !
graviter βαρέως	hibernus -a -um χειμέριος, χει-
gravor -ātum -āri βαρύνομαι,	μερινὸς
ἄχθομαι	hiems -nis θηλ. χειμῶν
gremium -ii ἄρσ. κόλπος, γόνατα	hilare ἱλαρῶς, εὐθύμως
grex gregis ὄρσ. ἀγέλη	hilaris -e ἱλαρός, εὐθυμος
gubernātor -oris ἄρσ. κυβερνήτης	hilaritas -tatis θηλ. ἱλαρότης
gymnasium -ii οὐδ. γυμνάσιον,	hinc ἐνθένθε, ἐντεῦθεν
γυμναστήριον	hirundo -inis θηλ. χελιδὼν
habeo -ui -itum -ēre ἔχω	hodie σήμερον
habilis -e εὐχερής, κατάλληλος	homo -inīnis ἄρσ. θηλ. ἄνθρωπος
habitatio -ionis θηλ. διαμονή,	honestas -tatis θηλ. τιμότης
κατοικία	honestus -a -um τίμιος, ἔντιμος
habito -avi... κατοικῶ	honor -ōris ἄρσ. τιμὴ
habitus -us ἄρσ. διάθεσις, κατά-	honorificus -a -um τιμητικός,
στασις	ἔντιμος
haedus i ἄρσ. ἔριφος	honōro -avi... τιμῶ
haedīnus -a -um ἐρίφειος	hora -ae θηλ. ὥρα
haereo haesi haesum -ēre ἐμπέ-	horrendus -a -um φορικτός, φο-
πηγα, εἶμαι ἐμπεπηγμένος	βερός
haesitatio -ionis θηλ. ἀπορία,	horreum -i οὐδ. (σιτ) ἀποθήκη
διαπόρησις	horror -ōris ἄρσ. φρίκη, τρόμος
haesito -avi... ἐμπέπηγα, ἀπορῶ	hortor -atum -ari προτρέπω
halitus -us ἄρσ. (ἀνα)πνοή	hortus -i ἄρσ. κήπος
hamus -i ὄρσ. ἄγκιστρον	hospes -itis μονοκ. ἐπίθ. ξένος
hasta -ae θηλ. δόρυ	(φίλος)
haud οὐ, οὐχι	hospitium -ii οὐδ. φιλοξενία
haudquaquam οὐδαμῶς	hospitus -a -um ξένος, φίλος,
haurio hausi haustum -ire ἀντλῶ	ξενίζων, ξενιζόμενος
habēto -avi... ἀμβλύνω	hostilis -e πολέμιος, ἐχθρικός
herba -ae θηλ. χλόη, βοτάνη	hostiliter πολεμῶς, ἐχθρικῶς
Hercūles -is ἄρσ. ὁ Ἡρακλῆς	hostis -is ἄρσ. θηλ. πολέμιος,
hereditas -atis θηλ. κληρονομία,	ἐχθρός
διαδοχή	huc ἐπίρ. κινήσεως, ἐδῶ

humanitas -tatis θηλ. ἀνθρωπό- της, ἀνθρωπισμός, μόρφωσις	illūdo -lūsi -lūsum -ēre ἐμπαίζω
humānus -a -um ἀνθρώπινος, φιλόανθρωπος	illustris -e ἐπιφανής, ἔνδοξος
humīlis -e ταπεινός	imāgo -inis θηλ εἰκὼν
humior -ōris ἄρσ. ὑγρότης, ὑ- γρασία	imbecillis -e imbecillus -a -um ἄσθενής, ἄ- δύνατος
hydra -ae θηλ. ὕδρα	imbellis -e ἀπόλεμος
ibi ἐνταῦθα	imber -bris ἄρσ. ὄμβρος, ὑετός, βροχή
ico ici ictum -ēre βάλλω, παίω, τύπτω, foedus ico συνθήκην ποιούμαι	imbuo -ui -ūtum -ēre (ἐμ)βάπτω μιαίνω παιδεύω
ictus -us ἄρσ. κτύπημα	imitor -atum -ari μιμούμαι
ideo διὰ τοῦτο	immatūrus -a -um ἄωρος, πρό- ωρος
idoneus -a -um ἐπιτήδειος, κα- τάλληλος	impietor -ōris μονόκ. ἐπίθ. ἀ- μνήμων
idus -uum θηλ. πληθ. αἱ εἰδοὶ	immensus -a -um ἄμετρος, ἄπειρος
igitur λοιπὸν	immineo -ui ēre ἐπικρέμαμαι, ἐπαπειλῶ
ignārus -a -um ἀγνοῶν, ἀγνωστος	immino -ui -ūtum ēre ἐλάττω, μειῶ
ignavia -ae θηλ. κωθρότης, ὀκ- νηρία	immīto -mīssi -mīstum -ēre εἰς- πέμπω, ἐμβάλλω
ignis -is ἄρσ. πῦρ	immo βεβαίως, τοῦναντίον, ἀκό- μη και
ignobilis -e ἀγνωστος, ἄδοξος	immobilis -e ὁ(μετα)κίνητος
ignominia -ae θηλ. ἀτιμία, ὄ- νειδος	immōlo -avi...θύω, θυσιάζω
ignorantia -ae θηλ. ἀγνοία	immortalis -e ἀθάνατος
ignōro -ari... ἀγνοῶ	impar -aris μονοκ. ἐπίθ. ἄντιστος
ignosco -novi -notum -ēre συγ- χωρῶ	impatiens -ntis μονοκ. ἐπίθ. μὴ ἀνεχόμενος, ἀνυπόμονος
ignōtus -a -um ἀγνωστος	impedimentum -i οὐδ. κώλυμα, ἐμπόδιον
illic ἐκεῖ	impedio -ivi -itum -ire κωλύω, ἐμποδίζω
illīco παρευθῶς	impello -pūli -pūsum -ēre ὠθῶ
illuc ἐκεῖσε	impendo -ndi -nsam -ēre δαπανῶ
illuceo -luxi -ēre ἐπι - κατα- λάμπω	impensa -ae θηλ. δαπάνη
illucesco -luxi -ēre ἀρχίζω νὰ λάμπω, φωτίζω	

imperātor -ōris ἄρσ. ἀρχηγός, αὐτοκράτωρ	μετ' ἀφαιρετ. ἐν ἐπι...
imperatorius -a -um ὁ τοῦ ἀρ- χηγοῦ, αὐτοκρατορικός	inambūlo -avi... περιπατῶ
imperfectus -a -um ἀτελής	inauditus -a -um ἀνήκουστος
imperium -ii οὐδ. ἀρχή	incalesco -ui -ēre θερμαίνομαι, καίομαι
impero -avi... διατάσσω	incautus -a -um ἀ(προ)φύλακτος
impresso -avi... κατορθῶ	incedo cessi-cessum -ēre χωρῶ, προβαίνω
impressus -us ἄρσ. ὄρμη, ἔφοδος	incendium -ii οὐδ. πυρκαϊά, ἐμ- πρησμός
impriger -gra -grum ἄοκνος, πρόθυμος	incendo-ndi -nsum -ēre ἀνάπτω, καίω
impringo -pēgi -pactum -ēre προσκρούω, προσάπτω, ὠθῶ	inceptumt -i οὐδ. } ἐπιχείρημα inceptus -us ἄρσ. }
impius -ā -um ἀσεβής	incertus -a -um ἀβέβαιος
implecto -xi -xum -ēre ἐμπλέκω	incesso -ivi ere ὄρμῶ, προσβάλ- λω, ὀνειδίζω
impleo -ēvi -ētum -ēre πληρῶ	incessus -us ἄρσ. βάδισις, εἰς- βολή, ἐπιδρομή
implico -cui (-cavi) cītum (-ca- tum)-are ἐμπλέκω, περιπλέκω	incido-di-ēre ἐμπίπτω, συμβαίνω
impresso-avi... ἐπικαλοῦμαι, ἐκε- τεῶ	incipio (-cēpi) -ceptum -ēre ἀρ- χίζω
impono -posui -positum -ēre ἐ- πιτίθημι, ἐπιβάλλω	incito -avi... παροτρύνω
imprōtens μονόκ. ἐπίθ. ἀνίσχυρος	inclāmo -avi... βοῶ, καλῶ
imprūnis ἐπίρ. ἐν τοῖς πρώτοις, μάλιστα	inclino -avi... κλίνω πρὸς
imprūmo -presse -pressum -ēre ἐμπιέζω, ἐντυπῶ	inclitus -a -um ὀνομαστός, ἐν- δοξος
imprōbus -a -um φαῦλος, κακός	inclūdo -clūsi -clūsum -ēre ἐγ- κλείω
improvisus-a -um ἀπρονόητος, ἀπροσδόκητος	incōla -ae ἄρσ. θηλ. κάτοικος
imprudentia -ae θηλ. ἀσυνεσία	incōlo -colui- -cultum -ēre κα- τοικῶ
imprūbes -ēris μονόκ. ἐπίθ. ἢ	incolūmis -a ἀβλαβής
imprūbis -is ἀνηβος, ἀγένειος	incommodus-a -um δύσχερητος, ἀκατάλληλος
imprūdens -ntis μονοκ. ἐπιθ. ἀναιδής	inconstantia -ae θηλ. ἀστάθεια
imprūntus -a -um ἀτιμώρητος	inconsultus-a -um ἀπερίσκεπτος
in πρόθ. μετ' αἰτιατ. εἰς ἐπι...—	

- inconsulte, -ο ἀπερισκέπτως
 incredibilis -e ἀπίστευτος
 incrēpo -avi (-ui) -atum (-itum)
 -are κροτῶ, κτυπῶ, ἐπιπλήτ-
 τω, ἐπιτιμῶ
 incresco -crescē -ere ἐπαυξάνομαι
 incultus -a -um ἀκαλλιέργητος,
 ἄξεστος
 incuria -ae θηλ. ἀμέλεια
 incursio -ionis θηλ. ἐπιδρομή
 incutio -cussi -cussum -ere ἐν-
 σείω, ἐμβάλλω
 inde ἐντεῦθεν
 index -icis ἄρσ. δείκτης, πίναξ
 indico -avi... δεικνύω
 indico-dixi-dictum -ere κηρύττω
 indictus -a -um ἄρρητος
 indigeo -ui -ere δέομαι, ἀπορῶ
 (τινός)
 indignatio -ionis θηλ. ἀγανά-
 κτησις
 indigne ἀναξίως, ἀδίκως
 indignitas -atis θηλ. ἀναξιότης,
 ἀπρέπεια
 indignor -atum -ari ἀγανακτῶ
 indo indidi inditum -ere ἐπιτί-
 θημι, προσθέτω
 indocilis -e δυσδίδακτος, δυσμα-
 θής
 indoles -is θηλ. ἔμφυτον, χαρα-
 κτήρ
 induco -duxi -ductum -ere εἰ-
 σάγω, προτρέπω, ἐμβάλλω
 induigo -isi -igere χαρίζομαι
 induo -ui -utum -ere ἐνδύω
 industria -ae θηλ. ἐπιμέλεια,
 δραστηριότης
 in eo (-ivi) -ii -itum -ire εἰσερ-
 χομαι, ἀρχίζω
 infacētus -a -um ἀκομπος, ἀηδής
 infandus -a -um ἄρρητος
 infans -antis μονόκ. ἐπίθ. νήπιος
 infectus -a -um ἀτέλεστος
 infelix -līcis μονόκ. ἐπίθ. δυσ-
 τυχής
 infensus -a -um δυσμενής, ἐχθρός
 inferior -us κατώτερος -ον
 infēro intūli illatum inferre
 εἰσφέρω, ἐπιφέρω, ἐπιβάλλω
 infesto -avi... ἐνοχλῶ, λυμαί-
 νομαι, φθείρω
 infestus -a -um ἐχθρός, δυσ-
 μενής
 inficio -fēci -fectum -ere (ἐμ)βά-
 πτω, μαιίνω
 infimus -a -um κατώτατος
 infirmus -a -um ἐπισφαλής, ἀ-
 σθενής
 inflammo -avi... ἀνάπτω, ἐξάπτω
 infligo -xi -ctum -ere ἐμ-, ἐπι-
 βάλω, βιάω
 inflo -avi... ἐμφυσῶ
 informo -avi... διατυπῶ, σχημα-
 τίζω, φαντάζομαι
 infra ἐπίρ. καὶ πρόθ. μετ' αἰτιατ.
 (ὑπο)κάτω
 infūla -ae θηλ. στέμμα, μίτρα,
 διάδημα
 infundo -fūdi -fūsum -ere ἐγχέω
 ingemisco -muis -ere ἐπιστενάζω
 ingenium -ii οὐδ. φύσις, εὐφυΐα,
 πνεῦμα
 ingens -ntis μονοκ. ἐπίθ. ὑπερ-
 μεγέθης

- ingenuus -a -um ἐγγώριος, εὐ-
 γενής, ἐλεύθερος
 ingēro -gessī -gestum -ēre εἰσ-
 φέρω, ἐπιτίθημι
 ingratus -a -um ἀγνώμων, ἀγά-
 ριστος
 ingravesco -ēre βαρύτερος γίνομαι
 ingredior -gressum -grēdi εἰσ-
 βαίνω, ἐμβαίνω
 inhoneste ἀτίμως, αἰσχρῶς
 inimicitia -ae θηλ. ἐχθρα
 inimicus -a -um ἐχθρὸς
 iniquus -a -um ἄνιστος, ἄδικος
 initium -ii οὐδ. ἀρχή
 injicio -jēcī -jectum -ere ἐπιρρί-
 πτω, ἐμβάλλω
 injuria -ae ἀδικία
 [injussus] ἀρσ. ἀφαιρ. injussu
 ἄνευ διαταγῆς
 injustus -a -um ἄδικος
 innotor -notum -noti στηρίζομαι
 ἐπί...
 innocentia -ae θηλ. ἀβλάβεια,
 ἀθωότης
 innoxius -a -um ἀβλαβής, ἀθῶος
 innumerabilis -e ἀναρίθμητος
 innuo -ui -ūtum -ēre ἐπινεύω,
 ἐπισημαίνω.
 inopia -ae θηλ. ἐνδεια ἀντίθ.
 copia.
 inopinatus -a -um ἀπροσδό-
 κητος
 inops -ōpis μονοκ. ἐπίθ. ἐνδεής
 inquam ῥῆμα ἐλλειπές : λέγω
 inquietus -a -um ἀνήσυχος
 insania -ae θηλ. ἀφροσύνη, ἄνοια
 inscendo -ndi -nsium -ēre ἐπιβαίνω
 inscitia -a θηλ. ἀγνοια
 inscius -a -um ἀγνοῶν
 inscribo -psi -ptum -ēre ἐπι-
 γράφω
 insector -atum -ri (κατα)διώκω
 insēquor -secūtum -sēqui ἔπο-
 μαί, διώκω
 insēro -sēvi -sītum -ēre (ἐν)-
 σπείρω, ἐμφυτεύω
 insideo -sēdi -sessum -ēre (ἐπι)-
 κάθημαι
 insidiae -arum θηλ. πληθ. ἐνέ-
 δρα
 insidior -atum -ari ἐνεδρεύω
 insido -sēdi -sessum -ēre (ἐπι)-
 καθέζομαι
 insigne -is οὐδ. ἐπίσημον, πα-
 ράσημον, διακριτικὸν σῆμα,
 σημεῖον ὑπηρεσίας
 insignis -e ἐπίσημος
 insilio -silui -sultum -silire ἐμ-
 πηδῶ
 insinuo -avi...εἰσάγω εἰς τὸν κόλ-
 πον, insinuo me εἰσδύομαι
 insisto -stiti -sistere ἵσταμαι ἐπι-
 σῆτος -a -um ἐμφυτος
 insolens -ntis μονοκ. ἐπίθ. ἀή-
 θης, ἀλαζονικὸς
 insolenter ἀήθως, ἀλαζονικῶς
 insolentia -ae θηλ. ἀήθεια, ἀλα-
 ζονία, ὕβρις
 insolitus -a -um ἀσυνήθης
 inspecto -avi...θεῶμαι, θεωρῶ
 inspicio -spexi -spectum -ere
 ἐπισκοπῶ, θεωρῶ, ἐξετάζω
 inspuo -ui -ēre ἐμπτύω
 instar οὐδ. (ἐλλειπές) δίκην, ὡσάν

inesterno -strāvi -strātum -ēre ἐπιστρωωνύω	interea ἐπίρ. ἐν τῷ μεταξῦ
instituto -ui -ūtum -ēre (καθ') ἴ- στημι, ὀρίζω, παιδεύω	intereo -ii -itum -ire ἀπόλλυμαι
institutum -i οὐδ. ἔθος, παίδευ- σις, ἔθισμός, κανὼν	interfector -ōris ἄρσ. φονεὺς
insto -stiti -stitum -are ἴστα- μαι ἄνωθεν, ἐπικραίμαι, ἐπιμε- λοῦμαι	interficio -feci factum. ēre φο- νεύω
instrumentum -i οὐδ. ὄργανον, βοήθημα	interim ἐπίρ. ἐν τῷ μεταξῦ
instruo -struxi -stuctum -ēre κατασκευάζω, παιδεύω, (πα- ρα)τάττω, παρασκευάζω	interitus -us ἄρσ. ἀπώλεια, θά- νατος
insuesco -suevi -ēre ἐθίζομαι, συνηθίζω	interjicio -jēci -jēctum -ēre πα- ρεμβάλλω
insuētus -a -um ἄσυνήθιστος	intermisceo -miscui -mixtum -ēre ἀναμείγνυμι
insum infui inesse ἐνυπάρχω	intermito -misi -missum -ere διαλείπω, διακόπτω
insuper ὑπεράνω, προσέτι	internecio -ionis θηλ.πανωλεθρία
intactus -a -um ἄθικτος	interpello -avi... διακόπτω, κω- λύω, ἐνοχλῶ
intēger -gra -grum ἀκέραιος, ἄθικτος	interpōno, -posui -positum -ēre παρεντίθημι
intellēgo -lexi -lectum -ēre (κα- τα)νοῶ, καταλαμβάνω	interpretēs -prētis ἄρσ. θηλ. (δι)- ἔρμηνεύς, ἐρμηνευτής
intēpestīve ἀκαιρως	interpretor -atum -ari ἐρμηνεύω
intēpestus -a -um ἄκαιρος, ἀ- κατάλληλος	interrogō -avi... ἐρωτῶ
intendo -ndi -ntum -ēre ἐντεινῶ, ἐπιτεινῶ	interrumpo -rūpi -ruptum -ēre διαρρήγνυμι, διακόπτω
intēntus -a -um προσεκτικὸς	intersum -fui -esse παραγίγνο- μαι, παρευρίσκομαι
inter πρόθ. μετ' αἰτιατ. μεταξῦ, ἐν	intervallum -i οὐδ. διάστημα
intercipio -cepi -ceptum -cipere διακόπτω, προαρπάζω	intervenio -veni -ventum -ve- nire ἐπέρχομαι, συμ-ἐμ-πίπτω
interdīco -dixi -dictum -ēre ἀπα- γορεύω	intexo -texui -textum -ēre ἐνυ- φαίνω, ἐμπλέκω
interdiu ἐπίρ. (κατὰ) τὴν ἡμέραν	intolerabilis -e ἀφόρητος
interdum ἐπίρ. ἐνίοτε	intorqueo -rsi -rtum -ēre (δια)- στρέφω· πάλλω κατὰ τινος
	intra πρόθ. μετ' αἰτιατ. καὶ ἐπίρ. ἐντός, εἴσω

intro -avi... εισέρχομαι	involvere -volvi -volūtum -ēre
introdūco -xi -ctum -ēre εισάγω	περιτυλίσσω
introeo -ivi (ii) -itum -ire εισέρχομαι	ira -ae θηλ. ὀργή
intromitto -misi -missum -ēre	iracundia -ae θηλ. ὀργιλότης,
εισπέμπω, ἀφήνω νὰ εισέλθῃ	ὀργή
intueor -tuītum -eri εισβλέπω,	irascor irātum irasci ὀργίζομαι
ἀποβλέπω	irrevocabilis -e ἀμετάκλητος
intumescō -tui -ēre οἰδαίνομαι,	irrideo -risi -risum -ere ἐπι-
ὀγκοῦμαι	γελῶ, σκώπτω
intus ἐνδον, ἐντός	irrisio -ionis θηλ. } σκῶμμα,
inultus -a -um ἀτιμώρητος	irrisus -us ἀρσ. } χλευασμός
inundo -avi... κατακλύζω	irritus -a -um ἄκυρος, ἀνοφε-
inusitātus -a -um ἀσυνήθης, ἄ-	λῆς, μάταιος.
χρηστος	irrumpro -rūpi -ruptum -ēre
invādo -vāsi -vāsum -ēre ἐπι-	εισπίπτω
βαίνω, ἐμβάλλω, καταλαμβάνω	irruo -ui -ūtum -ēre ῥίπτομαι
invalidus -a -um ἀσθενής, ἀδύ-	εἰς..
νατος	ita οὕτω
invēho -xi -ctum -ēre εισάγω,	itaque ὅθεν
εισχομίζω, ἐπιφέρομαι, εἰσε-	item ὡσαύτως
λαύνω	iter itinēris οὐδ. ὁδός, πορεία
invenio -veni -ventum -ire συν-	itēro -avi... ἐπαναλαμβάνω
αντῶ, ἐξευρίσκω	itērum πάλιν, δευτέραν φορὰν
inventor -oris ἀρσ. (ἐφ)ευρετής	jaceo -cui -ere κεῖμαι
investigo -avi... ἀνιχνεύω, ἀνα-	jaetatio -ionis θηλ. ῥιπτασμός
καλύπτω	jacto -avi... ῥιπτάζω, κανχῶμαι
invicem ἐναλλάξ	jaculum -i οὐδ. ἀκόντιον
invictus -a -um ἀήττητος	jam ἤδη
invideo -vidi -visum -ere φθονῶ	jamdiu, jamdūdum ἤδη, ἀπὸ
invidia -ae θηλ. φθόνος	πολλοῦ
invidiosus -a -um μισητός, φθο-	janua -ae θηλ. θύρα, πύλη
νερός	jocor -atum -ari παίζω, ἀπειθεύο-
inviolātus -a -um ἀπαραβίαστος	μαι, σκώπτω
invisus -a -um μισητός	jocus -i ἀρσ. παιδιά, χαριεντι-
invito -avi... (προσ)καλῶ	σμός, σκῶμμα
invitus -a -um ἄκων	jubeo jussi jussum -ere δια-
	τάττω

judex -icis ἄρσ. θηλ. δικαστής	lacrima -ae θηλ. δάκρυον
judicium -ii οὐδ. κρίσις	lacrimor -atum -aii θρηνηῶ, θα- κρῶ
judico -avi... κρίνω, διδάσκω	lacus -us ἄρσ. λίμνη
jugerum -i οὐδ. πλέθρον, (στρέμμα)	laedo laessi laesum -ere βλάπτω
jugulum οὐδ. ἢ jugulus ἄρσ. -i λαιμός, τράχηλος	laetitia -ae θηλ. εὐθυμία, χαρὰ
jugum -i οὐδ. ζυγός, ῥάχισ (ὄρους) κορυφή	laetus -a -um εὐθυμος, περι- χαρής
jumentum -i οὐδ. ὑποζύγιον (κτῆνος)	laevus -a -um λαίος , ἀριστερός
jungo -nxi -nctum -ere ζεύ- γνυμι, συνδέω	lambo lambi lambitum -ere λείχω
jure δικαίως	lamenta -orum οὐδ. πληθ. θρη- νος, ὄδυρμος
jure -avi... ὁμνῶ	lamentor -atum -ari θρηνηῶ, ὀδύρομαι
jus, juris οὐδ. δίκαιον, δίκη in jus rapio βία εἰς δίκην ἄγω	lamina -ae θηλ. ἔλασμα
jus jurandum γεν. juris jurandi ὄρκος	lancea -ae θηλ. λόγχη, μακρὸν δόρυ
jussum -i οὐδ. διαταγή	lanificium -ii οὐδ. ξεριουργία, ταλασιουργία
[jussus] ἄρσ. ἀφαιρ. jussu κατὰ διαταγήν	lanista -ae ἄρσ. διδάσκαλος τῆς ὀπλομαχικῆς
justitia -ae θηλ. δικαιοσύνη	lapideus -a -um λίθινος
justus -a -um δίκαιος	lapis -pidis ἄρσ. λίθος
juvenis -is ἄρσ. νέος	lapsus -us ἄρσ. ὀλισθημα, σφάλμα
juventa -ae θηλ. νεότης νεο- juventus -tutis λαία ἀγχόνη	laqueus -i ἄρσ. παγίς, βρόχος, ἀγχόνη
juvo jovi jutum juvare βοηθῶ, τέρπω	largior largitum -iri ἐπιδαψι- λεύω, μεγαλοδωρῶ
labes -is θηλ. πτώσις, φθορά, ὄλεθρος, κηλίς	largitio -ionis θηλ. μεγαλοδωρία
labor -oris ἄρσ. πόνος, κόπος	latēbra -ae θηλ. κρυπτήριον
labor lapsum lābi ὀλισθαίνω	lateo -ui -ere κρύπτομαι, λαν- θάνω
labōro -avi... πονῶ, κοπιᾶζω	latro -onis ἄρσ. μισθοφόρος, στρατιώτης, ληστής
lac lactis οὐδ. γάλα.	latus -eris οὐδ. πλευρὸν
laccess -ssivi -ssitum -ere ἐρε- θίζω, προκαλῶ	latus -a -um εὐρύς, πλατύς

laudabilis -e	ἐπαινετός,	levo -avi... κοῦφον ποιῶ, ἐλα-
laudandus -a -um	ἄξιέπαινος	φρύνω
laudo -avi... ἐπαινῶ		lex legis θηλ. νόμος
laurea -ae θηλ. δάφνης φύλλον,		libellus -i ἄρσ. βιβλίον
στέφανος		libens -ntis μονοκ. ἐπίθ. ἄσμενος
laureātus -a -um δαφνηφόρος		libenter ἄσμένως
laurus -i θηλ. δάφνη		liber -era -erum ἐλεύθερος
laus laudis θηλ. ἔπαινος, δόξα		liber libri ἄρσ. βιβλίον
lautus -a -um λελουμένος, λαμ-		liberālis -e ἐλευθέριος
πρὸς		liberalitas -tatis θηλ. ἐλευθε-
laxe χαλαρῶς, ἀνειμένως		ριότης
laxo -avi... χαλῶ, χαλαρώνω		liberi -orum ἄρσ. θηλ. τέκνα
lectica -ae θηλ. κλίνη φορητή,		libero -avi... ἐλευθερῶ
φορεῖον		libertas -tatis θηλ. ἐλευθερία,
lector -oris ἄρσ. ἀναγνώστης		παρρησία
lectulus i- ἄρσ. μικρὰ κλίνη,		libertinus -i ἄρσ. ἀπελεύθερος
κλινίδιον		libertus -i ἄρσ. ἀπελεύθερός τινος
lectus -i ἄρσ. κλίνη		libet libuit ἢ libitum est -ere
legatio -ionis θηλ. ἀποστολή,		ἀπρὸς. ἀρέσκει
πρεσβεία		libido -inis θηλ. ἐπιθυμία, ὄρε-
legatus -i ἄρσ. ἀπεσταλμένος,		ξις, ἡδονή
ὑπαρχος		libra -ae θηλ. λίτρα, ζυγός, στάθμη
legio -ionis θηλ. λεγεὼν		libro -avi... σταθμῶμαι, ζυγίζω,
legitimus -a -um νόμιμος		ἔξετάζω
lego legi lectum -ere συλλέγω,		licentia -ae θηλ. ἐξουσία, ἄδεια,
δρέπω, ἐκλέγω, ἀναγινώσκω		ἀκολασία
lego -avi... ἀποστέλλω, πέμπω		licet licuit ἢ licitum est licere
(πρεσβείαν)		ἔξεισι
lenio -ivi -itum -ite πρᾶννω,		licet σύνδ. ἐναντιωμ. εἰ και
μαλάσσω		licitor -oris ἄρσ. ῥαβδοῦχος
lenis -e ῥᾶος, ἥπιος, μαλακός		ligneus -a -um ξύλινος
leniter ῥᾶως, ἥπιως, μαλακῶς		lineamentum -i οὐδ. γραμμή,
letalis -e θανάσιμος, θανατη-		χαρακτηριστικὸν τοῦ προ-
φόρος		σώπου
levis -e κοῦφος, ἐλαφρὸς		lingua -ae θηλ. γλῶσσα
levis -e ἢ laevis -e λεῖος		littera -ae θηλ. γράμμα, πληθ.
leviter κούφως, ἐλαφρῶς		litterae γράμματα, ἐπιστολή

litterarius -a -um τῶν γραμμάτων litterarius σχολεῖον, σχολή	ludus -i ἄρσ. παιδιὰ, ἀγών, γυμναστήριον, παιδευτήριον
litterātus -a -um γραμματισμένος, λόγιος	lugeo -xi -ctum -ēre πενθῶ, θρηνηῶ
litus -ōris οὐδ. ἄκτῆ, παραλία	lugūbris -e πένθιμος, θρηνητικός
livor -ōris ἄρσ. πελιδνότης, φθόβος	luna -ae θηλ. σελήνη
loco -cavi... ὀρίζω, τάττω εἰς θέσιν, τοποθετῶ· δίδω ἐπὶ ἐνοικίῳ· ὑπανδρεύω (τὴν θυγατέρα μου)	lupa -ae θηλ. λύκαινα
locuples -plētis μονοκ. ἐπίθ. εὖπορος, εὐκατάστατος	lustro -avi... καθαίρω (διὰ θυσιῶν) ἀγνίζω, ἐξετάζω
locuplētō -avi... πλουτίζω (τινὰ)	lux lucis θηλ. φῶς
locus -i ἄρσ. πλῆθ. loci ἢ loca οὐδ. τόπος, χωρίον	luxuria -ae θηλ. τρυφή
longinquus -a -um μακρός, μακροχρόνιος	luxus -us ἄρσ. πολυτέλεια
longus -a -um μακρὸς	machina -ae θηλ. μηχανή
loquax -ācis μονοκ. ἐπίθ. λάλος, φλύαρος	macilentus -a -um ἰσχνὸς
loquor locūtum loqui διαλέγομαι	maeste! εὖγε! ἐμπρός! θάρος!
lorica -ae θηλ. θώραξ	mactō -avi... θυσιάζω, φονεύω
lorum -i οὐδ. ἱμάς, λωρίον	maereo -ui -ēre λυποῦμαι, ὀδύρομαι
lucerna -ae θηλ. λύχνος	maestus -a -um δύσθυμος, κατηφής
lucrum -i οὐδ. κέρδος	magis μᾶλλον
luctatio -ionis θηλ. πάλη, ἀγών	magister *stri ἄρσ. διδάσκαλος
luctus -us ἄρσ. πένθος	magistratus -us ἄρσ. ἀρχή, ἐξουσία, ἄρχων
lucus -i ἄρσ. ἄλλος (ἕρπον)	magnanimitas -tis θηλ. μεγαλοψυχία
ludibrium -i οὐδ. παίγνιον, ἐμπαιγμός, σκῶμμα	magnificentia -ae θηλ. μεγαλοπρέπεια
ludicrus -a -um παιγνιώδης, παιδικὸς	magnificus -a -um μεγαλοπρεπής
ludo lusi lusum -ēre παίζω, ἐμπαίζω	magnitūdo -īnis θηλ. μέγεθος, μεγαλεῖον
	magnopere μὲγάλως
	magnus -a -um μέγας
	majestas -atis θηλ. μεγαλειότης, μεγαλεῖον

maledīco -xi -ctum -ēre κακο- λογῶ	matrōna -ae θηλ. (οἶκο)δέσποινα
maledictum -i οὐδ. κακολογία	matūrus -a -nm ὄριμος
malevolus -a -um δυσμενής, ἐχθρὸς	medicāmen -nis οὐδ. φάρμακον, ιατρικὸν
malo malui malle προτιμῶ	medīcus -i ἄρσ. ἱατρὸς
malus -a -um κακὸς	medītor-ātum -ari μελετῶ, σκέ- πτομαι
mancipium -ii οὐδ. δοῦλος, ἀν- δράποδον	medius -a -um μέσος
mandātum -i οὐδ. ἔντολή δια- mandātus -us ἄρσ. ταγῆ	membrum -i οὐδ. μέλος σώμα- τος
mando -avi... ἐντέλλομαι, δια- τάττω, ἐμπιστεύομαι	memor -ōris μονοκατ. ἐπίθ. μνήμων
mando mandī mansum -ēre μασῶ	memorabilis -e ἀξιομνημόνευτος
mane πρωί, τὴν πρωίαν	memoria -ae θηλ. μνήμη, μνεία, ἀνάμνησις
maneo mansi mansum -ēre μένω	memōro avi... μνημονεύω
manes -ium ἄρσ. αἱ σκιαὶ (τῶν νεκρῶν)	mens mentis... θηλ. διάνοια, νοῦς
manifestus -a -um κατάδηλος	mensa -ae θηλ. τράπεζα
manipūlus -i ἄρσ. σπείρα (μοῖρα στρατιωτῶν)	mentio -ionis θηλ. μνεία, μνήμη
mano -avi... ῥέω, χέομαι, τρέχω (ἐπὶ ὑγρῶν)	mentior -itum -iri ψεύδομαι
manubiae -arum θηλ. λάφυρα, λεία	merces -ēdis θηλ. μισθὸς
manumitto -mīsi -missum -ēre ἀφήνω ἐλευθέρων, ἐλευθερῶ	mereo -ui -ēre ἄξιός εἰμι ἀμοι- mereor -itum -ēri βῆς. τιμωρίας
manus -us θηλ. χεῖρ	mergo -rsi -rsum -ēre δύω, δύο- μαι
mare -is οὐδ. θάλασσα	meridies -ēi ἄρσ. μεσημβρία
maritīmus -a -um θαλάσσιος	merito ἐπίρ. (ἐπ)ἀξίως
marītus -i ἄρσ. σύζυγος	meritum -i οὐδ. ὑπηρεσία, ἐκ- δούλευσις, εὐεργεσία
marmor -ōris οὐδ. μάρμαρον	merītus -a -nm ἄξιος γενόμε- νος (ἀμοιβῆς ἢ τιμωρίας)
marmoreus -a -um μαρμάρινος	metuo -ui -ēre φοβοῦμαι
mater matris θηλ. μήτηρ	metus -us ἄρσ. φόβος
maternus a -um τῆς μητρὸς, μητρικὸς	mico -cui -are πάλλομαι, ἀστρά- πτο
	mīgro -avi... μετοικῶ

miles -ītis ἄρσ. στρατιώτης	moderatio -ionis θηλ. μετριότης, σωφροσύνη
milia -ium οὐδ. πληθ. χιλιάδες	modestia -ae θηλ. σωφροσύνη
militāris -e στρατιωτικός	modicus -a -um μέτριος
militia -ae θηλ. στρατεία, στρατ. θητεία	modius -ii ἄρσ. μόδιος (μέτρον σιτηρῶν)
mittō -avi... στρατεύομαι	modo ἄρτι, ἄρτίως, μόνον
mille χίλιοι	modus -ī ἄρσ. μέτρον, τρόπος...
millies χιλιάκις	moenia -ium οὐδ. πληθ. τεῖχος, τείχη
minae -arum θηλ. πληθ. ἀπειλή, ἀπειλαί	moles -is θηλ. ὄγκος, ὀγκώδης λίθος
Minerva -ae θηλ. ἡ Ἀθηνᾶ	molestia -ae θηλ. ἐνόχλησις
minime ἥκιστα	molestus -a -um ὀχληρὸς
ministerium -ī οὐδ. ὑπηρεσία, χορηγίαι, ἔργον	moliōr molitum -iri μηχανῶμαι
minor -atum -ārī ἀπειλῶ	mollio -ivi -tum -ire μαλακῶν ποιῶ, πραΰνω
minuo -ui -ūtum -ere μειῶ, ἐλαττῶ	mollis -e μαλακὸς
minus ἧττον	molliter μαλακῶς
mirabilis -e θαυμαστός	momentum -ī οὐδ. σηκώνω βά- ρος, ῥοπή, στιγμή (χρόνου)
mirabundus -a -um θαυμάζων, ἐκπληκτόμενος	moneo -ui -itum -ere ὑπομι- μνήσκω
miraculum -ī οὐδ. θαῦμα	monitum -ī οὐδ. ὑπόμνησις, μονίτις -us ἄρσ. παραίνεσις
mirificus -a -um θαυμαστός, θαυμάσιος	mons montis ἄρσ. ὄρος
miror -atum -ari θαυμάζω	monstrum -ī οὐδ. τέρας, ὑπερ- φυσικὸν ὄν
mirus -a -um θαυμαστός	morbis -ī ἄρσ. νόσος
miser -sēra -serum ἄθλιος, δυστυχής	morior moritum mori ἀπο- θνήσκω
misabilis -e οἰκτρὸς, ἐλεεινός, ἀξιοθρήνητος	moror moratum -ari βραδύνω
miseriordia -ae θηλ. οἶκτος, συμπάθεια	mors mortis θηλ. θάνατος
missile -is οὐδ. βέλος	morsus -um ἄρσ. δῆγμα, δῆξις
mitesco -ere πεπαινομαι	mos moris ἄρσ. ἔθος, συνήθεια, τρόπος mores χαρακτήρ
mitis -e πέπων, μαλακός, ἡμε- ρος	motus -us ἄρσ. κίνησις
mitto missi missum -ere πέμπω	

moveo movi motum -ēre κινῶ	nascor natum nasci γεννῶμαι
nox μετ' ὀλίγον	nasus -i ἄρσ. ῥίς
mucro -ōnis ἄρσ. αἰχμή, ξίφος	natālis -e γενέθλιος
muliebriter κατὰ τὸν τρόπον	natio -ionis θηλ. ἔθνος, φυλὴ
τῶν γυναικῶν	[natus] ἄρσ. ἀφαιρετ. natu κατὰ
mulier -ēris θηλ. γυνή	τὴν γέννησιν, κατὰ τὴν ἡλι-
mulio -iōnis ἄρσ. θηλ. ἡνίοχος,	κίαν
ἡμιονηγός	natūra -ae θηλ. φύσις
multa -ae θηλ. ζημία, πρόστιμον	naturālis -e φυσικὸς
multiplex -īcis μονοκ. ἐπίθ.	natus -a -um γεγρονῶς
πολλαπλοῦς	natus -i ἄρσ. υἱός
multidūdo -īnis θηλ. πληθὺς	naufragium -ii οὐδ. ναυάγιον
multo ἐπίρ. πολλῶ, πολὺ	navālis -e ναυτικὸς
multo -avi... ζητῶ, τιμωρῶ	navicūla -ae θηλ. μικρὰ ναῦς
munditia -ae θηλ. καθαριότης,	navigium -ii οὐδ. πλοῖον
mundities -ii θηλ. κομψότης	navīgo -avi... πλέω
municipium -ii οὐδ. ἰσοπολίτις	navis -is θηλ. ναῦς
(πόλις αὐτόνομος, ἧς οἱ κά-	navo pavanavi... μετὰ φιλοπονίας
τοικοὶ εἶχον ἴσα δικαιώματα	ἐργάζομαι τι
πρὸς τοὺς πολίτας τῆς Πώ-	ne τελ. σύνδ. ἵνα μὴ
μης)	nec οὔτε, καὶ οὐ, οὐδὲ
munio -ivi -itum ire ὀχυρῶ	necessarius -a -um ἀναγκαῖος
munus -ēris οὐδ. ἔργον, καθή-	necessitas -atis θηλ. ἀνάγκη
κον, χάρις, λειτουργία	neco -avi... φονεύω
murālis -e τειχικὸς	nedum μὴ ὅτι, πολὺ ὀλιγώτερον
murus -i ἄρσ. τείχος	nefarius -a -um ἀνόσιος
mus muris ἄρσ. μῦς	nefastus -a -um ἀπαίσιος dies
mutatio -ionis θηλ. μεταβολή	nefasti ἡμέραι ἀποφράδες
muto -avi... μεταβάλλω	neglēgo -xi -ctum -ēre ἀμελῶ
mutuus -a -um ἀμοιβαῖος	nego -avi... ἀρνοῦμαι
myrtus -i θηλ. μύρτος	negotium -ii οὐδ. ἀσχολία, ἔρ-
nam διότι	γον
nanciscor nactum nancissi ἐν-	nemo οὐδεὶς
τυγάνω, εὐρίσκω	nempe δηλαδή, βεβαίως
naris -is θηλ. πληθ. pares ῥώ-	nepos -ōtis ἄρσ. ἔγγονος, ἄσω-
θωνες, ῥίς	τος
narro -avi... διηγούμαι	neptis -is θηλ. ἐγγόνη

neque=neq
 nequeo-ἴνι(ii)-ītum-ire ἀδυνατῶ
 nescio-ἴνι-ītum-ire ἀγνοῶ
 neu μηδὲ
 neuter neutra neutrum οὐδέ-
 τερος
 neve μηδὲ
 nex necis θηλ. φόνος
 ni εἰ μὴ
 niger nigra nigrum μέλας
 nihil οὐδέν, μηδέν
 nihilo κατ' οὐδέν, οὐδόλως
 nihilominus οὐδέν ἤττον
 nimium βεβαίως, δηλονότι
 nimis ἄγαν
 nimius -a -um ὑπερβολικὸς
 nimio ἢ nimium=nimis
 nisi εἰμὴ
 nitor nixum (nisum) niti ἐρεΐ-
 δομαι, ἀγωνίζομαι
 no navi natum nare νήχομαι,
 πλέω
 nobilis -e εὐγενής, λαμπρὸς
 nobilitas -atis θηλ. εὐγένεια· οἱ
 εὐγενεῖς
 nocens -ntis μονοκ. ἐπίθ. ἐπι-
 ζήμιος,* βλαβερὸς
 noceo -ui itum -ēre βλάπτω
 noctu νύκτωρ
 noctua -ae θηλ. γλαῦξ
 nocturnus -a -um νυκτερινὸς
 nolo nolui nolle οὐ βούλομαι
 nomen -inis οὐδ. ὄνομα
 nominos-avi... ὀνομάζω
 non οὐ, οὐχί
 nonae -arum θηλ. πληθ. αἱ νῶ-
 ναι (ἢ 5η¹) 7η τοῦ² μηνός)

pondum ὄχι ἀκόμη
 nonne...? οὐ...; δὲν...;
 nonnulli -ae -a τινὲς
 nonnumquam ἐνίοτε
 novus -a -um ἕνατος
 noster nostra nostrum ἡμέτερος
 noto -avi... σημειῶ
 notus -a -um γνωστὸς
 novacula -ae θηλ. ξυρὸς, ξυρά-
 φιον
 novem ἕννεά
 noverca -ae θηλ. μητροία
 novitas -atis θηλ. νεωτερισμός,
 καινότης
 novus -a -um νέος, καινὸς
 nox noctis θηλ. νύξ
 nubes -is θηλ. νέφος
 nubo nupsi nuptum -ēre νυμ-
 φεύομαι
 nudo -avi... γυμνῶ, στερεῶ
 nudus -a -um γυμνὸς
 nullus -a -um οὐδεὶς
 num...? μήπως...;
 numero -avi... ἀριθμῶ
 numerus -i ἀρσ. ἀριθμὸς
 nummus -i ἀρσ. νόμισμα (ἀρ-
 γυροῦν)
 nunc νῦν
 nunquam οὐδέποτε
 nuntio -avi... ἀναγγέλλω
 nuntius -ii θηλ. ἄγγελος, ἀγγε-
 λία
 nuper νεωστί, πρὸ μικροῦ
 nupta -ae θηλ. νύμφη (ὡς πρὸς
 τὸν γαμβρόν)
 nurgus -us θηλ. (ὡς πρὸς τὸν
 πενθερὸν καὶ πενθεράν)

pusquam οὐδαμοῦ	obsisto obstīti obsistere ἀντί-
nūto -avī... νεύω, νευστάζω	σταμαι
nutrix -icis θηλ. τροφός	obsēro -ui -itum -ēre (κατά)
nux nucis θηλ. κάρυον	θορυβῶ
ob πρόθ. μετ' αἰτιατ. διά, ἕνεκα	obstupefacio -fēci -factum -ēre
obeo (obivī) obiī, obitum, obire	ἐκπλήττω
προσέρχομαι, ἀναλαμβάνω, ἀ-	obtempēro -avī... χαρίζομαι
ποθνήσκω	obtineo -ui -tentum -ēre κατέχω
obēsus -a -um ισχνός, παχύς	obtingit ἀπρόσ. obtigit -ēre
objicio objēci objectum -ēre	συμβαίνει, λαγχάνει
παρα-προ-ἐμβάλλω	obtrektor -oris ἄρσ. ὁ διαβάλλ-
objurgo -avī... λοιδορῶ	λων
oblecto -avī... εὐφραίνω	obtrunco -avī... ἀποσφάττω
oblīgo -avī... (ἐπι)δέω, δεσμεύω	obvenio -venī -ventum -venire
oblīno -lēvī -litum -ēre ἐπαλεῖφω	ἀπαντῶ, παραγίγνομαι
oblīquus -a -um λοξός, πλάγιος	obvius -a -um ἐναντίος· obviam
oblīvio -ionis θηλ. λήθη	eo εἰς ἀπάντησιν ἔρχομαι
obliviscor oblītum oblivisci	obvolvo -volvi -volūtum -ēre
ἐπιλανθάνομαι	ἐπικαλύπτω
oblongus -a -um ἐπιμήκης	occasio -onis θηλ. εὐκαιρία
obnoxius -a -um ὑποκείμενος	occāsus -us ἄρσ. πτώσις, δύσις
εἰς...	occīdo cīdi -cāsus -ēre πίπτω,
obrēro -psi -ptum -ēre προσ-	δύομαι
ὑπεισέρπω	occīdo cīdi -cīsum -ēre κατακό-
obruo -ui -ūtum -ēre καταχώ-	πτω, φονεύω
νυμι	occūlo -cului -cultum -ēre
obsaepio -psi -ptum -ire ἀπο-	(ἀπο)κρύπτω
φράττω	occumbo -cubui -cubītum -ēre
obsēro -avī... ἀμαυρῶ	πίπτω, ἀποθνήσκω
obsētrus -a -um σκοτεινός, ἀ-	occūro -avī... καταλαμβάνω
μαυρός	occuro -curri -cursum -ēre
obsēquor -cūtum -qui πείθομαι	προστρέχω, ἀπαντῶ
observo -avī... τηρῶ	octogesimus -a -um ὀγδοηκο-
obses obsīdis ἄρσ. θηλ. ὄμηρος	στός
obsideo -sēdi -sessum -sīdēre	octoginta ὀγδοήκοντα
πολιορκῶ	ocūlus -i ἄρσ. ὀφθαλμός
obsidio -ionis θηλ. πολιορκία	odium -ii οὐδ. μῖσος

- odor -ōris ἄρσ. ὀσμὴ
 offendo -ndi -nsūm -ēre προσ-
 κόπτω
 offero obtūli oblātum offerre
 προσφέρω
 officium -iῖ οὐδ. ἔργον, καθήκον
 olea -ae θηλ. ἔλαια
 oleum -i οὐδ. ἔλαιον
 olim ποτὲ
 omitto -misi -missum -ēre πα-
 ραλείπω
 omniino πάντως, παντάπασι
 omnis -e πᾶς, πᾶσα, πᾶν
 onero -avi... φορτώνω
 opus -eris οὐδ. βᾶρος, φορτίον
 onustus -a -um βεβαρημένος,
 φορτωμένος
 opera -ae θηλ. ἔργον, ἐπιμέλεια
 operio operui opertum -ire κα-
 λύπτω
 opinio -ionis θηλ. γνώμη, δόξα
 oportet -uit -ēre ἀπόρσ. πρέπει
 oppeto -tivi (tii) titum -ēre
 περιπίπτω
 oppidānus -a -um τῆς πόλεως,
 ἀστὸς
 oppidum -i οὐδ. πόλις (ὄχυρά)
 oppono -posui -positum -ēre
 ἀντιτίθημι
 opportunitas -atis θηλ. καταλ-
 ληλότης
 opportūnus -a -um κατάλληλος
 opprimo -pressi -pressum -ēre
 καταπιέζω
 oppugnatio -ati... πολιορκῶ
 ops opis θηλ. βοήθεια, πληθ.
 opes δυνάμεις, πλοῦτος
 optimātes -ium ἄρσ. οἱ ἀριστο-
 κρατικοὶ
 optio -ionis θηλ. ἐκλογή, αἵ-
 ρεσις
 opto -avi... ἐπιθυμῶ
 opulentus -a -um πλούσιος
 opus -eris οὐδ. ἔργον
 ora -ae θηλ. ἀκτὴ, παραλία,
 ἄκρον
 oraculum -i οὐδ. χρησμὸς
 oratio -ionis θηλ. λόγος
 orator -oris ἄρσ. ῥήτωρ
 orbis -is ἄρσ. κύκλος, δίσκος
 orbo -avi... στερεῶ
 orbus -a -um ἐστερημένος, ὄρ-
 φανὸς
 ordino -avi... διατάττω
 ordior orsum -iri ἀρχίζω
 ordo -inis ἄρσ. τάξις
 origo -inis θηλ. ἀρχή, γέννη-
 σις, καταγωγὴ
 orior ortum -iri ἐγείρομαι, ἀνα-
 τέλλω
 ornamentum -i οὐδ. κόσμημα
 ornatus -us ἄρσ. κόσμος, στο-
 λισμὸς
 orno -avi... κοσμῶ
 oro -avi... παρακαλῶ
 ortus -us ἄρσ. ἔγερσις, ἀνατολή
 os oris οὐδ. στόμα, πρόσωπον
 os ossis οὐδ. ὀστοῦν
 osculor -atum -ati ἀσπάζομαι
 osculum -i οὐδ. φίλημα, ἀσπα-
 σμὸς
 ostendo -ndi -tum -ēre δεικ-
 νύω
 ostento -avi... δεικνύω

ostium -ii οὐδ. θύρα, στόμιον, εἴσοδος	parco, parsi ἢ reperci, parsum ἢ parcitum -ēre φειδομαι
otiosus -a -um ἀπράγμων, ἀργός	parcus -a -um φειδωλός
otium -ii οὐδ. σχολή, ἀργία	parens -ntis ἄρσ. θηλ. γονεὺς
ovatio -ionis θηλ. μικρὸς θρίαμβος	pareo -ui -itum -ēre ὑπακούω
ovo -aví... τελῶ μικρὸν θρίαμβον	pario perēri partum -ēre γεννῶ
paciscor pactum pacisci συνθήκην ποιῶμαι	pariter ἴσως
paro -aví... εἰρηνεύω	paro -aví... παρασκευάζω
pactio -ionis θηλ. συνθήκη, συμφωνία	pars partis θηλ. μέρος, μερίς
paene σχεδὸν	partim ἐν μέρει
paenitet -uit -ēre ἀπρόσ. μεταμέλει	partior -itum -iri μερίζω-ομαι
palam ἐπίρ. δημοσίῳ	partus -us ἄρσ. τοκετὸς
Palatium -ii οὐδ. ὁ λόφος Παλατίνος	parum ὀλίγον
pallium -ii οὐδ. ἱμάτιον (ἑλληνικόν)	parumper ἐπ' ὀλίγον (χρόνον)
palor -atum -ari πλανῶμαι	parvulus -a -um πολὺ μικρὸς
palpebra -ae θηλ. βλέφαρον	parvulus -a -um μικρὸς
paludamentum -i οὐδ. χλαμὺς (στρατηγῶν)	parvum ὀλίγον
palus -ūdis θηλ. ἔλος, τέλμα	pasco pavi pastum -ēre ποιμαίνω
palus -i ἄρσ. σκόλοψ, πάσσαλος	passim τῆδε κάκεισε
pando -ndi -nsum -ēre ἀναπετάννυμι, ἀνοίγω, λύω	passus -us ἄρσ. βῆμα (διπλοῦν)
pango perēgi pactum -ēre ἔπιγγυμι	pastor -ōris ποιμὴν
panis -is ἄρσ. ἄρτος	patella -ae λοπάς, πιάτον
par paris μονοκ. ἐπίθ. ἴσος	pateo -ui -ēre ἀνοικτός εἰμι
parabilis -e εὐαπόκτητος	pater -tris ἄρσ. πατήρ
paratus -a -um πρόθυμος	paternus -a -um πατρικὸς
parcimonía -ae θηλ. φειδώ, οἰκονομία	patior passum pati πάσχω, ὑπομένω
	patria -ae θηλ. πατρίς
	patricius -a -um πατρίκιος
	patrimonium -ii οὐδ. πατρικὴ περιουσία
	patrius -a -um πατρικὸς
	patro -aví... ἐκτελῶ
	patrocinium -ii οὐδ. συνηγορία, προστασία

patrōnus -i ἄρσ. προστάτης, πάτρων	perāgo -ēgi -actum -ēre ἐκτελεῶ
patruus -i (ἐκ πατρὸς) θεῖος	perāgro -avi... διέροχομαι
pauci -ae -a πληθ. ὀλίγοι -αι -α	peramoenus -a -um πάνυ τερ- πνός
paulātim ἐπίρ. κατὰ μικρὸν	percello -cilli -culsum -ēre κα- ταβάλλω, καταπλήττω
paulo ἐπίρ. ὀλίγον	percontor -atum -ari ἐρωτῶ νά μάθω
paululum πολὺ ὀλίγον, λιγάκι	percussor -oris ἄρσ. φονεύς, δολοφόνος
paulum ὀλίγον	percutio -cussi -cussum -cutēre πλήττω
pauper -ēris μονοκ. ἐπίθ. πένης	percutio foedus συν- θήκην ποιούμαι
paupertas -atis θηλ. πενία	perditus -a -um ἐξώλης, διε- φθαρμένος
paveo pavi -ēre } πτοοῦμαι,	perdo -didi -ditum -dēre δια- φθείρω
pavesco pavi -ēre } φοβοῦμαι	perdūco -xi -ctum -ēre ἄγω, ὀδηγῶ
pavidus -a -um δειλός	peregrīnus -a -um ξένος
paavor -ōris ἄρσ. δειλία φόβος	perennis -e ἀέναιος
pax pacis θηλ. εἰρήνη	perero -ii -itum -ire ἀπόλλυμαι
paccatum -i οὐδ. ἁμάρτημα, πλάνη	perfero -tulī -lātum -ferre φέρω, διακομίζω
peco -avi... σφάλλομαι	perficio -fēci -ectum -ēre πε- ραίνω
pactus -ōris οὐδ. στήθος	perfidia -ae θηλ. ἀπιστία
pecunia -ae θηλ. χρήματα	perfidus -a -um ἄπιστος
pecus -ōris οὐδ. κτήνη, θρέμματα	perfidio -fōdi -fossūm -fodēre διορύντω
pedes -itis μονοκ. ἐπίθ. πεζός	perforo -avi... διατρύπω
pedicūlus -i ἄρσ. ποδίσκος	perfruo -fructum -frui ἀπο- λαύω
pellicio -lexi -lectum -licere προσελκύνω	perfuga -ae ἄρσ. θηλ. αὐτό- μολος
pellis -is θηλ. δέρμα	perfusio -fūgi -fugitum -fu- gēre καταφεύγω
pello pepūli pulsum -ēre ὠθῶ, ἐξωθῶ	
penātes -ium ἄρσ. πατρῷοι τοῦ οἴκου θεοὶ	
pendeo pendī pensum -ēre κρέμαμαι	
pendo pendī pensum -ēre σταθμῶμαι, ζυγίζω	
penitus ἐπίρ. ἔνδον, ἐντελῶς	
penuria -ae θηλ. σπάνις, ἀπορία	
per πρόθ. μετ' αἰτιατ. διά, ἐπί	

pergō perrexī perrectum -ēre ἐξακολουθῶ, προχωρῶ, σπεύδω	pervōlo -voluī -velle σφόδρα ἐπιθυμῶ
periclitōr -atum -arī ἀποπειρῶ- μαι	pervōlo -avi... διαπέτομαι
periculōsus -a -um κινδυνώδης	pes pedis ἄρσ. πούς
pericūlum -ī οὐδ. κίνδυνος	pestilens -ntis μονοκ. ἐπιθ. λοιμώδης, φθοροποιὸς
perinde (ac) καθώς, ὡς	pestilentia -ae θηλ. λοιμός, λοι- μικὴ νόσος
peritia -ae θηλ. ἔμπειρία	pestis -is θηλ. λοιμός, ὄλεθρος, φθορὰ
perītus -a -um ἔμπειρος	petitio -ionis θηλ. ζήτησις, ὑπο- ψηφίωτης
permaneo -nsi -nsum -ēre δια- μένω	peto (-tvi) -ii -itum -ēre ζητῶ
permitto -mīsi -missum -ēre ἀφήνω	phalērae -arum θηλ. πληθ. κο- σμήματα ἵππων
permūto -avi... μεταβάλλω	pictor -ōris ἄρσ. ζωγράφος
perniciēs -eī θηλ. ὄλεθρος	pictas -atis θηλ. εὐσέβεια
perniciōsus -a -um ὄλεθριος	pignus -ōris οὐδ. ἐνέχυρον, ση- μεῖον
perōro -avi... ἀνακεφαλαιῶ, λέ- γω τὸν ἐπίλογον	pila -ae θηλ. σφαῖρα
perpetuo καὶ perpetuum συνε- χῶς	pileus -i ἄρσ. πῖλος
persaepe πάνυ, πολλάκις	pilum -ī οὐδ. ἀκόντιον
persēquor -secūtum -sēquī διώκω	pilus -i ἄρσ. θρίξ
persolvo -solvi -solūtum -ēre ἀποτίνω, ἀποδίδω	pingo -nxi -ctum -ēre ζωγραφῶ
perspicio -spexi -spectum -spi- cēre διαβλέπω	pinguis -e παχὺς
persto -stīti -stare ἑμμένω, ἐπι- μένω	pirāta -ae πειρατῆς
perstringo -nxi -ctum -ēre συ- σφίγγω	piscis -is ἄρσ. ἰχθύς
persuadeo -suāsi -uāsium -ēre πειθῶ	piscor -ātum -ari ἀλιεύω
pertinet -uit -ēre ἀπρόσ. διήκει	placabilis -e εὐεξίλαστος
pertrāho -xi -ctum -ēre διέλκω	placenta -ae θηλ. πλακοῦς
perturbo -avi... διαταράττω	placeo -ui -ītum -ēre ἀρέσκω
pervenio -vēni -ventum -ire φθάνω	placide ἡσύχως
	placidus -a -um ἡσυχος, ἡρεμος
	placo -avi... πραΰνω, ἡμερόνω
	plaga -ae θηλ. πληγή, κτύπημα
	planta -ae θηλ. φυτὸν
	plaustrum -ī οὐδ. ἄμαξα

plebecula -ae θηλ. πλήθος κατωτάτου λαοῦ	post πρόθ. μετ' αἰτίας. μετὰ
plebeius -a -um πληβεῖος	postea ἐπίρ. ἔπειτα
plebs -bis θηλ. πληθὺς	posterus -a -um ὁ ὕστερος, ὁ ἔπειτα
plecto -ēre πλάττω	posthabēo -bui -bitum -ēre ἔχω ἐν ἤττονι βαθμῶ ἐκτιμήσεως
plenus -a -um πλήρης	posthac ὕστερον
plerique-aeque -aque οἱ πλείονες	postquam ἀφ' οὗ
plumbum -i οὐδ. μόλυβδος	postremo ἐπὶ τέλους
plures ἄρσ. θηλ. πλείονες	postridie { τῇ ὑστεραίᾳ
plurimi -ae -a πλείστοι	postriduo }
plus πλεόν	postulatum -i οὐδ. αἴτημα
poscillum -i οὐδ. ποτήριον, ποτὸν	postulo -avi... (ἀπ)αἰτῶ
proena -ae θηλ. ποινή	potentia -ae θηλ. δύναμις, ἰσχὺς
Proenus -a um Καρχηδόνιος	potestas -atis θηλ. ἐξουσία
poeta -ae ἄρσ. ποιητῆς	potior potitum -īri κύριος γίνομαι
polliceor -itum -ēri ὑπισχνοῦμαι	potior -ius κρείττων, ἰσχυρότερος
pondo κατὰ τὸ βάρος	potius μάλλον
pono posui positum -ēre τίθημι	poto -avi... πίνω
pons pontis ἄρσ. γέφυρα	prae πρόθ. μετ' αἰτίας. πρὸ...
pontifex -icis ἄρσ. ποντίφιξ	praeacūtus -a -um ὠξυμμένος
populāris -e τοῦ λαοῦ	praebeo -bui -bitum -ēre παρήχω
popūlor -atum -ari ληλατῶ	praecēdo -cessi -cessum -ēre προηγοῦμαι
popūlus -i ἄρσ. λαὸς	praeceptor -ōris ἄρσ. διδάσκαλος
porigo -rexi -rectum -ēre προτείνω, ἐκτείνω	praecido -di -sum -ēre κόπτω, ἐμπρὸς
porro ἐπίρ. μακράν, πόρρω, περαιτέρω	praecipio -cēpi -ceptum -ere διδάσκω, ἐντέλλομαι, παραγγέλλω
porta -ae θηλ. πύλη	praecipito -avi... κρημνίζω-ομαι
portendo -nti -ntum -ēre προσημαίνω, προλέγω	praecipue ἐξόχως, μάλιστα
portentum -i οὐδ. τέρας, σημεῖον	
porticus -us θηλ. στοὰ	
porto -avi... κομίζω	
portus -us ἄρσ. λιμὴν	
posco poscosci -scitum -ēre ζητῶ	
possum potui posse δύναμαι	

praeclare μάλα λαμπρῶς
 praeclārus -a -um μάλα λαμπρός,
 ἐπιφανής
 praeco -ōnis ἄρσ. κήρυξ
 praecox -cōcis μονοκ. ἐπίθ.
 πρόωρος, πρόωμος
 praeda -ae θηλ. λεία, λάφυρα
 praedīco -avī... κηρύττω, δηλώ
 praedīco -xi -ctum -ēre προ-
 λέγω
 praedium -iī οὐδ. κτήμα, κτήσις
 praedo -ōnis ἄρσ. ληστής
 praedor -atum -ari ληλατῶ
 praefectus -ī ἄρσ. προϋστάμενος,
 διοικητής
 praefēro -tūli -lātum -ferre
 προσφέρω, προτιμῶ
 praeficio -fēcī -fectum -ēre διο-
 ρίζω προϋστάμενον, διοικητὴν
 praemitto -misi -missum -ēre
 προσπέμπω
 praenium -iī οὐδ. βραβεῖον
 praepāro -avī... προπαρασκευάζω
 praeripio -ripui -reptum -ēre
 προαρπάζω
 praesagio -īre προαισθάνομαι
 praesens -ntis παρὼν
 praesidium -iī φρουρά, στή-
 ριγμα
 praesto -stīti -stītum -are ὑπε-
 ρέχω, παρέχω
 praesum -fui -esse εἰμι παρὼν
 praesūmo -sumpsi -sumptum
 -ēre προλαμβάνω
 praeter πρόθ. μετ' αἰτιατ. ἐκτός
 praetereo (-ivi) -iī -ītum -ire
 παρέρχομαι

praetermitto -mīsi -missum -ēre
 παραλείπω
 praetexta -ae θηλ. ἐσθῆς περι-
 πόρφυρος
 praetextātus -a -um ὁ φορῶν
 ἐσθῆτα περιπόρφυρον
 praetor -ōris ἄρσ. πραιτώρ στρα-
 τηγός
 praetorium -iī οὐδ. ἡ σκηνή, τὸ
 γραφεῖον (ἄρχεῖον) τοῦ στρα-
 τηγοῦ
 praetorius -a -um τοῦ πραιτώ-
 ρος, τοῦ στρατηγοῦ
 praetūra -ae θηλ. ἡ στρατηγία
 praevalīdus -a -um λίαν ἰσχυ-
 ρός
 praevēnio -vēni -ventum -ire
 ἔρχομαι πρότερον
 praeverto -i -sum -ere } προλαμβάνω,
 praevertor -versum -i } φθάνω
 praeverti }
 praevideo -vidi -vīsum -ēre
 προβλέπω
 prandium -iī οὐδ. ἄριστον (φα-
 γητὸν)
 pravus -a -um διεστραμμένος
 precario ἐπρ. κατὰ παράκλησιν,
 κατὰ χάριν
 precatio -ōnis θηλ. δέσις πα-
 ράκλησις
 preces -um θηλ. πληθ. δέσις
 precor -atum -ari παρακαλῶ
 prehendo -ndi -nsum -ēre λαμ-
 βάνω
 premo pressi pressum -ēre πιέζω
 pretiōsus -a -um πολύτιμος
 pretium -iī οὐδ. ἀμοιβή, τιμὴ

pridie τῇ προτεραίᾳ	prodo -dīdī -dītum -ēre προ- φέρω, ἐκφέρω, ἐξαγγέλλω
primo καὶ primum (κατὰ) πρῶ- τον	proelium -īi οὐδ. μάχη
primores -um ἄρσ. θηλ. οἱ πρῶ- τοι, πρόκριτοι	profectio -onis θηλ. ἔξοδος, ἀναχώρησις
princeps -cipis ἄρσ. θηλ. πρῶ- τος, ἡγεμῶν	profecto βεβαίως
principium -īi οὐδ. ἀρχή	profēro -tūli -lātum -ferre προφέρω, παρουσιάζω
prior prius πρότερος -α -ον	proficio -fēci -fectum -ēre προ- χωρῶ, προκόπτω
priscus -a -um ἀρχαῖος	proficiscor- fectum -ī ἀπέροχο- μαι ἐκστρατεύω
pristinus -a -um πρότερος	profiteor -fessum -fitēri ὑπι- σχοῦμαι, ἐπαγγέλλομαι
priusquam πρὶν ἢ	profligo -avi... καταβάλλω
privatus -a -um ἰδιωτικὸς	profugio fūgi -fugītum -ēre καταφεύγω
privo -avi... στερῶ	profūsus -a -um φυγὰς
pro πρόθ. μετ' ἀφαιρετ. ἔμπρο- σθεν, ὑπέρ... ἀντί...	profusus -a -um ἀφθονος
proānus -ī ἄρσ. πρόπαππος	progredior -gressum -ī προ- χωρῶ
probo -avi... δοκιμάζω ἀποδέ- χομαι, ἀποδεκτὸν κάμνω	prohibeo -bui -bitum -ēre ἔμπο- δίζω
probrum -ī οὐδ. ὄνειδος, ἀτιμία	proinde ὅθεν, ὁμοίως
probus -a -um χρηστὸς	projicio -jēci -jectum -ēre ρί- πτω ἔμπρὸς
procēdo -cessi -cessum -ēre προχωρῶ	prolabor -lapsum -ī ὀλισθαίνω, πίπτω ἔμπρὸς
procella -ae θηλ. θύελλα	promineo -ēre προκύπτω
procēres -um ἄρσ. οἱ πρόκριτοι	promitto -mīsi -missum -ēre προπέμπω, ὑπισχοῦμαι
procērus -a -um μακρὸς	promptus -a -um ἔτοιμος, πρό- χειρος
proclāmo -avi... ἀναφωνῶ	pronuntio -avi... ἀναγγέλλω
proconsul-consūlis ἄρσ. ἀνθύ- πατος	pronus -a -um κρηνηῆς
procreo -avi... γεννῶ	propāgo -avi... γεννῶ, κατα- λείπω ἔκγονα
procumbo -cubui -ubitum -ēre κλίνω, πίπτω ἔμπρὸς	
prode(-ivi) -īi -ītum -īre προ- χωρῶ	
prodigium -īi οὐδ. σημεῖον	
proditio -onis θηλ. προδοσία	
proditor -oris ἄρσ. προδότης	

pro πρόθ. μετ' αἰτιατ. ἐπίρ. πλη- σίον, ἔγγυς	protendo -tendi -tentum (-ten- sum) -ēre ἐκτείνω
prope ἔγγυς	protervus -a -um προπετής, αὐ- θάδης
propediem ταχέως	protinus παρσυνθῆς
propemodum σχεδόν	prout ὡς
propere ἔσπευσμένως	provēho -vexi -vectum -ēre προκομίζω, προάγω
propere -avi... σπεύδω	providus -a -um προνοητικός
propinquus -a -um ὁ πλησίον, συγγενής	provincia -ae θηλ. ἐπαρχία
propior -us ἔγγυτερος -a -ον	provoco -avi... προκαλῶ
proprio -posui -positum -ēre προτίθημι	proxime ἐπίρ. ἔγγύτατα
proprie κυρίως	proximus -a -um ἔγγύτατος
proprius -a -um κύριος, ἴδιος	prudens -tis μονοκ. ἐπίθ. συνε- τός
propter πρόθ. μετ' αἰτιατ. διά, ἐνεκα	prudentia -ae θηλ. σύνεσις
propulso -avi... ἀποκρούω	puber καὶ pubes -ēri μονοκ. ἐπίθ. ἔφηβος
proprio -ripui -reptum -ēre προσπαλάζω me proprio ἔξ- ορμῶ	publice δημοσίᾳ
proredo -avi... παρατείνω, μη- κύνω	publicus -a -um δημόσιος
proscindo -scidi -scissum -ēre διασχίζω	pudor -oris ἄρσ. αἰδώς
proscribo -psi -ptum -ēre προ- γράφω	puerilis -e παιδικός
proscriptio -ōnis θηλ. προγραφή	pueritia -ae θηλ. παιδική ἡ- λικία
prosequor -secutum -i προπέμπω	rugio -ionis ἄρσ. ἔγχειρῖδιον
παρακολουθῶ	rugna -ae θηλ. μάχη
prosilio -silui (-livi -lii) -silire πηδῶ ἔμπρὸς	rugno -avi... μάχομαι
prospectus -us ἄρσ. ἄποψις, ὄψις, πρόσψις	pulcher -chra -chrum ὄρατος
prosperē eutυχῶς	pulchritudo -inis θηλ. ὄραιότης
prosterno -strāvi -stratum -ēre καταβάλλω	pulvis -ēris ἄρσ. κόνις
prosum profui prodesse ὠφελῶ	pungo pupūgi (punxi) punctum -ēre κεντῶ
	Punicus -a -um Καρχηδόνιος
	punio -ivi (-ii) -itum -ire τι- μωρῶ
	purgo -avi... καθαίρω καθα- ρίζω

purpura -ae θηλ. πορφύρα	quidam, quaedam, quoddam εἰς
purpureus -a -um πορφυροῦς	τις, κάποιος
puto -avi... νομίζω	quidem βεβαίως
quadrans -antis ἄρσ. νόμισμα	quidni? πῶς δέν...;
μικρὸν (δίλεπτον)	quies -ētis θηλ. ἡσυχία
quadrigae -arum θηλ. πληθ.	quiesco quiēni quiētum -ēre
τέθριππον ἄρμα	ἡσυχάζω
quadrīmus -a -um τετραετῆς	quiētus -a -um ἡσυχος
quadrīgēnti -ae -a τετρακόσιοι	quippe βεβαίως, διότι
quaero -sivi (-sii) -itum -ēre	quis, quisnam, quisquam τίς
ζητῶ	quo ποῦ; ὅπου· ἴνα
quaestio -onis θηλ. ζήτησις,	quocumque ὁπουδήποτε
ἐξέτασις	quomīnus ἴνα μὴ, ὥστε νὰ μὴ
quaestor -oris ἄρσ. ταμίας	quomodo πῶς; ὅπως
quaestūra -ae θηλ. ταμεία	quoniam ἐπειδὴ, ἀφοῦ
quaestus -us ἄρσ. χρηματισμός	quoque ἐπίσης καὶ
quam ἢ συγκριτ.	quorsum πρὸς ποῖον μέρος;
quandīu ἐφ' ὅσον, ἐπὶ πόσον	quot ὅσοι
quamobrem ὅθεν, διό, διατί;	quotidianus -a-um καθημερινός
quamprimum ὅ,τι τάχιστα	quoties ποσάκις; ὁσάκις
quamvis ἂν καὶ	quotiescumque ὁσάκιςδήποτε
quando πότε, ὅτε	quousque ἕως πότε; ἕως οὔ
quanquam ἂν καὶ	radix -icis θηλ. ῥίζα
quapropter τίνος ἔνεκα; δι' ὅ,	ramus -i ἄρσ. κλάδος
οὔ ἔνεκα	rapīdus -a -um ὀρμητικὸς
quare διατί; ὅθεν	rapīna -ae θηλ. ἀρπαγή
quartāna -ae θηλ. τεταρταῖος	rapio -puī -ptum -ēre ἀρπάζω
πυρετός	rapum -i οὐδ. γογγύλη (λάχανον)
quasi ὁμοει	rarus -a -um σπάνιος
quatio quassi quassum -ēre	ratio -ōnis θηλ. λογισμός, σχέ-
σεῖω	ψις
quemadmodum πῶς; ὅπως	rea -ae θηλ. κατηγορουμένη
querēla -ae θηλ. γμεψμιορία	rebelio -avi... ἐπαναστατῶ
querimonia -ae θηλ. ἵπαράπονον	recēdo -cessi -cessum -ēre ἀπο-
queror questum -i μέφομαι	ὑποχωρῶ
questus -us ἄρσ. μέμφις, θρηῆνος	receptus -us ἄρσ. ἀνάκλησις, ἀ-
quia ἐπειδὴ, διότι	ναχώρησις

recessus -us ἄρσ. ἀναχώρησις· μυχός	regina -ae θηλ. βασίλισσα
recipio -cēpi -ceptum -ēre ἀνα- λαμβάνω	regio -ōnis θηλ. χώρα
reconciliatio -ōnis θηλ. συμφι- λίωσις	regius -a -um βασιλικός
reconcilio -avi... διαλλάττω, συμφιλιῶ	regno -avi... βασιλεύω
recreo -avi... ἀναζωογονῶ	regnum -i οὐδ. βασιλείον
rectā (viā) κατ' εὐθειαν	rego rexi rectum -ēre (δι)εὐ- θύνω
recte ὀρθῶς, δικαίως	regredior -gressum -grēdi ἐπι- στρέφω
rectus -a -um ὀρθός, δίκαιος	rejicio -jēci -jectum -ēre ῥίπτω ὀπίσω
recupero -avi... ἀνακτῶμαι	relabor relapsum relabi ὀλι- σθαίνω πρὸς τὰ ὀπίσω, ὑπο- χωρῶ
recūso -avi... ἄρνούμαι	relēgo -avi... ἐξορίζω
redarguo -gui ·gūtum -ēre ἐ- λέγω	religio -ōnis θηλ. θρησκεία, εὐ- λάβεια
reddo -didi -ditum -ēre ἀποδίδω	religiōsus -a -um θεοσεβής
redeo -ii -itum -ire ἐπανερχομαι	religo -avi... (ἀνα)δέω
redigo -ēgi -actum -ēre ἐπανάγω, εἰσπράττω	relinquo -liqui -lictum -ēre ἐγ- καταλείπω
redimio -ivi -itum -ire στεφανῶ	reliquiae -arum θηλ. πληθ. τὰ λείψανα
redimo -ēmi -emptum -ēre ἀγο- ράζω ὀπίσω	reliquus -a -um λοιπός, ὑπόλοι- πος
redintegro -avi... ἀνανεῶ	reluceo -luxi -ēre ἀναλάμπω
reditus -us ἄρσ. ἐπάνοδος	remaneo -mansi -mansum -ēre ἀναμένω
redūco -xi -ctum -ēre ἐπανάγω	remedium -ii οὐδ. φάρμακον
redux -ūcis μονοκ. ἐπίθ. (ἀνα)- σθθεις	remitto -misi -missum -ēre πέμπω ὀπίσω, χαλαρῶ
refero rettūli relatum referre ἀναφέρω	removeo -mōvi -mōtum -ēre ἀπομακρύνω
refert retulit referre [ἐν]διαφέ- ρει	remuneror -atum -ari ἀνταπο- δίδω
refugio -fūgi -fugitum -ēre κα- ταφεύγω	renōvo -avi... ἀνανεῶ
regalis -e βασιλικός	renuntio -avi... ἀναγγέλλω
regia -ae (ἐνν. domus) θηλ. τὸ ἀνάκτορον	

renuo -ui -ēre ἀνανεύω	respergo -si -rsum -ēre ραίνω
reor ratum reri λογίζομαι, νομίζω	respicio -spexi -spēctum -ēre βλέπω ὀπίσω
repello -reppāli -pulsum -ēre ἀπωθῶ	respiro -avi... ἀναπνέω
rependo -pendi -pensum -ēre ἀντισταθμῶμαι, ἀντισηκῶ	respondeo -ndi -nsum -ēre ἀποκρίνομαι
repente αἴφνης	responsio -onis θηλ. } ἀπόκρισις
reperio repperi repertum -ire ἀνευρίσκω	responsum -i οὐδ. }
reperō -īvi -ītum -ēre ζητῶ ὀπίσω	respublica reipublicae θηλ. πολιτεία
repleo -ēvi -ētum -ēre ἀναπληρῶ	restituo -ui -ūtum -ēre ἀποκαθίστημι
repono -posui -situm -ēre ἀποτίθημι	resto -stiti -stitum -are ὑπολείπομαι
reporto -avi... κομίζω ὀπίσω	resūmo -sumpsi ·sumptum -ēre ἀναλαμβάνω
reposco -ēre ζητῶ ὀπίσω	retineo -tinui -tentum -ēre ἐμποδίζω
reprehendo -ndi -nsum -ēre μέφομαι	retrāho -xi -ctum -ēre σύρω ὀπίσω
repromitto -mīsi -missum -ēre ἀνθυπισχοῦμαι	retro ὀπίσω
repudio -avi... ἀποπέμπω	reus -i ἄρσ. ὑπόδικος, κατηγορούμενος
repuerasco -ēre γίγνομαι πάλιν παῖς	revēra (rē verā) πράγματι
repugno -avi... ἀντιμάχομαι	revertor -verti -sum -i ἐπιστρέφω
repulsa -ae θηλ. ἀποτυχία	revōco -avi... ἀνακαλῶ
repūto -avi... ἀναλογίζομαι	rhetor -ōris ἄρσ. ῥήτωρ, διδάσκαλος τῆς ῥητορικῆς
requiro -quisīvi -quisītum -ēre ἀναζητῶ	rideo rīsi rīsum -ēre γελῶ
res rei θηλ. πράγμα	rigo -avi... ἀρθεύω
rescindo -scīdi -scissum -ēre ἀποσχίζω, ἀποκόπτω	ripa -ae θηλ. ὄχθη
reservo -avi... διαφυλάττω	ritus -us ἄρσ. ἡ νενομισμένη τάξις
resideo -sēdi -ēre κάθημαι, μένω	rixa -ae θηλ. ἔρις
resisto restiti restitum -ēre ἀνθίσταμαι, ἐναντιοῦμαι	robur -ōris οὐδ. ἰσχύς, ῥώμη
	robustus -a -um ῥωμαλέος

rogo -avi... ἐρωτώ, παρακαλώ	sagum i-	} οὐδ. στρατιωτ. χλαίνα
rogus -i ἄρσ. ἡ πυρά	sagulum -i	
rostra -orum οὐδ. πληθ. τὸ ἐν τῇ ἀγορᾷ βῆμα	salinum -i οὐδ. ἀλατοδοχεῖον	
rostrum -i οὐδ. ἔμβολον, ῥάμφος	Salii -orum οἱ Σάλιοι, ἱερεῖς τοῦ Ἄρεως καὶ ἄλλων ἐνό- πλων θεῶν	
rudis -e ἀγροῖκος, ἄξεστος, ἀπαί- δευτος	saliva -ae θηλ. σίαλον	
ruina -ae θηλ. ἐρείπιον	saltem τοῦλάχιστον	
rumor -ōris ἄρσ. φήμη	salto -avi... πηδῶ ὀρχοῦμαι	
rumpo rūpi ruptum -ēre ῥή- γνυμι	saltus -us ἄρσ. πήδημα	
ruo rui rūtum -ēre καταπίπτω	saltus -us ἄρσ. δάσος	
rupes -is θηλ. βράχος	saluber -bris -bre σωτήριος	
rursum, rursus πάλιν	salus -ūtis θηλ. σωτηρία	
rus ruris οὐδ. ἀγρός, ἐξοχή	salutatio -onis θηλ. χαιρετισμός	
rusticor -atum -ari διαμένω ἐν τῇ ἐξοχῇ	salūto -avi... χαιρετίζω	
rustic us -a -um ἀγρότης ἀγρο- τικός	salvus -a -um σῶος	
sacer sacra sacrum ἱερός	sambuceus -a -um ἐξ ἀκτέας	
sacerdos -ōtis ἄρσ. θηλ. ἱερεὺς, ἱέρεια	sanctus -a -um ἱερός	
sacerdotium -ii οὐδ. ἱερωσύνη	sane βεβαίως	
sacramentum -i οὐδ. ὄρκος στρα- τιωτικός	sanguinolentus -a -um αἱμα- τηρός	
sacraium -ii οὐδ. ἱερὸν ταμεῖον	sapiens -ntis μονοκ. ἐπίθ. σοφός	
sacrificium -ii οὐδ. θυσία	sapio sapiivi -ēre ἔχω καλήν γεῦσιν	
sacrificio -avi... θυσιάζω	sarmentum -i οὐδ. φρύγανον	
saepe πολλάκις saepius, saepis- sime	satelles -itīs ἄρσ. θηλ. δορυφόρος	
saepio saepsi saeptum -ire πε- ριφράττω	satio -avi... κορεννύω	
saevio -ii -itum -ire ἀγριαίνω	satis ἄρκετὰ	
saevitia -ae } θηλ. ἀγριότης	satius κρεῖττον, ἄμεινον	
saevities -ei }	saucius -a -um πληγωμένος	
sagino -avi... τρέφω τα(γ)ζω	saxum -i οὐδ. βράχος, πέτρα, μέ- γας λίθος	
sagittarius -ii ἄρσ. τοξότης	scapha -ae θηλ. σκάφη, πλοιά- ριον	
	scelerāte ἀνοσίως, κακούργως	
	scelerātus -a -um ἀνόσιος, κα- κούργος	

scelste ἀνοσίως	semper πάντοτε
scelus -ēris οὐδ. κακούργημα	sempiternus -a -um παντοτινός
scena -ae θηλ. σκηνή	sempuncia -ae θηλ. ἡμίσεια οὐγκία
schola -ae θηλ. σχολαίον	senātor -ōris ἄρσ. συγκλητικός
scilicet δηλονότι	senatorius -a -um ὁ τοῦ συγκλητικῶ
scindo scidi scissum -ēre σχίζω	senātus -us ἄρσ. σύγκλητος
scio scivi scitum scire γινώσκω	senatusconsultum -i οὐδ. δόγμα
sciscitor -atum -ari ἐρωτῶ νά μάθω	τῆς συγκλήτου
scriba -ae ἄρσ. θηλ. γραφεὺς	senecta -ae
scribo -psi -ptum -ēre γράφω	senectus -ūtis } θηλ. γῆρας
scriptor -oris ἄρσ. θηλ. συγγραφεὺς	senesco senui -ēre γηράσκω
scurra -ae ἄρσ. θηλ. γελοιοποιός	senex senis ἄρσ. θηλ. γέρων
scutum -i οὐδ. ἀσπίς	senilis -e γεροντικός
secēdo -cessi -cessum -ēre ἀποχωρῶ	senium -ii οὐδ. γῆρας, μαρασμός
secerno secrēvi secrētum -ēre ἀποχωρίζω	sensim ἠρέμα, ἡσύχως
secessus -us ἄρσ. ἀποχώρησις	sensus -us ἄρσ. αἴσθησις
seco -cui -ctum -are τέμνω	sententia -ae θηλ. γνώμη
secrēto μυστικῶς	sentio -nsi -nsium -ire αἰσθάνομαι
secrētum -i οὐδ. μυστικὸν	separatim χωριστὰ
secūris -is θηλ. πέλεκυς	sepelio -ivi (ii) -pultum -ire θάπτω
secūrus -a -um ἀμέριμνος	sepulcrum -i οὐδ. τάφος
secus ἄλλως	sepultura -ae θηλ. ταφή
sed ἀλλὰ	sequor secūtum -i ἔπομαι
sedeo sedī sessum -ēre κάθημαι	serio σοβαρῶς σπουδαίως
sedes -is θηλ. ἔδρα	serius -a -um σοβαρός
seditio-onis θηλ. διχόνοια, στάσις	sermo -onis ἄρσ. διάλογος
segnis -e νοθρός	sero ἄργα
segniter νοθρῶς	serpo -psi -ptum -ēre ἔρω
segnitia -ae } θηλ. νοθρότης	serva -ae θηλ. δούλη
segnities -ēi }	servitus -ūtis θηλ. δουλεία
sella -ae θηλ. ἔδρα	servo -avi... φυλάττω, διασφίζω
semel ἅπαξ	servus -i ἄρσ. δοῦλος
semen -īnis οὐδ. σπέρμα	sestertius -ii ἄρσ. σηστέρτιος (νόμισμα)

seu εἴτε	sociālis -e κοινωνικός, συμμα-
sevērus -a um αὐστηρὸς	χικός
sevus -us ἄρσ. φῦλον	sociētās -ātis θηλ. κοινωνία, συμ-
sic οὕτω	μαχία
siccus -a -um ξηρὸς	socius -a -um σύμμαχος
Sicūlus -a -um Σικελικὸς	sodalīs -e ἑταῖρος, φίλος
sicut } ὡς, ὅπως	sol solis ἄρσ. ἥλιος
sicuti }	solea -ae θηλ. ὑπόδημα
significo -avi ... σημαίνω	soleo solūtus sum solūtum -ēre
signum -ī οὐδ. σημεῖον, σημαία	εἶωθα
silentium -īi οὐδ. σιγή	solīdus -a -um στερεὸς, στερεὸς
sileo silui -ēre σιγῶ	solitūdo -inis θηλ, ἐρημία
silva -ae θηλ. δάσος	solītus -a um εἰωθὼς, συνήθης
similis -e ὅμοιος	solium -ī οὐδ. θρόνος
similiter ὁμοίως	solemnis -e νενομισμένος
similitūdo -inis θηλ. ὁμοιότης	sollers -rtis μονοκ. ἐπίθ. πολύ-
simplex -īcis μονοκ. ἐπίθ. ἀπλοῦς	τεχνος
simul ἅμα, συγχρόνως	sollicitus -a -um ἀδήμων τετα-
simulacrum -ī οὐδ. εἰκὼν, ὁ-	ραγμένος.
μοῖωμα	solus -a um μόνος
simūlo -avi ... ὑποκρίνομαι	solvo solvi solūtum -ēre λύω
simultas -ātis θηλ. ἀγών, ἔρις	somnium -īi οὐδ. ὄνειρον
in εἰάν δὲ	somnus -ī ἄρσ. ὕπνος
sine πρόθ. μετ' ἀφαιρ. ἄνευ	sonītus -us ἄρσ. ἤχος
singularis -e μοναδικός, σπάνιος	sono -ui -ītum -are ἤχῶ
singūli -ae -a ἀνὰ ἓνα	sopio -ivi(i) -ītum -īre κατα-
sinister -stra -strum ἀριστερὸς	κοιμίζω
sino sivi situm -ēre ἀφήνω	sordidātus -a -um ὀυπαράν, πεν-
sinus -us ἄρσ. κόλπος	θίμην ἐσθῆτα φορῶν
sisto stiti statum -ēre σταματῶ	sordīdus -a -ū ὀυπαρὸς
sitis -is θηλ. δίψα	soror -ōris θηλ. ἀδελφή
situs -us ἄρσ. θέσις	sororius -a -um τῆς ἀδελφῆς
sive εἴτε	sors sortis θηλ. κλήρος, τύχη
soboles -īs θηλ. γενεά, γόνος,	sortior -ītum -iri κληροῦμαι
ἔκγονος	λαγχάνω
sobrius -a -um νηφάλιος	sospes -pitis μονοκ. ἐπίθ. σῶος,
socer -ēri ἄρσ. πενθερὸς	ἀβλαβής

spargo -rsi -rsum -ĕre θάινω	stercus -ōris οὐδ. κόπρος
spatium -ii οὐδ. διάστημα	stipendium -ii οὐδ. στρατιωτικὸς μισθός, στρατεία
species -ēi θηλ. ὄψις, εἶδος	stīpo -avi... στοιβάζω
spectacūlum -i οὐδ. θέαμα	stirps -pis θηλ. ῥίζα, στέλεχος
spectātor -ōris ἄρσ. θεατῆς	sto steti statum stare ἴσταμαι
specto -avi... θεῶμαι	stomāchus -i ἄρσ. στόμαχος, χολή, ὄργη
speculātor -ōris ἄρσ. κατόσκοπος	strages -is θηλ. φθορά
spe. ūlor -atum -arī σκοπῶ	stragūla -ae θηλ. στρώμα
specūlum -i οὐδ. κάτοπτρον	stragūlum -i οὐδ. στρώμα
sperno sprevi spretum -ĕre καταφρονῶ	stragūlus -a -um στρωτός
spero -avi... ἐλπίζω	strenuus -a -um δραστήριος, ἐπιμελής
spes -ei θηλ. ἐλπίς	strepitus -us ἄρσ. θόρυβος, κρότος
spirītus -us ἄρσ. πνεῦμα, πνοή, φρόνημα	stridor -oris ἄρσ. σιγμός, τριγμός
spiro -avi... (ἀνα)πνέω	strigōsus -a -um ἀδύνατος, ἰσχνός
splendidus -a -um λαμπρός	stringo -nxi strictum -ĕre σφίγω, σύρω
splendor -ōris ἄρσ. λάμψις	studeo -dūi studēre σπουδάζω
spolio -avi... σιλῶ	studiōse μετὰ ζήλου, μετὰ σπουδῆς
spolium -ii οὐδ. λάφυρον	studiōsus -a -um ἐπιμελής
spondeo spondi sponsum -ĕre ἐγγυῶμαι	studium ii οὐδ. σπουδή, ζήλος
sponsio -onis θηλ. ἐγγύησις	stultitia -ae θηλ. ἀνοησία
sponsus -i ἄρσ. μνηστήρ	stultus -a -um μωρός
sponste ἐκουσίως	stupeo -pui -ĕre { ἐκπλήττομαι
squalidus -a -um ῥυπαρός	stupesco -ĕre
squama -ae θηλ. λέπιον, φύλις	suadeo suāsi suāsum -ĕre πείθω
statim παρενθύς	sub ὑπὸ
statio -onis θηλ. σταθμός, στάσις	subclāmo avi... ἐπιβοῶ
statua -ae θηλ. ἀγαλμα	subdūco -xi -ctum -ĕre ὑπάγω
statuo -ūi -ūtum -ĕre ἰδρύω ἵστημι	subeo (ivi) -ii -ītum -īre ὑπέρχομαι, ἀναλαμβάνω
statūra -ae θηλ. ἀνάστημα, ἡλικία	
status -us ἄρσ. κατάστασις	

suber -ēris οὐδ. φελλόδρυς
subīgo -bēgi -bactum -ēre ὑπά-
γω, ὑποτάσσω

subīto αἴφνης

subītus -a -um αἰφνίδιος

subjicio -jēcī -jectum -ēre ὑπο-
βάλλω

sublēno -avi... ἀνακουφίζω

sublicius -a -um ξύλινος

sublimis -e μετέωρος

sublustris -e ὑπολάμπων

submitto -misi -missum -ēre
ὑποστέλλω, καταβιβάζω

submoueo -mōvī -mōtum -ēre
ὑποκινῶ

subrīdeo -rīsi -rīsum -ēre ὑπο-
μειδιῶ, ὑπογελῶ

subrīpio -rīpui -reptum -ēre
ὑφαρπάζω

subrōgō -avi... ὑποκαθίστημι

subscribo -psi -ptum -ēre ὑπο-
γράφω

subsequor -secūtum] -i ἀκο-
λουθῶ

subsidiūm -ii οὐδ. ἐπικουρία

substituo -tui -tūtum -ēre ὑπο-
καθίστημι

succēdo -cessi -cessum -ēre ὑπο-
χωρῶ, ἀκολουθῶ, διαδέχομαι

successor -ōris ἄρσ. διάδοχος

succingo -nxi -nctum -ēre ὑπο-
ζώννυμι

sudor -oris ἄρσ. ἰδρώς

suffēro sustūli sublatum -ferre
ὑποφέρω, ὑπομένω

sufficio -fēcī -fectum -ēre ὑπο-
καθίστημι

suffīgo -xi -xum -ēre πῆγνυμι
suffodio -fōdi -fossūm -ēre ὑπο-
σκάπτω

suffragium -ii οὐδ. ψῆφος, γνώμη

suggestum -i οὐδ. χῶμα, ὑψωμα

summa -ae θηλ. τὸ ὄλον, τὸ
σύνολον

summus -a -um ὑπατος, ὑπέρ-
τατος

sumo sumpsī sumptum -ēre
λαμβάνω

sumptus -us ἄρσ. δαπάνη

supellex -lectilis θηλ. ἐπιπλα-
σκεύη

super ἐπίρ. πρόθ. ὑπέρ, ὑπερ-
άνω

superbia -ae θηλ. ὑπερηφανία

superbus -a -um ὑπερήφανος

superior -us ὑπέρτερος

superjacio -jēcī -jectum -ēre
ῥίπτω ὑπέρ...

supernāto -avi... ἐπιπλέω

supēro -avi... ὑπερέχω

supersum -fui -esse περιγίγνο-
μαι, ἐπιζῶ

supervenio -vēni -ventum -ire
ἐπέρχομαι (ἀπροσδοκῆτως)

suppleo -ēvi -ētum -ēre πληρῶ

supplex -icis μονοκ. ἐπίθ. ἱκέτης

supplicium -ii οὐδ. τιμωρία

supplicio -avi... ἱκετεύω

suppōno -posui -positum -ēre
ὑποβάλλω, ὑποθέτω

suprēmus a -um ὑπέρτατος

surgo -rexi -rectum -ēre ἐγεί-
ρομαι

sus suis ἄρσ. θηλ. ὄς, χοῖρος

suscipio -cēpi-ceptum -ere ἀνα- λαμβάνω	tempērans -ntis μονοκ. ἐπίθ. ἐγκρατής
suspendo-ndi-nsum-ēre ἀναρτῶ	temperantia -ae θηλ. ἐγκράτεια
suspicio -onis θηλ. ὑποψία	tempēro-avi... μετριάζω, πράυνω
suspīcor -atum -ari ὑποπτεύω	tempestas -atis θηλ. καιρὸς
sustineo-tinui-tentum-ēre ὑπο- βαστάζω, ὑπομένω	thύελλα
tabella -ae θηλ. μικρὸς πίναξ	templum -i οὐδ. ναός
tabernaculum -i οὐδ. σκηνή	tempus -ōris οὐδ. χρόνος
tabes -is θηλ. φθίσις, μαρασμός	tendo tetendi tensum (tentum) -ēre τείνω
tabula -ae θηλ. πίναξ	tenebricōsus -a -um σκοτεινός, ἐρεβόδης
taceo -cui -cītum -ēre σιωπῶ	teneo tenui tentum -ēre κρατῶ, κατέχω
taedium -i οὐδ. ἀηδία	tener -ēra -ērum τρυφερός
talentum -i οὐδ. τάλαντον	tento -avi... ἐπιχειρῶ
talis -e τοιοῦτος	tentorium -ii οὐδ. σκηνή
talus -i ἄρσ. ἀστράγαλος	ter τρις
tam οὕτω, τόσον	tergiversor -atum -ari προφά- σεις εὐρίσκω
tamdiu (ἐπι) τοσοῦτον χρόνον	tergum -i οὐδ. νῶτον
tamen ὅμως	terni -ae -a ἀνὰ τρεῖς
tandem τέλος	tero trivi tritum -ēre τρίβω
tanquam ὡς, καθὼς	terra -ae θηλ. γῆ, χώρα
tanto	terreo -ui -itum -ēre τρομάζω (τινά)
tantopere { τόσῳ, τόσον	terrestris -e γήινος
tantum τόσον· μόνον	terribilis -e φοβερός
tantummodo μόνον	terror -ōris ἄρσ. τρόμος
tantus -a -um τόσον μέγας	testimonium -ii οὐδ. μαρτυρία
tarde βραδέως	testis -is ἄρσ. θηλ. μάρτυς
tarditas -atis θηλ. βραδύτης	tibia -ae θηλ. κνήμη, αὐλός
tardus -a -um βραδύς	tibicen -cīnis ἄρσ. θηλ. αὐλωδός
tectorium -ii οὐδ. κονίαμα	tigillum -i οὐδ. δοκὸς μικρὰ
tectum -i οὐδ. στέγη, οἰκία	timeo -mui -ēre φοβοῦμαι
tego texti tectum -ēre στεγάζω	timidus -a -um δειλός
tegula -ae θηλ. κέραμος, κεραμῖς	timor -ōris ἄρσ. φόβος
telum -i οὐδ. βέλος	
temerarius -a -um ἀλόγιστος	
temēre εἰκῆ, ἀλογίστως	
temeritas -atis θηλ. ἀλογιστία	

tiro -ōnis ἄρσ. νεοσύλληκτος	transfodio fōdi fossum -ēre διορρύντω
titulus -i ἄρσ. ἐπιγραφή, τίτλος	transfuga -ae ἄρσ. θηλ. αὐτό- μολος
toga -ae θηλ. τήβεννος	transfugio -i -itum -ēre αὐτο- μολῶ
togatus -a -um τηβεννοφόρος	transgredior -gressum -i δια- βαίνω
tolero avi... ὑπομένω	transigo -ēgi -actum -ēre δια- περῶ
tollo sustūli sublātum -ēre αἴρω	transilio -ivi (ui) sultum -ire μεταπηδῶ
tondeo totondi tonsum -ēre κουρεύω	transmitto -misi -missum -ēre πέμπω πέραν
tonitrus -us ἄρσ. καὶ tonitruum -i οὐδ. βροντή	transvehō -vexi -vectum -ēre διαβιβάζω
tonsor -ōris ἄρσ. κουρέυς	transversus -a -um πλάγιος, λοξός
tonsorius -a -um τοῦ κουρέως	trecentessimus -a -um τριακο- σιοστός
torqueo torsi torsum -ēre συ- στρέφω	trecenti -ae -a τριακόσιοι
torques καὶ torquis -is θηλ. πε- ριδέραιον	tremo -ui -ēre τρέμω, φοβοῦμαι
torreo -rui tostum -ēre ξηραίνω	tremulus -a -um τρέμων
torvus -a -um βλοσυρός, ἀγριωπός	trepitatio -ōnis θηλ. τρόμος
tot τοσοῦτοι	trepidō -avi... τρομάζω
totidem ἄλλοι τόσοι	trepidus -a -um τρέμων
toties τοσάκις	tribūnal -nālis οὐδ. τὸ ἐν τῇ ἀγορᾷ βῆμα
totus -a -um ὅλος	tribunatus -us ἄρσ. δημαρχία
trado -didi -ditum -ēre παρα- δίδω	tribunicius -a -um δημαρχικός
tradūco -xi -ctum -ēre μεταφέρω	tribūnus -i ἄρσ. φύλαρχος, δή- μαρχος
traho -xi -ctum -ēre σύρω	tribuo -ui -ūtum -ēre ἀπονέμω
trajicio -jēci -jectum -ēre ῥί- πτω πέραν, διαβιβάζω	tribus -us θηλ. φυλή
trano -navi... διαπλέω, διακο- λυμβῶ	tributum -i οὐδ. φόρος
trans πρόθ. μετ' αἰτιατ. πέραν	tricesimus -a τριακοστός
transeo (ivi) -ii -itum -ire δια- βαίνω	triduum -i οὐδ. διήμερον διά- στημα
transfēro -tūli -lātum -ferre με- ταφέρω	
transfigo -fixi -fixum -ēre δια- περῶ	

trigeminī -ōrum ἄρσ. πληθ. τρι- δυμοί	tutus -a -um ἀσφαλῆς
triplex -icis μονοκ. ἐπίθ. τρι- πλοῦς	uber -bēris οὐδ. μαστός
tristis -e θλιβερός, κατηφής	ubi ποῦ; ὅπου, ὅτε, μόλις, εὐ- θὺς ὡς
triumphālis -e θριαμβευτικὸς	ubique πανταχοῦ
triumpho -avi... θριαμβεύω	ulciscor ultum -sci ἐκδικοῦμαι
triumphus -i ἄρσ. θρίαμβος	ullus -a -um τίς
trucidō -avi..., ἀποσφάττω	ultime τελευταῖον
truncus -ī ἄρσ. κορμός, στέλεχος	ultimus -a -um ἔσχατος, τελευ- ταῖος
trux -ucis μονοκ. ἐπίθ. ἀγριω- πός, ἄγριος	ultio -ōnis θηλ. τιμωρία, ἐκδί- κησις
tuba -ae θηλ. σάλπιγξ	ultra πέραν
tueor tuētum (tūtum) -ēri (ἐπι)- βλέπω	ululātus -us ἄρσ. ὀλολυγμός
tugurium -īi οὐδ. καλύβη	umbra -ae θηλ. σκιά
tum τότε tum—tum και—και	umērus -ī ἄρσ. ὄμος
tumultuor -uātum -ari θορυβῶ	unde πόθεν; ὅθεν
tumultus -us ἄρσ. θόρυβος	undique πανταχόθεν
tumulus -ī ἄρσ. γήλοφος, τάφος	unguis -is ἄρσ. ὄνυξ
tunc τότε	unicus -a -um μοναδικός
tundo tutūdi tunsūm (tusūm) -ēre κτυπῶ	univērsus -a -um σύμπας
tunica -ae θηλ. χιτῶν	unquam ποτέ
turba -ae θηλ. πλῆθος, ὄχλος, τύρβη	unusquisque unaquæque u- numquodque εἰς ἕκαστος
turbo -avi... ταράττω	urbānus -a -um ἀστός, τῆς πό- λεως
turbulentus -a -um θορυβώδης	urbs urbis θηλ. πόλις
turdus -ī ἄρσ. κίχλη	urgeo ursi -ēre πιέζω, διώκω
turma -ae θηλ. ἕλη ἱππικῶν	urna -ae θηλ. ὑδρία
turpis -e αἰσχρὸς	usquam ποῦ
turris -is θηλ. πύργος	usque μέχοι, συνεχῶς
tus turis οὐδ. θυμίαμα	usūra -ae θηλ. χρῆσις, κάρπωσις
tute ἀσφαλῶς	usurpo -avi... χρῶμαι
tutēla -ae θηλ. κηδεμονία	usus -us ἄρσ. χρῆσις, χρεία
tuto ἀσφαλῶς	ut (uti) ὡς, ὅπως, ἵνα, ὥστε
tutor -ōris ἄρσ. θηλ. κηδεμῶν	uter utra utrum πότερος; ὁπό- τερος

uter utris ἄρσ. ἄσκός	vello velli (vulsi) vulsum -ēre
uterque utraque utrumque ἐκά- τερος	τίλλω, δρέπω
utīlis -e ὠφέλιμος	velo -avi... καλύπτω
utilitas -atis θηλ. ὠφέλεια	volocitas -atis θηλ. ταχύτης
utīnam εἶθε	velox -ocis μονοκ. ἐπίθ. ταχύς
utor usum uti χρῶμαι	velum -i οὐδ. ἱστίον
utpote καθόσον, καθότι	velut (i) ὡς
utrimque ἐκατέρωθεν	venabulum -i οὐδ. κυνηγετικὸν ὄπλον, σιβύνη
uxor -oris θηλ. ἡ σύζυγος	venditio -onis θηλ. πώλησις
vaco -avi... σχολάζω	venditor -oris ἄρσ. πωλητής
vacuus -a -um κενός	vendo -didi -ditum -ēre πωλῶ
vae! οὐαί!	venenum -i οὐδ. δηλητήριον
vagitus -us ἄρσ. κλαυθμηρισμός	veneo (-nivi) -nii -ire παλουῦμαι
valde σφόδρα	veneratio -onis θηλ. σεβασμός
valeo -ui -ēre εὖ ἔχω, ὑγιαίνω	venerror -atum -ari σέβομαι
valetudo -inis θηλ. ὑγεία	venia -ae θηλ. χάρις, ἄδεια
validus -a -um ἰσχυρός	venio veni ventum -ire ἔρχομαι
vallis -is θηλ. κοιλάς	venor -atum -ari κυνηγῶ
vallo -avi... περιχαρακῶ, ὀχυρῶ	venter -tris ἄρσ. κοιλία
vallum -i οὐδ. περιχαράκωμα	ventito -avi... ἔρχομαι συχνὰ
vallus -i ἄρσ. σταυρός, σκόλοψ, χάραξ	ventus -i ἄρσ. ἄνεμος
vanus -a -um μάταιος	ver veris οὐδ. ἔαρ
varius -a -um ποικίλος	verber -ēris οὐδ. μᾶστιξ, μαστί- verbero -avi... μαστιγῶ [γωσις
vas vasis οὐδ. πληθυντ. vasa -orum ἀγγεῖα	verbum -i οὐδ. λέξις
vasto -avi... ἐρημῶ	vere ἀληθῶς
vastus -a -um ἔρημος, εὐρύς, ἀχανής	verecundia -ae θηλ. αἰδώς
vecordia -ae θηλ. ἄνοια, ἀφρο- σύνη	verecundus -a -um αἰδήμων
vectigal -alis οὐδ. φόρος	vereor -itum -ēri αἰδοῦμαι
vegetus -a -um εὐκίνητος, ζωη- ρός	veritas -atis θηλ. ἀλήθεια
vehemens -ntis μονοκ. ἐπίθ. σφοδρός	vero ὁμος
vehementer σφόδρα	verrura -ae θηλ. ἀκροχορδῶν
vehiculum -i οὐδ. ὄχημα	verso -avi... στρέφω συχνὰ
veho vexi vectum -ēre ὀχῶ, κο- μίζω	versor -atum -ari ἀναστρέφομαι,
velamen -inis	versus -us ἄρσ. στίχος [διαμένω
velamentum -i	vertex -icis θηλ. κορυφή
vellico -avi... τίλλω, τραβῶ	verto -rti -rsum -ēre στρέφω
	verum ἀλλά
	verus -a -um ἀληθής
	vescor -i νέμομαι, τρέφομαι
	vesper -ēris ἄρσ.
	vespera -ae θηλ. } ἐσπέρα
	vesperus -i ἄρσ. }

- Vesta -ae θηλ. Ἑστία (ἡ θεὰ)
 vestālis -is ἐπίθ. τῆς (θεᾶς)
 Ἑστίας
 vester -tra -trum ὑμέτερος
 vestibulum -i οὐδ. αὐλή
 vestigium -ii οὐδ. ἕχνος
 vestimentum -i οὐδ. ἔνδυμα
 vestis -is θηλ. ἔσθῆς
 veterānus -i ἄρσ. παλαίμαχος
 στρατιωτής
 veto -ui -itum -are ἀπαγορεύω
 vetus vetēris μονοκ. ἐπίθ. πα-
 λαιός
 vexillum -i οὐδ. σημαία στρα-
 τιωτική
 vexo -avi... κακῶ, κακοποιῶ
 vicarius -ii ἄρσ. ἀντικατάστατος
 vicinus -a -um γείτων, γειτονικός
 victima -ae θηλ. θῦμα, σφάγιον
 victor -oris ἄρσ. νικητής
 victoria -ae θηλ. νίκη
 victus -us ἄρσ. τροφή, δίαιτα
 vicus -i οὐδ. κώμη, ῥύμη, στενή
 videlicet δηλονότι [ὁδός
 video vidi vīsum -ēre ὀρῶ
 videor visum-ēri φαίνομαι, δοκῶ
 vigeo -geui -gere ἀκμάζω
 vigil -vigilīs μονοκ. ἐπίθ. ἄγρυ-
 πνος
 vigilantia -ae θηλ. ἀγρυπνία, νη-
 φαλιότης
 vigilia -ae θηλ. νυκτοφυλακή
 vigor -ōris ἄρσ. ἀκμή
 vilis -e εὐτελής, πρόστυχος
 villa -ae θηλ. ἐπαυλις
 villicus -i ἄρσ. ἐπιστάτης
 vincio -nxi -nctum -ire δεσμεύω
 vincio vici victum -ēre νικῶ
 vinculum -i οὐδ. δεσμός
 vindex -icis ἄρσ. θηλ. ἐκδικητής,
 τιμωρός
 vindico -avi... ἀντιποιοῦμαι, βοη-
 θῶ, τιμωρῶ
 vinum -i οὐδ. οἶνος
 violo -avi... βιάζω
 vir viri ἄρσ. ἄνθρωπος
 virga -ae θηλ. ῥάβδος
 virgo -ginis θηλ. παρθένος
 viridis -e πράσινος, θάλλων
 virilis -e ἀνδρικός
 viritum κατ' ἄνδρα
 virtus -utis θηλ. ἀρετή
 vis vis θηλ. πληθ. vires δύναμις
 δυνάμεις
 viso -si -sum -ēre βλέπω, ἐπι-
 σκέπτομαι
 visus -us ἄρσ. ὄψις
 vita -ae θηλ. ζωή, βίος
 vitium -ii οὐδ. ἐλάττωμα
 vito -avi... ἀποφεύγω
 vitta -ae θηλ. ἱερά ταινία, μίτρα
 vituperatio -ōnis θηλ. μέρψις,
 ψόγος
 vivo vixi victum -ēre ζῶ
 vivus -a -um ζῶν, ζωηρός
 vix μόλις
 vociferor -atum -ari κράζω
 vocito avi... συχνά καλῶ
 voco -avi... καλῶ
 volātus -us ἄρσ. πτήσις
 volito -avi... πέτομαι
 volo -avi... πέτομαι
 volo volui velle θέλω
 volūcer -cris -cre πτερωτός,
 πτηνόν
 volūmen -īnis οὐδ. τόμος, βί-
 βλιον
 voluntarius -a -um ἐκούσιος
 voluntas -atis θηλ. θέλησις
 voluptas -atis θηλ. ἡδονή
 votum -i οὐδ. εὐχή
 noveo novi votum -ēre εὐχομαι,
 ὑπισχνοῦμαι, τάζω
 vox vocis θηλ. φωνή
 vulgāris -e κοινός, τοῦ ὄχλου
 vulgo κοινῶς, παρὰ τῷ ὄχλῳ
 vulnēro -avi... πληγώνω
 vulnus -ērīs οὐδ. τραῦμα
 vultur -ūris ἄρσ. γύψ, ἀετός
 vultus -us ἄρσ. ὄψις

5. 09.

1000/76

Κωνσταντίνος Κωνσταντίνου

024000028108

